Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammlung des Gouverneurs Arnold Gijsels van Lier - Cod. Karlsruhe 462 bis 500

Korrespondenz-, Tage-, Rechnungs- und Gerichtsbücher, sowie Berichte und Karten in Sachen der Holländischen Ostindischen Compagnie, besonders unter dem Gouvernement von Anthony Van Diemen und Gijsels van Lier

Cort Relaes raekende de successen in negotie etc. - Cod. Karlsruhe 485

Gijsels, Artus

[S.l.], [17. Jahrh.]

urn:nbn:de:bsz:31-373741

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Durlach EE 14a Karlsruhe 485

Beschryvinge van Comec
Byck van Persia / Souscurat
ende de Cust van Indien &

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Anno 1648.

Cort Relaes Raeckende

d' succesſen in negotie mitsgaders ſeecker project dienende tot progres vanden handel wegens de vereenichde neerlantſche geactroyeerde Oost Indiſche Comp^e^ int roode meere te preſenteren aende E^d^. Heeren Bewinthebbers ter vergaderinge vande 17^en^.

Dat E^d^ Heeren mitsgaders haare achtbare heeren Coinderein^s^ Generaels ende Raden van India ſedert den jare ſeſtien hondert veertien eerſtelijck door den E. Pieter van den Broecke ende daer van tijdt tot tijdt door haare E^d^^e^ reſpective Heeren directeurs met Cinnatten den Portugeſen voorſchen handel int roode meer met ſonder verwonderinge ende met groote circumſpectie haare E^d^^e^ Hebben Evident gemaeckt / iſt nochtans ſulcx dat om aengeſien gemelte haare E^d^^e^ in diſ Cinicte rijſſen hebben ſoecken t' onderwinden wat ſuccesſen van daer te Coinderen mochte weſen wijſt tot haer maximo oft te proeuſt voorneemen en ſijn geraeckt / van gelijcken en ſijn voeck de Portugeeſen ende Engelſche Winnden die dat naer water eerder E voor onſe natie hebben geſiequenteert tot haare de reijſe ende vochmerck, ende niet geeomen / en tis conſideratijn dat geen vande Europiſche natie vandien handel deſiſteren / maer ter contraire ſoo wel de Portugeſen als d' Engelſche ſelckeer haare vonagie wederomme hardatten / opinſichte de verhoopte ſuccesſen t' aſpireeren / veel min de mooren Banianen ſentinen / ende andere ongelovichge / die aldaer van jaer tot jaer ſterckeer ende niet groter cargaſoenen als ons voordeſen continieert

Gemerckt hare commersie aldaer d'voornaemste
colùmben syn / daer d'moorsen van langs d'egan-
sche ende Indische cust hare navigatie opsustineren /
ende wel contra de opinie van veele hare brassa
aldaer vervolgen met ongeb' meer voordeel ende
avance / als wel de Christenen obtineren / te weet
inden cleet handel die bij hare d' importantste is /

Dwobstakulen redenen ende motiven waer door de
Europische natie soo wel niet alsoder moorsen In-
habitanten te dier plaetse tot hare geintendeer-
dessenus ende voorslagh tot nochtoe en hebben
commen geraecken / syn Ed' Heeren dat de Christenen
namentlicke de Portugesen die hare possessie met
ongemanierde termen hebben soecken te incorpo-
reren / alle hostiliteiten exacticn / molesten /
Afrantschatten / Rooven / moorden ende menich
dinerlen gepleecht / waer door dat waer water
ontsenl ende den naem der Christenen gesamentlyc
vijdicius hebben gemaeckt / welck misverstonden
der moorsen d' Engelsche voorde onse aldaer met
d' eerste aencomste vanden — Ende Vlieter vanden
Afroeck / tot hare seer vreesen wel syn ontvaer-
geworden / als vanneer de moorsche negotiante
de borgen ende cautel dade ende pilatie tot
haer deel nemende / Eendelicken om onse natie
van soo notabelen handel ende voordeel dese tijt
ijt te maecken) aldaer wegen ten hove overbesde
der honorable Compangies schepen aenkomende
dollende / schrifteliicke bistorien vant leven
ende ommegancke der selver hebben gemaeckt
ende overgeleverd / daerinne volmondich verhaelt
der Christenen intentie nijet en sij geweest /
omme aldaer access in negotie te requireren /
maer als offensive / contracteiren die permanente
van goede firmaet te obtineren / om eenige voorder
conqueste derwaerts te maken / stem in generalen
d' Christenen den rechten handelbenefficeus haer
waergelovichge aldaer toegestaen worden /

sij negotianten daer bij niet alleen geinteresseert
en sonde sijn/ maer den Bassia selfs causa movens
was van sijn eigen bandaer: mochar verders/
ende voordere ontbeijlen die daer nutte resulteren
sonden/ oock welcke gesinceerde aligatie sij Bassia eenigen tijdt deliberatie sijnde/ niet sonder
groote schrupulen tsijnen aen die vande Oost Jndische Compangie Beest
gleent/

Voor coert daer aen groot beswim van hadde/
doen d' Engelsche die ongevaer vijfftien duijsent realen
capitaels waerdich aen Coopmanschappen aen lant
hebben/ ende om eenige disgoste diese met seddela
Bassia sijn accessenus cregen haer altsamen stil
swijgende naest hoort transporteerden/ ende door
haer Cajnon Semelten Bassia constrengeerden
niet haere goederen in realen van Achten/ welcke
somme op twintich duijsent vergroten deeden aen
hoort brengen/ daer op soo volchden de onlijsten
ende hostelisie doorde onse met d' sachten Sampson
ende Wesops/ hoe aengenaem der Christenen aenwesent aldaer bij seddela Bassia sij geweest/ ende
hoe hij sein sigh daer over bijde Groot mogende
Seriefs van medinna heeft beclaecht gehouden hare
Ed= in bedenckings/ suppleerende daer bij der franscheu
woorden twelcke de gerijsde mooren in sodanigen
naerdencken ende wantrouwe hebben gebracht/ dat
noch heden ten daghe Cschoon d'= Comp= aldaer
tot vijfx achtien Jaren gedijnende Presidenten heeft
gehouden) geen goeden grout en is/ maer een swacke
Jndesien is gevoelen/ van d'onse behouden wetten
vollen hebben sulx geapprehendeert Sedijnende
ons verblijft aldaer bij de groote ende voornamenste
voor ons asschent met mocha/ als waerneer den
Gouverneur Sandaga Jsna Beham verstaen hebbende
ons gesamentlijck door vrije vanden Ex= Hr= directeur
Cornelis Wenlant naer sijnen tenderen/ sonder
Jmant van d'onse weete laten/ bedicht te senden
sijn bij wesen van factoors ende eenighe groote seriefs
die als Secommitteerdens vanden Jnian ende den
selfs verstaen sijdsbamet haer aldaer omgrondighe
Jnformatie ende berichtinghe der Landaers incomen
ontbieden) ons ontbiedende/ in schijn van wat te willen

comen discoirseren alwaer geroemde Gecommitteerde
onder anderen der Hollanderen staet hoffelicke
regeringhe/de victorie tegens onse vijandenrute/
rende/ d'Portigesen/ hoe dese/ doch verwondert
wesende met de selve nu onlanghs in alliantie gecom
waren/ dat haer deeden sorgen de Portigesen (die
eenighe jaren herwaerts door onse naevale macht
ende wapenen alhaer wegens hinnen waren gehou
nu wederomme de deure geopent siende/ dat haer
water met haer onrecht matighe procedueren sulle
soecken te benaeuwen/ weshalven de beginselen
van haer importient versoecke ons Hollanderen (als
linden van goet gelooff ende trouwe) niet naer
laten te communiseren/ verthonende eenighe
brieven vanden Capiteijn vandijn Christiaen de
silveira/ door ordre vanden Viso Rey mit groote
daerbij seer ontfaet soenelicke den vrijen ende
onbecommerden handel mit alle van ijemen sonde
eenighe costumen ofte gerechtichheijt te willen
betalen requireert/ welcke lijden ijman ende volt
overseen voors seer qualicke is genomen/ ende
om gerechtighe consideratien ende motiven/
den ijman daertoe movereude waeren hoe goet
gevonden ende gearresteert/ men de strangie offe
Portigesen in conformite gelijck d'onse ende d'Engelsche
een firman te verleenen/ met limitatie ende onder
sodanigen versoecke aende genoemden Capiteijn
van dijn/ dat als dan soo wel de inwoonen als strangie
de vaert op Zovabijn een plaetse gelegen aende
overcuste van Etiophien op de hoochte van negen
tien graden 20 minuten noorder breedten/ recht
tegens over Jeda daerjen die van dijn staende begin
nen te naerigeren souden doen verbieden/ dat den
ijman ende sijne Coninexen (vertrouwde)
meer met eigen Raetschat als wel om redenen die
voor desen plachten voorte geven/ van dat het
te nabij theijlighe graff vanden valschen profeet
der Mamet was/ recht een saecke ommede Christe
nen daer van te doen dixerteren/ ende apparent
non credo bij de Portigesen die gewoon sijn met
t meeste voordeel aent langste ende te houden
aengenomen sal worden.—/

Vola

19 graden 20 m

Jn volgen den ſman ende de Eÿnne alle diligentie
aen d'een ſÿde om ſÿn mochas in comen̄te vergroÿ-
ſoecht aen te wennen/ende aen d'andere ſÿde der
mooſche negotianten ſuſtineren onderhaer moſſel-
mans/meerder faveur als wel de Chriſtenen te
mogen genieten tecome/derahalven hÿ de ſelve
niet naergelaten en wort te practiſeren/om
alle ÿmpeſſement vande werelt inden handel
te bieden/tis ons nootoor ende meer alsſkemē-
lyck dat met den anderen monnepoliſeren/int
moÿſſon geen faſaen te willen maecken/
voor ende aleer de Chriſtenen reſolveren hare
mede gebrachte coopmanſchappen voorden pmō-
d'welcke ſelfs voorſtellen te alcanſeren/dat
ons behoorden te doen ÿnſcharpen tſelve met
ſoo expidentie middelen als voor de Compē
voorderlyckſte ende nootſaeckelyckſte voordele
voorgecomen ende gerecommēdeert dient.—/

Wat van d'Continuatie en verwolgh in negotie
het eenichſte doel wort ſuſtinere/ſaerlÿcx
beſendinghe inde boven quartieren van Arabia
te doen/ende de prouiſa want gerequireerde te
beſorgen/alle coopluÿden ende vreemde natie
beleefdelyck te tracteren/om dieſelve als goede
calanten te wennen/die alſdan ſaerlyck verſee-
ſeert mogen weſen hare mede te brengen
contanten ten onſen hinſe te comen beſteden/
mits gaders intervoeren van hare Comptanten
op vracht de behulpſame hand te bieden/daer
door men te gelyckelyck de mooren met een
beter gevoelen en onderſcheÿt van ſtiffchen
d'Engelſche of Portugeſen ſoude doen ſpeelen/
hare ÿnhabitanten monnepoliſie ingrondē/
ende den handel wegens beeren meeſtendeels met
minder ſchuÿrpilen ende groter voordeel/door
een geſtadich arabis hÿmeÿr conden werden
gedirigeert.——

Belangende de negotie int Generaelvant
ÿnck ſemen mogen conſtitutie ende dependē-
tien vandien/der Engelſe ommegancke wat
ſchepen ende frequentatie van coopluÿden/

de quantiteyt ende qualiteyt der aengebrachte
goederen / tot wat prijs ende wat restanten
aldaer onvercocht overgeblexen / waer voorts
ende wat capitael daervan geprosideert &c /
Ende compas verrichtinghe inde voorn quartieren
van Arabia felice / wat Traffico ende apparentie
aldaer voor d' Compie in negotie synde / item wat
qualiteyt coopmanschappen daer gerequireert
ende gebroechgelijck souden connen verkiesen /
ons opinie ende voorslach inden voorhandel
ende te doene provisie van groote quantiteyt
Canna / mitsgaders hoemodich ende wat bene-
fitie ende gepresumeerde voordelen d'E.
Comp^ie met het stieren van een proper
jacht beneffens 't retour schip aldaer voerde
Golfo van Persia in suratte te brengen
heeft / hebbe hare E.d^en naer onse capasiteyt
in de verclaringe consenende de verbeter-
inghe inden handel aldaer die saengaende /
aenden E. H^n directeurs huyt Batavien in
Suratten overgelevert ende specificeaen
gedesen wesende wy onmodich achte voorts
veel tijts van ymen aengaet indien ander
mael eenich verder verhael vande doen /
maer gedragen ons aende overgegeven pam-
pieren / waer overgemelte E. H^n directeurs
naer resumtie als mede onser mondelinghe
conferentie op den 27en octobris des jaers 1646
den raadt bevoepen synde in bedenckinghe heeft
gegeven ende gepreponeert / omme den
handel aldaer opt vigilanste te vervolgen /
ende by de continuatie te persisteren / soo
gemelte commersie wel in een woelagie te
reduceren mochte / daer op naer rijpe
overslagh ende carelingh om pregnante
redenen ten meesten dienste vande gene-
rale Comp^ie met een pasige stemme is
gesolveert / den E. nesch vande voorteringhe
cleeden op het spoedichste te doen procureren
Item soo veel porteleynen thins / hoet spiaelties
Zeniumen / aguilhout ende specerijen als

Nota

des Comp^e constitutie met t' aenbrengen der Zatavische caergesoenen tot verwolch vanden mochas handel sonden connen geniet werden te lichten/ende tegens primo meert des jaars voorleden te preparieren als by de resolutie daer over getrocken ende geamen/ teert is blijckende.—

Om welcker pregnante redenen niettegenstaende den gemelten — E^r hr^e directeur alle devoiren/ omme den Eysch voorsz^t quartier te besorgen heeft aengewent/ tot voldoeninge der selfs/ geen becommighe van alle sodanighe coopmanschappen als wel gehoopt was met de Zatavische offtanjo/ vanische schepen verwacht ende gesistineert wiert/ een caergesoen int voorlochr^t jacht Walcheenbinnen doen schepen ende verwaerts aen gesonden montrende totaliter de somme van hondert en negendensent sevenhondert sessendrissich gildens bestaende ten principale met alle sodanighe coopmanschappen ende sourteringe doecken als stimme- en lijonse pitisie was voorgestelt/ mancquerende noch tans teen/ en tander dat wij hare E^d^e int verwolch van ons project (t welcke wy nootwendich tot wel staint vande Generale Comp^e dient voorgedragen) sullen aenvullen.—/

Tot verwolgh ende accommodatie van t abreede= sint werck gestelde redressement tunegotie en omme den handel wegens onse E^d^e Heeren principaele in dat quartier florisant ende op een goeden voet te brengen/ gelieve hare E^d^e in consideratie te nemen/ onsen voorslagh inden Wors handel ende te doene provisie van groote quantiteyt Caniwa/ omme d' selve Sch^p in onse verclaringhe hare E^d^e hebben voorgedragen van een proper jacht voor dat gedestineert/ hier te employeren/ ommed^e specie in dese van

sinn" xxt mocha naer mascatten/ tzvoor/ cochiaen
ende messinima lanx de nomanische cust tot
onderscoeck ende den Conxxa die coorant is in
Yalssora te venten sonder dat men t' comtoir
Samxon behoeffden aen te doen/ ende met
de Comptanten int eerst van februario xxxi
Guxatten te paressexen.

Het xxase een gexenste saecke hare ed=
daer toe geliesden te sinckenexen omme
saexl" een proper facht halff caigusti een
plonexen/ binnen de besennynge oxexuxatte
met alle sodanige coopmanschappen alsons
bexuist sijn tot den handell in dat quartier
mancquerende ende tot voorder accommodatie
volvoeringe van ons dessenn soumaxsijn xan
noode te sijn directelinck van Yat= naer
mocha besennynghe/ te doen/ omme xan
aldaer benessens alle andexe schepkens
ende fregats/ die haer altsamen tegens
primo Novembex senl xeede houden tzvoode
meex vpxaest acht te loopen daex men indt
tydt van veextien dagben of drie xeken
gexoechgelicke sonder principeel condenge=
xen/ ende ongedisselt tgenste voor die
placxe/ voox ende met den dagh xan hagie
osse d' offexbande mamet Comende met
d' nieuxe maen inde maent februarii condt
te gelde maecken/ als xaniexden oxex
groten marcke binnen mecca medina/ acht
dagben langh duexende & indicht/ ende de
coopluyden gesamentlicke met de devoten
haex altsamen naex Jeda leggende xecht
tegens Sorakin oxex begeexen/ omme haex
xan daex terzee ende voxde met caffilas
oxexlant naex Suxxes/ Stambul/ aleppo ende
voxts tgehele turcksche xijck door xexvoe=
gen/ in welcken tydt haex voxde de Cain
Coopexs met ongelovighe capitalen
naext xijck xan Jmen oxexlant tot de
procüxa transportexe/ ende de xeste soo

Coopliiden als factorijen beginnen haer alsdan te preparerен/ omme met haer manufacturen ende contanten primo ende halff aprilis ende de verloopers naer mocha te senden.

Gemelte Stat Sorahún is een welgelegen plaetse op een kleijn Enlanderen daer den Xassia most afferbeeckt tot jeda synen subsistentie hout/ ende wegens den Groten Heer van Constantinopolen is Govemeur is bevolen/ hebbe mij van Wegen de gelooffwaerdighe ende ervaren/ soo engelsche/ armenische/ Xaniamsche ende joodsche Coopliiden laten onderrichten/ dat er op vier adrie Wadem Waters dichtonder de Stat goet aen te comen ende bequame ancker gront is/ ende wort van gemelten Xassia goede getuijgenisse gegeven van dat hij alle gaende ende comen Christenen Xanianen ende joodsche Coopliiden die over dien weeg gelicentieert syn naerstrickschen rijck te passeren) civielijck handelt/ dat die plaetse/ steedt dat den Turck nut Arabia felix is verdreven seer heeft doen floreren/ soo dat consequentelijcke met de continuatie beide negotianten van din ende die vande Engelsche Comp=/ (die haer haerwaerts derwaerts aen syn verstrecken) toenemen sal/ aldaer verschijnen veele nieuwe handelaers Xaasbaren/ armedes & giptische Christenen/ die ontrent dertich a veertich dagen reysen uyt lant vande Saltan furs (die langen tijt met die van Sorakun in oorlogh syn geweest) ende niet veel jaren voorleden met den anderen verdragen) comen afsacken/ van welcke voorsz Coopliiden tot drie jaren achtereen dencken eenighe in mocha syn geweest permanent van dat haer contanten die in ongemint gout bestaen/ aldaer niet en hebben connen besteden. +

(. Jngevalle hare E.Ed.e ons dessen tot progres
vanden handel aldaer gelieffde t'approberen/
soudmen sonder twijffel niet alleene voor
aengevoerde negotianten ter dier plaetse
met het mede brengen van een gerequireerd
cargesoen/ tot onse devosie connen/ maer wasse
practijcabel de cooplijnden van Stambril/ smirn
Jeda/ ende mecca/ die ten aensien ende tot
voorcominghe vande overgrote ende excess
sive ongelden/ int vervoeren der Coopman
schappen soveel overden weegh van Balsso
ra/ als Surratia/ welcke ongelden metgerechtich
eyst ende alle andere quade Costen mede op
15 percento bevroeren den maccassen Ba
saer/ comen aenlangen te bedragen/ lich
telijcke te bewegen sonde sijn/ haerlijnder
tot Sorabain te trecken/ omme den coop van
specerijen perceleijnen/ aguilhout Jzer wijn
Cardiman/ Gomme lacque/ Opiaillen/ Wijn
hout/ ende voorts alle sodanighe sorteringh
doecken als men bevint in aftrecke tot sustem
tement voor dat quartier van noode te
wesen/ jaerlijcx provideren/ dienvandel/
serien ende vigilant te doen vervolgen/ de
calanten vande dependente negotie met
sonderlinge inspectie t'ons waerts te
wenden/ ende aen te teelen/ waer bij haer
negotianten met het Coopen wtter eers
ter handt voordeel aengebroden/ ende haere
Ed: apbarentie van goet succes ende groter
winsten als voor desen hebben geiotent toe
seggen/ ende te verwachten hebben./

Tot welcken vondt voorde eerste
rot setting alsdt des Comps Constichte
op Batavia toe liet/ wel van noode sonde
sijn de volgende coopmanschappen te weten

10000 ℔ Sivoffel nagilen/
5000 ℔ Nooten muscaten/
5000 ℔ Rompen/
10000 ℔ Chinonsche Caneel./

40000 ℔ peper
16000 ℔ Gommelacke
6000 ℔ Cardiman
7000 ℔ aguilont in soorten als volcht
2000 ℔ de= cabessa dat goet is
3000 ℔ de= Basigo
2000 ℔ de= de penio
7000 ℔ Benimmijn als hier weten
3000 ℔ cabessa
2000 ℔ Basigo
2000 ℔ de penio
100 oll Rhijn van steda ende yera
dennen schicken best begeert
ende getrocken
10000 ℔ Spiaulter
20000 ℔ Loot
50000 ℔ Cauris
1000 Ellen laecken en te weten
de coleuren van groen doncker
ende licht violet ende wit da
vngevaer 7 gulden de el in
Polria comt te costen
200000 Stucx albertande porcelijnen
in Cowrie als volcht
100000 Stucx Cauwa coptiens
sonder voetgens spier wijt
met hof werck roosiens ende
rantiens geciert clijnwat soeter
hoochachtich ende dat men de
witte boden met een mes
daelder can beleggen / het rande
ken onder aen een schoo breet
daer van men hare — de eenighe
monsters / conden verthonen
50000 Stucx blacke schaeltiens op de
Grote van een proes schaeltien
sonder ende ende vocke met een
randeken van een schoo breet /
Ghemme voorn clijnne fine
minne gepractiseerde cauwa
Coptiens daerinne setten ende
voer te leveren / dat tegen woor /
dich een Germonij onder den
Turcke is.

40000 Stucx groue cauw coplens
sonder voetiens abossiamba
genaemt.
1000 stucx Belesijne schotels sonder
figuren geciert
1000 stucx halve do
2000 stucx fijne pitsins
2000 stucx consiersteens
2000 stucx halve Enbedt Commen
2000 stucx axacq flesseens./

Alle welcke voorgestelde Coopmansch
appen als waneer in enich conden
voldaen werden/volgens den marck
op uns asschent nyt mocha naer
calcula getaxeert werd op 255871
guldens weerdich te te wesen/ dat
binnen alle achterdocht offe suspimie
met den Soirahúnsen marck verhoogen
prijs differeert/ of waergesien de
voor angeroerde negotianten de

voedsen met 15 percents beswaert vindende
ende sonder daer op redelicke winninghe
t' alcansieren gemelte commersie soulden
soecken t' abbandonneren/ende daer van
dessisteren.—

Wat benefitie ende voordelen & — Comp^e (tot
t' aanlasiment van hare swaere equipagie ende
oversgrote Oastoy) beneffens de voorsaenge
togene negotianten in dat vaer water te
behalen syn/ soo int opwaert aennaviger
omme trooren gestelde cargesoen in Sorahún
offe aenden Jedas^e Coopmanschappen te ver
handelen hare contanten ende manufactuy
selfs op vracht van daer naer mocha voerte
voeren/ item de gensste mirche die al daer int
land valt te doen in coopen ende apparentien
van succes in negotie datter voor hare — d^e
de maioris int verwoeren vanden Caiw ende
witten Wierooq tot mocha derwaerts aen
ende op Suwees syn/ mitsgaders wat dienssten
trooys Jacht ten retoire tot mocha met

ſgerequireerde voorde noemaniſche ciſt/ende
Cauſa voer 't ſalſora naer Ghiratten conde
aenbrengen/ſondemen haere Ed: onſe gebiedende
heeren (naer 't eerſte onderlegh) van alle
berichtinghe naer voorval van ſaecken
grondichger Informatie geven/ende vant
nodighe connen dienen/ doch omme gelts
t'ſpreecke voort ſegt/ thent niet onderden rock
t'ſbalen ſal tonſ volgens ſchuldigen plicht
gevoorloft weſen voor eerſt haere Ed: totons
geintendeert deſſelfs reverentelicke aente
wecken/met preſentatie onſer dienſt/omme
bij approbatie t'voorgegeven ten meeſten
profijte vande Generale Comp: ware
wercken/daer toe den Almogenden Godt
ſijnnen miltrijcken ſeegen verleene/opdat
haere Ed: voch merck door een laudabel
beſluit endelicke met de vorderinge van
het deſſeyn ende redreſſement in dat quar
tier van een gedenſchft ſuccedaer lange
naer geaſpireert hebben moge, geraecke,

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

45350 Corgie aldersunder voortkrimp Calloen Droch
15000 Beer vuytdervogt Calloen
12000 Corgie aldersunder voortkrimp Caubezin
: 1000 parba ende Baalen minder Lagoor
150000 Corgie aldersunder voortkrimp voordan
175000 [illegible] 450 Bjaloer dieren
20000 [illegible] Cardamum
50000 [illegible] Lac
70000 [illegible] Benjuyn
23000 [illegible]
200000 [illegible]
120000 [illegible]
15000 [illegible]
13000 [illegible]
125000 [illegible]
52000 [illegible]
50000 [illegible]
20000 [illegible]
40000 [illegible]
30000 [illegible]
400000 [illegible]
15000 [illegible]
15000 [illegible]

Dalfaindego

10000 Corgie [illegible]

80000 corgie d'unalla [illegible] . . . . . ℔ 36000 —

30000 corgie [illegible] . . . . . ℔ 29000 —

25000 corgie d'indoraba [illegible] . . . . . ℔ 28750 —

15000 corgie d'under [illegible] . . . . . ℔ 14250 —

[illegible] . . . . . ℔

Compt par transport vom andern Syde . . . . . ℔ .

5000 Corgy dotty secquia ofte troep bodrado
2000 Corgie Dittos vmme Bosse soort met gouwe Kappen
Dove de vindam a 31 r dale rouwt . . . . . ℔ 62000—
1500 Dittos mit rood dot kappe a 24 r da Dcorgie . . . . ℔ 36000—
1500 Dittos ouwe corgt sonder Coden . . . . . ℔ . . . . . ote
4000 Cargie Boraths Dmarse soortkringe toecte
1500 Corgie D'bartram Dcorgie 14 r dales rouwt ℔ 21000—
1000 Dito Bossot ofte sollegoss a 28 r Dcorgie ℔ 28000—
1500 Corgie wit ouwe corgt . . . . . ℔ . . . . . not.
15000 Corgie Hanibar Darriabaj toecte
500 cargie vmme Bosse soort a 22 r Dcorgie . . . ℔ 11000—
1000 corgie Dito rechte groove a 20 r Dcorgie . ℔ 20000—
1600 Corgie Commissiaen Dij Dme male vnder tot 14 r
Dcorgie rouwt . . . . . ℔ 22400—
700 Corgie Hadde Dmarse soorte toecte
150 corgie D'Hiampalij mit swart Bourdet tot 29 r Dcorgie 4350—
200 corgie mit swart Bourdet tot 25 r Dcorgie . . . ℔ 5000—
350 Dove corgt vm Bierport te wandes . . . . . ℔ . . . . . gol.
1800 Corgie Castely Mariat rouwant tot 26 r Dcorgie . . ℔ 46800—
2500 Corgie Longis Dmarse soorte toecte:
1000 D'Secquia a 11 r Dcorgie . . . . . ℔ 11000—
700 Corgie D'Vindado a 6 r Dcorgie . . . . . ℔ 4200—
500 Corgie D'Vasserij mit Asslim swart a 4 r Dcorgie ℔ 2000—
300 Corgie D'Salbey a 4 r Dcorgie . . . . . ℔ 1200—
1100 Corgie Cadij Dmarse soorte toecte
500 corgie D'Zeda Scvongot a 28 r Dcorgie . ℔ 14000—
400 corgie D'os Saintrouse Dbest swart a 17 r Dcorgie ℔ 6800—
200 corgie D'os Clar soortekruys a 14 r Dcorgie . ℔ 2800—
800 Corgie Sergaudregij Dburgt Sedm Gott a 26 r dale
Dcorgie rouwt . . . . . ℔ 20800—
2500 Bohmi toecte;
1500 corgie Boarte Dittos a 16 r Dcorgie; . . . . . ℔ 24000—
1000 corgie Dittos Witt ouwe corgt . . . . . ℔ . . . . .
1200 Corgie rode cedka Dmadabales Limus a 18 r Dcor 21600—
1000 Corgie maratha Gattalanj Dde Dmarch tot 9
roade Dcorgie rouwt . . . . . ℔ 9000—
1100 Corgij marij of Dmanias tot 18 r dales Dc
Corgie rouwt . . . . . ℔ 22100—
800 Corgie Cassel Dmarse soortorum toecte
400 corgie D'Spinntora a 16 r Dcorgie . . ℔ 6400—
100 D'corgie Spellwoj wij was groote soortkring
tot 22 r Dcorgie . . . . . ℔ 2200—
100 corgie Dittos ouwarcogt . . . . . ℔ . . . . .
200 corgie D'callabra . . . . .
1000 Corgis Witt Dalbum 200 Corgie tot 21 r dales
Dcorgie warcogt . . . . . ℔ 7000—
600 Corgie vnmis Damadabaly tot 4 r Dcorgie . ℔ 1200—
1000 Corgie Witte Groote smaller Bastas Zwaltij a 18 r
Dcorgie rouwt . . . . . ℔ 18000—
1000 Corgie Salwie groote Schijn dalbum 200 corgie tot
200 is warcogt rouwt . . . . . ℔ 4000—
Stromsport als op dander Syde . . . . . ℔ .

Compt van transport thien dunder Lyder — — —

Compt par transport van Sander Sybr . . . . . ℔

2000 lb Van Simmering door de gnade Gods tot Aken gebracht 10 L
der voorsindinge sint nadat Andreas Tonnis ophoudt van de
Bete maert tot Aken . . . . . ℔

x 3000 lb Van Sint Andries quartier synde partij restant der voir-
door der Heren Burgen ad Aken gebracht door Sleppe maert mit
voir Jacob Chevalle ende Jan Jacques ontfangen . . . . . ℔

7000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen 1033 3/4 lb Cabessa Bestan
in 7 Bitten tot 15 ß der 26 1/4 lb of Fraet te betalen 705—

x 5763 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen ad Aken gebracht
Gruetsch betreft tot 9 x 26 Fraet der 26 1/4 lb ℔ 1994—

2300 lb Van Gielis Sint Andries voirtijts Tonnis
2000 lb Van Jacques Rosings Erben tot Aken 26 Fraet tot 200 x . . . ℔ 1538—
2000 lb Van Jan Jacques tot Aken 26 1/4 lb betaelt ℔ 3461—
3000 lb Van Jan Jacques tot 90 x 26 Fraet van 26 1/4 lb betaelt ℔ 3461—
3100 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken tot 30 a 35 x 1480—
Nota Actum Stirpens van quade Pera sonder 1 Muraet
Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen ad Aken gebracht tot 6 x 26 Fraet sonder betaelt ℔ 4615—

12000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken 26 1/4 lb tot 2 1/4 x 26 1/4 lb
Vercrijt . . . . . ℔ 1028—
15000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen 26 1/4 lb tot 5 Raet betaelt ℔ 2880—
13000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken
9222 1/2 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen ad Aken gebracht
Van Sint Jacob tot Aldegonde 6 Fraet tot 20 ß 21
Raet der 26 1/4 lb betaelt . . . . . ℔ 7012—
3118 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Viraet 6 voir Macabaan
ende Jacques gebracht tot 21 ℔ der 26 1/4 lb betaelt ℔ 3051—
12500 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken
3548 3/4 Fraet 6 Penningh tot 4 x 26 Fraet betaelt ℔ 1952—
3648 3/4 Penningh in 34 Joeme Sacks ontfangen tot 4 x 26 Fraet betaelt 556—
200 lb tot Sconenbaer Jan Jacques . . . . . ℔
2902 1/2 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Viraet 6 Jacques Jacques
Fraet ay angeg Jacques 2000 lb tot 6 x 26 Fraet 76 Fraet
ende 902 1/2 lb Acta 6 Lossi Litterae rompt . . . . . ℔ 615—
5200 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen voir Gielis Jacques Jacques gebracht der
made 1500 lb Penningh betreft tot 12 ℔ 26 Fraet als voir was: 692—
5000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken 1787 1/2 lb: der van 160
lb Jacques 1627 1/2 lb tot 5 ℔ 26 Fraet betaelt Jacques der
rest voir Engelsen gebracht vnd betroyt . . . . . ℔ 310—
2000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken 6 Jacques
Jacques ad 100 lb Penningh Jacques der Jacques Jacques 6 Penningh
40 ℔ Jacques ende Fraet ad Jacques tot Jacques
Jacques betaelt . . . . . ℔ 4000—

Nota 4000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen
1503 1/2 lb a 3 x 26 Fraet } Penningh betaelt ℔ 249—
892 lb a 2 x 26 Fraet }
1500 lb Jacques Penningh 6 tot 3 x 26 Fraet ℔ 193—
3000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot Aken ad Jacques Jacques
Jacques Jacques . . . . .
Jacques Jacques Jacques Jacques Jacques Jacques tot
40000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen 393 3/4 lb tot Jacques 6 Fraet ℔ 2538—
28 x 26 Raet 6 Penningh
5000 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen tot 5 x 26 Fraet ℔ 960—
5500 lb Van Jan Jacques Jans Sohn Ruyschen ad Jacques Jacques
2000 Penningh tot 3 x 26 Fraet 6 Penningh 48 Penningh ℔ 6000—
rest der rest in Jacques Jacques . . . . . ℔

Summa Voirgaende — ℔ 650542

Summe Communarum tgelt pro 22di vel rapitalle van dese staat door naus onder
soirte Jr munten Gl 650542: in spotie dat Bl. rompareisse ende
vermindert werde de 20 voorder van dese staat ende also verder rond-
uut op 350000 Gl begroot wort als by advertentie van de Gheetlyr matricul ende
Calaer worde tot alsoda regulieringe ende alles tgene onder dese Staten
Gheleden van actes verrichtet Gendt overvadinge Gezien
vorder daerinne dat mitsdien Communaute also voorsien gelaten is
by provisie Gheleden te worden

Dat Dargroote ordinantie van Ypre alreede ingebracht Carigodonn
mit dese tweede staet @ 1842: dat voirt gheen orde en
gebeuren is mer voor tobstinael sunder vinden, Cuypman Jan
Wasmis alle trauquilen tot sunderge tot grondt Gheen mis-
qualie van sijn baere ende verbuerte tot ogge ende
dat under alle andere Cuyse Gheen vaes te Gheegen tot Calle
ofte sijn ingebrocht dat van Gheen del Gheen
Gheede Cuyse dese tenste blaet mit mer ordinatie
der ende ordinatie naer Doua ende Bydesman te ordeelen
ogte van mit te Gheet daer te Gheen ordinatie sijn sijne
Gheconsumeert sonder Gheen Gheempte te Gheepte ende andere de
sijn Ypre naer Doua Gheruecht Calle de Cuyse ordinatie
Gedaen dese ende mant Octob. dat als voeghe aende ordre
ordre sijde mamect ghna Heeren mer Raet Gheen tonta
ondergaet conform sijne Ghe ende Gheette bijnder Gheeindt te
Bleedt, alsoer Cuyse tot Cuypman Gheet te voorder
set andere Gheedinge ordinaire sijnen te solicitteren
onder Gheen ende Gheende Gheimportantie Gheen ander te sijn
formelen, Gheet te Gheeraet

Gheeft ons ontbonden mer Groote ende marctije dinaer
Pratin, mer Cuypen der Gheactoor Dit Gheet alt Gheimp nade
Latter ende Ouerste ofte Gheendin Gheende Gheimpraen ende
Gheatter Biblie Gheedin Gibiet Bijbel Gheedin Gheys mer
Gheet mit Groote ende ontGheen Gheeder Capitalle
Gontantie Gheen actes verGheedt alreede der Cains
ofte Gheen adiGheerdt ende Cuyt der Gheouvelde Gheent tot
Gheedey prijs op Gheedt ende Gheer voorde Gheen Cuypen der
onde Comiaron nade Gheedda: Gheen dese Gheen Gheeed Stamboek
Balsora, Gheoorts Gheeder Gheen Gheet Gheer Gheer Gheeder
Gheet midGhegaen Gheen Gheen Gheende Gheet Gheen Gheet
ende Groote Gheen Gheen Gheet Gheer Gheen Gheen Gheen
ons Gheede Gheen Gheen Gheende Gheende Gheende Gheen Gheen
Gheys Gheer Gheen Gheende Gheen Gheende Gheen Gheende
Gheen Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende
Gheen Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende
Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende
Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende Gheende
Gheende

[illegible]

300 Corgis [illegible] tot 22 ℔ Corgis [illegible] ℔ 3300—

150 Corgis [illegible] tot 20 ℔ Corgis [illegible] ℔ 3000—

1000 Corgis [illegible] ℔ 5000—

500 Corgis [illegible] ℔ 5000—

200 Corgis [illegible] ℔ 5200—

100 Corgis [illegible] ℔ 3900—

100 Corgis [illegible] ℔ 1400—

℔ Stuckspoortael oxhoofd [illegible] ℔

Compt Jean Francart Dun Schandael.

300 Corgis Dotsia delegna tonnes 150 corgis mit gouden Kiaxen Schuiten azn Corgis 4650 —
150 corgis Drucx vor Kiaxen Federij Jonas mit gouden Kiaxen Schuiten azn Corgis 3750 —
Corgis a 25 ℔ Corgis

80 Corgis Castra Dulcinitra Lengs 16½ Breet 1½ Hoch a 16 ℔ Corgis 1280 —
100 Corgis Hoeta Sabini Schuiten Lengs 27/8 a 3 Breet 11/4 a 1½ Hoch tot 10 ℔ Corgis 1000 —
100 Corgis Mahi Schuiten Lengs 9 Hoch Breet 2 Schouwen a 13 Corgis 1300 —
150 Corgis Rhodi Schuiten Lengs 6½ Breet 1½ Hoch a 10 Rotorgis 2700 —
100 Corgis Rhodi Schuiten Lengs 18 Hoch Breet 21 Schauwen a 16 ℔ Corgis 1600 —
100 Corgis Schuiten Lengs 3½ Breet 1½ Hoch a 14 Corgis 1400 —
50 Corgis Schuiten a 30 ℔ Corgis 1500 —
50 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 21 ℔ 16000 —
20000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1524 —
10000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 2036 —
5000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 15238 —
6000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 6095 —
2000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 3047 —
2000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1150 —
6000 ℔ Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 923 —
6000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 190 —
1000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 6000 —
5000 ℔ Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1333 —
5000 ℔ Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 952 —
10000 ℔ Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 962 —
2000000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 15000 —
50000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1500 —
4000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1500 —
1000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 3000 —
1000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1500 —
2000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 500 —
2000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 200 —
2000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1500 —
2000 Schuiten Schuiten Schuiten 26¼ tot 14 ℔ Rotl 1000 —

Somma summarum 134724 —

Actum

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Generale Beschrijvinghe van Indien

Generale beschrijvinghe van INDIEN eerst deel.

Indien hinnen ende buyten de Gangis ick oock bijden ouden — bekendt geweest. Sijnde dese Rijcken in de tijden van Alexander de Groote gelijck ons de Historien beschrijven, die van hare seltsame manieren, aen-gaende haer materie gheschreven hebben. Plinius die het meeste gesien heeft dat in beroepen is, schrijft in sijn 6de boeck int 17de Capittel, dat het volck van Indien beginnt vanden riviere Emus ende dat sij niet alleen leggen bij de Zee die men t'Oosten stiet, maer ooc meer dan de Gangis, welcke Zee bij de Indiesche naemt, de welcke alle beschreven noch hedendaegs soo van ons genoemt worden. De meeste boecken dat de Landen van Indien in to daegen en macsten met een bescheyt van alle dagen bleven, maer ons toegedaen en is niet de beschrijvinge van de ons bij de hant te nemen, dewijl d'ons naems van Landschappen, Steden ende volckeren behalven eenige weynige Custe tenemael sijn bevreemt ende tegenwoordich in een heel andere staet. Maer alleen int corte te beschrijven. Het gebiet vanden groten Mogol ende de gelegentheyt van t'Coninckrijck van Sinde gelijck het hedendaegs is, naer het beschrijven, hetwelck die van Europa als portingeesen, Hollanders ende engelsen hebben nagevaren, ende door eygen bevindinghe daervan aengeteeckent.

Heeden dachse benamingh.

India dat noemen de persianen ende Arabieren tegenwoordich Indostan. Het neemt sijn beginsel naer het oosten vande Revier Indus aen welcke oock het Coninckrijck van Sinde leijt, dient inwoonders Abindi genaemt worden, ende vande paelen van het Coninckrijck van Macron t'welck van andere Getsche Macgurona gheheeten wordt, dient inwoonders sijn Balothes ofte Baluchos, oock dien int jaer 1613. regierende Melek Mirza, de welcke hoewel hij te voren de persianen erkentenisse dede, hadde nu het jack van sijn hals geworpen, dit is het landschap dat d'ouden Carmania naemden. Naer paelen leyt Sinde ofte Tatta, gelijck, leggende op 25 graeden benoorden de linie, Sinde oorlogh mit tegenwoordich genaemt het Coninchrijck van Diul, Soo, het vande persianen als Arabieren, de Revier vande Indus, wordt vande persianen ende Mogollen geheeten Pang-Ab dat is 5 wateren om dat hem tevent met 5 Revieren in de Zee loopt: van de welcke de 1 (gelijck Texira wilt) Begat is die haer oorspronck neemt ontrent Kabul de tweede is Chanab, de derde is Ravij anders genaemt Ravee, die neven Lahor loopt ende wordt verteert voorbeen die stadt haren oorspronck te hebben, de andere 4 zijn Via ende Sitid, oock Sind comen mit landschappen al rijp wat vruchten gelegen, welcke laesten den anderen, als sij in haer vloeit de naem benemen, Allen deze Revieren voegen haer te samen bij Bakar ontrent 100 mijlen van Lahor, als van de Indiesche Zee, ick bevinn dat van onse Hollanders is waergenomen, dat Kabeen, Begat en Sind Spruijten zijn het gebeurde van Cassimer ende worden ontrent Multan te samen gevoeght

Vande Revier Sinde ofte Indo

Generale Beschrijnghe van Indien

Multan is een Stadt die ontrent 40 cos van Lahor leyt, welcke
2 cos soo wast dien heft een Hollants mijl, set is Bondere dat de Landt,
schijnt altemael, die voor eenighe Jaren Lacken hebben laten vijtgae
In het stellen van de Riviere Indus, soo gemist hebben, gelijck set nu
nochtans blijcht, dewijl die merk gestelt worden op 24 graden Benoorden
den Aequinoctiael aen welcke mont de Stadt Diul, niet Diuco, op dat
niemant en mist, gelegen is, ontrent 9 duijst mijlen om hoog vande See,
Maer dat aengaet de mont ende gelegent heijt van dese Riviere dese
sullen wij achter de beschrijvinge van Guscratten meerder Leggen.

Noortwaert het rijck vanden Grooten Mogoll, streckt sijn Lant
alsoo datter 6 gelijck seminige Leggen in een trein Landen met een
Caravaen of Lant dourecht moeten, Wt Sinwat tot aen
het Comenschijck Maijr, Maer t' oosten is
Landt deselb de Sinde See, Maer set noorden Scheit set den berch —
Caucasus ende Tartarien, naer set Sinden Decan ende de berge van
Bengalen, Hy verdeelt dat set gedeelt Landt in 37 groote provincien
in 37 prouincien welcke in vorighen altemael Comenschijcken sijn geweest Vient mede
Steden, en Dorpen dese nabe volgende hijs, ende Begin genomen
Hebbende van het oosten.

Kandahar Kandahar Vient Hooft Stadt ook de selve naem voert, leyt tegen
t' oosten, ende deelt Lant palen met het precieuse rijck Vien deel
set oostwaert ende noortwaert Vient is nabe dat set Xa-Abas
den Grooten Mogoll Voorcom ontnomen Heeft.

Kabul Kabul soo genaemt van sijn principale Hooft Stadt, is de beer Ee
provincie van dit rijck: Maer set worden vooght set sijn paelen
aen Tartarijen, Hier comt de Riviere Nilab van den, dewelcke nabe
het Sinden loopt tot dat sij Lant bevrucht bij de Riviere Indus
Ook treft Kabul alsoo dit de Stijgenste is die Landt Begatt Convenit
Hebben, welcke nabe het seggen van Texeira ontrent Kabiel van
dien comt ende dat eerste vande rijcx die inde Riviere Indus Loopt,
Het is voorseckers of Coa of Suastus, naer het seggen van Ptolomaeus

Multan Multan Heeft de naem van Heere Hooft Stadt, leijt nabe Het
westen aen precien of de Landahaer, tegen t' Sinden aen Buckar,
ende streckt sijn Langte de Riviere Indus.

Haia Chan Haia Chan of Hangi Chan streckt sich nabe t' oosten aen de Riviere
Indus nabe Het Noorden aen Laara een provincie van precien,
Heeft geen Steden van nadien, Het woordt mede genaemt
het Comenschijck Balochij van Vient inwoonders ende Natie
Sijn op een andere plaets Willen spreecken.

Buckor Buckor of Buckar, vient Hooft Stadt genaemt Heeft Buckor-Suckor
Leggende aende Riviere Indus van welcke dit Landt seer gedeelt Heeft
ende wonder breedt baer gemaeckt, Het leijt van Tatta N:N:oost nabe
t' westen paelet aende Beluches een wreedt en eenigt baer volck. —

6 Tatta. Tatta van sijn principaelste Stadt soo gheseten wordt doorloopen vande Provincie Indus, van welcke dit landt selfs begrijpende in sich veel en landen heeft die seemachtigh ende seer crijgsbaer sijn, tot dat sij wederom bycomt by Sindy aen Stadt daer bevaert door de zee, segghende van diverse verschillingen.

7 Sorat. Sorat oock Hooft Stadt genaemt is Janagar, is wel een cleyne provincie, maer rijck van volck. Naer oost quelt het aen Guserate ende naer t' westen aende Zee.

8 Jeselmere. Jeselmere Casson is de Hooft Stadt gheestlijck) praelt aen Sorat Bucchor ende Tatta van de welcke het legt naer het oosten.

9 Attach. Attach is soo gheseten van veelen goede Hooft Stadt. Het legt aende Provincie Nilab, de welcke van diversen afkomende comt inde Provincie Indus die dit landt scheyt van Haia-Chan.

10 Pang-Ab. Pang-Ab, wiens voornaemste Stadt Lahor, is een treffelijcke rijcke ende vruchtbaere provincie, alsoo het wordt van de Provincie daer wy voren van gheseyt hebben, bevochticht van veelen het landt oock sijnen naem voert, gelijck oock den loop vande Provincie Cor oft Suastus want dese twee Provincien loopen een eenigh beroon dit landt scheyt in de Provincie Indus, Bidas ende Hydaspis en Zaradrus.

11 Chismer. Chismer Cexmer oft Cdat met onse taele best overe een stemt) Cassemere, is een Hooft Stadt ghenaemt wordt Sirianakar, is een provincie vlack door dat loopt de Provincie Behatt oft Phatt en strecht sijn met verscheydelijcke exemplen aende zijlanden, tot dat sij inde Provincie Indus comt, oft alsoo gelijck andere waergenomen hebben inde ganges, twelck ick mijnt waerschijnelijck te achten, het is een vruchtbaer landt, gelijck aen Cabul, ende is seer condt, hoewel ten aensien vant Coninckrijck Thebet, dat naer t' oosten daer aen palt het gemackelijck mach gevreest worden. Het Casmers vande voornaemste Stadt leyt een pool 5 coss groot, in wiens midden een eylandt is, daer een Coninckx paleys oft Slot Hooft op staet, beqnaem om gevanghen (die daer in groten overvloet zijn) te wangen ontrent de Provincie die midden door deese pool loopt, naer het oosten, worden boomen gesien van wijtnemende groote welcke soo schijnt is gelijck vande Castanjen boomen, maer de materie en is de selve niet: want als de boomen aen planchen gesaeyt sijn, soo zijn sij met baeren gemarbert: Ende is treffelijck om Casteelen, Burgen, oft Kercken af te maecken.

12 Bankisch. Bankisch wiens Hooft Stadt genaemt wordt Beihar oft Beishnz, leyt van Cassemere naer het oosten.

13 Jengapar. Jengapar oft Jenjapar, soo genaemt van wegen sijn Hooft Stadt leyt langs de Provincie Cabul, tusschen Lahor van agra.

14 Jenba. Jenba oft Janba wiens voornaemste Stadt de eygenste naem Hooft, leyt van Pang-Ab naer het oosten ende is seer beroepelijck. —.

15 Delly. Delly voorende de eygenste naem met sijn Hooft Stadt leyt tusschen Jenba ende Agra. Hier neemt de Riviere Jemini oft gelijck andere willen Semena haer oorspronck, dewelcke voor Agra afloopende haer inde Ganges ontlast. Delly is een seer groote groote Stadt, oorlogs gewoest tot hoofd vande Coningen van Indien, wiens gedenck teekenen daer noch wel gesien worden.

16 Bando. Bando de eygenste naem met sijn Hooft Stadt leyt van Agra naer het oosten

17 Malwa. Malwa oft Malve is een seer vruchtbare provincie wiens Hooft Stadt Ratimpore genaemt wordt; andere noemen haer principaelste Stadt Ugen de welcke Thomas Kirs Engelsch Ridder de tocht stadt van Malva siet. Een Cos vande Stadt leyt de Riviere Cepra, waer benoorden dat leyt Calliada scheijdt het hoofd gewest sijnde vande Coningen van Mandoa. Deze Riviere wordt geseyt den Ingam van Cambajen te loopen.

18 Chitor. Chitor, wiens Hooft-Stadt ook soo siet, is een groot ende seer oudt Coninckrijck, maer haer Hooft stadt dient westen ontrent 10 Engelse mijlen is teenemael vervallen, soo datter nu alleen de tijnen van het Gelijcke krencken ende hutsis overig sijn, deze Stadt Hooft den Coninck Achabar de nacomelinge van Rana. ontvloen ende verder trecken haer prins vluchtende naer het seggenste gebergte, hoofd sijn sidt plaets in dijnre genomen ende is eerst inde Jaere 1614 gedwongen geweest, het rijck vanden Groten Mogell onderdanich te sijn, dit rijck is gelegen aen het Landtschap Chandis naer het oosten van Guserattu naer het noorden.

19 Guserattu. Guserattu dat de portugesen van oorgen haer Cooplaet daer sy dickmaels om handelen tomen Cambaya Rooten, is een schoon ende rijck machtich Coninckrijck haer Hooft stadt leyt int midden van t'Landt ende word genaemt Hamid-Enat dat is de Stadt vanden Coninck Hamid diese gestont Hooft, Hijdendaechs wordt sy genoemt Amadavar oft Amadabate, dit soore tegenwoordich Coninck, rijck soort seer schoone Riviere, ende den grooten Ingam van Cambaya, in Ubelcks de onde Landt schrijvers te voorsaets gemeent hebben de Riviere Indus haren oorsprunck nam.

20 Candisch. Candisch wiens Hooft stadt is genaemt Brampoir oft Burrampoir, plaets daer het Hooft te Water van Coningen van Decan, als doe het vanden Mogell daer vast ontnomen, het is een groot en volcrijck Landtschap te welck gerekenden word doore de Riviere Tabetth oft Tapty: lopende nae den Ingam van Cambayen, aen dit Coninckrijck paelt Partasphu een mateloos groot, ende een onderdaen vanden Grooten Mogell, dit gebiet streckt hem meest naer het Oosten.

21 Bezar. Bezar wiens hooft stadt Schanow ofte Schasnair gheseten wordt, is ock een provincie die naer het Oosten strecket, paelende aen Guinatte ende het gebiedts van Rama.

22 Navar. Navar wiens hooft stadt is gheheeten: het wordt van den Portugijsch Provincie bevochtight die in de Ganges loopt.

23 Gualor. Gualor ofte Gualiar wiens hooft stadt met eygentlic naem betoocken wordt, leyt op een steyl Casteel naer op de gheranghe eedelen vanden Coninck benaert wordts, bewaert den meesten schat vanden Coninck syn gasten, ende is altijdts een Hoop Hondt ende Tijgers soo gemaeckt als ingemaeckt.

24 Agra. Agra is een landtschap soo genaemt van sijne principaelste hooft Stadt, die niet veere ent is: sij ligghen van andere Steden ofte Plaetsen genaemt te weten, is seer groot ende leyt midden van dit landtschap tusschen Agra ende Lahor, twelck de vornaemste steden sijn van het Mogolsch gebiet datmen reeckent te sijn 100 Engelsche Mijlen,

25 Sambel. Sambel ofte Sanbel is ock de naem vande hooft Stadt, het landtschap wordt geheeten bij Navar vande Provincie Jemonj, de welcke bij de Stadt Halabasso ende Provincie Ganges seer verbooght, alwaer deese twee Rivieren seer naer t'weesten straecht, dit landtschap scheijt van andere Do-Ab: (dat is twee Rivieren) genaemt te worden.

26 Backar. Backar wiens hooft Stadt genaemt is Bickamar leyt aen de west sijde vanden oever vande Rivier Ganges.

27 Nagrakut. Nagrakut ofte Nakarkut is een bergachtich landt ende het westerste van dit gebiet, sich streckende naer het Noorden: seer hooft stadt geeft de eygenste naem, alwaer een seer costelijck Capel gesien wordt, wiens vloere en solders met goude plaeten ingelecht sijn, hier in wordt een beest gesien, dat sij Matta heeten en het volck te deuren veel dijnsten Indianen alle jaeren comen, ende offeren aen dit beest Cruijcken die van seer verren gesneden hebben, in dit landt leyt ock Kalamacka naer volcks ock veele keijsers, van wegen sonic godtdienst alwaer sijn de caude fontijnen ende Rivier klippen alle deese vlammen wieren schijnen te comen, wan het volck dit barbarisch volck seer te neder knielen en aen te bidden.

28 Siba. Siba, wiens hooft stadt is Hardwair waer van daen dat gelooft spreidt de ganges seer omsijnoemt te hebben, dat sij een wort steen, dat dit superstitieuse volck seer inbeelt dat een heijlich hooft Beest, welck diese sij bouwt al groot seer aen doen, ende daerom waschen sij alle daegen seer lichaemen inde haere van deese Rivier, het is bergachtich landt, ten Nakarkut leg, gaende straer het Oosten.

29 Kakares. Kakares wiens principaelste Steden sijn Darckalor en Pinsola is een groot ende bergachtich landtschap van Tartarien doen den berg Caucasus afgescheijden het inder landtael van dit rijck leijt naer het Noorden gelijck voorh doet van Casmere.

30. Goz. Goz, van hyn Hooft Stadt sal genaemt is ock een bergachtigh Landt En het welcke de Riviere Persolis gaet die in de Ganges Loopt

31. Pitan. Pitan ofte Patan wiert Hooft Stadt, de zijnen naem heeft, voort vande Riviere Lande bedint ende int Ryck vermengt met de Riviere Ganges. het is een bergachtigh Landtschap van Jambi tem Straetsuent naere toe ten.

32. Landuana. Landuana dient Hooft Stadt int Larach-Latine:- Het wordt van Pitan gescheit door de Riviere Parcelys dit Landtschap en goz strijcken de paelen van dit Ryck naer het Noorden.

33. Potena. Potena sal genaemt van haere Hooft Stadt, is een seer vruchtbaere [illegible], tuschen 4 Riviren leggende van de welcke de Ganges die slingt naere het Oosten ende Persolis naer het Noorden. de andere 2 loopen in Jemmij ende Landach.

34. Jesual. Jesual wiert Hooft Stadt is Rajapore ofte Rajapor dit slingt naer het Oosten ende de Persolis naer t'Noorden, de andere 2 loopen in Jemmij ende Landach.

35. Melatt. Melatt dient Hooft Stadt Narnol genaemt alsoot is een seer bergachtigh Landt bein Ganges keerende naer het oosten.

36. Vdesa. Vdesa ofte Vdeza wiert Hooft Stadt gesegt wordt Jakanat te zijn is t'laetste Landt van dit gebiet; naer het oosten paelende aen het Coninckrijck Mauij, die Onvroonderd Godtvreest ende barbarisch zijn.

37. Bengalon. Bengalon is een seer groot ende vruchtbaer Ryck vande hoogt Bengalon naer het zuijden gesloten, in het welcke de Riviere Ganges met 4 monden ofte Stromen haere in loopt. de principaelste steden zijn Raymchel en de Stadt ofte Daack. Chormandel leyt daer aen, naer het Zuijt westen gebbend veel Zeevaert die vande Portugijsen ende Nederlanders worden bevaeren. Philipatan ende Saligan etc. Hooft veel Provincien onder de welcke uytmunden Pinop en Patan, van wien de magtigste Coningen haere naem gevoert hebben.

Petrus Texeira in zijn beschrijvinge van het Coninckrijck van Persien tellende eenige Provincien van Indien alsoo wel veel beschrijvers als zij in gemeent hebben verhaelt van een Provincie Ptrat dient Hooft Stadt ock de zijgenste naem voert, maer leyt mis naer t'leyt, de selve schrijft ock dat in het Coninckrijck Capm de beste paerden vallen, die van wegen de plaets Cachis genaemt zijn, dat Landtschap leyt zij gelegen te zijn, omtrent Cambaya naer het noorden ofte nort het welck zijn dat wij boven Chandis gestaen hebben, gelijck ick Emlex hebbe onderwonden.

Een andere bericht, dat uyt de boecken vande Coningen de namen vande Landtschappen genomen heeft, telt ock soo veel Provincien, end heeft haer schijnt de zijgen namen, bevalen dat geen gewach doet van Jesolmeer maer op dat sij ock het getal vande 37 Landen volmaecken soo doet zij de Provincie Roch daer bij, leggende omtrent Bengalon, de welcke niet een Stadt van name heeft.

De Longste van dese Rycken is 1000 cos. ende hare breete 1500 mijlen.

Wat aengaet de Longste van desen Rycken van het oosten tot het westen is ten minsten 1000: tot: welcke dinge soo waer is als oock 2½ Engelsche Mylen: van onse natie worden 2 ende twee een gellandtsche myl gherecknt. Tusschen het Eynden ende t'noorden begrijpt het 400 Engelsche mijlen, want dat deel t'welck meest Eyndelijck is, leijt op 24 graden, ende dat meest noordelijckst op 42 graden de breedte tusschen het noorden ende het Eynden 1500 Mylen.

De Oostersche paden seggen dat het Rijck vanden Ongam van Cambaija nae t'noorden begrijpen 600: leucen: ende van t'oosten tot het westen van Bengalen tot Sindus, dat is Indus 600 mijlen oock alsoo.

Ende dit is soo veel als aengaet de gheleghentheden van Indien int gemeen, nu sullen wij ons begheven tot eene breeder stoffe Materie: namentlijcken de beschrijvinge van Guserratte int gemeen: ende beginnen namentlijck met de generaele aenmerckinge van dit voorts gelijck Comptoijr ende daer nae van yeder plaetse int besonder.

Descriptie vant Coninghrijcke van Guserratte int gemeen

Guserratte dat de portingeesen verscheijdentlijcken noemen t'Coninchrijck van Cambayen, is den provincie van Indien leggende ghelijck dese wijdt oock ten noorden by als een eylant inde Indische see uytstaende hebbende aen beyden syden eenen ygesten Ingram randt welck d'eene die naest t'Eynden leijt inde eerste aencompste 30 mijlen breedt is ende wordt alsoo eens nauwer, soo strackende op den voet van noordt oost, ende noordt oost ten noorden, de distantie van ontrent 40 mijlen, het eynde van dit landt strackt naer het westen aende Indische See: naer het oosten heeft het aen dese Custe, ende voorde die de provincien van Soret ende Scelmare of the Bando: naer t'voorsten Chitor en Chandis ende naer het Eynden het Coninchrijck van Decan, eertijdt selfden naem de steden van dit Rijck dat nu wat gebreckt want sij strecktten naer vande Indische See tot Gualor acht dagen reijens van Amadabath: ende naer het Eynden tot Daman.

groote ende scheprelatie

Dit Rijck is seer groot ende neerent de Custe 120 mijlen lanck vol steden dorpen, vlecken ende gherenoemdheen maer is tot dien eynde bewaende plaetsen getelt worden bysonder eene dorpgemeente Cala, inteijsten tenemael bergen, ende gheenswoordich in den aendeen Stadt.

Hare voornaems te see Steden.

De voornaemste See steden aen beyde Ingammen van Guserratte, Brotchia, gandear, Cambaija, goga, Diu, Patezatane, Mangalor, Gondorce, Nausary, gandivi, ende Balsara, oock Belsara, int midden vant landt wordt gevonden Hamet-Wat dat is de stadt vanden Coninck Hamet, diese gebout heeft, hedendaegs wordt sij gheseten Amadavar oock Amadabath, Eynde de voorste stadt van dese provincie.

Hamet-Wat de Hooftstadt van dese provincie.

Rebieren en Haven.

Dit soo treffelijck Coninchrijck heeft veele schoone Reviere, gelijck Nardabath, die voor by Brotchia loopt, Tapta, Massot ende andere alsmede treffe voornaemste Baeyen, namentlijcken de Chom van Suchaly ende den ygesten Ingam van Cambaija van welcke int weerelt particulierlijcken sal worden gesproocken.

Beschrijvinghe van Guiseratte int gemeen.

Guiseratte is zeer luchtbaer placht de principaelste voorsz. stede te wesen van dese gheheele landen, geniet tonde groten handel van verscheyden Nation.

Het landt van Guiseratten is het principaelste in gheheel Indien, ende van dese plaetsen te spreecken, ende te setten alle de omleggende plaetsen, van alle nootturft ende lyfvoeghten, waer omme daer den meesten handel gedreven wordt, soo mede van de Indianen ende naburigen, als oock van de Portingijsen, Engelsche, Nederlanders, Brittanjen, Arabien, Armenien ende meest alle nation van Asien zijnde hier Chinesen en Japanners die daer met gheweldt worden gheset, dat geen Christen oft andere Monarche ijet soo vast gefondeert is gevreest oft te geset, gelijck de ongerechtigheyt van allen tijden geleert, dat geen ijet anders is dan veranderinghe, om van het eene geslacht op het andere te komen, met groote veranderinghe, peste, oorloghe, dierentijt etc. daermee ontstaende ende opindelijcken van allen noch ijet nemen blijvende, gantsch verwaltende en ondergaen. Also is het hier oock met veelderhande saecken voorleden, soo dat Godt den Heere ontstoocken in sijnen Regtvaerdigen toorne, wegens de sonden ende gruwelen van desen verscheyden natien ende volckeren, heeft beliefft sijne plaghen ende straffende handt, desen Guiseratse Landen merckelijcken te doen gevoelen, deselve inden voorleden maeckende een overgroote Calamiteyten in Guiseratten Anno 1630 ende 1631 ont, Staen.

proeffe, onder het gheluyde van trompetten ende de trommen van d'opgemaakte oorlogh liepen, verwaghten, daer nae soo een ongemeten hagelen ende buijen gewoonlijck continueelen regen dat de Riviren van d'opgemaakte oorlogh de landen begonnen te overstroomen, gheheele landen, ofte steden, ende menigh te van dorpen te nederen storten, ende het gheluyde dat een leeuw begon te brullen, ende andere vreemde dieren meer, ende abomina- bele stercke beesten onder de menschen ende vee, dwelck wij nodelijck achten alhier voorts te verhalen, om dat het tot onse Historie dient.

De vruchtbaerheyt van de landen, de steden van Godt, miskenden, wonders ende grouwelen van den Alderhooghsten rechtvaerdichlycken gestraft.

Particuliere beschrijvinghe van de dieren in Guiseratten

Om dan tot de particuliere beschrijvinghe ende den oorspronck van dese dieren in dese landen van Guiseratte te comen, soo dient aengemerckt, dat dese landen hebben gheseten seecken Regen tijt, te weeten t'maendt int jaer, die beginnen met de maendt van Junij, wanneer de Son naer den Cancri gaet, ende eyndende met de maendt Septembre, ende soo lange dien tijt regent is extraordinaris, ende wort voor den teecken van aenstaende vruchtbare jaere gehouden want inde andere maenden is het gheen soo warm en ende gheduren dese Regen, dattese gelijck den Winter doet, inden voorsz. Regentijt wordt het landt gedreight ende te beecken gemaeckt, dwelck door den Regen bevochtigt worden, soo dat meyse overvloet van graen plaght voort te brengen, dat alle omleggende Landen daer van ijet moeten ontbeeren, dese groote Regen van Godt, hebben wel vande Inboorderen misbruycht, ende sijn daer door in sodanige vreemde seeckerheyt vervallen, dat sij dat dagh soo wel genomen hebbende daer op conde leven, niet meere sonde gearbeyt hebben, en niets voor te nemen, om in voorraet te vergaderen, tegen dien onden dagh, eenighe Victuy offte dierlijcken, daer van te leven mogte, ende sagen eenige dier, vergeefsche gaven, soo verlaeten ende verslonten sij dat op gaeren duyvelsche speeldueyen, ooch meest het andere dagh om dwelcke oorsaeck ende afdanckende sonden van gantsch de common Burgerije dwelck onder de voorsz. natien ende volckeren van dese landen in swanck gaen, Godt den Alderhoogsten Regtere in sijnen Regtvaerdigen toorne.

met droyghe tijt, silex in te meenden met regende Wael door beesten en menschen verzijm gen. —

Geween ontstoecken, door lande soe jammerlijcken beroert ende geschaert soude, sonder mede Quade Conincx 1630. den alsulcken deerste dat inden tijt van 12 maenden met en stijgend ofte minder soe kleynick dat gat ennen, twelck alsoe gesayt wat tot prefectie ende volcomen wat dom con gecomen, ofte eenig graet op gecomen is, waer uyt sulcken quaden ende lastigen dieren tijt spruot, dat niet alleen de beesten, als Ossen, koyen, ende kinderen (die hier in grooter menichte waeren) syn gestoruen: maer oock de menschen in Steden, dorpen, velden ende wegen in groot getal doot bleuen liggen, t'welck sulcken stanck verwechten, dat het schrickelijck en wat, de passagien te beswijen. —

De koyen door gebreck van gras ecten doude lich, amen, ende de menschen alder lijk vuijlichcijt

De koyen sachmen doot gebreck van graet doode lichaemen eeten, de menschen nasmen gedroogde synden van beesten, sommige gingen op de mistcupes, soechende de beenderen die langen tijt te voren hunde honden gehnaegt waeren, braedende de selue op coolen, ende selben die opgeeten, om te comme de meningergande Corragie, die gemaeckt hierden sonde te lang tijt te vgaen,

Veele verlaeten Haere Steden ende Dorpen.

Schrickelijcke gedaente vande menschen.

Desen hongersnoot is dagelijcx soe vermeert, dat veele haere steden, ende dorpen geheelen verlaeten, latende hun eygen huysen, als oock van dieren tijt alleenlijck bij haere gedingen sterf hadde, Overal sachmen de kinderen magteloos liggen ende sterben, haere gedaente was vreeselijck om aensien, de oogen stonden hun diep int hooft, het aengesicht dick ge, sworllen, de lippen ende mont, bloesch de tanden van slijm lotsende, de huyt haere hardt door beloke men alle de beenderen sach liggen, voor den buyck niet anders dan een dicken sack hangende, den grooten hongersnoot gadde de kinnebacken ende schijven vande kinnen doen bleef liggen, doen huset ende Janchter van honger ende de andere lachtere aerden gestreckt gewendt deerlijcken hunen geest. Overmaets met sich hesen ofter wonde sachmen niet anders dan doode lichaemen liggen, —

De mannen verlaeten Haere Vrouwen & Vrouwen verlaeten haere kinderen tot sla, winnen, sommige eten een, ander stelen Haer met vrouw en kinderen mede

Roe jammerlijcken sachmen de Mannen haere vrouwen ende kinderen verlaeten, de vrouwen verkochten haere selven tot slauinnen ende kregen, de moeders haere kinderen, de kinderen van haere ouders. sommige hun selven op dat den honger mochten ontgaen. ende hun soe gelijckmoedt gestorven, anderen willende de doot verkorten hebben haere selven mede verdoren gestort. Enige moeders en de onbedachte pijn van hongersnoot voor te comen, hun met haere kinderen op de kandt vande Riviere gaen sitten, ende malcanderen kandt aen kandt gewat hebbende, gelijckelijcken int water gevallen, ende haere selven verdroncken, soo dat de Riviere vol doode lieden waeren.

Sommige eten doode lichaemen ander de lichamen vande gestorven, Jae veele wierden levendich den buyck op gesneden ende t'ingewant daer uyt gehaelt.

Sommige hebben doode kinderen ende beesten gegeten, andere de menschen synden hebben t'ingewant daer uyt gehaelt, ende t'vlees mede genomen, om haeren honger te stillen, buyck meer te willen, Jae veele op de straten krachmacht liggende, ende noch niet doot synde, wierden van anderen den buyck opgesneden, ende de leuere daer uyt gehaelt: den eenen mensch scheert den anderen leuendich gegeten, soo datmen gruelijck vermoorde alleenich langs de straeten te gaen, veel min de wegen te beryden sonder gewant, den heel afgesneden ende gegeten te worden, want het is geschiet in Brodza, dat eenen Jongen van 7 a 8 Jaren op den beesaer ofter maecht van eenen bedelaer bij den hals genomen, ende den strott is afgesneden meenende synen honger daer mee te stillen.

Dergelijcks geschiedden tragedien luchmen dusgelijcke geschieden, ende
verscheyden van den lijdens haere ontrette ontseggende sijn, waermede verstaet dat sommige
ramen hebben haer eenighen geslaghten ende gebraeden hadde, veel meer hal den Christen
haere vrouwen gemoet hier ontretten, als voort dat verscheyden mannen haere vrouwen
en vrouwen de vrouwen haere mannen de kinderen hunne ouderen afgeeten hebben
Haere mannen in somma de miserien ende droevigheyt spectaculen ont bilondere te
en de kinderen Boschijven ende te langh valle, om alles nader waerheyt uyt te drucken,
hunne ouders menich honderd duyst Zielen menschen syn van honger verghaen, soo dat de
gegeten. Straten overal met doode lichaemen waren bedeckt, die alsoo onbegraven bleven
Leggen, soodanigen stanck veroorsaechten, dat de gantsche lucht daer van
verpest ende geinfecteert wierde, enige van onse Nederlandsche commende
van Amadabath, hebben sommige dagen vinden sitten, met den neuse voor
t'menschen vlees voor haere dese menschen handen ende voeten op te laghen om te branden, een
wiert gemeten, schrickelijck dinck om sien: Maer noch afgrijselijcker, dat beneden in den
lijcken verecht. deep (Sinsinta genaemt) alwaer t'menschen vlees openbaerlijck op de
merckt verkocht wierde.

Dese swaere straffe ende plaghe Godts, is meest over saemen ende
gemeene luyden, soo die niet in voorraedt hadden gehaen, want voor de
rijcken ende die gelt hadden, waer voor noch coopen te coopen was deser dueren
Daemen te voren datmen te voren plaght te Essen-Terwe twelck 33 3/4 tt Hollants is
33 3/4 tt Jaers voor 10 2/3 stuv. voor een Mamoudt, doende nade ordinaris 10 2/3 stuv. te krijgen, sonde
voor 10 2/3 stuv placht te coopen men voor de selve prijs maer 2 a 3 Essen als nu de Nederlantsche
coopmen maer conden bekomen, dat een gewoon bescheyt van prijs en gewichte is. Doch
2 1/2 tt bekomen. Godt de Heere geeft de vermogen dat middelen te vinden.

Anno 1631. Den beginstijt int volgende Jaer 1631. liet sich int begin aensien of
een goet Coorn Jaer wesen sonde, het gebrack stondt seer schoon, waer
door de gemeene dat betere coop begonden te worden: Maer (ongelaes) ten dierden
Gedt den Heere niet lange, ende besien de steden noch niet ten einde gecomen waer, want
sendt vanden Hemel menich verdaen hoese sendt vanden Hemel den grooten menichte van Sprinchaenen
Hemel menich Katten, muysen, ende ongedierte, die veele schade int meeu gewas deden,
te van sprinck, doen het doen beginst te regen, ende insonderheyt daer wedersijden worden
haenen, Katten, muysen die groote schade inde Vruchten Doen.

Daer naer soo overgroten regen dat de Riviren over vloeyden ende boeren dien soo danighe deele coorens dat milioenen van menschen op nieuws Storven

wedersijden, waerdoor sulck een overvloedigen ende geduerende regen quam, dat veel
steden, dorpen ende landen onder
waeren, waerdoor de meeste ende grootste schade aenbracht, ende het
coorn wederom dierder, als oyt te voren dede, Veroorsaecken, dan luyden
de geene dien men koch schatten ende te gelooft hadde den hongerighen uyt
gestaen hadden, gebrack hyden, ende sommige van honger bezweken:
Boven dien sondt den Almachtigen sulcke swaere siecktens ende sterte
onder de menschen dat qualijck een mensch wert te vinden die met de siecke niet
besmet was, dat op nieuwes milioenen van volck deed nam: doen
men de gestorvenen hiete en dede de Straeten leggen,
sommige moesten haere doden 3 a 4 dagen in huys houden, om dat
geen gelt hadden te geven, den luyden die geven hun de overledenen
mee te draegen, anderen weigerden het uyt haere afgestorvene tot
afgien te verbranden, conden geen kisten gemeet bekomen, maer
waeren genoodsaeckt, de lichaemen ongebrandt inde Riviren te
werpen, of te graven, ende alsoo wel

dese.

Hoewel dese calamiteyten beginnen opte stroden van de voorsz. dichtheyt van huysen by voegelycken tyden niet te vergelycken

Dese Calamiteyten de meerendeels Jaren hebben beginnen opte sonde ende alsoo eerstmaels waeren tot verbeldenis Christi beginnen te varen, soo en syn de tegenwoordige tyden ende overvloedige lyfnoodten, by de voorsz. dese niet te vergelycken; Godt almachtich bewaere alle Christenen landen voor dierghelycke plaegen, daer van de voorsz. generale ende seeckere overtuychen syn de sonden: ende wil deese eyne genouchte ende milticken tegen alle voorsz. tegen, ende deese gruseratte landen in voorsyen steene beschyen. Ende dat meeste oft aengaet de practicen, leeuw beschrynge vande gebroeckene Calamiteyten, ende de gelegentheyt van t Coninckryck van Gruseratte int gemeen: dat sullen ende blyeden tot de beschrynge van dese plaetse int besondere, ende beyde nemende vande Ackeden ende Cronycken gelesen.

Vande Cuyp stadt Suratte

Suratte ligt een corpstadt die vande Nederlanders ende Engelsche met bevelen gelegen spele Noordre breede van 21 2/3 graeden, gebouwt aende Revier Tapty, de welcke andere Tynde noemen, nemende haere beyn van Baramporr ende loopt 4 Mylen beneden de stadt in Zee, beneden om met middelbaere schepen te gestrunchen die de Revier grempmen, hier aende meeste gantt get Casteele, met inderen van garden, steen ommeyt, daer sich veel schepen instaelen gereet, meer van eenige lande Nederlantsche gestraeten tydsteyen Middelbures ende t Vlacht de duyve genoemt in Zeel. Aende slincker gantt leat beneden de stadt, leyt Remel een vermaerdelycke plaets, Rivier inwonders Naitos genaemt worden, synde den meesten deel vervult welck, verscheyden manieren van ephraack vande Mooren gestrunchende daer syn naerste straten ende hoogse huysen, van de welcke men de meeste met trappen te gaet.

Remiel een vermaerdelycke plaets.

Suratte is een matige stadt aende Revier cant groen hoyt 3 poorten ende t Casteel een die op de rivier compt.

Suratte is een matige stadt in grote gebouwt seer schoone gewelven van Compleyden: gebouwt naest de wyse van Turcyen. De stadt leyt langs de waterkant open, ende aende landt syde omgegraven met seven aerden wal, gedeelt in 3 principale voorsten, vande welcke een streckt naest Brigitie een kleyn dorp, daer die naest Brutcha, Cambaija, Amadabath, reysen, overschyen) de aender streckt naest Baramporr ende de derde naest Nastarij. Het Casteel van Suratte leyt mede aen poort, streckende tegen gerecht stroom, t welck sy Medin noemen. Binnen t Casteel leyt het groot pauden Gouverneurs, ende naest daer aen het tolhuys, daer alle zeetgaende en incommende goederen voor gevoechtheyt betaelen 3 1/2 ten honderten: gemt ofte silver, dat maeckt 2 percento gerecht. Binnen de stadt woonen van alle coopmanschappen, die van alle omleggende plaetsen, om te varen, coopen gebracht worden. Binnen de stadt woonen, behalven veele rijcke Mahometaensche Kistgoosen ende Banjas begraefenisse goeden, een staende meester ofte Tanck, van garden steen gemaeckt, hebbende over de gemaeckt gaenden heen breedt te ryden met steenen trappen nederstaende: met midden staet de sepultuse vanden stichtere, het is een wonderlyck werck, soo wel door syn grootte, als excellycken gebouw.

In tolhuys betaelt men 3 1/2 ten honderten voor ingaende en incommende goederen. —

Binnen de stadt syn veele rijcke Mahometaensche Kistgoosen ende een staende meester ofte Tanck

Ontrent 1/2 myl

Vande Coop-Stadt Suratta

gelegenthoit ende Situatie van de Chom van Sithalij

Ontrent 2 1/2 myl bendoeden de Revier vande Stadt van Suratte leyt een gansch bevrijt liggen landt, laten side t'warte landt, daer de Grooten gheseepen gaderen, ende gaen gaet Lossen, die met haren oirde tuscht Stadt Suratten, gevaert worden: synde de distantie van ongeveer 4 hellantsche myten, daer Reede wordt hee met bij de Reedestanden alle ingeseten, genaemt de Chom van Sithalij, leyt op de noorder breedte van 21 graeden 30 minuten, op den oever van noort oost ten noorden, ende Zuydt west ten Zuyden. Het incommen is met wat side op twee deuntse seyen, side met leege deuntse maer 5 vadem diep den gronde gaet stijt vlack uytgaende, op de Reede voor 't dorp Sithalij daerde schepen leggen, is ontrent een myl shet leyt wijt, de Zuydt Zuydt weste grinden maecken de Reede onveijlich voor alle andere winden leghmen daer besijt. t'meesten deel van de Banken vallen met lage waeters droogh, ende syn gegoet stijll, soo dat op t'Lant niet dienen aengedaen, oock noodt noodt oock side Zuydt Zuydt weste Mane mackt alsdan te goede te Reuster.

Reede Vande Schepen voor Sithalij

Een N.N.O. ende Z.Z.W. maene maeckt thoge stie Wateren.

Nassary ofte Namsarij, Gandij ende Balsar, Zyndrij, stedekens staende onder de Oneditie van Suratte, te weet Nassary 6: Gandij 9: ende Balsara 14 myten naer t'Zuyden, daer plegen groote quantiteyt van gronne doncke hout gemaeckt te worden, oock veel Gont, beqaem om Schepen ende Schuyten te bouwen t'welck daerommo daer gesocht wordt, dese plaetsen syn gelegen langs de Suratsche Custe, ontrent 2 myten int landt. Gandij heeft een 2 leyn Zee kant, ontrent 2 myten int landt. Gandij Revier en 2 leyn Zeemyten daervandan met Visschen inde Zee compt.

Nassarij, Gandij en Balsar

Discryptie van Brotchia gelegen op 21 11/12 graeden Breedte.

Brotchia is een stadt 12 myllen noordt waerts van Suratte ende ontrent 6 myllen vande Zee, gelegen op de noorder breete van 21 graeden 56 minuyten, digt aende kandt van den seevare Revieren die van boven decken inde Mandow waert comt, ende sich inde Zee loost. De stadt is rondt hatsweren soore sterck geboumt op een hoogen berg, omringt met muren, van harden steen, soo dat van buyten de stadt de gedaante van een fort voortcoert. De stadt heeft vijf poorten, met seeres pistoolschote limen dencken nae landtwijs tot 3 aen zeedelycken sterck geboumt, behalven 2 langs de Revier ende landt ende waterkandt, daer de goederen transiteren dat inde stadt gebruycht wordt 2 aende Wa, met brieven wordt uytgesocht: doch komen aen deese poorten met oock veel rijcken Tollmeesters, veele boots met gont geladen, sonder 't Syde. wierdt hemiers in groote boten verhalen sonder inde landtpoorten wordt gemeenlycken wayt gevonden, sonder wiens consent nie, is zeedelycken munt mach passeren, daer leggen senige loose falconen. gepropoteert dog met beqaem om te gebruycken. De stadt is zeedelycken Heeft 2 groote voor stedden daer meniyge Europese nacien ende volck, van limmoten gemaeckt worden.

Brotchia heeft 5 poor ten 3 aen landt ende 2 aende Wa ter Syde.

Is zeedelycken gepropoteert

Heeft 2 groote voor stedden

Yet. Borra noemen in hare sprake inwoners van Suratte ende daer meniyge comen, Volcke hare met waren side cattoen coopen meest bestelpen. gemaeckt Worden. gesoet Suratten, de compmanschappen die hier door passeren ende meer andere plaetsen verwacht worden, betaelen voor tol 2 ten hondert

Het landt is

Beschrijvinghe vande stadt Brotchia.

Het lant is vruchtbaer.

Het Lant is seer vruchtbaer van Tarwe, Rijs, garste ende alderande Lande Lyn-saet; oock halt men'tgras ontrent veel cattoen, dan niet in gelicken abondantie als in Nederbach ende omliggende contreyen.

onder t gebiet van Brotchia staen 84 dorpen.

Brotchia heeft onder sijn gebiet 84 dorpen, daer van Jurisdictie geniet, des gelijcks heeft elck gebiet wijders niet gebreyt, want het strecken daer niet die andere steden, die in haere besondere voorsten hebben, ontrent 4 mylen benoorden de stadt bij het dorp Harlaet, daer het Zijnder deijlt de Riviere haere in twee armen, maeckende aldus een eylandt, op sommige plaetsen $\frac{1}{2}$ en ook $\frac{1}{4}$ van een mijl breet, dannemaels met verscheyden waterstroomen, soo datmen aen beyden sijden vande See comen can: haer strecking is recht oost noordt oost, ende west Zijndt west de gronde is meest cley met weynich sandt vermengt, begaven vande stadt, daer heeftmen meest sandtgrondt: de reede van scheepen leyt de Riviere in op 7 vademen in een open See, sonder beschutsel voor eenige winden als gelicken aen't lant, de Riviere strecht meest Noordt oost ende Zijndt west.

De Riviere deijlt Hem by het dorp Harlaet in 2 armen, strecht O.N.O. en W.Z.W.

5 oft 6 mijlen int Z. oosten van Brotchia leggen de borgen Vindaloo: seer vruchtbaer: daer de Achaat steenen uyt gedolven worden

Het Lant ontrent Brotchia, is seer Laey sijnder gebergte bosagies ontrent 5 a 6 mylen int Zijndt oosten, daer de borgen Vindaloo genaemt leggen, strecken een groot stuck voor by Baramyoor, Zijnde seer vruchtbare van Coorens ende andere graenen. de gronde is claygachtig met swarte aerde vermengt, seer bequaem tot Zijdlandt (daer tot het meest gebruyckt word).

Uyt deese borgen worden steenen gedolven, genaemt Achatos, van welcke in Cambaya diverse coppen, singuetten, heften van messen, merch, steenen ende andere fraije soorten gemaeckt worden, het Lant leyt rondtom Brotchia gelegen, is haere vermaeckelijckheyt seer dorpen ende hoven geplant met palmijt boomen, uyt welck een sap getapt wordt gesoten Jaggij, dat veele persoonen gemeenen dranck is.

Miraculeuse Colom van een Moor een Heylighen buyten Brotchia begraven.

Op den plaetsen van Brotchia naest Amadabath, leyt begraven seecker heyligen Machometist genaemt Pelle-Medoni: tot de welcke de Mooren uyt alle quartieren Loopen: sommige op dat Sij Rijckdom, eenige dat sij kinderen, ende andere wat sij meest begeeren verkrijgen konden: men vindtse inde weg die swaere ketenen om haere beenen gebon, en een slot aen haeren mondt dat sij nimmermeer los doen, dan wanneer willen eeten, andere gaen op weetelooyen naeuwaren gebonden: ende als sij deese Bidolijcken desen heyligen geprent hebben, dan breecken de ketenen ende de sloten springen op, twelck sij alsoo valsch liegen als superstitieus gelooven.

Cambuysar

Cambuysar ofte Jamboush is een groot dorp gelegen 6 mijll van Brotchia op den weg naer Cambaya hier wordt ock Indigo gemaeckt maer niet veel.

Vande stadt ende Riviere Cambaya.

Cambaya is ontrent 16 mijllen noordtwaerts van Brotchia gelegen aen de See, in een groote Inham, alwaer de Riviere Mey (daer de stadt langs gebouwt is) seecken voorspronck neemt,

Cayen

Beschrijvinghe vande stadt Cambaya.

Gelegenthoyt vant Dorp Sorode ende de Reviere van Cambaya

Eygen voor de Reviere ontrent 3 mijllen van Cambaya leyt het dorp Sarode ruym 1000 inwoonderen zijnde Pachters van Cambaya, ende gheleghen als hoven genaemt, dis met de Reviere ende weyden leyt ontrent 1 mijle van de Reviere loopt met lauch water gesaet dewelck uytgenomen 2 ofte 4 hillen, die altijt water hebben als wasemen, tot aen de middel ende onder de aermen doorgaet, met sondre prichel, ende den gheden loopt man ontrent den garden af, voorn de Reviere bloyt met een dagelycx tyt 7 vadem op en neyder: op de manieren vande Reviere Roulon met sout water comen de schepen dicht onder de stadt aen strandt ten anchoren, daer met lauch water gesaet dewelck behalven den grondt is suntachtich met cleyn bermingh, soo dat de schuytingen (als de grondt sittende) soo veel lasts met lieden, dan onder de grondt gaet landt waerts.

Groote ende sterckte vande stadt Cambaya

De stadt is rondt soo groot als Goiaratte, met seven dubbelen stercken muyren bevesight, heeft poorten ende steenen huysen, sijn regte straten, de snachts met poorten gesloten: int midden dyn drij maerchten, seer groot ende treffelych gheboumt, daer alderley coop, waren ende migiat, bequamen sijn de straten, de stadt gesterkt in dyn omme ganck, de distantie van 2 weghen gaens, voorsien met 4 schoone tanchen ofte waterbacken, daer de buyten t. gesaete daer water uyt becommen: 15 Caravanschen groote ende wel gemuschte herbergen, waer inne schoone Manget die om trent daer groote ende overvloedich gheboumt wassen alle ontleggende plaetsen overvoert worden, onder t. gebiet vande stadt, leggen eygene dorpen, daer van inkomsten gheniet: als tallen van de goederen die te water incommen 2½ ende die te landtwaerts binnen comt worden 3½ ten hondert, de inwoonders sijn meest benijdens ende gheheymen, seer swaeren ende diepsinnich in de coopmanschappen. daer de gaerten handel op Diu, Goa, Atchin, mocha, Persia etc. met alderley soorten van cleeden, bestaende in scotsse Conde dneaten, venetiaensse realen van 17 sn. ymmus, duyvelt ende alderhande coopmanschappen in vreemde landen vallende.

Goya

Goya is een stadeken ofte groot dorp gelegen ontrent 30 mijlen van Cambaya nuwerse wordt ende de gedaente van een Reviere verthoont, t. gh. een tamelycke plecke met gheheymelycxt met gheboomte ende beesten die met de Reviere ende limen reeden daer gheseten: Goya heeft geen poorten ofte wallen, dan alleen Kasteel een muyre van gaeden steen opgetimmert, daer is de Reede ende voorders plaetsen vande portugesen overlangh versterckt, commende tot gelegde vande Capitain ofte coopvaerders schepen (vermits de peseriensche landen ende dewoonten) alhier kamenen, ende verstommen, tot dat de waerentyen geladen zijn, ende in haere Compe. naer Goa ofte andere portugesse plaetsen wederom verzeylen.

Patezzatanw en Mangerol.

Patezzatanw ende Mangerol zijn twee plecken ontrent 9 mijlen beoosten Goya gelegen, daer valt veel cattoen ende limoenen.

Aen zee

Vande stadt fortressen en het Eylandt genaemt Diu.

Als het interest van dit boeck, oock alle de voorgaende tot noch toe handelt, niet anders is als de beschrijvinge der Portugesse macht, ende hare Fortressen, soo in Asia als elders, soo sullen wij nu voortvaren, ende de selve oock hier verhalen, beginnende van de stadt Diu, alwaer de Portugesse drij stercke Casteelen hebben, deese stadt spreidt veele Portugesen soo wel als vande Oudtsaten Diu gesetten (de laetste by een verre met ge-, gecommuniceert synde) welcke naem den eylandt bekent, ende also geleghen by Agredine vijf eylanden naer dien vier eylanden, het welcke de Portugesen, malliva noemen etc. wordt een paerse voortreffelijcheyt also genaemt, om het onderscheyt van dese noulaca ende dry eylanden daer by. men vertelt dat de oosterse winden deese eylanden van gadeen waeder doen gaen en sluyten, t'welcke altijt gaet toeluet, soo begeerden wij den Toll van dese plaetsen, meer denen dach. die 90: 9 stuckens gelt (also dese tijt daer gangbare waeren) bedroegen.

Amadabath is de Hooft stadt van Guserratte.

Amadabath is de hooft stadt van dese provincie ende t'Coninckrijcke van Guserratte, gheleghen op de 23½ graet noorder breedte, het is 10 Nederlantsche mylen van Cambaia ende 15 van Gouratte, de bouwagien ende blachten aenden oever van den strane verwaerts, is een gemeydige groote ende neringhrijcke stadt wel 6 à 7 mylen int begrijp, met haere voorsteden ende aengelegene dorpen die wel in getalle zijn ende aende stadt gherecheent worden, de stadt is omringt met seven stercken muyren, boven met 12 schoone poorten ende wel seven tweeren tot steen verringen, goede breede straten en menighte van treffelijcke huysen, de meeste debotie van alle Moorsen ende Gentijsche Tempels, gheleghen nadre de zeecust van deese landen, int midden vande stadt leyt een tamelijck sterck Casteel met hooge muyren versien, daer den Gouverneur Comercaet syn hof ende wooninghen houdt, de poorten vande stadt worden sterck met wachten besett. sonder orlof niemandt uytgaen mach, deese wachten worden gevonden omme die van Badinen, leggende vijf mijlen van daen 50 cos ruwe het uytsien: het tijdt vande beroerde man te verwinderen, sonde van nature soo sterck den Graeuten. Mogol daer niet can overcommen.

Beschrijvinge vande Waeren ende Comodityen ten deses Stadts.

De stadt is seer volckrijck, ende met alderley nation gepeupleert die magtige treffelijcke dry zeen. Hare vallen alderley fijnne stoffen, van cleeden, soo van syde als cattoene, mede veele schoone tapijten, ende gordelen van gout ende syde, seer constigh ende costelijcken gewrocht, veel syde stoffen als satijnen, Contrijnen, attolat alegijn, grenellen ornijt van Gout, ende syde die de vrouwen dragen, Mede alcatijven, Abrihamit ende diverse soorten van linnenen, als rode ende groene Chelas, boeruns, Candelins, bruyne ende witte smalle baftas, Cutab van t'middelbaer soorten, voorders is alhier een groote quantiteyt te bekommen, Gincher soo Candy als Cochijnsche, Comijn gomme Lacca, Bingi aengesien, borax gedruyght ende geconfijte gemberie, alderley soorten van confituren ende Mirabolanen, Item salpeter salbare momacy ende goede quantiteyt amil, diemen nadre de plaetsen daer het meest gewonnen wordt, als genaemt Indigo Chircas, mede worden veel in de stadt

Goede stadt

Van Amadabath de hooftstadt van Guserratte

Deser stadt eenige diamanten bycomende die van Visiapour commen dat men wel gissinge can machen te bekomen zijn, alle dese Coopmanschappen worden versonden naer Mecca, Persie ende omleggende practicken van Indja, waer door de stadt in neeringe seer gheresen is.

In Amadabath worden machtige Missiven gheschreven

Dan gelycken worden hier machtige missiven door t'gansche landt gesonden, ende besonder aen die heeren alhier residerende dienaren, dat een yeder gerust de coopluyden adresseert, om datmen te gelt mit sonder gevaer mach overbrengen, ende dieswe wy can vroeg, versocht de middelen van hoorzy ende dieren die hy tacepen of van node ontbieden, ende dese hebben menighmael assistentie.

De coopman betaelt geen tol

De goederen voer uyt ende inwaert betaelen geen tol, dan alleen lycken aenden Cabiteyaal ofte Hooft voer mede Caeraco den mancodij beraedslingen, heren gesaet zijn, mogen coopen ende vercoopen wat sy voer gheraet, sonder eenige schattinge ofte Cinsen te betaelen, behalven eenige verboden waren, als tinscenijt, lout ende salpeter, t'welck met consent vanden Cadi geschiedt ende met eenige schaphagien lichtelijck verwonnen wordt gheschiedt.

Ondert gebiet van Amadabath doen

Onder de Jurisdictie van Amadabath staen 25 principale hooft steden ende vele andere dorpen, de gesamentlijcke inwoonders Cijfale ende 990: cleyne dorpen ende vlecken, die staen 25 myl, aende gheseten dorpen ende hoeninge dese ende diere incomsten betalen Lagor mindre stadt ende onderhebbende plaetsen plach voor desen wel Doyzen. 6 milliroenen Cacoijen, ende daer en boven, dan zijn door gheweeken calamiteyten, verlaten ende steden van ontelbare getall der t'gemeene schepel seer verminderet, dese Inwoonders gemeten de Gouverneurs vande Coninck, omme haere soldaten te betalen, ende de landen van dezen ende ongevorderde te bebauwen, alghewel menighmael selfs aen den bouw practiseerden, ofte van de tienden ende tollen van haere may^t contributie genieten.

De regeringe bestaet by den Gouverneur Coutewael en Casghy.

De regeringe vande stadt ende omleggende dorpen, bestaet by den Gouverneur, Coutewael ende Kasteel die hy Casgy noemen, soowel verstaet veel meer overaten vanden Coninck zijn, als monsters ende quitantie ofte ontfanghen van haere May^t Inkomsten ende domeynen.

Vant Dorp Chincheos.

Sirkeza ofte Chincheos is een groot dorp leggende van Amadabath. 3 cos ofte 1½ myl Portugese wijt, hier woont ghenen een seyone tot ofte Heydens gepulteren, inden voorleden Casis begraven leyt, Hyde geweest de predigers ofte Leeraers heere van den Coninck van Guserratte die dit gheselle maeck groot laeten maecken, hy selfs ende wyf drie andere Coningen met haere gemaelen ende kinderen leggen in den andere Capelle, met gheselle gebouw is van marbersteen (ongelijck de reste) daer zijn drie plaetsen,

van

Beschryvinghe van Amadabath de Hooft Stadt.

van de welcke den 440: Calommen van maximo staen, 30 palmen hoogh boven vlack gemaeckt ende wederdijs om hien, aen dien ende staet den groten ende wel gebouwde Tanck oft wijwe, daermen met veel menichte van wateren,

De Machumisten bedevaert tot deser borgzaren misse

Den meesten heop wands Machometisten uyt alle quartieren, comms daerlicx op desen borgzaren vergaderen van haere gebeeden doen: waermeede verscheydenlycken, geloovigen afgaet van sinne sonden bekomen, hiere van daen een cort, oft de halve pelgrimagie mijll, leyt een halven dach mit een schuit overlich Choü Chimatiw. den wands treffelycke Magollen heeft lauten maecken, die op desen plaets den laesten coninck van Guseratte in denen strijt heeft overwonnen, ende alsoo t'coninck, dyck van Guseratten den groten Mogoll onderdanich gemaeckt

De Machumisten bedevaert tot deser borgzaren misse

Aen Dorp Sirchees wordt veel Indigo gemaeckt die naest de plaets alsoo gheeten is, mede wonnen ons de goede gelaeghentheyt van deser plaets wooll aenbeyt te hebben, die daer met veranen wands linwaten gemaecten

Aen Dorp Sirchees wordt veel Indigo gemaeckt

Ontrent den leden van Amadabath wert gevon den ander borgzaren van den machtich Moores Coopman genaemt Haiom Moiom die den denigen dagtoe gaedts van uytnemende schoonheyt, soo dat togen de selve met onbeschaemde lieden ontsteecken wordt, ende om hun bruijdel voor, nemen met denigen schijn te bedeechen: gelijck bij den Cazij, die alle tecens ende overheeden van hunnen, landen, onderteecken, als van den Coninck doore hunne gelecentheyt daer toe volmachtigt waeren bij gelijckenisse: daer over denen achter die schoone vrouwen voort, braght: soude den dijenaer, de vrouwen niet mogen verkrijgen mettigen, ende voor hem selven soude Cazij antwoorden dat waere op den gemelten coopman replicerden, ick selve sou hebben achter gelaet mijn schrift dat de vrouw alleenlijck gae, bruijcken mach. t'welck hem den Cazij sonder achterdencken toestont hij daermede te vollen meijnende verseeckert te weten, heeft hijn doghter genoechsaem tegens haeren danck, als wel eenmael bevonden, sulcken abominable sonden van Godt ende den menschen verwoocht wat, beslaepen ende vleeschelijcken bekent, die t'selve haere Moeder ende andere vrouwen heeft gepenbaert, selve dat openbaerlijcken tot voren vanden Coninck Soltan Mamoet Begeraw (die indien tijt gouverneur hoogeerstbe) gecommen is, die hem niet tegenstaende met den voorsch. voorstant schrift traechte te beveelen, openbaerlijcken dede onthalen, ende leijt in deser capelle met hijn vrouw ende doghter (die naest hem hijn overleeden,) begraven. waer van de borgzaren tot een gedenckenisse van den soo schrickelijcken dast wordt gesien, Bety Chiut: dat is (onder verbiedinge uytgesproocken) en vrou te wel te leggen is doghter stamelijck.

Sijn Cultuur bruyton Amadabath getteerden Bety Chiut ende Padrom Alsoo genaemt wordt

De borgzaren van Mirt wesen van Amadabath beginnen de borgzaren Marwa, welcke den Marwa streecken soude wooest landt beginnen, want sij streecken daer wel 150 cob langh 150, ende 200. cos. de weg van Agra, ende naer Oujen ontrent 200 cob, diemen niet can

Van Het Vermaert Coninckrijcke Van Guserattee

Langs de Wegh van Agra ende omgen.

passeren, van t'hooge gebergte, op vrient top een onwinbaer Casteel gebout is, Gwalior genaemt: Voort de stadt van Bana, een wijle weghes Radja ofte Coninckxkent, die oostwijts de Coningen van Pettan, nochtans den grooten Mogoll, niet geern comen dwingen, dewijle de Indianen de welcke altsamen heydenen zijn, oostwijts Oost ook noch seer vreesachtich zijn van hare wapenen te gebruycken: als die van Voornoemde steden, zijn gheswaghen is overal ghesloten door het gebergte daermen qualijck op comen can, ofte soo daer nyet veel volcx toeganck was: dat is door de corte steech ende gheringhsaem onwinbaer gemaeckt. Desen Radja Zegetmen in corten tijt 120 duysent paerden te velde brengen can. —

De Radja Coelijs ende van t'lant, schap seer wijdt en dick maels den Mogol schat tinse te gheven

Tegen de stadt Amadabath ende Cappen woont ooch een Radja in, het gebergte, vriendt onderhouden Coelijs genaemt worden: welcken inde wildernissen, welcke haere bewijsen van het gebiet wanden Grooten Mogoll, aende zeekuste zijde van dit landt, is gheleghen t'Lantschap van Seer. Staende onder Guserattee, alhoewel dat deselve Radja ofte Coninckxken is een vasael vanden Grooten Mogoll, soo nochtans hy hem dickmaels schattinge te gheven.

Bijsantagar een groote Stadt bewoont van Heydenen ende Bramenes.

Bijsantagar is een groote stadt gheleghen int midden van Guserattee bewoont vande heydensche secte Bamans, de welcke wy ende de Portugesen Bramenes noemen. De stadt is wel 20000 huysen groot seere ciericklijcken met straye toorens ende kercken gheboutt: In stadt een groote tanck ofte vijvere, daer de Inwoonderen soo wel mannen als vrouwen haere dagelijckse bauden, het wat oostwijts een arm deyp, maer is door handt bouwinge ende door vee aen te worden seer diep ende machtich geworden, de waeteren die daer vallen hun Catharne gaeten, ende Linwaeten: ende alderhande hy Augsten als Cassewe Boonen etc.a =.

Pettan is een Stadt wel 6. mijlen int rondt

Pettan is een groote stadt, wel 12 ofte 6 duytsche mijlen int ronde, gheboutt, met huysen van haeden staen: leggende zeewaerts in. Hun mijnen die tot dry voorseyden tijden hun ingestroomen, wanneer de stadt door Calamiteyten in wooninge ende prosperiteyt seer begonnen te declineeren, ende oock ende vande stadt, leyt een groot Casteel, ommeghelt met hooge mijnen, ende stercke gemetselde tooren, daer den Gouverneur hun residentie houdt.

De Inwoonders hun Benjanen

De Inwoonders zijn meest Benjanen, haer gheneerende met kruyden van alderley. Ende steden in deser landen gebruycketlijcken, Meede vallen hier veele proeven ofte Ende Cindels, mitsgaeders eenige groene Linwaeten, als de steenaels ofte neusdoecken van diverschen gewaeteringen, Tulbanden, Sydedoecxel, Longis allegiens etc.a = Int midden vande stadt leyt een Mausmatiesche kerck, oostwijts vande heydenen gemaeckt. Ende een schoon ende corteljck werck, gestiet op 1050 pylaeren van marber ende andere steen, heeft noch diverschen anderen gebouwen ende Edificien,

Voortreffelijcke Moorsontmoet in Pettan.

als

Beschrijvinghe vande voornaemste Steden.

dat meest buyten de stadt veel schoone ende vermaeckelycke hoven vande van t'meerendeel eyge vermaken, ende de ghynen, daer van alleen by over spitse staende. Deze stadt wordt Zeer ghepresen van de Coûbers (synde seecker Moorsch volck uyt den landt schap daer omtrent gelegen) die de inwoonderen menichmael besoecken, ende ghaegen tot all. art. nemen, waer door de stadt in neringe ende prosperiteyt daghe, lyck soe af gaet.

Chitepoor. Chitepoor is een steedeken oft vlecke gelegen 12 cob van Pattan, ende 15 van Amadabath, gebouwt aenden eandt van een langhe dwarse ghe vaert weeke Cattoene gharen, ende grooue linwaten, mitsgaeders veele garnaten ende cattoene waeren, waer by de stadt vermaent lyden bestaet, de Inwoonderen syn meest Banjanen ende Heydenen, daer is een Comvoyenoy met ontrent 150 Soldaten, ommme de wegen ende de Caffilas, die hier door naer Agra oft Amadabath komen van veur de Moorsch te beschermen.

Messana. Messana is een open vlecke oft ghelegen dertich 15 cob van Chittepoor verscheen met een out vermallen Casteel, daer de Comvoyenoy met 200 Ruyters gaet woningen hebben de plaetse bestaet meest inde Landtbouwerye: wordt veel Cattoen, ende eenige soorten van linwaten.

Den Wegh van Amadabath tot Suratte. Reysende noordoost van Amadabath naer Suratte: sullen wy voorby de voornaemste steeden ende dorpen aentreffen.

Van Amadabath tot Jesimpoor een schoon dorp met een groote Serayj, oft Herberginge voor de reysende Luyden 1½ cob, Batova een groot dorp met een schoone Tanck 3 cob. Canis gelegen ontrent een Revieren, mede alsoo gemeent 2½ cob: ende van daer tot Mandabath 3 cob.

Mandabath is gesticht van 2 gebroeders. Mandabath is een Serayj ende voor vermaecklyck steedeken, gebouwt langhs den oever van een tamelycke groote ende voor visschrijcke revier, gesticht door twee gebroeders, die aen t'overeynde hun wende stadt een treffelyck ende Commelycke vallye gebouwt hebben. De Inwoonderen syn meest Banjanen: daer vallen eenige linwaten, ende veel garnaten, daer by de plaetse merkendeel bestaet.

Naviaodt. Naviaodt oft by een andere schryven Niviand is een tamelyck steedeken met schoone huysen, ende heydensche tempelen gebouwt: leggende van Amadabath 20 M. van Broedera 10 cob, oft 14 ende 9 M. deze, Lantsche mylen. Hier vallen veele linwaten, als mede eenigen Indigo, doch niet in quantiteyten.

Wasset Van Naviaodt tot Wasset syn 15 cob, ende wegen part. ertmen de dorpen Sejuntra ende Amomoggij leggende 7 ende 5 cob vanden anderen verscheyden.

wasset

Steden gelegen Int Coninckrijck van Gelderlandt

Wasset hoeft aende Rivier een oudt Vesten casteel.

Wasset hoeft wasset is een oudt ende vermaelden Casteel, gebouwt op denen hoogen berch aenden Noort zijde Rivier, die inden Ingaen van Camibaya leyt compt: de plaetse is redimaerdt, behelst met ontrent 100 huysen, die meest steenen, ende de Casteelle die geele door partijen wort geheel bewaren Cramith gestalt 1½ duyrie de Cour afgaendeen.

Van de stadt Brodera ende haer gelegentheyt.

Brodera is gelegen tusschen Amadabath ende Brotcha te weeten tot ontrent aende oost-zijde van Amadabath. ende 30 cos bewesten Brotcha. deese stadt is gebouwt by een Heyden genaemt Casia d'Ohiv, voorwaen Sultan Mamoed Begeram. den laesten Coninck van Guserratto. is gelegen ontrent 1½ myle van uit Brodera. doen tijde leyt genaemt Radiyaza wiens stadt door haere stichtinge groot te niet gemaeckt ende de Inwoonderen allesinthaest aen geen gestaecken.

Brodera is een landt stadt gelegen dicht bij een cleyn Rivierken Wasset gehaeten.

Brodera is een landt stadt, gelegen op een vlacke ende sandige plaetse, dicht bij een cleyn Rivierken genaemt Wasset. dit Rivierken leyt aende oost ende zeest voore de poorte die naer Brotchia leyt, wes een groote tanck ofte staende waeter redelijcken diep ende ontrent een pistools schoote wijt, aen deese zijde met een muijr van steen opgemetselt, daer de Inwoonderen waeter uijtschoten de stadt leyt rondtsomme in zijn muijren ende bolwercken ofte wonderlen van calck ende steen opgemaeckt: heeft 5 goede poorten: waer van een is toegemetselt alwo daer geen wegh en leyt. heeft een groote voorstadt aende west zijde, meest bewoont van Arbeyts luijden die tot linnen bereyden: daermede de Inwoonderen (zijnde meest Banjaens ketterije ende wonnige Menschen) haere meest generen, t'landt rontsom de stadt ende omleggende dorpen is daer vruchtbaere van Corren, Rijs etc. mede vast gheen weet Cattoen, dat voore de beste van deese quartieren gehouden wordt.

Hecft hooghe muijren en. stercke poorten en. aende W. zijde een groote voorstadt.

Onder t'gebiet Brodera staen 210 Dorpen

Onder t'gebiet vande stadt staen 210 dorpen waer van den Commandeur de Inwoonders van 75 gehoort tot onderhoudt van hunne knechten, ende soldaten, de andere 145 dorpen worden vanden Coninck aen verscheyden Capiteynen voore eenige gedaene diensten ende tot onderhoudt van haere volck in weerghelde gegeven.

10 schoone tuynen en. begraffenissen ontrent Brodera

Int circuijt ofte rondt van deese stadt, leggen 10 schoone tuynen ende boyaerdt vermaken, overrijck om hien, waer van een heere straet ende cortelijcken gemaeckt gelegen is int midden van een groote boomgaert, daer een machtich heere met zijne familie begraven leyt, begalven deese boyaerdt vermaken zijnder noch 5 schoone Lustgoeren, beplant met diverschen fruyt boomen ende moescruyden, daer een yder in mach gaen hun vermaken nemen.

Binnen ende buyten Brodera Wonen Veele Wevers.

In ende buyten de stadt Brodera ende omleggende dorpen wonen (gelijck voore geseyt) veel menschen die jaerlijcx groote quantiteyt van alderley linnwaeten maecken, tweleh en tijn dienst ende fijntheyt

naer

Beschrijnghe Van t' Conincrijcke Van Guserattо

296

Linwaet valt beter dan van Brotchia.

naese alle quactieren van India vervoert wordt, dit Linwaet valt veel dichter ende rust se dan dat van Brotcha, doch corter ende wönich smalder, waer aen het wel te komen is, de voorseggingе die hier gemaeckt worden, Zijn smalle ende breede baftas, nicanias, Madafaros, camokijns groene Cholas, blauwe alzamans, beseams, Cinzandus &c.

Smirkena een Hooft Lant daer veel Gommelack van daen compt.

Item ontrent 16 cos van Brotra leyt een voort genaemt Smirkena, alwaer wijt het gebergte Jaueklijex 20 a 25: Of gommelacca te vinden is, westwaerts van Brodra ontrent 10 a 15 cos, Leggen 5. oft 10 dorpen die onder dese selfs gebiet staen. Hier wordt Jaueklijex fraeye Indigo geseijt die gebruijcht wordt tot verwen van linwaeten,

Van Brodra tot Brotchia Zijn 30 cos, onderwegen par Serai, Caravan Cabool ende andere dorpen daer de wagtaers tot de negstende Lijnden, ende Backers gerieven af te vervaren

Weegh van Brotchia tot Smatta.

Van Brotchia tot Smatta Zijn 24 cos oft 72 middelbare mijlen, over de Riviere gesegelt synde togt men door Eclipsen den tamo, Lijck des p t cos vande Riviere: Cathedra een verveerden plaets Leggende aen de Riviere, die den Heeren naem voert 10 cos tot Brianw 15 cos ende van daer tot Smatta 12 cos oft 36 den Hollantsche mijlen, Synde dese veele corteliicken vande Situatie ende gheleegentheden vande vornaemste steeden ende plaetsen van Guserattо.

Hercomste van de groote mogollen.

De Serattо Mogollen oft de tegenwoordige Monarchen van India, Hebben haer afcomptes te Zijn, vanden vermaerden Tartarischen Heyдоr Jamilaen, dewelcke sijn gebroeder Jamberlaen verwon, Hemmingh ghetten den Jamirlanyne t welck Boter is en dat Jamir Zijn eygen naem geweest ende Lamirlan betaechent Crempel (gelijck sij oock Abab) die geboortich was uijt het geslacht van Chingnistan, Coninck van Tartarien, met een geringe afcomste, gelijck hemlieden onverwacht, tijt beschrijven: de daden die hij ghedaen heeft Zijn genoegsaem bekent, in wat graet Jamirlaen van Chingnistan ende de grootte Mogollen van hem afcomstich Zijn, dat beschrijft Petrus Texeira in sijn beschrijvinge van Persien, daer toe wij den Curieusen Leser wijsen.

Verhael hoe t Coninckrijcke van Guserattо aenden groten Mogol gecom: men is.

Coninckrijcke van Guserattо heeft niet weete te Jaeren voorleden gesandt seeker eygen Coninges, waer van de laetste was geweest Sulten Mamoeth: doen sterfende liet achtere een soon genaemt Modaffar maer 11 oft 12 Jaeren oudt, stellende over hem tot Momber eenen Chamot Chan, de welcke als hij sach dat de Broeder hem menichmael ondersaten, ende practiseerde voore Zijn verstorvenden vermidt, sonder twijfel ende hijn eygen Leven: hem begaf tot Jonemelijcken aende Coninck van Indiа die doen binnen Agra (Abath) geseeten was in wat treyckel hij ende den jongen Coninck stondt, biddende dat hem wilde, te hulpe comen beloovende Amadabath, die de voornaemste stadt van het Coninckrijck, hem tot een teecken van getrouwicheijt overe te leveren, Achabar sijn onverwachte gelegentheijt gebruijckende, gelijck hij oock

met

ende Het gebiet vanden Grooten Mogol.

met een groot Legere in Oostgrattie, ende de voort stadt met andere
steden bekommen, ende met hun volck bereet hebbende, leyden den
jongen Coninck Madofhar met hun wegt gebruchelijcken name Agra,
Madofhar int 30 jaeren out gewonden synde, krijgh tegenst met
verscheyden strijdende van de gene die hem bewaerden, quam tot een
slach, die meest paerden aen hun wederlijck lijck, door hun hulp verhuijgende
beede steden ende dorpen, de oosters aen laagen, maer alles te hen
int lijck conde vast stellen, was de Coninck Agabarach met sijne
Char Channa, met een Legere op hun hielen die hem met weynich moeyten
in corten tijt wederom rijt tot sijn (want in sijn minderjarige son jaer
gewoont hadde) geviacht hadde. Ende bekommende hunne vlucht geeft
hem wederom gevangen gestelt, Madofhar overwinnende de steden
ende weerbaren den troon des Coninckx weder sijn mitgast, ende ten
laetsten niet langere commende lijden de steden die hem aengedaen wordt,
geeft hem gelaeten upt secreet te gaen, daer sy hem tekenen met den
schen- met de hoofde overgeven geeft, ende geeft alree tot lijck
van Chiesattie gesencktelijcken den grooten Mogull naegelaeten.

Den Coninck is een absoluijt Heer, niemant Subject oft onderworpen.

Den Coninck is een absoluijt Heere, niemant onderworpen oft subject: sijne sijn geen geschreven wetten, alt alleenlijcken den wil
vanden prince die onmiddelijck spreeckelijcken wordt naergecomen, end
in de weecke sitt den Coninck inde vierschaere, bevrijdt met laechmoedigeyt
alle burgerlijcke geschillen ende gelaetsaecken spreeckende. daer over
sijn oordeel op welcke geen appell oft verzoeck en valt, de steden
die den felle verdient hebben geschijt worden in sijn tegenwoordigeyt
met groote vreese geyt

Den Coninck laet hem 3 maal daechs sien.

Den Coninck laet hem drijmael van got volck sien, ende naer het
opgaen vande son in een venster twolck Jarno genten, strecken
naer t'oosten boven de principaele poort, alwaer sij naer het volck
met dese woorden Patshia Salammoth (dat is: lang leeft den coninck)
gegroet wirdt: Ten tweeden smiddaegh dan compt sij aen dat selve
venster om het gesicht vande olyphanten oft andere wilde beesten
te sien, ten derden een weinich voor comen ondergaench aen den venster
dat naer het westen strecht, twolck sij Durba geeten, als de
son onder is, gaet sij weg met groot gerucht van trompetten ende
andere instrumenten, ende een generaele acclamatie van het volck
op alle dese tijden toe. Ymandt en dorpt overluyt die tijt gesonden
tavent te sien noch te regen sien, maer slaegt sij heymelijcken
met eyne Sleutelen in den kast die sij Gasylcan sijten, de voornaemste
dienaer van het hoft ende lijck, sij den Cassierier der oosters ten
van de beminden (die ock hoftmeesters is) den oppersten schrijver,
de overste vande olyphanten, ende de bewaerder vande tenten
ende Ommeesten, sij geeft ock den overste over de wacht
die den felle verdient hebben geschijt worden in sijn tegenwoordigeyt
met groote vreese geyt

Den Coninck laet hem 3 maal daechs sien.

De voornaemste die naer en vant met eyne Sleutelen in den kast die sij Gasylcan sijten, de voornaemste hof sijn den cassierier den opperste schrijver den overste van Eunuchis den overste scherpschutters ende Ommeesten, sij geeft ock den overste over de wacht en de bewaerder de welcke Cotwaal genaemt is; sodanige sijn in alle steden die het ampt van sijnt uytwaren, (daer sijn magistraet ende opsienders

van

Beschrijvinghe Van den grooten Mogol. ende

van het gevangen, hijt, welcke alle heydenen die met eenen
ketauben vast vechten ende vreetachtigen haare goddesen, wijf ende
kinderen offer maecken die tot slaven van den schilt dijtsgere,
Alle geheymnis se Vanden Coninck Worden int openbaer gemaeckt
Andere priesters handelen alle saecken van het rijck in secreet, maer
hier worden alle Coninex geheymnissen int openbaer gebracht, ende
hebt niet verborgen voor de geen die daer int ondersoecken,
gevende maer den Eghenschatiw aende schrijvers.

Niemandt compt totten Coninck sonder geschenck, en.
Niemant wordt tot den Coninck toe gelaten om wat van hem te
begeeren, sonder schenckatiw die dichmaels swaermoedt de grootte geen
misgaet wederse stiert, op dat hij de gevaert yets gewichtigs offer beeren
conde wijt peerden.

't Rijck Vanden Mogol is vol weedt hoijt.
Voorts is dijn rijck vol tiranije, want dewijl den Coninck alleen
heere is, soo neemt ende gaet hij niet dijn believen, t'land aen
dijn onderseaten, hij drinckt ende de grooten dichmaels van plaets, ende
de landen die geene tot incompsten gegeven heeft te veranderen,
want, offer de coninck neemptse naer hem ende stelter sijnnaer
in haare plaets, offer dat hij den eenen ontnomen heeft, geeft hij
eenen anderen, waer door compt het landt niet dijn rijck niet
bebouwt wordt.

Allen den tol wascht door gonst Vanden Coninck ende Worden bij de Paerden ondersceijden.
Allen den tol van dit rijck wast ende groijt door gonste vanden Coninck
haare macht ende incomsten worden door de paerden ondersceijden,
Eyde de grootste heeren over 12 dijsent paerden, sodanige sijndre 4;
begaven des Coninex tenen ende dijn sijnderwerf die over 12 offer 15
dijsent gebiet hebben. Niet dat soo veel paerden gestadich beconen
te onderhouden, maer den Coninck geeft soo veel lants tot haare
Incomsten, dat, soo den noot vereijscht soo veel paerden ende knechten
daer op comen te velde brengen: Vorschemende over nieuwe paert drie
dijsent Jaerlijcx 200: Persias welcke over de 7370 Peertruyen ende
1967: Vdijsent paerden die de geswoorne Coninyen ordinaerlijck in
Waernae de Edelen storven compt Haere goederen ten proffijte van Coninck.
Waer nae desse edelen sterven, soo compt al het geen soo wel
dat vanden Coninck geeft, als dat sij selfs gewonnen hebben,
wederum aen dijne Majesteijt, even gelijck de Persiaen, haare inde Leo
Leven, moeten tijt last den Coninck ende naergelaten weduwen
de paerden ende dijnestraedt, ende geeft de kinderen eenige waer,
dijsent: want soo den vaeder een heer geweest is over 5 dijsent paerds
soo sal sij den soon dijsent offer 1500: geven doende naedraghdt daer
meer offer minder by naer dat sij het verdienen. sij en trimen met
geen dingen meer de gunste vanden Coninck, als met eerlijcke
geschenken welcke sijder op het meerte geeft, om in dijne bezaegen
te comen.

Crijgsmacht Vanden Coninck Anno Jaere 1630. —
De Crijgsmacht van den Coninck was inden Jaere 1630, wanneer
met het Legere gelaeren en persoon te velde was: onnw den geweldigen
Heertog Chaan Jhaan te vervolgen, bestondt 154 dijsent 500 paerden
bequaem geroote meijnstw van olijfianten, Camellen, muylesels ende
Last draegende beesten, gelijck by de naervolgende verclaringe

van sijder

De tegen Woordighen Commele Van Indien

van dese regement, de namen vande Heeren ende getal vande
Paarden te sien is.

1e Regement onder schaaft Chan groot 32 M: paarden

Het eerste Regement onder de vlaggie van Schaaft-chan ende de Heere van Assaph-chan

chan - - - - - - - - - paarden - 32000.

Es reesten Sijn eijgen trouppe = 5000
van sijn vaders Lijfreeten - - = 5000
Sadocks Chan - - - - - = 3000
Mirsayedt Madar Kan - - - = 3000
Sidor Chan - - - - - - = 2500
Godin Labee - - - - - - = 2000
Sayd Jaffee - - - - - - = 1200
Haffee-Chan - - - - - = 1000
Paarden 22700

Behoorende de omstandde trouppen van
t'eerste regement onder Schaaf-Chan paard: 22700
Mahomet-Chan - - - - - = 1000
Alabirdie Chan - - - - - = 2000
Saadet-Chan Budarij - - - - = 700
Mirza Heere Sayedt - - - - = 500
Baethee Chan - - - - - = 500
Noch 4600 Ruiters mede onder veele
van 400: 300: 2 ende 100 paarden Man,
sobdanen genaempt - - - - paarden 4600

Samen paarden = - - - - - - 32000

2e Regement onder Cradot Chan groot 20 M: paarden

t'tweede Regement onder de vlaggie van Cradot-Chan.

Sijn trouppe mede - - - - paards = 4000
Han-donda - - - - - = 1000
Dourdas - - - - - = 1200
Kozons - - - - - = 1200
Hamt chino Hazeran - - - - = 1200
Mordaffa-Chan - - - - = 1000
Jahont-Chan - - - - = 2000
Killosj - - - - - = 3000
Sidj Jachaar - - - - = 1000
Scha-brechendas - - - - = 1000
Jogi-zaigw: soon van Lalabeet Sing - = 3000
Celich-t-Chand - - - - = 400
Jahoot Beeck - - - - = 400
Noch 3. Heeren onder 200 - - - = 600
Aganonie, Chabonichan, Babuchan Zapit-
Camael, Sidj, alij, ende Sadad-Chan
onder van 500: paarden Sijn - - paards 3000

Samen paarden - - - - 20000

paarden = 60000

Van dits Coninghs. Crijsmacht.

25

Paarden - 60000:

3 Regiment onder Raija ordre staende

't derde Regiment onder Raija ordre	
Zijne Comp. raad	= 3000
Raja Bidasdas	= 3000
oddecam	= 3000
Raja Bacomsor	= 2000
Madasing soon van Naw-Kalting	= 1000
Raja raob affon	= 1000
Badomin, Rajasbroer	= 1000
Radja kristonsing	= 1000
Rajas soon	= 1000
Raja Cs. Hoesing	= 500
wantomp	= 500
Raja odasing	= 500
diversche andere cleijne Rajas	= 4500
Samen paarden	= 22000

naemen van Heeren die by den Coninch in Bramphaer bleven, ende was 't gotal van Haer Paarden. 62.500.

Noch bleven in Bramphaer tot verseeck, Coninx van den Comtrick de naervolgende Heeren ende Ruyteren.

Radis ende berechendasser, paarden	15000
Araps Chan	= 5000
Ramatten	= 4000
oen hoer-Chan	= 3000
Mabot-Chant soon	= 3000
Cu-odia abdul Heeren	= 3000
affot-Chan	= 2000
Seerdaar-Chan	= 2000
Raja Jorsing	= 2000
Joddo-Chan	= 2000
Gorkar	= 1000
Morkries-Chans soone	= 1000
Serief-Chan	= 1000
Sapdet allem	= 1000
Amsaw	= 1000
Raja Famdas	= 1000
Cerchtaes-Chan	= 1000
Misre Jomla	= 1000
Misra abdulsack	= 500
Mortmet-Chan	= 500
Missa muant-Cgoar	= 500
Chanwas-Chan	= 1000
Morsied-Chan	= 1000
diversche cleijne Ommeraanwij	= 10000
Samen paarden	= 62500

Bedragen 't gotal van de voors. Troupen - Paarden - = 144500: —

Van Het Coninghs Hof ende Casteel Agra.

Het Casteel van Agra daer den Coninck syn hoffstadt pleghs houdt, is een vierkant Casteel, hoech, starck, ende alle gheboumen seer schoon, het principaelste ghebouw staet aenden oever der riviere Jemonj 3 oft 4 mijlen in stroomt, ghebouwt met een starcke muere van roode ghewoone steen ende rondt ghegoten met starcke valbruggen, het heeft 4 poorten daer men ingaet, van de welcke d'eene gheet nae het noorden, die met groote moeyten is ghemaeckt, de andere nae het westen, alwaer de meeste macht is die sij Barbar noemen, deese poort wordt genaemt Citerij. Dese stadt huijse binnen het Coninckx swaer gheboutwen, alle soo vele, als men sien can, hebben platte daken, hoge ende groote, sommige met loode gedeckt, ende de groote meeste met platten steen gheleyt, ende de fondamenten vande huijsen, ende de straten met groote steenen ghelaeyt, soo dat het seer schoon is om sien, ende oock seer suyver, want men alle morgen de straten laet vaghen, ende met emmers vol water laet begieten, om het stof te bedwingen, ende de lucht te verfrisschen, ende de meeste huijsen hebben voor haere deuren een groote plaets, daer sij haere saken doen, ende de coopmanschappen verhandelen, ende oock haere slaven ende dienaers haere cleederen laten vaghen, ende droogen, ende de meeste huijsen hebben oock een groote plaets voor haere deuren, daer sij haere paerden ende olifanten laten staen, ende oock haere wilde beesten, die sij ghevangen hebben, als Tijgers, Leeuwen, Luypaerden, Beeren, Wolven, Vossen, Hasen, Conijnen, Hinden, Reeen, Bocken, Schapen, Ossen, Coeyen, Calveren, Verckens, Honden, Katten, Muysen, Ratten, Hoenderen, Ganssen, Eenden, Duyven, Papegaeyen, Sparwen, Musschen, Swaluwen, Crayen, Raven, Kauwen, Ekelsters, Nachtegalen, Leeuwerickens, Kanarij vogelen, Meesen, Vincken, Goutvinken, Groenlinghen, Distelvinken, Sijsen, Putters, Kalkoenen, Pauwen, Fasanten, Patrijsen, Quackelaers, Reyghers, Ooyevaers, Lepelaers, Flamingos, Waterhoenderen, Waterganssen, Waterduyven, Waterkraeyen, Waterraven, Waterkauwen, Waterekelsters, Waterpatrijsen, Waterquackelaers, Waterreyghers, Waterooyevaers, Waterlepelaers, Waterflamingos, Waterpauwen, Waterfasanten, Waterkalkoenen, Waterputters, Watersijsen, Waterswaluwen, Waterduyven, Waterpapegaeyen, Waterkanarij vogelen, Waterleeuwerickens, Waternachtegalen, Waterdistelvinken, Watergroenlinghen, Watergoutvinken, Watervincken, Watermeesen, Watersparwen, Waterhoenderen, Waterganssen, Waterduyven, Waterkraeyen, Waterraven, Waterkauwen, Waterekelsters, Waterpatrijsen, Waterquackelaers, Waterreyghers, Waterooyevaers, Waterlepelaers, Waterflamingos, Waterpauwen, Waterfasanten, Waterkalkoenen, Waterputters, Watersijsen, Waterswaluwen, Waterduyven, Waterpapegaeyen, Waterkanarij vogelen, Waterleeuwerickens, Waternachtegalen, Waterdistelvinken, Watergroenlinghen, Watergoutvinken, Watervincken, Watermeesen, Waters

Van Het Conincks Hoff ende Casteel van Lyra

comt tolycken ende veren ryseten Cychelycken gemaeckt, tot dese
plaetse worde niemant toegelaeten dan gecocpen Tyndes, behalven
de Comex stomen, die sen met nieuwen verfrischen Cdat Sy Panckhaen
nuemen) endes de vliegen nae jagen, ende den oppersten Vicier, binnen
desse traelien comen afstenlycken de ommaranden ende Cleyne beesen
tegen onse desse plaets hangen gende klachtigende de molesten die
gemeene luyden, die dagelicks ongelick geleeden hebben: ende worden
sen toegelaeten den Coninck te spreecken, ende hasse clachten wijt
te stacten, doch en geschiet niet sonder groot peryckel, by aldien sade
saecken niet vastenaedes Syn, Tot desse plaets compt den Coninck alle
dachs saterendaechs trecken 3 ende 4 maelen, ende veel duysenden
comen op desse plaets. ende nemen sade etelicke naer sadere bedieninge
ende wacardigent, hiere blijft sy tot Saterdachs ende soect alle
weregillen ende de breeven van anderen prisonniers gecomen, doore
sy Vicier ende opperste Secretaris laten de proesen ende clagentes
worden hiere voort hem gebracht, ende van goedtheere dienaers beproeft
Int binnenste vant Casteel syn 2 hooge Corenen, diemen van
weder aen sien, met koninc Cyrus bedeckt; den studt op het
wonnen sijn ende d'andre op de plaets daer sy schutten beschuert
worden.

Ende binnen Binnen sallen van het Coninckelycke hoff en comen
sallen comen geen menschen dan de bedienaeren kamerlingen, die sy godia noemen:
niemant dan hiere hebben sen wonnen haere Camares ende alderley Vmaech,
de besnden. elycke cleet: desse doen ende alle malcanderen oock recht Vbanneder
Cyt misbeuren.

Voornaemste Twee voornemelycke feesten worden hier alle Jaers met groote
feesten vant trompe in het hoff gevonden, het nieuwe Jaers, ende den geboort
Hoff. dach vanden prins, de eerste feest gesciet op de eerste nieuwe
maen die in het nieuwe Jaer compt, de welcke in Maert begint:
sy noemen het nouroes ofte norosw, op de maniere vande Persianen
welck wordt negen dagen betaecht, daerna het tegenwoordige
wel 16 dagen duert. Int midden vande plaets voore den Coninckse
desbar ofte Taeren, wordt een stellagie gemaeckt 4 voeten hoven
de aerde, die van alle canten met eenelycke tapijten wort
toegesloten; Soo dat het begrijp 56 voeten inde langte
ende 40 inde breede heeft, ende daeronder met canaetsen
ende berghelycke omringelt de welcke is ouck met gelycke
peersiaensse tapijten bedeckt, Hiere binnen comen 7 vande grootste,
te weeten van stadt, de andere voornaemste dienaers van
den heer in denen anderen Tsaeren besloten synde, desse Tsaeren
syn wierckant wel gemaeckt van hout, ende met fijne poncte,
meere werck ingelegt, daere behangen syn rijcke tapijten
aende eynden met seeme vranien verciert, alsoock eenelycke
teerlen syn ingewrocht, ende appelen ende peeren van Goudt

aenhangen

aenghangen. den Coninck sitt op een Ivins met peerlen ende costelijcke
gesteenten gebeedeert, ronde de staets staende de tenten vande gasten,
de welcke onder haer als om strijdt schijnen te vechten, met Rijcdom
ende Magnificentie, want bedrijven in desen feeste alle voorden dach,
met rijcke ende costelijcke gaven. den Coninck plach aen
yeder van desen feesten te comen, ende te nemen wat sijn best aen
stont, mit blijdt sij sitten, verwachtende van yder sijn gift
dat een yeuwen eguit behoort.

Daer syn ooch gemaeckt stellagien, voor de Coninginne, van de
welcke sij hun maltse ongaet, sonder van yemant comen belooft
worden, op desen dach compt den Coninck ooch voor het gemeen volck
uyt sijnen Palleys, ende neemt van yeder geschencken: ten laesten
op t eynde vande feest, toe deelt hij stadelijcks gheschencken uijt
aen sijn Borgelingen, die haer wel gedragen hebben, ende vermeerdert
de kennigh haere inecomsten ende waerdigheden

Ceremonien en gebeurt dach van den prins. Een gebeurt dach viert de prins op desen maniere naer dat int
stalleys een gheut etmael vanden dach met spelen ende aldersande
vreuchelijckheyt is doorgebracht toe gaet hij naer een middelt
paleys (toe die nu leeft) ende de Heeren bedraegen yder
geschencken aen de moeder, naer haere qualiteyt, daer naer wederkeerende
ende de maeltijt gedaen Endet, toe gaet den prins sitten In den
corstelijcke camer ende daer draegt hij kom in een groote schael,
tegen Pondt, silvere gestaenten, alderley cruyen ende dergelijcke
dingen moere, ende het gruijst word meerstelijcken opgetoschent
om te sien, hoe veel met de voorgaende daeren verschult, daer
groote emperatrijs in gelben: 3. andere dagh toe word uit dit goet
den armen gegeven, maer hij krijgt veel grooter gedenckenen
van de Heeren.

Word naer der Sr Thomas Rons Ridder vanden Coninck van Brittanjen, Ambassadeur
Van S^r thomas aen desen prins, beschrijft de maniere van dat weggen op desen wijs,
Rons Ambasa, doer Vanden Coninck Van Engelandt Verhaelt. Ch toen Cleopt sij 7 gelegt in een kraijen ende graven set, in wiens
midden een tente stondt in de welcke groote schalen stingen, aen
groote gonde keetenen waermede sij wert gemaeckt naeraen, alnde
cant beslagh met costelijcke diamanten, Int cant saten de Heren
ende costelijcke tapijten den Coninck verwachtende, sij compt met
veel gesteenten ende Juwelen meer overladen, dan voren wert
ende set hem in een rands schaelen, sittende met de maten van
malcandere: ende siere naeren deert in een andere schael, denigw sachen
met gelt gelost: Een gewicht was 9000 florijn, twelck schijnt 1000 ponds
sterlinch bedraegen: daer naer denigw sachen met Pondt ende
gesteenden (soo Sij seyden) ten deelen met verschijden gonde laet,
heren, Zijde, Caltroenen, linden, epercruijen ende andere coopman
schappen in sachen gedaen; daer naer Comen, Bottre, ende alderley

Droonte.

Beschrijvinghe vande vornaemste feesten van t'Hoff.

Excepte, ende al dit voorgh. gelijck ooch het linden, worden de Benjamen gegeven, als hoe wel ich (geen den schrijver) onlex niet weten hebbe: het gelt wordt altemael toegedacht tot beyaert vanden Heren t welck vanden prince Insonderheyt daertoe wordt wijt gedeelt: den Cornick des begangen tynde gaet op den thoren, ende steecht, ondre een Excorten, Routen Amandelen, ende andere wenigh van gondt ende subtijl ende cunstich gemaeckt, dattese 1000 van deese geen 60 stucx corten: voeghen het gewichte van 20 stucx, t welck ich selverschare genomen heb. willende een gegeels schootel vande gonde confituren, alsoo dat ich warachtigh gelooft dat hij geen 100 pont steerlinghs ondre synne Excorte gewrocht heeft, dadse nadre brengt bij den gegeelen nacht met een dach met twijnen doese. Dit wierdt S^r. Thomas Rons

Het feest van Janze ende Zanze ende waerom alsoo genaemt wordt

Gegeelen deese twee Edelinghen vant hoff, worden noch eenige andere feesten bij de moorsen jaerlijcx gevolghet ende het feest van Janze ende Zanoze, toe gedaen tot twee gebroeders alsoo genaemt, dienaers van Machomet Halij, die nidre de Cruce van Chozmandel om bedraert te doen, ende affluten te voeden, gecooyt Eijde van menighte Heijdenen, Jentijnen ende Bramenes Eijn aencingelt, ende in den steerchte dadse op gerecht sonnen, beslagert, dan alsoo dadse tweemael beijonde te ontbreecken, ende Hun meester deese den Aggedirle (dat de moorsen wroe den heere onsuijn lieve achten) beghemdt niert, Hebben te dadse met den manlijcke cracuijn ondre de Heydenen vermengt, embeuangende vele met de gheseepte swaert tot dat eyndelijcken vande menighte Eijn ontvallen ende doot geslaugen: wiens doot deser dach (beginnende 10 dagen nadre de manire maen die inde maendt Julio compt) beschrijven: deedgende langs de straeten doot - bassen in groeuente van lijchen, met pijlen, boogen swaerden, Enkbranden ende veel costelijcke ende cleederen cierlijcken begunyen, die van veel Moorsen, te voetgaende worden vergeselschapt: met claggliden te singen, daer Eijn ende Eijeremen met bloote degende groot Emmere machende sommige doorsnijden met mörien ofte swaerden swaer ligagemen op de voetsche plaetsen, dattese het bloet uijtvloijt, welck bloet Eij oock suijer kleeden steeckhen, dat een vreemt spectachel is om aen te sien, suwondt worden op de Medar ofte merecht, op den voorseeven plaetse gepresenteert, sommige mannen van steer gemaecht dadsemede denotteert de voorsz. Moordenaers, die Eij nadre veele Ceremonien ende statement spraken met menighte van pijlen doorschoten, ende ten laesten tot aschen verbraenden: willende dadsemede betoonen, de straffe die de heijdenen met het embraeuen van deese twee heijlige mannen ende gebaeders Janze ende Zanze verdient hebben; Jae dat meer is: worden op deese feest sodanich tot medogentheijt ofte merachtigheijt opgewerkt dat de sentinen

Benjamen

Voornaemste Feesten Vande Mooren.

Bonjaeren, ende andere heydenen, met ware van gheboert op den dach dreven op straet comen, meere met opgeslooten deuren in huere huysen sitten, ofte langer ghrout prieghell vande Mooren, tot dat sij verdreuen waren overleden alte samen ghenalieert ofte doot geslaegen te worden.

Het mooren Feest van Abrahams offerande.

Noch een feest onderscheyden de Mooren tot gedachtenisse vande zeelige offerande van Abraham aen Synen soon Isaack ghelijckende desen tijt die ordinaerlijcken comt inde maent Sinij meere de Conjunctie vande maen, welke beyden die sij meere dat jaere gebeden ende tempelt zijt gestruct hebben, met malcanderen op eenen, de eerste vinden dat met spreken ende banchetteren doorbrengen.

Rijckdommen van de Coningen

De rijckdommen van de Indiaensche Coningen can eerst gesocht worden uyt de goetheyt goeden ende schatten die sij besitten, de welcke sommen dese op veel acht sluet, so stellen sommighe dat sij grooter is dan vanden vroegheren, ende voore den Turck ofte Christen met goet te regieren, ten 2en ooch dien zijt, dat niemant inde rijcke (bestaende in 37 provincien ende Coninckrijcken) besit, dan door jaere mildicheyt, ende dat so langhe als jaere gelieft: Meere dat sij met alleen vande Grooten maer ooch vande Laegste van stadt ende ghemeene Luyden, ende nemen vande overgebleevene ende nieuwgheloofden goederen so veel als jaere selfs goetdunckt, ten 3en zijt de grootte gestenchen die som niet alleen van hun onderseaten ghegeven worden, meere ooch van sijt heeren vrienden, waere van Thomas Roes een engels Heere een playt exempel voorstelt; want doen hij in ambassaedt dese naer den hoven trocx, van wegen den Coninck van Groot Brattangien, soo wiert desen Vorst vanden Coninck van Bisamgoar ofte Visiapour, door synen Ambassadeur toegestonden 30 olyphanten, van de welcke met Gout beleen hueren waeren weerende 100 #. met silvere beleenen ende de eerste met Coperen 50 paerden boven veerieert, ten laesten ghenoot van diamanten, peerlen, en Robijnen, somma daer en magh niemant Cunders gestenchen by haere comen.

naerder Vorclaringhe vande schatten nuer gelaeten by den Coninck Achabaer.

De schatten naergelaeten vanden Coninck Achabaer Groot vader vanden tegenwoordigen Regierende Coninck Chia-Zuhan, soo aen comptanten gelde, als Gout Sorteeringhe ofte Mooren, silvere zepien ende Coperen mindt, als mede geweerecht Gont, silvere, ende coopere, Geschutten Porceellynen, Boecken, tenten ende een toebehooren, Ammunitie van Oorloge met t'gevolge van dien: Gout ende silvere Laeckens linnen van alle Landen: Sadel van Gout, Silvere ende andere soorten: beloopen als in des Coninckx boecken soore dit eene tijdtlijcken wort gespecificeert de somma van 34 Cascroos: 02: 26: dijt Cent ende 3016: Popius ofte Popius 34; 02; 26; 3016. te weeten.

voore

Rycxcommen Vande Indostanse Comingshen.

Gout gelt. Voor eerst aen Gout Baddi de Coninck laeten slaen eenige munt van 100: tolen ofte 1150: Marca eenige van 50: ende 25: tolen, dewelcke altemaet in Marca gherecktent, bedragen 6970000: Marca, doende ydere Marca 14 Xpias, bedragende in alles - - - - - - - - - - Xpias ; 97500000

Silvre munt. Aen Xpias Schabaer gemempt. - - - - Xpias ; 100000000

Coopere peijssen Het getal vande peijssen was - 230000000, reckent 30 peijs voor een Xpias, so compt het effen te bedragen de somma van - - - - - Xpias ; 7666662/3

Diamanten en andere gesteenten Aen diamanten, Robijnen, esmaralden saphieren, paerlen ende andere gesteenten, - - - - - - - - - - Xpias ; 60520521

Gouden gegooten Beelden Een gemaecht Gout, te weeten alderh. peijbroeden van elpenbeen, Camelen, peerden, ende andere curieuse constige ende van vermaerde meesterhanden gemaeckt - - - - - - Xpias ; 1900685

gouden huysraedt. Aen Gouden huysraedt soo van tafelvaten, lampetten, Coppen, etc. - - - - - Xpias ; 1173379 1/3

Coopere Werck. Het Coperwerck soo aen vaten als huysraedt - - - - - - - - - Xpias ; 51225

Porceleynen Aen porceleyn ende Aerdewerck - - - Xpias ; 2507747

gouden Laeckenen Aen Gouden Laeckenen tot wijt Persien, Turckien, Europa als Gusc, Datto ook van Zijde ende Cattoen - - - - Xpias ; 15509979

Wolle Laeckenen. Aen wolle Laeckenen soo van Europa Persia als Tartarien - - - - - - Xpias ; 503252

Tenten Tapijten etc. Aen Tenten, Tapijten, Custodiaen en al wat meer van noode is tot Cieragie en bequaemheijt van het huys ende te reijs - - - - - Xpias ; 9925545

Aen boecken van diverse Volcken namen geschaeven, ende in costelijcke ommeslaegen gebonden meestendeel met gheel 24000 Baendes - - - - - Xpias ; 6463731

Geschut en Ammonitien. Aen Geschut ende Ammonitien van voorlangs als Coogels ende Cruyt - - Xpias ; 8525971

Rijckdommen vande Antostansse Coninghen.

Schilden, swaerden, Aen schilden, swaerden, Borsen, peylen, pieken, ende alderhande hant ghewaer - - - - - - - - - - Topias ,

Saelen ende toomen. Aen saelen, gordes ende silvere toomen ende wat tot de paerden warrichert behoort - - - - - - - Topias , 2525640

Peerden kleer, ten ende Singels. Aen paerden, kleeden met Gout ende silvere gheborduert, als oock alderhande singels - - - - - - - Topias ; 5000000

Bedraegen te samen desse schatten - - - Topias : 34022630 : -

Ondiemen alle desse Rijckdommen sonder willen Rechenen naer onse wijse, sodanighe sonde de Topias tot 24 stuyvers Hollants sou bedraegen die 417 Millioenen 871 : duysent en 664 : Caroluit guldens ofte - - - - - - - - - - - - - - - f 417871664.

Dat het niet te verwonde, dese Coninghen sulcke schatten besitten. Het en moet niemant wonder ghesien, dat desse Coningen sulcke schatten besitten, om dat alle de Rijckdommen vande princen die over langen tijt in Indien gheregeert hebben van haere voorouders hen ghecomen, ende hebben die haere nacomelingen achter ghelaten: welcke schatten noch dagelijcx hare vermeerderen; want alsoo noch Gout ende silvere mijnen te vinden sijn: soo wordt het meeste vande rijcklanders jaere toeghevoert, die het niet weder mogen uytvoeren.

Jaerlijckse Incomsten vanden Coningh. Hier boven in het Coninckrijck boecken, dat de landen ende rijcken van t' handaer E. habous, Cassamier, Ghasarie ende Barnazad, gouverneur t' sinde ofte T. hatta, Gandas ende Barampour, Bazar, Bengale, orixme, odillo, Malouc, Agra, met sijn ombeggende plaetsen, dilly ende sijn omstreckingen, jaerlijcx plaghen op te brengen 6 crore ende 90 Lacxe de welcke naer desse lants calculatie bedraegt 17 : hundert ts lacx Topias ofte 174 Millioenen 600 duysent Topias : comt de Topias gherecht tot 24 stuyvers Hollants, t' ninetich millioenen ende vijfen tnegentich sonder duysent ponden ghelts ofte f : 2094000000 : ende dit wesen eyntelijcken aengaet de beghevinge, macht ende Rijckdommen deser Coningen : sullen nader hooren tot de beschrijvinge van t' Coninckrijck van Guserate int besonder.

De gouvernours t' Coninckrijcks van Guserate worden beroepen van seven generael houden Gouverneurs Generael, ende niet alle andere Gouverneurs. Haer hof in Amadabath. Eene residentie binnen Amadabath, welcke de Hoofdt stadt is ende dick: maels veran, it van dit rijck; dese Gouverneurs worden dickmaels verandert ende dooren

dert waer

door de gemeene welvaert vant Lant niet raden behooren qe. verdort wordt

sider dezen niet langer dan den Comingh geduert, ofte nuwe dat
sy de possessoren beginnt gestort; ende alhier alle Gouvernements goen
hoochste werckstyck staede hebben, moet trachten hare saecken te willen
dan het gemeene landt te bedenckenen te beschadigen, want so wanneer
wrestaen den andere qe de competentie, sy willen veele vande voor,
naemste complissen met valsse beschuldigen ende in groote somma
van gelden condemneren, waer dat sy wesen van macht ende were,
mogen syn, waer toegent de aenger lasthebbende met hebben te doen,
dan de opgelegde somma op te brengen, ofte worden mit gewenchenesse
gewroupen, ende so langs geplaagen ende gedreycht dat de gesochte
penningen voldoen.

Grimmighanten uyt gunck en floreyde trac tement vanden gouvern. gen.l

In synen staedt houdt hem den Gouverneur Generael soo wanneer
wanneer wytsyt wordt gesolegeyt met alle den adel ende een groote
menighte van ruyteren, voore hem gaen syn elyfanten met curieuse
cleeden, vlaggen ende alderley Trompetten schalmeyen, Trommels
verscheyden timben syn prallegs wordt Comingklyckem gedient ende wordt
niemandt toegelaeten met hem te spreecken sonder consent, den
toe noodsaeckt sit sy te openbaeren audientie op dese Comings sitplaets
om sooght te doen, daer een yder toegelaeten wordt syne clagten
wyt te storten, heeft geen tastslinden ofte beyteren vanden
Comingh geordonneert, dan in swaere saecken sendt eenige vande
Grooten by hem, nogtans soo, dat sy alles nae syn goetdunchen
bestiert sonder dattet yemant appel waerdeert wordt, waer door de andere
die als tastslinden gebruyckt ofte gesonden worden weinich hebbens
te seggen. Alle boeten, schattingen ende sinteen comen ten profyte
vanden Gouverneur dat jaerlyckx een ongelooflyckx somma gelts
opbrengt. dese Gouvernements Generael ofte vice coningen syn
gemeenlyckem gestoffeyrt ofte ommeranten, ende besoecken van 3
tot 5 dyssent paerden, daer van Oncosten vanden Comingh moeten
alsoo wel sy ordinarelyckem maer 1 ofte 2 dysent cost ende dragen
de croone gemeten tot jaerlix stadt ende Moorsschen onderdanigen
tracht: dese Oncompsten comen meest vande Landen, want van
alle dat gewonnen gemet den Comingh een deele de Gouverneurs
twee deelen, ende t'geen toecomende blyft voor den beheyder.

Incompsten van gusseratten
Dotholien van Brootchia ende Brodera plachten op te brengen 2 of 3 866⅔ gnl.

De incompsten van gusseratten plachten voor desen te wesen 150 tonnen
gouts: dan syn door de gewesene stoerffen ende misvallen altsamt
wel wat vermindert de tholien van Brotchia bedraegen tot dese tyt
126 duysent Mamoedis: dat is nae onse wyse te reeckenen
10⅔ stuyvers voor de Mamoedy 63 duysent ende 200 Cassous
gulens, de tholien van Brodera brachten op 400: 0 mamoedys
Maeckende Guldens 2133331: 6: 10:.

t' Landt van

Vande Gouvernours ende Hauve Regiment

1. Landt van Gouvernatten hoeft oyen ombaere Vyanden dan Commingh Coninexkens die op den Roof Leven.

1. Landt van Gouvernatten hoeft eygene tegenbaere ofte gemeene vyanden, daer voor gem hoeft te wapenen: alleenlyckens wouwen inde gheberchten sonigre Padjas ofte Coninexkens, die op den Roof leven, ende de doepen wolden ende bygende Castillas dickmaels beroouen, sonder dat die vanden Crooten Mogull oyen oorlogh soecht worden, alleg door den dan Boose soldaeten bijn dan de Mogullen, daer bijn sommige van deew Padjas ofte Coninexkens, die 3 a 4 dyen ront mun leo te paarde als te voet ondre haer gebiet hebben: ende sio wanneer met gewelt van den plaets worden verdreuen: vluchten naer een ander schijlplaets daer van de woegen, de paerdyen onbekent bijn, beschaten deew vyanden, leo sonder mencht van slimp dieuen, ofte Caduaert Loopers, die de bygende Landen mee roggen menichmael afgheloopen ende doodslaen, ten eynde dat sioe hadden sonigh aentasen te crijgen, wanneer bij de peerdoomen gevangen met haer weeck, bijn sonden bij trompen op de voornaemste plaetsen, somtijts 6 20: 40: 50: 100. Jae ook wel 1 hondt leo leo te paarde ende te voet sterck, sulex dattmen met dan wel gewaepent, ende met soldaeten voorsien deew landen bewaeyen moet.

mede veel stuyckrooliers ofte huisaert Loopers.

Alle Civile saecken Worden by den Coninexkens Wet dat is schout afgedaen

Alle cleyne ende civile saecken worden bij den Coninexkens schout afgedaen: ende gebeurt gemeenlyckens dat die dezelf comt clagen, boven leyt, sijnen in sijn saecken ongelijck bevonden wordt want bij hueren 16 den Proeeck wonnt: Eerst slaan: en daer naer Redenverstaen: soo dat den persoon die met ymant in verschil geraeken 16 eerst sijn clagten doet, sijt meester gelijck bevint, alsmeest soo dat sijn wederpartije gerechtigheit te cort geduen hadde dat alsoo bij haer wordt gedisciplineert, sonder meer eenige politien ofte gheschreeuen daer toe te sijchen.

Criminele Delicten Worden by den Gouvernours gesentiment

De Criminele delicten ofte saks saecken worden bij de Gouvernements vande steden, ende eenige vande aensienlijcxste ende andre saecken (die de voorsz Gouvernours daer toe beyeeren te comen) afgedaen ende bij de Coninexkens ofte sgouten toe executie gestelt, dan soo de delicquanten van vermogen bijn, worden met gelt boeten vrij gelaeten, welcke boeten, als mede alle de confiscatien van goederen, comen ten profijte vande gemelte Gouvernements, maer door selden gebeurt dat ymant van vermogen (hoe groot sijne misdaden mogten weesen) aenden lijue ofte metter doot gestraft worden.

Dieuen onder de arme misdadigers Worden met een swert geslagen.

De arme ofte cleyne dieuen worden met den groote swert (Siumbrk genaemt) elcklijcks dagen nae den anderen geslagen sijnsbraecke ende groote diefstallen worden met de handen ofte voeten afgetaeyen, gevangen ofte ontgelt te worden gestraft: ten waere met gelt sijne saecken mijt maecken, soo sommige soorten gevangen worden, die geen Pantoen connen opbrengen: worden

De Roovers slaen thooft af

het hooft

Vut Crimele delicten meest gestraft Werden

Doetslach wert twaerste ge straft doch overspel daer aen.

het hooft afgeslaegen, ende met het swaert op staschen langs de wegen gestelt: doetslach funden oock voor de swaerste delicten, daer de straffe zwaerder waren, daer naest ontrechtspil, Ontheiligschip ter bij yemants vrouwen van stadt gebannen wierden: om welck te vermijden in alle steden open, baeze heeren gehouden worden, dat wechschijnen aen de schenten daer tonstribuitie afgedongen. deze misdaden worden kortelijcken ontbieden ofte in haere woningen gaen, te welck eere veele dese dan schande onder haer geacht wirdt, daermede dapper daden menen niet weerlijck te zijn, bij alden sodanige Heeren (om te danken onse krijgs) niet bij haer gehoudt hebben.

Wat haer Vor nahmste Wapenen tot oorlogen Zijn.

Haere vornaemste wapenen tot oorlogen, zijn veldslangen (voor contrarie dan voor sluyten ofte snaphanen weeten niet) die zijn te lands gemaeckt, ende wijt Persien gebracht worden: voorts pijlen ende boogen, daer mede sij meerderlijcken omgaen, ende vreedich mede schieten, de Ruyters voeren gemeenlijcken een boog ende een hoocker met 40 ofte 50 pijlen, voorsien den schilt omden hals ende den pijlen mede bundt, die sij naer haer particye voegen, op haere ende hebben een tabel, ende op den bruyck een pongiaert die sij Synder ofte Catary noemen. de Ruyters die van voornemen Zijn voor zeing-elders ofte malgnacken, tot op haere linien stroochen haere voetvolck hebbende stroomsboeden, alsoo vermitts de gelte vande landen te swaere om draegen vullen, de soldaeten te voet die geen zeer voeren hebben bues en pijlen, met een spitse zeer 10: ofte 12 voeten in haere handen, die sij all voeren haere linien stroochende, al eer de beyden gebreuyschen mint hebben de overwinnaers met de vlechten tegen den inval vande Ruyters te stellen: gelijck in onse landen in gewoonte is: voort hebben sij int voeten geen vaste gelaedtseen, maer lopen met vollen toom voorsoop, op ende door malcan deren haere trompen ofte Regimenten verdeelende in 3 ofte 4 partijen sonder van voorsicht, Battallje ofte achtervaert te beroeren, met geregt gebruyschen veele olifanten, op haer zeeyge hebbende vierthanten hingsken, daer inne leggen 2: a 3 vadem ofte basen met kremen (gelijck de steenstucken op boort ofte Galeyen) inde voorseyde hingskens wel gemaeckt, ende 3 a 4 manne daer bij omme de selve te voeren landen ende Gouvernementen, met deze olifanten gaen sij gemeenlijcken voor aen inde Battallie om haer te dienen tot beschermingen, dan gebeurt dickmaels de gesegde olifanten, door vyere moetten (dat ons gelijck in nederlandt van voorsegde kluys gebreuyschen) wandt part sijn hardanich worden beschadigt, dat sij op de loop comen, ende groote schaden onder haer eygen volck verorsaecken, door dien haere opsitters die niet ingelijcken Zijn te beschermen, sij gebreuyschen veel

gesegts

gebruycken
Veel geschut
van diſtinctien
de groote.

hoochte ende sterckte van uytnemende quaelite, welcke de Bloetkunten
wreetheden ende tyrannen over langhe jaeren gebruyckt te hebben,
maecken ook goet onderricht, dat niet tot eenigh, als tegen onse Landts
sy hebben ook Cooperse trommels ende Tamboliten, waermede sy
de soldaten tot den strijt verwecken, waerunder den Coninck
ofte eenige van sijnen oversten te velde leyt, beslaet het
legher een groote plaets, ende dat meerdere is, beslaen met meere
dan 4 a 5 mijlen in den omtrek, wanneer het leger
(72) opslaen, soo stellen sy haer teecken dat het de meninge van een stadt
gelijck: want worden met strijdbaren ordre sijden. Ende wanneer alle
dingen die tot menschen onderhout nodich sijn verovert worden: ende met
het legher met hoedanige goede orden optbreecken, dat niet een root
hoe weijde ende yeder by sijn banier ende Coninck ofte vol-
oversten te tenten gaen, alsoo niemant op een minuyt schijt
daer ontrent mach by comen.

Oft Vrede
hau ruste ofte
Veer sijn
tente van
des Conincks
gotten mach

De Inwoonders ende Ingesetenen van Guinea verstaen seecker
van onse outer Heydenen te syn, met de gemeene naeme Cafres genoemt, Maer
plaetsen hun, dat sy van Tammerlan overgebracht sijn geweest, soo sijnse den name
des te meer. Machtmetieten gestreden daer en boven sijn sijne wel proefhaftige,
Cafferes, Arabieren ende Armeniers, ende schijne van alle natien van
Asia ende Europa te beguaten te zijnen des Quaffranders ende Joden die
om haere wederspannigheyt daer wegens gevonden worden, de slechte
Inwoonderen want Coninckrijck van Guinea, worden met den
gemeenen naem van Benjamen genoemt, de welcke de portugesen
gebruycken Bancan heeten van eens gequapte Heeren, kleedinge
ende maniere met practicelijcke lijfheyden, hare onderlinge twijsten willen
stercken.

godanten
Heeren kleedin
ge ende ma
nieren Vande
Benjamen ende
Guinesen

De Benjamen ende Guinesen sijn van collerie geslachtig ende
kommige wat witter, ende men vindt wonderlijcke onderlinge die in
neerstigheyt ende gevoeghelijckheyt de portugesen wanneer te boven gaen,
ende voore de redelijckheyt met beteren te wercken, sijn gepractiseert,
meerder aengesicht, lijf ende leden in alles gelijck die van
Congo, uytgenomen die cleinste, haere kleedinge is een witten
sackelen doeck met blauwe lijf vanden halve af kleets ende onder
om tot lijf tot beneden toe (welck sy Cabaya heeten) ende inder
hijde onder den elleboogen aen met banden toegebonden, de gedoente
van hut ofte een groot laken voore gedrapt ende omgeraemt:
de beene af gegaen als de Turcken, bysonder alleen de
huysvrouwen: draegen op het hooft gelijck de moorsen ende alle Indische

volckeren,

Fatsoen, manieren ende cleedinge van Benjaenen

volchsen: Tsilbanden van fijn twaelen offte andere fijde stoffen te gemaeckt, die sij seer maken ende voert winden: voegt andere t'haere steerte want t'voert, stijfen alle morgens seer neerstich haer hoft met waster gemaelen, ende daer vier offte vijf greijntgen tsijns erg in doet, set nobel de Bramens offte papen doen, synde den voornaem superstitie van haere wet, ende betoochent dat sijn dagh haere gewaerden hebben, want sijn van natueren sier aerdig ende printig, dat vrauwesacke haer gevoeght doen offte waschen machten, ende alsoo sij, setten haer altijt waschgen, hebben gemeenlijck het aengesicht met Tanaka, ende andere verscheijdene creeuwen, daermee wonder goede vrienden van sijn, gelijck ock alle de Indianen. Haere vrauwen gaen met ongedeckten aengesicht langs de straeten, ten waere vermoyende Coopluyden: die haer vrouwen in haeren offte Pallacijns gedraagen laeten, sij setten gelijck de Mahometisten ende alle andere Indianen op de aerde nedder in haere sijnsten offte voetwandtsingen sitten altoos op matten offte Tapijten op dese aerden gespreijt nadat sij daer aengecomen, ende laeten altoos haere schoenen voor de deuren staen, soo dat sij haerwaets in haere sijnsten gaen, waerom gemeenlijck de schoenen de grootste mate sijn, om de mijten te spueren van tselven uyt ende aen te doen. De Benjaenen ende geseyden haere vrouwen hebben maer een doeck om't lijf als sij uytgaen die haere bedeckt van boven t'voert tot de knien toe: sommige draegen eleijne lijfkens die setten onder de armen offte borsten connen, dat sijse met banden toe binden, ende voorts ronde borsten tot den navel altoos bloot hebben sonder de neus en de voeten ende teenen, ende den hals, aen elcken arem, beyde de handen boven offte acht ringen offte Manilins, sommige van silvere offte gout, offte ten minsten vergult die t'morgen met het gemeene volck van glas, welcke sij de gemeene draegt van alle de Indianesse vrauwen: haere kinderen loopen altemet tot 3. 4. 5 offte 6 Jaeren naeckt, sonder eenige schaemte, soo wel de meijskens als de knechtkens.

Sijn cloeck ende coppman schappen.

De Benjaenen sijnder treffelijcke handelinge ende Taeffelijcke in alle eerlijcke manieren, als Corsen Cattoenen sijnwaet, Anil, sijde, ende andere waeren principelijck in alle Edele gesteentte, daermee sij overgeseghen sijn, sij sijn uytermaten subtijl ende scherpsinnich op alle Rekeninge ende schrijven, soo datse hier in met allen alle andere Indianen ende omliggende Natien te boven gaen, maer ock de Portugesen engelsen ende Nederlanders hierinne wel wonderlijck hebben moeten sij de Mooren wel voor schrijvers gebruijcht worden, ende de Benjaenen sijn wel Marchelaers haer gedienstich ende subtijl int coopen vercoopen ende met de tonge te jongen aen beyde sijde, ende sijn haer woort

om gment

om yemant te bedriegen / die met den handel met kennigen genoeten jaer
met wincket te vinden van alderley coopmanschappen ende dat burgerrecht
waeren / zijt gesondert vleyschelijcx ofte wyfs dat leven ontfangen
heeft / selden wort den gebeurt dat niemant syn neeringe moet
veranderen / dan volgen altoos het handtwerck van zijnen ouders
ende tamelijcken onder hare met dochters wanden selve handtwerchen
neeringe ofte ambachten / dan gebeurt sonderlijck wel dat een
jongman ende dochter die beyde hare ouders verscheiden syn / aen malc,
canderen trouwen / die dan uyt haren geslachte gestooten worden ende
met haren beyden den caste ofte geslachte op haren selven muschen
om deser redenen gheschiet het dickwils dat eenige (doch weinige) jongmans
kyn / die onder hare geslacht geen dochters meer hem wel gevallen
connen vinden / ongetrouwt blyven.

onder de ben Jaenen syn bohaliën vee lie en verschil en Neeringen noch 27 gesla chten die aen malcanderen niet moyen houden.

Onder de Benjaenen syn begaten deser onderscheydene soorten van neeringe ende handtwerchen noch 27: geslachten die haer onder malc, canderen met moyen verstaenen, bijkichende soo comen de onders vanden soon, aende dochters vaders, ende beloven den broeders gemeen gelijck te deelen, tot dat sy met malcanderen te vreedsaem zijn, want met de dochters selden gemenlijck goet gevaert, dan alleen, zingen ende weynich huysraedt als bedde ende toebehoren, ketten pannen, ende hostels naer yders staet sy geven de kinderen soo wanneer aen malcanderen zijn 4: 5: 6: 7. ende 8 Jaeren, soo dat een dochter gecomen synde tot 10 ofte 12 Jaeren dat den broeder tijt is om bruyloft te syn tot het broeck des houwelijcx ende kinderteelinge (alsoo wel van 9: 9 ende 10 Jaeren wel by plaetsen) het gemeenlijcken ofte soete selden een man gebruycken, als den broeder ende dochter dat met verlijcken gesonden ofte van een vrouwe anders geboren is, daer sy soo superstitieus in syn, als eenige Native wanden gantsch een abuit hebben, Alsoo bruyloften willen houden, soo beginnense verscheyden dagen te vooren, alle dage, den dach vande bruyloft met een groot gelaet van Trompetten, trommelen, ende boerken, ende dinert wel verscheyden dagen daer naer nacht ende dach, met soo groote gelijck dat men hooren noch sien en mach, den dach van te trouwen gecomen wesende, soo vergaderen de vrienden van beyden syden, ende setten by malcanderen op de plaetse in huys voorsien eenige ende leyden de Bruydegom met de Bruydt daer dry emael om, met sommige woorden die daer de Bramens tot een teyen gesprooken worden, waermede het houwelijck bevestigt is, ende is te verstaen dat by alsdien de bruydegom binnen dien tijt dat dry emael rontom het vyer gelept wordt, subjectus quame te sterven, soo vermach

de dochter

de doctor en andere treatisen, dat anders in gaer wet niet toegelaten
overt, alwaer het eenen mahometaen niet toegelaten hadden, alhoewel
dit gebiet alleenlijck soere strange ende sommige eere avontuerlijcken
rande secte Cabaya gehouden, ende gemeen wordt, dat Mahomet was,
mogen de Benjanen hy haren eersten wyven geen kinderen krijgende
met consent vande solare een andere trouwen: Jae tot de derde toe,
dan blijft de eerste altijts het hooft ende wyven van't gheen,
waerdoor menigmael groote questien, tot haerder beider mannen,
onder haer ontstaen, gelijck wel afgemaeckt is, de man staervende
eerven de kinderen het goet, maer moeten haeren moeder onderhouden
al haer levendaegen lanck met een certijn pensioen, ouck haeren staet
tot dat sy trouwen.

Bramones sijn de benjanen priesteren hebben groot gebiet ende Aensien. Reden waer by dat men de Bramones kent

De Bramones, welcke sijn de Benjanen, predicateurs ende ministers
van haere Tempels ende dijwelijcx onderhouden daer in staende,
sijn de eerlijckste ende gheachste natie onder die Indianesche
heydenen, hebbende groot autoriteyt ende aensien onder haere volck:
want sullen gantsch niet uytrechten sonder haeren raedt ende
goetdunckien: ende op datmense mach kennen kennende van andere
onderscheyden, hebben onder het naeckte lijf te overdecken: rondt
schoender doeck over t'lijf nedergaende tot beneden aende gordel
toe doeck, onder de aerme dese selve cleedinge gelijck
Negros haeren, waer mede men haer kendt, ende sullen dat nimmer,
meer afdoen al soudt haer leven costen, want haer professie
ende wet alsoo gebiet: sy gaen meest naeckt, uytgenomen rontom
t'lijf eenen doeck gewonden die haer schaemelheyt bedeckt, —
hebben ock kommijlen als uytgaen eenen enckelen linnen
Cattoenen doeck over haer Cabaya geslagen, slaet aen t'lijf van boven
tot beneden, gelijck andere Benjanen ende heydenen doen, sy
draegen oock t'hooft eenen witten doeck, sommige heyden en het
hooft geschoren, daer mede sy haer gantsche bedeckten t'welck sy
nimmer afleggen, dan langs ende uytgenomen draegen als
de vrouwen, hebben gemeenlick aen haer ooren gouden gedraeyde
ringen hangen, als ock het meerendeel vande andere Indianen
sijn deer sluptijt op haere beenen en schijven, ende
sommige naeckt maecken die andere slecht Indianen ende
t'gemeene volck wonder benouwingh ende grillen dichts van haere
Religie ende superstition, ende de gemeene man gelooven haer
als voorgeseten, het geene dat haer des morgens eerst int gesicht
comt, dat aenbidden sy den gheheelen dach, deese Bramenes ende
Gonden ock seecheere warten dagen int jaer ende dat met soo groote
ten abstimentien, dat sy somtijts 3. 4 ende meer dagen sijn sonder
eeten: hebben haere Pagodes ende afgoden wiens dienaers sy sijn
daer sy wonder Historien ende Miraculen van vertellen, ende

Leggen

maecken t'gemeene volck seltsaeme superstition Wys.

Van de Bonjanen ende Ingeboornen van Guserratten

Zeggen dat dese Pagodes, ende afgoden bij haer menschen hun geweest, ende door haer zeylich leven ende goede wercken in deser werelt godsalich hun diese gastes verdienstten int andere leven hebben gewonnen, als met haer Miraculen diese den duyvel gedreven hebben, ende door haer beeld haerer figuren afgemaeckt, ende loslijckste ende grouwelijckste sieken, diemen sonde moghen verbieden, deselbden bij aen, ende door haer afgrijsel met veel duyvelsche superstition, ende geloven verstelijcken dat het haere advocaten ende voorspraecken bij Godt syn, geloven ock als dattese denen oppersten Godt is die alles regiert, ende dat de sielen onsterfelijck syn, maer dattese van het een lijf int andere loopt, so wel van beesten als van menschen, naer haere verdienstten naer de wet van Pitagoras, wiens discipulen sij seggen te wesen. Als

De Bramones vrouwen offeren haer eygen leven, tsen gesellschappe van haer gestorven mannen.

de Bramones storven, so vergaderen alle de vrienden ende maechs deser tijt wijf aende daer sij veel gunst ende goet in simpten ende weetende yemant van maycken; welrieckende sandelen ende andere cruyden, hout, cleren, ende andere spijse met veel bly om dat het wijf te brooder brenden sonde, ende alsoo suijstenlijc den doeden Bramones daer in, ende als dan compt syn vrouwe gecleedt met veel speeselijcheden ende haere naeste vrienden al singende seeckere liedekens, ende lofsangen van haere mans leven, ende de vrienden geven haere eenen moet ende vermaeckinge dat sij haeren man getrouwelijcken wil gaen volgen. Ende ander werelt soo neemt sij dan haer Cruycken af ende doetse haer magerheyt ende stercte al blydelijck ende lachende int vyer, ende wordt terstondt vande omstanders met gunt ende olij overstort ende verbrandt.

Ceremonien die de Wedouwen moeten onderhouden.

ende also met haer man tot asschen verbrandt, ende wat sieke vrouwe, gelijck sij dagelijcks veel meer als in verscheyden tijden gebeurt dattese haer niet met haeren man wil laten verbranden, so suijtmans haer seyde tot de grondt af: ende mach haer leven dagen geen Echtgenoten ende Cruycken meer draegen: daer wijle mogen sijn want het verbranden vande vrouwen met haren mannen niet toegelaten, als studente tegen haer wet: niet tegenstaende eertijden dickmaels de Convercenes met gelt om gelijck ick gesien selfde ende stadt Brodera van den jongen vrouwen die haer leven lang met haeren doden man verbranden mosten dat den Convercenes met 200 florins tot consent daer toe bewilligt hadden, maer nun de Pistrasie alles is.

van Bonjaen

Historie van Bonsaenen die haer selven levendich met des selfs afgoden storven en verbrandt

Van Bonsaenen Byzondere wenden Convenens Tasolchen, van dynen heere uit gevonden, hyerop de nagelaten dexten om de twytinge in te wreden een weert op den weg van Sammigo strynck Hewres ende dieren verwallen ende verwaert, waer over dyne Hyntheren den dumye de coffent machte dat eyncholyghen met fuerere, doden, mit begeerden te sterven met tegenstraende, fuere vrienden hulpe soghten te verhinderen ende een gedachte te doen verwenderen, dan niemt dat onmogelyghen was fuere voornemen, om te doden, hebben consent aenden Convenens verzocht ende met dyenckatw verweecoyen: maechende binnen de stadt ontrent de cant vrende Heniere een wendt huysken van drooge tacken van boomen ende andere light brandende materiew: in dat huysken wordt den overleeden gelegt op een gaest fuer sonts alnaer de vrouwe voorgeseyt hapt met fuere vrienden, met veel geseyt gebracht wiert met een vreuchlych ende bly gelaet, gaende eende cant vande Heniere om fuere te vreschen, alnaer een kleet aentroch met Saffraen ende andere cruyden beemoert; haere suls brandt, asem ende Sonde voortmyen fuere vrienden onmoedelende, gaende nader tot huysken alnaer sy eenmael sconten gynck met den onwert suecht aenseyn van fuere vrienden verlorst nemende; ende is alsoo int huysken quen sitten, steechende met fuere eygen handen den brant op dit vreesch plaetsen aen die vrende vrienden met gieten van seeuye fretten olye ende dadelyck wiert vreemoedroet dat in weynich tyt tot assen verbrant was: ende fuerst als den brant verghiert naemen de vrienden ende omstanders een marmen als vreenveren malcanderen inden asem, ende maechten soodanich getroy datmen geen kennen of sien vande verbrande vreemde persoon van aenden ontrent 22 of 23 jaeren oudt, ende liet een kint van ongevoere 3 maenden agter.

De Bonsaenen alhoewel onder verschyden secten gedeelt worden onder 4 voornaemste Secten onderschreyden.

De Bonsaenen alsoewel onder fuere 173 grooter ende menighte van eenen secten ende huysgesinnen, die sghiere onder een geslacht ofte Secte dient of fuere subsen gelden te vinden zyn: ende onderste magtand byere worde voornaemste gestelt, als Cenuwach Samarast, de ghoogy ende Bisnou wy sullen van yder fuere seligie eerstnymen ende manieren soo veele eerstelyghen beschryven als t onse kennisse ende devaerenge gecommen is.

Vande 1ste Secte Cenuwach

De eerste Secte genaemt Cenuwach, sullen gaen dinck te voorstelt dienen dat leven ontfangen heeft, ende op dat niet onverschuldt eenige gedienten als sluyten vroemen, Mnyghen stichten ombrengen ofte verdiesden te draegen fuere leeraers ofte papen een doch voore fuere mont, ende een bescheiden ende sandt vuere mede over staeat gaende de wegen wegen al eere

daere over

desse ouse gronde; midde wanneer sy gaen sitten, maecken se plaets ouerl
root geseen, op dattere geen dierte ondey gaenghet vande vierpleth set
ende gedoodet moeten, desse trappen geen elephante in den enchelt clot
aen haere lighe gebonden ende het broosen lighe nacht, daere sy den
stuck Lauchen van den schaepstaert gesoeden ingeslaegen gheben
haere denen aem de bloet, daere den sieken gedaeghden pit aendraegen
om haere oghen ende drincken in te benaemen, want hoechen voert
helpen met, nochte drincken geen endt weetere, van weghe daere
eenige elephne gedwaelden in dosten moghten die sy als wesen ge-
melt om t leeven brengen sunden, om welck wroet te comen, maecken
haere dranck waetere ouere t ingoet oeset maeem, dat in andere Bon,
haense Bingen van haere siecte gedaen wordt, als sy geen vyere
nochte licht in geen singen mogen gebrenghen, sy gaen ook by
nachte tyt den siepele, nochte mach niemant van haere gelooft by
doncksteen gaten, ende dit alles tyt wegens eenige gedwaelde doden
mogten: de trappen geen bloets-hoofts ende buickspoets met den
hoart ofte tyt stuckgien inde gaut, t welck haere teghen is
waere een mensche can kemen: want daere is ondergegaen tusschen
de swaerte ende witte stucken midde inde Celeedinge ende ceremonien
sulex ydere particulierlyckhen te beschryven, te lang ende vriedens
tich uutten sunde. Ont gemeen gelooven niet, dattere een God is,
Haer geloof en Religie maer seggen dat alle dingen doet gelinck ende ongeval geschiedt
wort, ende dat de wel doet wel ontfangen sal: ende nemmeer
men haere vraegt met wolden is, sso andtwoorden sy wedt vasten
ende almoesen te geven, sy bidden aen eenen sanct ofte heylich
die sy Tiel-Thoncker nemen, ende haere dese met geloeft geeft
ende wanneeremen haere vraegt nae de gode woerden: als vasten
ende almoesen te geven wederom belooven ofte de ondeugende
werecken straffen sal: sso andtwoorden se dat het gelinck ofte
de fortune die wedere vergelden ofte naer verdiensten straffen
sall: in tegendeel dat die wel exempts op deze aerden ontmoet gebben
ooch wedt ongelucken haere naer wederwaerdes sall. wederom
geloeven dat de Lucht, welcken, aerde, sonne, Maene, sterren,
waters, ere, hemen metaelen ende alle dat in hemel ende op de
aerden van sich selven is, sonder ymants tuedoen ofte sulpe ge-
maeckt: Wordt dattere twee sonnen ende twee Maenen sijn, dach
ende nacht meteenderen weerwangen ende verspruts dat de wint
van sich selven waeyt, ende dat de donder slagen ende bliksem
naer haere wolgevallen, haedt ofte sacht voortcommen. Sy
geloeven ooch niet dattere een hemel ofte sall is: Maer dat
hoven haere voert, lucht sterren son ende maen, op de maniere
als een hemel over een bedt stede gespannen is, dat wanneere
de menschen compt te sterven, de siele dadelyckhen in een andere

mensch

monsch offte beest overvaert, maer dat sijn goede wercken ende devoote gebeden aen haere fijligen verdient hebben, wanneer sij de sielen vande overleedene in den andere mensch offte beest (haer weerdelijcken sonder mogen weten) verghijfft: ten vaert dat selve in den menschen offte dat van femine geslachte sij, ende wordt vande selve wederom gebooren ende tot mensch gebracht, wanneer sij van minne op aen de fortuijne offte wedt gewaer moet ondernemen, In summe voortsvinnen dat alles door de fortuijne ende gewalt geschiedt wordt, ende dat de fortuijn de genaende Heijligen Tiel, Thencker om haer te dienen geschaft heeft.

Worden van an dere secten veracht ende voor een ver doemt geslacht gehouden

Deese Secte wordt van alle andere Benjaense Caston seere veracht, ende voor een verdoemde secte gehouden, hueren gemeente dagelijcx vermanende voor de selve haer te wachten: morgen in geender maneren in deese Cenawachs huijsen eeten, drincken, mogen met haeren wetten in sijn tenten, noch alvaert om sijn dijnen lijf te brengen, bij aldien den selfs gedachte haer verblinden, offte ymandt haer wtermorden wilde, ende dat niet in haer graven te gaen, de doot ontcomen mochten, waneer dengene vande andere drije secten bij ongeluck aen haer lijf quame, sonder sijn gantsche lichaem ende alle sijn cleederen moeten waschen, ende dengene daegen penitentie met vasten ende bidden moeten doen, alleene wederom inde menichte sonder worden angenomen

Hare kercken offte Tempels

Haere kercken ende Tempels (die sij de Pale noemen) sijn int vierchant gebouwt, boven plat, int oost sijnde ten midden met een vierchant gat gemaeckt, waer onder haere ondaeren ende afgoden huijsken staen, voorgemelde de gedaende van den Piramide met trappen ontrent 5 allen hoog opgaende op welcke trappen veele beeldenissen van haeriere voorsaeten hoogen boven den anderen staen, ydere naer dat sij goet gelijck binnen sijn leven gedaen hebben, deese heijligen sijn van hout staen pampiere gemaeckt, ende op haere sitplaets met veele lampen omhangen, die sij ontrent den avont opsteecken, om te lichten, sij sonden voor een vande vornaemste stucken haerder wet, smorgens voor dat gewaschen gaen in deese Tempels te gaen de Maendt Angnetij is haere grootste ende hijsonderste maendt van heijligen feest, ende vasten dagen maer door blindelycken geloven van alle haere sonden gesuijvert worden, daer sijn andere dage die boven de Natten 20: 30: ja 40: dagen naer den anderen comen vasten, sonder eenige spijse te nuttigen, alleenlijck drancken, weynig met eenige gewaeden sout dat bittere is vermengt, twelck het lichaem wat sal geest, gelijck sommigen gesien hebben die voor de waerheijt verclaerden, in 15: 20: ende 30 dagen geen spijse

Futroen van

onderhouden groote absti nentien met Vasten

Haere Jaer lyckelyc bij den compsten

eyghen dandt verscheyde maniere gemiddelt hadden, dat midden van dese maendt Augusti bij commen de gantsche menichte in Haere Tempelen bij den anderen, die omwandt van haere afgestorven heyligen, ende die bij haere int Leven hebben aengestelt de practijen ende prieelkens int midden onder den hoop sittende met doecken voor haere mont omdat (gelijck sy seggen gemelt) gemeyne lovendighe gedierten doden souden, bij en gebruyckten geene broecken om de gemeente gods meer te lossen, dan alleenlijcken de heymelijcke vande afgestorven heyligen tegen maskeraedsen te verstaen, mijn in dese kercken comen meer almoesen geven, dan den gheest Compsten kocken die daer voor de Doden staet, gegeven hebbende, worden met gemeenen handelgont ende andere noodtsaeckende exempten voor t: lijf ende cleederen gestaffeert, dat een groote deel onder haer is, onderstaende bij bij den anderen sitten (dat geschiedt t: myen advijs) dansen ende singen, eenige spoockers die daer toe zijn gehuyrt, ende wijt de becommen almoesen betaelt worden, hauen doodts verbrandenis begaeven den kindt dat mij geen 3 Jaeren oudt is, dat sy onder ogen begraeven, de vrommen naere t: overleyden vinden men mach met waerheyt tromen, maer inden wedonnelijcken staet haere leeven dyndigen, met haere tromen bevinden ende andere Ceremonien aengaet, comen met de andere geschiedten meer te vreden, gelijc den doenden naer haer staet ende vermoegen can liyden.

Verbranden Haere doden

Moyen die Jeue Secte morgen alle die begeeren trouwen oft haer tijt worden, wanneer sy eenige aentreffen ende sijn geschickt leeren nadenken: want sijt licht te bemercken staet de geloofgeijt bij haere met gaeue moet wesen, de vrommen worden mede van het trouwen met sijt gestouten, doch moeten boven de 20 Jaeren oudt wesen, daer de mans voorkomen van 7: 8: ende 9 Jaers ingestouten worden, dese trouwen sonder geen gemeenschap met vrommes alsoo segginghe aen de Sonden van t: gelijck beloofft hebben, soen sy gelijck de Baptisten aen t: Doopsel, wanneer den getrouwt mon oft vrouwe trouwen gaet gelijck worden wil, soo mach sijn gemeenschap verlaeten, sonder dat de verlaetenen den andre te trouwen geoorloft wordt, maer moeten haere leeven alsoo in eenzaemheyt eyndigen, mede sijnder getrouwde die binnen haere leeven malcanderen seggingheyt beloven, ende sijn alsoo wanden plicht des gemeenschaps ontsonden, maer dit sietmen meer onder de wilde dan onder de Joncx ende nieuw getrouwde luyden gebeuren, ende dat ornement van sodanige voorkomen, die deese gaeden gheven onderdom de wereltsche wellusten meer afgeschreven, dandat sy sijt haere leeven daer van een afkeere hebben sonder, Ende dus weeke aengaende de Religie, Godts dienst ende gebruycken vande voorsz Benjaensen Secte genaemt Anabaptisten.

Deese

De Paapsen beloofden haer Goddelijc heijlic heijlt.

Vande 2. secte der Benjaenen opgestelt Samaraath

Vande Secte Deser tweeder Benjaensen secte is genaempt Samaraath dese hielden nagelyex desen gedwaelden dienst, dat sy een of dese afgoden: ende Zee ontfangen soude bevaren spirit, timmerlieden snijders, schoenmaeckers, smeetwerckgesellen, ende dierghelycke ambachten, mede soldaten schrijvers ende alle die in dienst sijn (want tot dese professien ende dese secte gerenden worden) huysen soeckdagen bruylofften, feesten ende andere ceremonien

geloof vande Benjaensen secte Samaraath

connen maeckt met de navolgende woorden ende sanen, wyt gesondert inde Hoochste, want gelooven dattet een is die alle dingen gemaeckt, ende dagelycx naer sijn onderstandelycken wille wel ordineert regeert ende gebiedt die sij in plaetse tusschen Permisser noemen, benevens desen Permisser hebben noch drije andere afgoden die mede in groot aensien gehouden, ende een woninge inden Hemel toeeygenen, soverre genaemt Brama: soude de macht over alle sielen die sij in sijn leer soude ende dooltrou vint aen sulcken als Permisser hem bevolen, dese dan aen menschen of tot beesten, de andere Buytinna leert ende onderwijst de wereldt naer Godes ordre Permissers gebooden (die in t boecken beschreven sijn) te leven: waerdoor het arme dagelycxe sijnen, ende dranck ende soude het coorden ende andere ingesetten haere gheeren nauwaerden derselven Brama het leven daer in geschapen soude (dat alleenlycken aen dem staet, de 3e soude de macht om te dooden ende wordt Mays genaemt, deser gedoot hebbende commen de sielen bij den Secretaris aen Permisser, om Heechenisse te ontfangen aen alle de goede ende quade werecken, die sij op deser aerden gedaen soude: welcke werecken voorsien wesende worden voor Permisser gebracht om vervoordeelt te worden: die alsdan aen sodanige sielen gebiet in alsulcken mensch of tot beest te worden (naer dat sij soude verdient om alsdan gelyck met passende ingesonden) aen sielen tonden geschapen te worden, die in den hoe naeren sonden voor gelyckich, ende den tocht van wegens schult, wesende de hoochsten by naer als soude worden in wasschen Honden, naer dien sielen in olyphanten, Camelen, beeren, Buffels, Lynaerden, adels aerschens, plange of andere onreijne gedierten gedoemt worden, agten voor campaslich ende gantsch ongelycklich, de sielen geschapen synde worden voor voor Permisser gebracht, ende in sijn geselschap als een dienaer aengenomen, ten sij soude hoort daer de sielen in gevaers was, voor ende alsoo volcommentlycken van alle misdaden gesuyvert waren, ymmers te staeven, wanneer sodanige sielen in een andere animael gesight naect en tot den laesten gedaente toe, mach te betaelen, dese selven ook voor een geburych jaers dooden te verbranden, bequalyck gelyck voeren de jonge kinderen van 2 of 3 jaeren, welcke branden gemeenlycken geschiet aende eynt van een Feeste of te koopent waeren daer sij den Cranche

binnen

Vande Bensaensse Secte geheeten Samaracth

Vele Vrouwen van dese Secte Hare Mannen

bynen Enchleren brengen, nauwens wtgedaen hyr Leuent duecht verkoopen sy, ende dese secte vindtmen vele vrouwen, die gaue Volcx verhaen met gauwen doden man Lewendich verbrauden, springende met den thaer Lo, gruwte Lust ende emagrie int wyse, twelck seer groote verdrich met Haer gestorven overleeden man gerekent wordt, want sy gelouen dat Der, misere in hyr wet (Dewe Pissman geheeten) beloofft gott, sso den vrouwen toe lieffden van, hueren man, met den selfden mede verbrant dat sulcxinge vrouw met hueren man nae selue manieren gelyck voor desen gepleecht gheben; Hier nae sullen mael Langere met den selfden leuen ende omme gaen sal, twelck een groote spreckelinge ende aelckinge de vrouwen aenbrengt dat voor een corten dut wederom soo den Lanth toeuen te brengen gheben, dat is seecker (alsoo wel ongeloofflyck schynt) dat de mannen soo veel als de vrouwen, Hier inne wesentlyckheden seer verstaenden stellen

Ende Wanneer de vrouwen in Enchem liggen, stellen sy by het mans geboren kindt, den met pott, schyf, pannen pannicke, boogh en pylen, wanneer de willen schyten, dat met het schyf geschut Byssma, seere kint de wetten ende gebruycken het kruyt schyten wilt, op dat in dese manieren gelyckes soecken mach; met de boogh ende voorbeeldt geschut geven te verstaen, dat het kint syn gelyck inden oefeninge groot worden sal, Ende dese secte is mede een geslaght diemen Rasponten noemt welcke hueren vrouwen met de overleeden mannen gelyckenen verbrauden, dit geschiet met allen haere vrouwen; maer de grootste Heeren overleidende sy worden als hueren kinderen ende hun eygene van eelaere met wyse springen, ende sy onwillich wesen, worden met geweldt daer in gedreeven, Doch gebeurt wel dat den vrouw wort te Bonnelyck beslapen, dat met gaeuen doeden man niet begeert te sterven welck dan wort afgewesen: Sy gelouen dat die gene welcke met hueren mannen ende Heeren verbrandt worden nadmaels een maal Langere met den selven in den andere oort lands wesen inkenbare Cnaept gheboren van mannen sullen geboren worden) leeuen sullen, ende dat den vrouw alsoo 6 maal nader den anderen Heeren worden de siele, als deze te wyse van alle sonden gesuyvert, by Permisser, om gen te dienen gaet welcken taende dat om het geslacht niet te eenemael wilde worden te verdelligen, Hyrden daegs niet de kinderen ende vrouwen (gelyck in vroechten) mede alleenlyckheden de vrouwen ende dienaeren verbrandt worden,

Onder desse secte is een geslachte Rasponten geheeten, Hier vermaert voor Hare stoutichheyt.

dese

Exempel vande stoutigheyt deser Rasponten

Dese Rasponten worden gehouden voor de beste Soldaten van Grisenaten, want sy so moedich dat sy voor sterven dan voor gemart wyken, ende mercket hyden sinden. Men vertelt voor waerachtich dat 5 van deser Rasponten, vermoent synde van hyden in een boeren huys gingen eten, om huere te eeren, ende dat middelertyt den brandt int dack quam, soe dat yder gaer waerschouwden den brandt (die got dack van het stroy huyskens al reeds ontsteecken hadde) te ontgaen, maer sy den vuer gaer weynich achtveerden, wy hebben myt voor gemart gevochten, die ons niet gheruert aengingen, willen wy den vuer den brandt vlieghen dat sy voorts, sy mach voor ons wycken, met dergelyck woorden bleven sitten in hun stantie. De andere van hun Compaignons hielden het voor een moedeloosheden ende hadde beginnen te murderen willen uytgaen dan wierden met gewelt weder in den huys gedreven tot dat den brandt huere lichamen raechten, wanneer doen van deser Rasponten binnen stroock, niemant met gewelt mocht doen van de sine, maer de naermaels nae hem bleven end lustigh tsamen dat met hun anderen maels niet mede verbrant waes.

Ander Historie van deser Rasponten.

Van gelycken verhaelt men dat 3. hunders met den anderen oorloch hielden, daer onder by ongeval gemoeten een onder Vrouwen tent, daer hun peerdt voor stain bleef, maer over voorstoort worden, end tegen t'peerdt, meest ghy daer ick niet en weest, oft sult ghy voor gats niet verselt wycken, gevende mits dien hun peerdt de sweep, dat naer langh aenporeminge mynende over de tent te springen, hun meester end hem selfs daermee verschoten, t'welck voor hem den grooten schrick was, deser end ander Historien verhaelt men vande Muselyck, hoyt end onverschaeghyt van deser Rasponten gehoert te syn, doch soo veel niet van, dat het een stoutbaer end beginnen volck is ten voorloopen gants onverschaeght end voor geen tuchtigen houdende.

Barmhertichtot het gevoyelt

Op haere Feestdagen gaven wel hun de ouwe voyelen die sy op haere daechen hielden, waermede verscheyden lyden gelooven verwecken van barmhertigheyt doen, end in voorgaende tyden, naermaels nieuwe loon, gode beloeningen gesocht hebben mede te dagen naest overlyden van haere ouders end vermaenden, oock bloetverwanten voor gebeurych, het voorts gevuyghde dagelycx op haere hoyven deden, end soude malck te dienchen te geven, welcke gewoonte alle die van weemoedigen hun jaerlycx op de selve dagen heere onderhouden meer mede gelooven de siele wilde afgestorven hun barmhertigheyt dat des te angenaemer hun, end dat sy hier door op der aerden,

te meer

te worden stellen gesecgent worden: te weten in verscheijden staten in dit gheoorgelte koninge van Cambaya verstorentse aenminden stellen leeren, diese met sijn eijgen ordinancien ende wetten, ende Banyanen sijnde als die met stillen staten, weert ende alderse van hun eijgen die begeeren te willigen, een merckelijck ant gerwijgelte gegeven, selden, gelijck van elck gerechte noch verscheijden andere secten sijn.

Vande 3. Bensiaensse Secte Bisnoi hout gelooff en godsdienst

De derde secte overt Bisnoi genoempt, deese stellen als de voorgaende geen murderex willigen ende doden dat leeven ontstaen gestraft, wasschen mede wel nauwt Angiete te dragen ingare den andren in haare Tempels, ende kinagogen, hebben oock eenige bijsondere dagen int jaer, die sij vieren ende houden, sijnde eenige liedekens toe eeren van haaren afgodt, diese Ram-Ram noemen, hem biddende dat hij haer wilt geven wat sij begeeren, als kinderen, schoonheit etc: ende gebruijck, en deese gesangen in gelijck gedicht als sij met de psalmen davidis: want sijggen dat sij haeren voorsnijder afgodt soude te gemoede allerhijchen gemeeckt hm, op deese heerstdagen hebben in haare tempels veele dansers ende speelders die voor haare stoon worden met trommelen, fluiten coopere beckens speelen rondt de gheen met veele verscheijde bloem waerevaen, dantsen sij sangen veel liedekens ende lumpijens, met sij voorm van stoon gesonden, die met gonde hellingen touchen ende omvoelen, eer tot lijchen omfangen sijn, deese afgodt soude voorsijdts geen diensach bij gem gelijck de voorige secten, want dat strijdt tegen haer voet. ende gebooden vinden voorts. Ram-Ram. haeren voorsijdsen voet, voorsaer deese secten, moeten als die secte van Samarath, haer gesagt lichaem waeghen, de spijsen die inthigen worden vande vromoen ende trouwen gehoockt, t welck ongeloof moet gesschieden, beualen de vromoen ende jonge kinderen van 6 jaers die de kleederen aen te sonden int toeghaeten, haere spijse kochen sij voorts bij hoemist t, t welck voore verschijdse ende boter acsten als hont, alsoo int gant eenige voromen ende gedinacten mogte vreesen, die sij sonden doden, ende daer voore gesaromen gant te gebruijcken, soo langhe sij hoemist becomen connen, tot die sijnde vintmen gat hoe-mist, dat aen cleene kockins gecapt, met staere vermengt ende vande son gardt gebacken voordt) bij haer te eeten, gelijck bij ons den kaes in Holland haere spijse int meel gecomte, ongesouten boteren gesmolten ende Dranck ende ongesmolten, voorts te soete gemengen sijn, soete ende gestarcte melck, gesouten ast suere gemaeckt van gecoene gemberse mangos limoenen etc: voore suere dranck gebruijcken waeter ende die van verscheijden sijn, gecuseende Melck.

Haere spijse

Van Haeren Afgodt Ram-Ram geheeten.

Hoe en Wan Wien Haere spijse ge, kocht wert.

deese

Generen haer meest met Coopmanschap

Deze secten generen haer meest met Coopmanschappen, ende factorien, ook dienen de Moren ende wedenickingien veel voor mackelaers, ende tolcken, also sijnde inden handel wel ervaren ende geen simpel, in haeren politien, omgangh ende Ceremonien, bij de andere Bensaense zijnde meest gelijck: behalven dat de vrouwen niet worden toegelaten met haren mannen te verbranden, schoon dat sulcx eenstelijcken begeerden, soo ymant op den wech ofte op ges comt te sterven, daer tegen geloogentlijck schijnt te hebben om de doden te verbranden, vermogen den sulcken inde asche te begraven, ofte inde zee te werpen nadat den man overleden is mogen de vrouwen binnen haer leven geen anderen trouwen, schoon dat menden deselve niet waeren beslapen, dit geschiedt te plaetsen in weerlijden in gebruyck te hebben, dat de broeders vrouwen geen kinderen van haeren man begonden hadden, des volcx gheyscommen, nadat hijns broeders overleden, ten huwelijcken namen om also haers broeders huys te verwercken ende die nadat te houden dan is dese gewoonte in haer secte nochtans nadanmaels afgeschaft, ende gebooden, dat de vrouwen nadat hare mannen afgestorven inden wedenwelijcken staet gemeen dagen sijndijen moesten.

Superstition ende gebruijck van walchen van alle Bensaense Secten.

Hebben (gelijck alle andere Bensaense secten) seer een gebruyck, des s'morgens vroegh inde kercke te gaen wasschen, soo wel de vrouwen ende kinderen als mans-personen, ent waschen gebruijcken veel Ceremonien met onder te mengen, daer te wenden ende te draijen, binnens monts te mompelen ende dergelijcke beuselingen, Baeuer Bamans ofte priesters sitten op steegt met een excemption van vrouwen, seggen smeesongen, ende dit voor de personen met hun handen smijt, tonde ende luijt zeggende dat de gene welcke ent waschen staen ende haer waschen voor de hun ende naer soo moggen geacsijnigt, ende naer sulcke misdaden gesuijvert worden, uijt het waschen comende sullen hunne Celleeren bij den Baman diese soo langen in bewaringe houdt: geeft hijnde, worde van dese priesters met hout, geel, ofte andere geschenken smeeringe, gemaeckt van sandel ende welriechent gont, voor het voorgeven mensen inden ogen te steecken, tot een teecken dat dien dach gewaschen sijn, ende geen alsse voorder meer sijns, voor welcke salvinge sij de Braman geven een weynich tauwe, rijs ofte andere gewassen. ende dit is soo veel de derde secte vande Bensaenen angaet: nu sullen den weynich vande laeste hoop secte (d'Gorgijs) beschrijven.

4e Vande Secte der Bensaenen D'Gorgijs godaent.

Deese d'Gorgijs sullen van ghelijcken gesint sijn als voren, veel min uttijden dat leven ontfangen hebben, doen mede gemeijne Ceremonien, winckelhaken ofte handtwercken, maer leven in seer benaeuwigheijt binnen de steden, in dorpen ende woestijnen sijnde, daer sij haeren afgod Brun, ende naest hem den Berlijn (mois gement) als haeren voet gevers eeren ende aenbidden.

Deese

Vande 4e Benjaensce Secte genaemt D' Gorgijs.

hebben geen Tempelen ofte Outs Huysen.

Deze de gorgijs hebben geen Tempels ofte Outs Huysen, maer gaen meest inde Woestijnen ende Secrete Samurast niet ver buyte om daer te bidden, maer om by nachte in desse woestijnen te slapen, alwo sy nyemt gaeren wats geen eygen Huysen ofte Tempels hebben mogen, deze Cast houden haer seer afgesceyden van menschen ende alle menschelijcke omganch: syeze gelijck in voorleden tyden de Heremyten ende Clusys, gemaecken, gaen veel naeckt, alleenlyckens met een stuckjen linnen waer haer schaemelycke bedeckt, haer gesicht lichaem beestijckens met asschen, ende waere sy sitten, hebben gemeenlijcken asschen om ende ontrent haer, daer smet de Benden meest altijt in doende zijn, C' Huyze laaten op te hoopt werpen, ende wyvent soo veel asschen dattet aen langhe stromen, door malcanderen gebracken by het hoopt nederhangt, mede hebben de gemeyne aen beyden syden van t' hoopt vleughelen van t' voorste hoopt — haer eenden anderen vast gepuyt ende achter met een platte stroock by haer Ongge nederhangende ende alsoo sitten op der aerden nederc, sonder niet veel by gaet aen te spreecken, schoon een yemandt misseden aengesprooken, stillen den gemeenen man gantschen aenkeeckenden, want seggen dat sy beeldigen een Duyvel Brum ende te zeeyn om den gemeenen man aen te spreecken, soo wanneere inde stadts comen stillen meest d'waers daer door toe loopen, sonder (gelijck voorsen verhaelt) met yemant te spreecken, ofte een haere gemeente gelts te begeeren, alwaert schoon den noot sijn daer toe dreyde ende groeten honger leeden, maer geen stucken haer gelts wijt geeden willen, dat nemen sy aen, anders begeeften haer met gerenten ende aerd-vruchten die by de voegen vinden.

hebben som, mige dienaers die haer ver, volschappen vijt een by, sonderen yder.

Wan dit geslachte Een sommige die 2 ofte 3 dienaeren by haer hebben die wijt gaende gaen, op haere gedingheyt, ende een vast bet vermoen gehoorsaemheyt, de selve vrywilligelijcken dienen, gelovende. daer door gedingheyt verkrijgen stillen, eenige blintheyt, deze die dienaers hebben, stillen haer geniet dinex dat tot ondersteunt van t'leven strecht, bevoelen, maer doent wijt haer selven, ofte een, geven een langhe tot yemant haer wat geeft, en stijven niemen tyt door de Landtschappen, ende ontbinden haer in woeste ende gevallen plaetsen, schouwende soo veel mogelijck het gesichte van volck, de Benjaensce secten int gemeen Benden wesen van deze d'gorgijs, ende achten de selve voor heylige toegenaemt, waeromme haer gaeten deese beenijen, wytgenomen volcke van Samaraets gezinden Benden die een haer geen werck maecken, maer als onreedijge menschen mijden.

Andere

Vanwe Bonfaense Secte d' Goygis genaemt

niemant hersft boven den anderen eenige Superi-oriteit.

Onder ſaere afgoderie den eenen geheerdese eenige heerlycheyt als den anderen yeuſt maect, noch en hebben ſy nochtans over den anderen geen Iurisdictie ofte oppermacht, maer Broeders in denen graedt deur malcanderen gheroepen, de plechte ofte leeden ſoo wel gebiet ende antwoirdt ghebruycken, als die van meerdere aenſien ende gheheerlycheyt, ſy en hebben geen vranwen, noch ſy wyven, dat eenen vernemen, Jae ſullen geen vremde practiquen aenraecken, ofte gedoogen dat van de ſelve aengetaest worden, maer de gemeene leyden haere commen beyeracken, ſoo bidden ſy oock dat men ſy gedencken, ende den aflaet Buins voor haere kinderen, daechen als dan haere voeten ende leggen de handen op t' Boeck, waermede voorſchoon ende tabt van haeren monden ontſlaegen weſende wederom nuwe ſins weerdoechen,

Haer geloof en godtsdienſt

Desen d' goegijs gelooven dattet een is die alle dingen geſchapen heeft ende in alle gedierten menſchen ende arde tegenwoordich is, oock waerom begeert alleen aenbeden noch nemen ende verbreecken de woorden Ey in haer taele Buin, beyghende dat geen Heere geeft van den menſch ofte wet, maer dat ſyne toeghenwoordigheyt te claere is, dat geen Creaturen ſyn oogen op hem ſouden, ofte ſyn ſeerlicheyt bevoegen can, dat ſy de ſonne de maene de ſterren tot licht gheboren heeft, ende gelyckenen de ſonne niet can aenſchouwen: veel minder Hem (die haer licht geboren heeft) met oogen aenſien can, waerom ymant van haer gelooven comen te ſterven; dat zeegel recht (alſo met cruycen ende ſpoornen) van desen maelt tot den verwonden Buin gaet, en met hem altyt te leeven, ende in deſe claerheyt wede vereenigt te worden. Dit is den heere ontſiendlyck volck, de ſchouwtoon-wagers ofte Tuchtbraegers in Nederlandt niet ongelyck, want ſeeckeren haer aenſicht ende ghantſche lichaem met aſſchen, uytſonderlt de ſchamelheyt, die ſommige met den ſtuckgen linnen bedecken, oock ſommige niet met allen, maer haer doet worden met verbrant, Maer beyraaven, Sy houden veel van t' menichvuldich warken, gelyck van andere ſecten haerder tegen ſtuerſpoen voore de waerheyt want ghenaemt, dattet onder haer Sijn die 15: 20: ende 25 dagen ſonder ſpijſe (dan alleenlyckes weynich water met ſeecken eenigen vermengt) te ruſtigen, haer ontgonden comen, daer ſyn in haer Oeffaghte eenige vroome-ſpreeuwen die t' ampt van deſen d' Goegijs beclee-den doet Heere weynich int getal.

Is een ſeer onſienlyck volck ende Verachtelyck.

vranwen

Verschyden Manieren ẽn. Superstitien vanden Benjaenen

Sichtsaem we superstion vanden Benjaenen gelooue aenhomen wilt.

Wanneer yemant het Benjaense geloove aenhomen wilt, moet hy eerstelijck belooven de Afgoden niet te dienen, noch te aenbidden, noch te offeren, noch te eeren, noch te vereeren, noch te gedencken, noch te aenroepen, noch te loven, noch te prijsen, noch te danken, noch te bidden, noch te vreesen, noch te hoopen, noch te gelooven, noch te dienen

Vromme Superstition vanne Persianen

aen Cat, wandt hyster saint, van gelycken sy oock ontrenten
yemant met yserre gestrenghe merck, witte ringhen geladen,
Item een Bles off Hals daen dierwaerde gaue overkomt, ende sonderlt
daerby dese gelycke fabulen meere, dewelck sy alt gemeen waere gelaeuich
ige Leechenen sonden, ende sullen onbeschaemt sinnen dese waere
volgen alt genoechsaem verseeckert synde van aengaende gelaeuich.

Hoor compste van Persien in Gusseratten woonende.

Der Heercompste wandt Persianen (sinde Eenhoornen quame,
in tierden woonachtich) is uyt het Recht Persien als Esphahan,
Heram, Cazaron, ende omleggende landtschappen, want naere dat
den machtigen Machimet sinden Jaere naere Christi geboorte
624 was opgestaen, ende overal deure bedriechlijckheyt ende daere
naere met geweldt van wapenen, veele veldtheeren bedwongen, ende
menighe van landen onder sijne gehoorsaemheyt gebracht hadde
soo hoopt hy deure sijnen volcomen Abbobacker, den persiaen,
sijen Coninck (soo hy ongelijck in getall ende menighte van
Corpsvolck sterckere) in diversche veltslaegen overwonnen, ende
t'slyck sijn ondersaetigh gemaeckt, den Coninck sijnde gedwongen
middel ommme sijne landen wederom uyt de handen wandt Mach-
metisten te becomen, hem voore met sijnen diep in Gamzon
ende Ormus laegen, naere Gusseratten te vlieghten, alwaere van
Coninck van Camboya (dat een hinden wach) wel ontfangen ende
vryden om in sijn landt wedderlijcken te leven gegeven wert,
tot erkentenisse van sodanigen weldaet ende een teecken
van weerdanckbaerheyt, wesende den Heiden persiaenschen yverlijcken
Coninck de sijnen, daer mede ongeveere sterck 10 mijlen lant
toe nemen, waerinnen alle kinderen uyt persien gecommen waere
gedoodt dien tijt Mahomet de voorseyde persiaensche Jaere van
langere handt, langst de Zee kusten beginnen te verspreyden,
alwaere sy gelijck andere Inwoonderen geene tolynchen teeren
doende sodanigen handel, ambacht ofte hantering als daere
stadt ofte gelegentheyt vereyscht, de meeste menighte gemeen
daere met lantbouwerijen ende Tarwe ofte rijst de fruhm uyt
te boomen te tappen diese weer wijen alsoo in daere oock met
weerbooden ende steerckten dranck te drincken, voorts gemeens daere
eenige met Coopmanschappen, wiert olien te slaghten, winckell
te houden ende alderley hantwerckers te doen, behalven smeeds
want morgen geen rijsere met blancken stuck, noch
kosten rijtgaen, gelijck hiere naere op sijn straet. Int
lange Zeil worden vergaert.

Dese

Afcomste ende Godtsdienst van. Perssen In Gestalten

Persen haer Religie.

Desse persianen gelooven dattet een God is, die overal tegenwoordich is ende alles maect ende sijne Wtgestalten regeert; sonder dat yemant enige hulpe van noden heeft, maer dat hemselfs sijn heeft, die maecten van hymsen gelijcken overdich, die sijne en bedieninge mede hebben heeft, tot grooter luister ende verwondringe, de 1e Chamasda genaemt) Sonnegenoot, de menschen ende gebiet dat sij alles gotts doen, 2e Bhanun regeert alle het vee, ende gedierten op de aerden, mits, gaedert de wateren inde Zee, daer in dij-both, beweert het wijer, ende verschrickt dat het niet wordt vijtgeblust, Sarjuar de 4e heeft in sijn gebiet alle de metalen ende mineralen, ende die gene verleent sij die de selve met sijnen machten oft wercken bevinden onderscheiden (t welck bij hare wore een dout sonder gheijt wordt) de 5e Espondar, heeft het opsicht op de aerde ende het landt, dat het met dijckebanden, gelaeyen oft dergelijcken verstant gedaen wordt, Anirwadath de 6ste, bewaert het water dattet geen schijlijcheijt in gewassen oft andere dingen ingeworpen wordt, de laetste is Ammadadath: desse heeft het gebiet over de bomen, kruijsten ende alle gewassende creaturen aenders aerden, desse alle t-huijsen sijn moet opsienders ende regeerders, sonder dat in haer vermogen staet yets te doden veel min het leven te geven, maer sijn alleenlijcken gerechtmaect om aen den eersten tijt van haer bedieninge beschickinge te geven, ende die gene te beschaijen welck yets, onder haer bewaringe staende verongelijcht heeft,

Hebben boven beschreven desse sijnen; soo sijnder noch 26 minder dienaren, die elck de 7 noch 26 minder, haere bedieninge int besonder waerneemen, daer van de 1e Sarach genaemt wordt, desse brengt de zielen wanneer sijt de lichaemen naer den sijden, een byeen verganckelijcken sijn, bij de gerechtmaecte Regteren, als daer sijn Meer, Riesit ende Saros, om gheexamineert te worden, van alle t-gene op deser aerden bedreven heeft, ende soo sijn goede wercken meerder zijn dan sijn misdaden, soo waeren de voorsz. Zielen inden Hemel, oft anderssints worden wandt bijzielen (die bij de schaele staen daer den voorstaenden misdaden, tegen sijne verdiensten worden gewogen) aengegreepen, ende inde Helle gebracht, om aldaer van alderley gedierten ende wilde beesten oft in den verstandigh brandende vier soo langen gepijnigt te worden, tot dat de werelt noch eenmael vergaet (dat gelooven over 1000 Jaeren te geschieden staet) ende den mensche wederom comen sall, wanneer hoedanige voordoemte zielen wederom verlost ende op aerden sullen keeren die inden Hemel bij Godt gaen, sullen (soo sij gelooven) niet wederom in desse menschen werelt comen, maer in een schoone gluijsante plaets, alwaer sij met vrouwen kinderen ende vrienden, nieuwe Hausen lust ende volcomen begeerten eewigh lijcken sullen leeven,

De 4e

Vande naemen vande Persson Regenten ende mede hulpers van haeren Godt

Des Sayerdaechs is het Vrydach ende druydach gheheeten, ghemerckt op dien dach ghemeenlijck ghepredicket wordt, ende wordt ghehouden voor Bersam. Des Saterdaechs de 5= wordt hem gheluert, ende wordt ghehouden voor Berjam. Des Sondaechs de 6= wordt hem ghelaert de Son de 6= wordt hem ghenaempt Jiwa welcke is het maeker dier ghenaempt, ende begheert het wijfve, ende begheert dat het goet ghenaempt wordt Alche ende hem Jiwa is den Regen ghenaempt ende beheert de Maene, ende ick hebbe haren Jiwa is den Regen ghenaempt ende beheert de Maene, ende ick hebbe haren ghenaempt wordt Alche ende hem

De Paren Geloof, kleedinge in ouderdom

Hebben geen openbare kercken, oft gotts dienst te pleegen gelijck alle andere Secten doen, maer hebben de Kercades in hunne huysen eenige bysondere Camerkens, om facilen gotts dienst te pleegen. dierwal sittende sonder stemmen ende singen (gelijck de Mooren ende Banjanen) gesight, by hunden geen sondagen, maer hebben inden derden ende 20: dach aenderen maendt Bysijne daegen, Die by vieren, haer Jaer heeft 365: ende de maenden 30 daegen, hier dat t'eynden van t'jaer oft de laest te maendt 5 daegen oversch[ieten], Het beginsel vant. nieuwe Jaer comen altsamen by den anderen, alwaer elcken traepen sijn de nest broeck de gemeente vervolgen (dat gemeenlijcken 1 a 2 weken duert) metgh gedaen worende quat voor kins wesen, by hebben gantsch geen figuren oft beelden In hare Tempels, noch hebben daer aen den afkeer de priesters kleedinge sijn gelijck de gemeene luyden sonder eenige verschillige oft eigaet

Haer kleedinge ende dracht.

Hunne kleedinge is meest gelijck de Inwoonderen van t'lant: bestaende dat op hare lijf draegen een gestreepten linnen Camools Buijse, oft schaepen velle, gaende tweemael om t'lijf, ende achter op den Buijge met twee knoopen vast gemaeckt werdt. Sy draegen tot een sicht hare toecken van fijne gestreepte, even gelijck by ons den B. doop ende by de Mach, maeltijden ende offeren de Priesteringe ende nimmer eenige by ongeval dese banden oft knoopen verliesen, hebben, mogen met eeten drinken, wercken, spreecken sterfnisse van haren vaster gaen noch ende alleen nedere een dese selvere banden becomen hebben, die sy by haere traepen de cruys vinden, dese stickjens ende banden meesten de vrouwen hun selfs als de mans traepen draegen van dat sy 12 Jaeren oudt sijn, ende gelijck hare moey wesmeelt niet eerder

Haer huysen en Huysraet

Haren sijnen hun haere donckere, ende met weynich sijnraet versien, hoewel al by den anderen in den gemeenen oft gedeelte, sonder datmen haere woningen onder anderen Natien onderscheyden kan, sy hebben geen overigheyt, onder haer ten sij wanneer Mooren eenich bericht gegeven worden, dan hebben sy gebruijck 1 oft 2 wonde aensienlijcxte onder haer met gemeen consent toestemminge wonde gedaen meesters, voor hebben ende gebieders te hielpen om by voorvallende verschillen aende beyeerders wonde plaetsen gaende te stridentie te spreecken. —

Ende

De Joden houden het vier in groote waerden

Onder alle wat beesten, sonden niets soo seer in waerden, dan het vier dwelck sy gelooven op staet, want seggen dat sy verreynigt gedacht, ende soo menich verscheyden afgod offeren, sullen in geender leyen manieren den licht lichaem offe klederen vier blasen, ende den vier met warme blinden, alwaer sy sonder in brant stonden, maer sullent niet wisten te segghen, Alsoo wanneer sy gheen ongelick offe teecken dat sy sal verdoen is achten wanneer t vier in haer sonden vertygen, ende wederom kindens, sind ander vier daden maken.

Ochtenden met Aenmerken moet de selfde Ceremonien wandt de selve Ceremonien als alle andere nation

On haer teremen gebruycken missen de selfde Ceremonien wandt Morgen als Benaemt Ceremonie van sijne naesten op sijn begraef, lijck plaets sal worden geschreven) want tgeven de kinderen met wille ende toestemminge van beyde ouderen sonder aen malcanderen die van de sieuwen getrouwt worden, doch laeten yder bij sijne ouderen wonen tot dat tot den ouderdom van 15 offe 16 jaeren gecommen sijn, ende dat plicht de gemeynschap volbrengen connen, de dochters ouderdom jaeren man ouderleden sijn Ceremonien andermael te hertrouwen, daerinne meer vryheyt als de by de Persoon is moerden Cuys, heyt als by de andere secten.

benaemen gemeten, men siet onder haer meerdere hemelheyt als van alle andere Natien, soo wel mans mannen als vrouwes persoonen niet tegenstaende den geltgierigen natuer is, sonden het oneerspel ende sinnedrijven vroeg doot sonden die volgens haer wet met de doot begonden gestraeft te worden, als gewoel in desen landen, daer onder de wetten wande Mooren staen, de selve niet connen naecomen.

Van haer prim, cynoolsche Ceremonien inde dooden ende haer begra venissen.

Wanneer ymant siech offte in doots noot is, leggen hem van sijn slaep plaetse op deze aerden op een bedeken van landt offte santachtige gheede gemaeckt, ende overleden synde worden van 6 offte 7 mannen (die daer tow alleen) (gelijck de gemeene maeckers in ons landt) gewonden worden) wandt aerde offte gemaeckte sant bedde op genomen, in een cleet gewonden, ende op een gemeen Doostere (gelijck een doot kennijn gemaeckt) gelecht, want nadat overleden sijn, mag niemandt als deze begenaers de doode lichamen aentasten: waer mede dadelijcken naer de begraef plaetse gaen, deze plaetsen staen int gemeyn een myle offte meer buijten de stadden offte dorpen, gemaeckt van staen ontrent 3 vadem hoogh, int midden hol ende boven met een gat daer de doode lichamen op gemeen teecken gelecht ende alsoo wandt voorgen ende overmen overdeckt worden, de geboente deser deze gemeen teecken in een gemeen put vallende deze begraef plaetsen sijn in 3 plaetsen verdeylt een voor de mans d'andre voor de vrouwen ende de laeste voor de kinderen, voor t afsterven van haere vrem den bestormen met kruijsen ende Vanen. den vijt overlijdene

gewoon

Gebruycken Vande Persoon int begraven Vande Dooden.

f
ge
l

4
H
H
3

Ghelooben Van noorden ons lodenons doot beenderen int Water comen sodanigen mens Verdoemt is

Moyen niet eeten dat haren ontfangen gon hoeft.

Haaren dranck

Ghetroste dueghden, ontmeesse de verghstruyen lichamen nuerde begraven plaesse gedraeyen worden, blijuen, sulke gheslachte een stuckskens vände begraefnisse staen, tot dat den doden op deser Aerdt gheleyt is ende de begraefnisse hueden comen, die nuerde dat een gebet gesproocken gebben weder huys keeren, ende wordt het kint oft vergemacht Bedeken daerse den overledenen op is gestroyen, 30 ende 40 dagen daerse naest sijn de kinderen gedraegen, bij de plaetse daerse het lichaem begraeuen leyt, vijfe, thien ende dertich dagen, nuerden overledenen doot worden ende nuestre vrienden inwijnen gegeven tot gedachte, wijle wunden afgestroeuen, ende dat sy alle maenden een gebet Daerse gedenckende, de doode Lichaemen worden bij huere inwijn ende vre, eestelijcheyt den een als van denich gedierte gefuinden, ende het gemeente roemeese twijfelt daerse van is nuy veele onreenigheyt: want sullen geen doots beenderen aenraeken, ende bij ongeval een daerse lichaem gemaeckt ende moeten alle huere cleederen ende wat om t'lijf gebben alle ensijn wechsmetten, ende nadat gemaeckten sijn andere cleederen aenden, ende tot den penitentiu 9 dagen sonder vlytigen offer gots te handelen, en huys blijuen, sonder dat vreemt offer kinderen bij haere comen offer haere aenraecken moegen, voer ende allene de vermach. 9 dagen voer stroeckten, ende doore eruchten, wasschen ende bidden nedereem gedeyricht sijn, Ende leuen mede vrandere de doot beenderen int water comen, dat sodanige menschen verdoemt sijn, ende de sielen van deser lichaemen veele doodelijcheyt sonden op deser aerdt gedaen gebben, met meere dierghelijcheyt sijnde stricks daerse inwe huere den Satan voer staeckt sont

Moyen niet eeten dat haren ontfangen gon hoeft. In haere nuet is verboden gots te eeten dat haren ontfangen hoeft, ten ware bij nood inden overlooge vranders te vermoegen gauuen, boeken, haeren, hoenderen, visch te slachten ende mitigen dierghelijcke beesten meere, dat voore doot sonden te slachten sonden Insonderheyt van hoyen, ende offen vleesch te willen eeten, seggende liuere van haere vaderen ende Moederen vleesch te willen eeten, als van den offe offen hoe Beest, daerse inwe met de Ionsaene seeden wel onse eer comen

Haaren dranck Haaren dranck is meest mastic, alsoo in haere nuet, het mitigen van alle dranchen, die doore t'wijne gemaeckt worden verboden is dan den wijn van drenyuen gepresst ende alle dranchen die wijt de boomen comen moegen Dabel dranchen, sonder nochtans doore onmaetig gebruyck daerse van dronchen te worden, twelck nochtans ondre haere menighmael geschiet, dan anden dach comende, worde hoe wel de vreemde als mannen daerse onse hooghlijcken verbaest, ende hoe grote Lasteraeren offe Betreughe

ofte hoterschap bekomen: ist sake niets voorstaten ende dienstlyckheyt van sake geslacht verbannen

Statuyren om. Vatsoen Vande Persen:

Hare Statuyren syn doorgaens van middelbaere Lenghte doorde bant wat blanchet van aensicht als de Mooren, ende alle Oostlantsche natien, Onderscheydt de vrouwen, die alle andere vrouwen van deze Landen in schoonheyt ende schoonheyt te boven gaen, de mans, persoonen draegen cleedt scoude broecken, gebonden tsamptige Lanck ende de andere wederom cort Buyse opt hooft, die cort syne draegen lanck opde achterste want hooft dan lock ofte beesten hayre bleynen dat sy in gebruyck nadervolgen, met kindt ende sake bedyngen die andere niet en dienen ofte worden van sake Loose vrouwt ontdeckt gevonden, ende als dan sondere gelouve gheeyscht, want tegen sy so dadelyck in dienst van andere gelichsaem comen te overleyden dat swaerlyckheyt by Godt (als tegen syn gebreecken gedaen gebeurende) Ende hemelpoorten Zall.

De Persen syn een gierich doch notorich volck

Het is int Aendencken een vreet gierende ende gierich Natie de Chinesen ende Banjaenen niet ongelyck, Onreynen ende verachtes van eenige goddeloos sake bedrieghlyckheyt, dan niet distachtich, nochte sonderlinck gelyck de Mooren, Haer opinie ynck is gantsen ende endoor gaende als synde misverstandt van den godtdienst, Religie, Ceremonien, ende ons wel belangende het sacrament, Religie, Ceremonien, ende gebruycken vande priesteren wet Persia gestelt ende in Consonatie moonachtich, ende vande grondelycke proeftuinen Int Land van Persien, op dat een niemant misgryp ende my van onwaerheden beschuldigen.

Dank gelooff ende Godtsdienst van Machomatisten ofte Mooren.

De Machometisten ofte Mooren gelooven in eenen Godt den schepper des hemels ende aerdt, die sy willen dienen, doch komen een oodmoedich niet, als Godt een in syn woort heeft geopenbaert namentlyckhen vande sonne, ende Bentlye geest, maer op een ongewyde wyse van Baeren valschen Leraer Machomet gecreert, daer daer op een vast staen dat volcomentlyckhen verlossinge souden moeten salicheyt te bekomen is

Afcomste ende oorsprouck van Machomet

Desen Machomet synde van geboorte een Arabier, woont Ao Christi 623: ofte gelyck andere schryven Int Jaer 624: van een coopman een valsch propheet ende eyndelyckhen van Borgemeester ofte Borgt ende Leytsman van een deel dieven ende Moorders, by met namen monnick Sergius genaemt studeerde by een den Alcoran (een boeck alsoo ge naemt) den welcke de Mooren gelyck de Joden Baeren over boeck gehouden syn,

Ende

Vanden Moorsen Alcoran ende synen Geboden.

Sommarie van de voornaemste geboden vijt haeren Wet boeck oft Alcoran

Onder voorschreven Alcoran wert oock verstelijcken geboden dat alle die van deser secte syn, sullen besnedden worden, dat sy oock moeten ontgonden van verscheyde vleesch ende wijn, item dat sy geenige maniere mit Joden sullen wesen, den selven Alcoran verbiet oock alle Heydensche wapenen te nemen, om yemants saecke mit ghewelt te wederstaen. Item verbiet hen te trouwen, die niet van andere Religie syn als sijn dochters te gheven aen mannen die van andere Religie sonden ten waere dat sy Joden besneden ende afgevoert deze den voorgaenden Alcoran, oock geboden ist alle die gene die niet en gelooven, soo en dringen sy nochtans niemant die van andere Religie synde te dwingen sich te laten besnijden, oock verbiet sy den Religieusen Joden dat sy de Joden te verschaecken sy hebben oock dat de vrouwen haeren kinderen selve sullen voeden ende draegen, ende dat deselve tijt van twee Jaeren, daere nae oock geboden, dat sy haere religieuse dochteren uytsenden, ende ghewelt sullen beghinnen ende met gewapender hant de Joden ende Christen te dwingen het selve hun te staen, het is den ydere toegelaten gheruygen te nemen, ende dochteren staen de gene die bekent syn ongelooving ende hatteren te wesen.

Gelooven de opstandige der Christenen worden onder 4 secten onder schijden.

Opstandige der Joden

In vijf deelen gedeelt syn, alsoo hebben sy oock vijf verscheyden opinien aengaende de saligheyt der zielen, 1. Sommige seggen dat niemant saelig wordt dat door Machomets weth, 2. sommige van haere Religieusen meynen dat de weth niet uit is maer dat den ydere mensch door sijn gemaeckt sal besonden worden, de welcke alleen genoegsaem is tot saligheyt, sonder de weth ende verdienste 3. de geestelijcker ende opgestorven, sonder hen gewelden dat den ydere door sijn eygen wercken ende dienste sonder genade ende oock de weth sal besonden worden, 4 andere seggen dat den ongelooven in sijn Religie als oock weth sal saelig worden, Jaer Christus niet gekent wordt, is alle Religie oneerlicker ende quael.

Wat sy van Jesum Christo gelooven.

Nopende Jesum Christum, sy bekennen hem van den maegt Maria ende Joannes den doopere ende sijn vader Zacharias. In het 3e Capitt: wort oock ingewaeght strijdende mit Christo, noemende hem sijn siele, gemerckt hem oock sijn ziele ende mynentheyt. Cap: 11 nemen sy hem de geesten Gods, den geest Gods ende het woort van

boven

Vanden Moesen Alcoran ende wat die gebiet.

boven tot Mariam gesonden, ende vermaenden de Christenen oft sy
begeirten dat sy voor hem andere heeren gaet aenbidden, te weten
de Maget Marie ende de beelden der heyligen,

Sy hebben oock hoere eygen daegelycxe te warden gaen: oock
haere gesamentgeeden, nadre datse hun gerechs gedaen ofte by hunne
vaderen gestaen hebben, den is oock geboden bedevaerden te doen
In sekeren plaetsen, daer sommige van haren heyligen begraven
liggen, die sy haere helaren ende haere beelden bewaren: waer
van den Alcoran grooten mirakelen verhaelt. sy hebben hunne
priesters ende heiligenen, welke sommige alleen woonen
ende niet en doen, dan bidden ende mediteeren ende deze worden
meest geacht, ende syn by den gene soo wel de grooten als gemeene
luyden in groot aensien, op den vrydach sonden sy haeren sabath.
ende vieren deselve dach soo solemneliyck, als de Joden den saterdach
Ysder stadt heeft ende andere den Sondach, In yeder stadt is behalven veele
een hooft kerck andere Temples. een hooft kerck, die sy (Meskijt) noemen,
dese Meskijt in welcke sy op den sondach ende andere heere dagen naer
noemen. den middach vergaederen, soo wel de Coningen ende prince
als. het gemeyne volck, om haere gebeden te doen. Als sy
bidden hebben sy haere leden sammelyck, want sy bewegen de
lyfelyckste haere lichaemen ende hoofden met hunder stemme sonder
te spreken, sy vasten alle jaeren inde maent van februarij, met
de mannen maen beginnende, deselve dagen lanck met groote
strengicheyt sonder eenige spijse ofte dranck te nuttigen, soo
langhe het dach is, maer naer deselve komen ondersgeraeck braken
eeten, tot des anderen daechs toe, doch die onder haere voorsz
heyligheyt willen gevonden syn, sullen in deselve maendt geen spijse
ofte stercke dranck drincken, ofte met vreemden haere
vergaederinghen, sy mogen soo wel vreemden ten sonnenlycht naers
als sy comen ondersgonden, ende soo sy met eenige andere,
dan haere eygen vreemden te doen hebben: soo worden sy
dadelycx met der doot niet gestraft. Soo vreemden
mogen langs de straeten gaen met ongedeckten hoofde ende
aengesicht, hy brenght noch in dat Oost met sijne Machomet
strecckende een Boeck geeert, dat twintich mael sijne
twee hondert andere sullen tegen staen, ende eyndelycken
hondert dusenden overwinnen,

Den Alcoran beloeft sijne naervolgers het Paradijs.

Den Alcoran beloeft sijne naervolgers den Paradijs toeleck
vreesen is, met soete waterkens, met alderhande vruchten
met heere schoone sinnerelycke vrouwen: ook met Parsiuen
van wijn ende Honich: In somma met alle tgoene dan den
vleeschelycken wellust sonde comen wenschen, ende wedst daer by
dat sy alsdaer ondere eenighcheyt het volcomen besit alles goeds daer
geben sullen.

Beschrijvinge vander Moren kercken ende gebruycken.

Gedaente vande moren kercken

Haare kercken zijn boven plat, ende lach bij de huysen opgemuert met kalck ende steenen geplastert, staen gemeenlijcken op hoge wallen, hebben plaetsen, op dat huyse anderen geboumen niet gestoecken conden, welcke hoogsten, als mede de binnen zaelen met gladde ronde steens uyen overgeschoten Calcinen geplastert zijn, de muyren zijn gewit, sonder eenige schilderijen ofte ornamenten, ten waere eenige kercken met uytgesneden schakenleer lotteren uyt huysen Alcoran, hondt Zuyt oock zijde van desen Compels (dieses Meskytas gelijck) staet een gemetselde predickstoel, met diepe treppen opgaende daere de molas ofte Moorsche gaede gebeden doen, ende op eenige dagen den volcke uyt haeren Alcoran uyte voorlesen, de sen kercken ofte Compels zijn uyen overschoyen Gaeten, gebbende hebben ordo, de grootste ordenaerlijcken 2 hoge Toorens, staende aen beyde de naris 2 hoge voorhoecken die van binnen hol zijn, ende tot boven op haere toppen met treppen geleommen wordt, daere in tijden van vasten Toorens met Lantaernen commen bidden, zijn omringht met een muyre van ontrent 2 vadem hoogh, voorsien met een groote tancke ofte bach vul waters, daere de Moren haere aensicht voeten ende handen in wasschen, alleene voornemen te bidden, doch gy, doen 3 macls bieden doense 3 maal des daegs ende 2 maal snachts, te weeten daegs haer 's morgens met dommen opgang, 2 uren nae den middach 2 uyren gebeden met veele voor den donckeren, ende wederom 2 uren inden avondt stondt Superstition welcke gebeden geschieden met op haere aensicht te vallen, de aerde te kussen, ende met opslaende armen veele superstitieuse dingen te maecken.

De kercken hebben geene Incomsten.

Deese kercken zijn bij ons eygene ofte eenige Incomsten van eenige staen erfgenaemen ofte bouwjens diese verschijnen, van welck gelt de kercke wordt onderhouden, ende wats noodich ende wordt dagelijck opgemaeckt, van de geene welcke haere gebeden daer in comen doen, Gelijck meest alle de kercken niet deure de Coninck ofte Regeerders vande steden, maer van rijcke persoonen tot een gedachtenisse gebouwt, ende sommige met jaerlijckse incomsten om de selve te onderhouden versorcht worden

haere priesters staen onder niemant daer loon van trecken.

Haare priesters welcke sij mollas noemen, staen onder niemant, daer eenigen loon van genieten, maer doen den dienst aende kercken maer gaeten godtvruchtigheyt ende goeden wille, ten waere yemant van die gaere gebeden comen doen, gaere den vereedenisse dese. doch is sonderc verbant. deese mollas noemen gemeenlijcken met haere vrouwen in een kloyn huysken aende kercke. hebben gaere met kinder handen, ende de jonge jongt te leeren leesen ende

schrijven

Vande Moren Feesten ende Brulloften.

In Materie van partijen, dese in eenige swaere partijen vervallen wesende worden verhallende worden met het Wereltlijck recht gestraft.

Dese den Schepenen ten eersten ende bijwesen van saken mede brengers met het wereltlijcke regt naest de gerechte sake wijse, den ger treckt.

Maniere ende Ceremonien mit houwelijcken van Moren

Het houden van hare Feesten ende Bruyloften syn seer bose, lichtveerdich, en mynneren ende gebruycken: soo dat menigermael onder practijcken sonder willen beschreven de schulden d'andere strijden sonder stillen desgelijcken van de getrouwde ende ongetrouwde aenraecken deer tselfden pramerie met schimpelijck met cleedt ende andren wenden ofte mombaren gestoffeert, ende dienstigh omme te celebreren celebreeren gedenen is, soo wierden sen practijck met verbeeldinghe bloemen ende cortelf bosanghel gepleciert, daer des Bruydegoms denen gebracht, alwaer den Bruydegom vergesellschapt met syn meeste vrienden gaet op sitten, begangen met den nest gemaeckt van witte verschende bloemen, dat syn gesadt aenlichte bedeckt: boven syn voorts worden gedraeyden ende pumpieren gemaeckt. kijffrollen ofte sonnedaechen daer tusch gevlochten: met lichte met geest ende gaet Musiecken: dat sy, magtij gaeten, soo vergesellschapt synde zeyden gemeenlychen door alle de voornaemste straeten van de gesegde stadt voor hem gebbende eenige sangers ende alderley spel van Trommels, schalmeyen trompetten ende dierghelijcke Instrumenten, voorpende langs de wegen ende in de lucht roosen wijse-ballen ofte andren vreemdelickelyche wijse voorschen, diese seer constich weeten te maecken, sulex daer omme de nederlanders met hoopen toe wijcken. Op dese manieren de stadt ingereeden gebbende comt ten laesten voor de brantste deuren alwaer ontrent den galff vinen te praeden met alle syn gesel, schap voorgestaen, ende met spoeden, vijerverschen te empten vreught gemaeckt gebbende, gaet in hijs sitten op den plaets met taffijten bekleet; daer de Brenyt met de ondres ende vrienden aen beyderse syden vergesellschapt bij hem comt, mede brengende den Molla ofte Mooresse trupp, ende de hoochste vrinde stadt en getuygen te syn van het houwelijck, sonderse vrient Jegen, woordigeet ofte die geene, die daer toe in hijs plaets vol, macht gesett geen houwelijcken sonden cracht hebben, de vrienden dits bij den anderen in hijs vergaddert wesende, beginnt de treesterse vijt den boeck wat vrient te lesen, ende nadat den Bruydegom gesworen heeft soo wanneer hij nadermael hijn bruem verscheten sunde, dat gevonden sal worde, daer Brenyt vrient weder te geven, soo geeft daer den trupp den seegen ende dadernede is het houwelijck voltrocken, vrient bancquet gebruyckelen hebt ende andren inwijeseyen, daermede gem eene vreedelijck macht, sonderse dattere wijn ofte stercken dranck gedroncken wordt: maer gebruyckelen in plaetse vrin dien eenige

bollentjens

Overhael vander Mooren Trouwen en. ander gebruycken

Hollantjens gemaecht van voordachtige stercke Luden, waer warlosts
duyfels ende alle ontucht dagelicken wierden, van wegden, dese heer ben
duyzent geldersen lichten 3 ½ ende dommige wel 6 ofte 10 dagen naer
dat van wegen ofte staet syn, [illegible]

Volksaem Cuyper int nemen vande Bruyden. Maeghdom

Gemaeckt den anderen beslapen (dat den selven nacht geschiet)
ende des Bruylofts maeghdom genomen wordt, soo schermt sy links
heen, dat men sy niet vermach gewaer te worden, tusschen den groote
steert voors ende achter, ende dat op gheen plecke connen
t'samengelt crimpt de Bruyts moeder by het bedde waer mede sy
t'samen ende besichtigt de slaplaeckens soo dit dan bloedich syn,
is het groote blydschap, ende worden de laeckens gebracht by de
gheladen vrienden Bruylofgasten, die dan haer wel vermoeyt honden,
dat gasterie houwt daer nacht genomen ende syn dingen wel gedaen
hebbende, Ja tegendeel soo den Bruylofgasten de steerte ofte twijfel
macht van syn by slapen met syn Bruyt, geen bloet aende slaep
laeckens connen sien, wordt daffuer beyacht, ende gedreigt bedroefd
beguamen dat de vrienden vande vrouw (synde gemeenlycken de
moye ofte ymant vrinde Bruyts naeste magen) een spinrock
aenden Bruylofgasten sonden, daer mede te verstaen gevende dat
sy onsuyver werck doen mocht ende tot den plicht des mans onbequam
is, dit duydet ordinarelycken 3 ofte 4 dagen, nochtans alsdan
hens verpleyt, met tegenstaende wordt het altijt voor een schaem
te ende schande gerecheent, dit is te verstaen van de deught ende
die nijt voore desen getaemt, ofte beslapen syn, met de wedoen
vrouwen gaet het gelyck in alle andere landen toe, sonder dat
dese Ceremonien op suyre trouw dagh nacht gevolcht worden.

Den Echten staet is by haer verbroeckelyck.

De trouwe ende echten staet is by haer verbroeckelyck, ende
woont niet langer gesonden als den man begeert, want wore
het sonnetlyck wort met kermisse, ende toe stemminge van
beyder ouderen met dijdelycken bespreecken, dat wanneer den
man van syn vrouw begeerde te scheyden, ofte van haer den act,
haer breeff, dat sy het, mits afstants doende van gelt ende
voorwaerden aen haer anders betaelt, wijfelycken de vrouw wer,
laten ende syn andere trouwen mach, dan den persoon van wie
delen mach honorlens de eerste getrouwde noch t andere vrouwe,
ofte so wael syn staet can ondergonden, trouwen, ende alsdan
begeeft het contract ware honwelyck met nagecomen, want
met gaue eerlycken te ondergonden volstaet. De vrouwen brengen
niets int honwelyck dan haere cleederen ende cleynodien
hiere vrunden man moeten leven, met sodanich testament
ende ondergont als synde genoechsaem gedacht en gesonden

als

Verscheyden manieren tegen de Mooren In Guzerattee

alle slaven, sonder van den selven uytgelaten wordt, tenzy
hy den Rechter voor stadt sachtig wilt dat den man swaerlyckelyck
met slaen ende steken tegen den gebreck lyden liet, wanneer
slaende. Casuy van den hunt dat hem selven ontslaen mogen,
alsoo met quaetwil tot quetsuren ende schande voor soodanigen vreemde
knecht, en hoedanigen man de man syn vrouwen doden, doch de vrouwen
laeten man op eenen spot beminnen mag daerom niet van hem scheyden
want sulcx sonder blaem dagelyckx geschiet, de vrouwen van den man
wettelyckx scheydende mesmpt niet gaen de Rechters, laetende de
sonnen by den vader.

De Mooren huer vrouwen gaen niet uyt dan bedeckt.

De Mooren sieden vrouwen en gaen niet uyt, dan de armen haeren
eenen gemeenen kinderen, die geen middelen hebben, den huysen, fruyt
of ander tallanden te ondersoecken: sy decken haer hooft ende aensicht
met den kinder, met huyt op de knyen gedaelten hangende de kyeken
uyt reuchten haer met weelt Cunde voorgang selfs; arm ende voet vingers
hebben oock haer nagelen doorboort, daer gouden ringen in steecken,
sy heuren wat sin licht als eenige andere natiuw, ende sitten selden
een dach inden dienst, haer kinderen leeren van jongs af leesen,

leeren de kinderen van jonckx af leesen en schryuen.

schryuen ende haer gebeden doen, ende so de ouderen van den
vreemden sy, laeten de kinderen (groot geworden synde) de kyeken
voor soldaten of den knecht dienen, sy voorgeschreuen huysen
meesters gewapent ende te water, huysen warboyt ut gouden coop
want alle maenden samen dry sonder eeten te geven 3 of 4

Godtruchtichez vande Mooren tegen haren Ouderen.

Reyas onderlonden, sy syn oock seer godtruchtich tegen haer ouders
alsoo dat sy kinder selvers van jongs sonden willen sterven, eer
sy sonden toelaeten dat sy gebreck leeden,

De groote maeck, en binnen haer Leyen, troffel's haren onder de, pylteren.

De groote heeren maecken binnen haer leven schoone tuynen
met alderley bomen geplant, int midden gebauwt den groot
plaetse, rontsom met eleyne wenstock voorsien, ende seer wel
met calck ende Cran-waster gleedt beestreecken, dat sy tot den
graft, opmuerselen, omme naer haer doot, met haer meer comelings
daerinne begraeuen te worden, In dese graeuen worst gire te
hande de meester middelen ende kostuumen vonden, alsoo niemant
van anderen sterft, sonder in sodanigen sepulturen begraeuen
te worden,

Gebruycken met begraeuen vande Dooden.

Met begraeuen van haren dooden, gebruycken deze wyse,
wanneer den cranchen overleden is, beginnen de vrouwen,
kinderen, vrienden ende naebueren, met luyder keelen te schreyen
ende den geesten te wenschen, waerom gestoruen is, of den
binnen syn leeven sacht gebreck gedaen, met meer dergelycke
nyeuwe praetjens, ende dit duert tot den derden dach wanneer
het

Costuymen vande Clocken ent begraven van Dooden.

Dat kermen begint te verminderen, ende andere vrienden den maeltijt
tot gedachtenisse vanden gestorven gegeven wordt, ondertusschen
wassen dat doode lichaem ende bekleedent in den witten linnen cleet
met alderley kruyden ende cruyden bestrijcht ende voorts gemaeckt eyndelijck
wordt op een Cruys ofte Catel gelecht, voorgeschreven van 2 ofte 3
vrouwen die gestadich leeren, tot dat dat doode lichaem upt het huys
ent graef gebracht wordt, Daarna doet bauwen besuyren met
linnen, Flouweel ofte andere stoffen, nadat den gestorven
van beenwegen is, ende wort van 6: 8: ofte 12 mannen gedraghen
welcke met de vrienden ende dat doode lichaem voorgeschreven
af singende, tot plaetse vande begraefnisse comen, welcke
gange een lof ofte danckseggingue tot Godt betoochent, de
doden leggen sy int graef op de rechterse syde met de voeten ent
kinden t-hoofd naest t-noorden, ende het aengesichte naest t-westen
ende worden dan met planchen ofte andere ent bedeckt, op dat de
aerde het lichaem niet verraecke en sonde, Middertijt den dooden
ende aerde gedolven ende t-graef gevult is, spreecken de om,
staenders eenige gebeden by Gode gelaten, ende keeren dan
altsamen nadat de overleedene huys, alwaer de vrienden by den
anderen blijven, by haer hebbende de vrouwen die gestadelijck
leeren, ende voort de sieke vanden afgestorvenen bidden, dit leeren
gedurende alsoo 2 ofte 3 dagen, ooch wel meerdere, nadat den gestor-
ven van stant ende middelen is, ende mag niemant binnen dertich
van tronsen int huys daer den persoon gestorven is wijne maecken,
en ofte eeten coecken, Maer wordt de spijse van buyten
daer toegebracht.

Gelooven, niemant buyten haer Wet Salich Wort

Sy gelooven dat niemant buyten haere wet can salich
worden, ende derhalven gonden de Christenen ende alle de gene
welcke haere gelooft niet nae volgen, veele hatteren ende ongelo-
vige, selcke dat geen spijse vande Christenen gedoet ende toege-
maeckt mitsgaen ofte aenraecken, ten waere botter, kaes, broot
ofte eenige Confituren ende afgeworpen haeren wet.
van Machomet schrickelijck gebannen zijn verboden is
soo vintmen veele die over de rijnen ende gedistilleerde wateren
genoechsaem slimpen wijse drincken, vande hoorns sy helpen gebben
meerdere afgien, dan van de gerechtmaetde, om dat de papisten bedach
in haere kercken gebruycken dieve aen bidden, daer vande den
af haere hebben.

De

Statuew ge-daente ende Catoven vande Mooren.

De treopen ende Machimatisten zijn van gestalt eenigsins doorgaens boosy van statuyre, want hüre voeten worden meynigh gevonden, die van gebroeken Exempel ofte Beltrechtigh zijn, sij hebben een breet ende breeyn colline, swaert haijre meest met gekruelt, tzwillen ende golen gaijre. Sonden voore een teecken een Metaet staeyt, van welcken aert weelw onder haere zijn, den meesten deel, behalven de priesteres ofte mollas schoenen ende schaeuen hueren bant aen, ende besonder gants niet, dan de kindswols, oock alle het gaijre van zijn goet gedeelt, behalven op de kleeyn, daerbij een lock zonder op dat daermede Machomoth Baere sonde inden Hemel zueken, bfinde dwalingen.

Haer cleedoren ende voornaemste Dracht

De Cleedoren vande vrouwen ende mannen zijn schiere gemaeckt op een maniere van Catoene linnen, Sondt ende syde laeckenen, yder nae zijn staet ende weerdigheyt, de vrouwen diese Cabaija noemen zijn heeren naem om de Lendenen gebonden, welcke tot de knien hangen, dragen broecken met weelw steenen, op haere zuelen hangende: aen haere voeten draegen schoenen naer dese Lants zeyse gemaeckt met leer ende alle corteliicke staeten, diese op de zuelen meestreeden, op dattet des te gemackelijcker conden comen uyt treecken, wanneer inde huyseen gaen, ende op de vloeren (die met veele deecken ofte tapijten bestreyt zijn) willen sitten, op het Lant draegen geroote tulbanden op de Turcksche manieren gemaeckt, van zijn nit Catoen, ock van alderley colleuren met syde ende Sondt doorwrocht stroken, die sij Shas noemen, voorwaer sij nimmermeere int gesichte vanden anderen onderscheen, om den zuls hebben de gemeene man, ende die van staet zijn, in plaetse van mantel, een geel, root, groen zijt ofte ander cleedt, dat sij Domorijs noemen, twelck haere dient voore de cruce ofte Lijen, om haere middel hebben een root gemaeckte gordel ofte zeim diese Commerbant noemen, met gondt ende syde doorwrocht voore desen Commerbant ofte zeim draegen gemeenlijcken noch een cleyn zijt geschroven gordelken van zijn linnen, ende die van vermogen zijn een breet cort gewaet op haere lenchere zijde tuschen den Commerbant instoppende daer van de broeck ende hoeden gemaeckt is van Sondt, ende sommige met geslooten vaccuwt daer toe gebruycken noemen sij Gindar ofte Cattezon, de vrouwen vercieren haere met veele Juwelen, soo van ombengens, arm ende voets Ringen, gemaeckt van Sondt ofte silvere vergult, naer dat haere staet beramet.

De

Vande Mooren haere Huysen ende Huysen etc.

Van Haere huysen ende Huysraet.

De Mooren hunne gemeene steden hebben veel camers ende zalen, hare dachen zijn plat, alzoo dat sy daer gewoonlijck op gaen om lucht te scheppen, op haere daecken ende inde camers hebben sy veel tafelen, ende Bilte als voorseyden, haere muyren allenthalven met calck gewit, sommige calck opgemaeckt, sommige, welcken licht gemaeckt connen met langer duerende, daer mueren eerst met calck gewit, gemaeckt ende met treas van zanden staen gemaeckt met melck, Item ende schijnen overschoonen met schilderijen verciert, dat sy hebben gelijck oock alle de Heydenen in haere woningen pleghen,

* sy hebben geen huysraet x ende wat tot de huyshoudinghe behoort

ende silveren vaten sijn, ende suycken zande mijns, insonderheyt daer sy met malcanderen te samen sitten, zijn van gemeene menighte van presentierse tapijten gedeckt op welcke sy sitten, daer welck ende andere costelijcke goeren om haere te begaeten, daer groot moeyte

Manieren van Grooten onder de Mooren.

by Salam, ende geschiet met buyginge van het lichaem ende de #elder handt op t'hooft te leggen, welcke sy van anderen ophouden, daer medet te kennen gevende dat sy gaerne willen sy daer over hemelrijck magt over haere te gebieden hebben, die van gelijcken staet zijn gemeten malcanderen met het lichaem buyginge, sommige vallen malcanderen by den baert, seggende Grab-anomoas, dat is ick wensche u. de gebeden van den daemon, ende daer gelijcke meer, tot, gelaeten hebbe, sitten sy op een seecker ordre aen beyden zijden, daer groote Eedichheyt zijn waerdigheyt In haere t'samen sprecckinge gebruycken sy

in haer t'samen sprecckingen

groote & digheyt (gelijck sy oock seggen dat de meesters van manieren wesen) sy connen noch willen Met de handen niet, hebben sy oock noodsaeckelijck te seggen dat van anderen niet willen gedaen hebben, tot dien haere slinger ware de mont, op dat sy geen ongelijck vanden anderen schijnen souden: haere antwoordt gereedigen hebbende op t'geene verscheiden, soo gaen sy voort, beneffens de bekenden ende vreinden, die soo langen blijven tot dat den baes van t'huys op staet of sy oock gaet om t'eeten,

over groote prodigalitoyt en. pracht van Mooren.

De boeren maelijden, bruyloften soo in maeltijden, feesten, cleedren als in andere dese gelijcken vande grooten te vertellen, sonde waer zullen, derwijl sy alleen hare neus trachten, dat tenemael het haere gedaen is, haere tijt te mogen boeten, sy gebruycken diene maeltijden dat tot eindt ende vleesch: weltijden dienen aen In haere maeltijden sitten op tabijlen, welcke op de aerde gespreyt zijn: ydere met vanden hoofd maer hare zijn tractiw voorgestelt, t'welck lichte met weelde brootse, ende veelerley spreeuwen toebereyt is, sy en gebruycken geen handt doecken, noch te reuchen de spijse met aen met de vingeren, ende achtent weere groote onbeleefdheyt de vingeren te lichen.

Mooren onder-scheijt van haere principaal steden dienaren

Sy hebben hier een grouten hoop van dirtkneghten, want daer en is niemant die maer een weynich mueght is, oft hy onderhout twee, naer sijn conditie oft staet mede brengt, dese weten die so wel binnen als buytens huys, wat daer werck is, ende houden deselve manieren soo strick, dat onbegonnen lycken achten, een gant aenden anderen werck te slaen, dese dienaers gelijck sy in nacmen, also synse ock in ampten onderscheyden, Schildaers, draegen alleen sorge voor de paerden, de Bellewaen voor de haecken, ende ofsien dese trecken, de Praetj voor de tenten ende Tapijten, die sy wel op de weg als in huys gebruycht worden, de Scrijfmeij voor de Camerlen, ende de Makauts voor de olyphanten, Santelus sijn Lorpers: dese gelycken een pluym op haer hooft ende 2 bellen voor haere borst hangen, op wiens gelijnt sy moeten te loopen ende leyden alle dagen wel 25 oft 30 hos de andere dienaers voor de groote hiere te verhuyren sonder te wederstaen wallen: sy nemen weynich tot maendt, want het jongste is 3: 4: oft 5 Rijxen, dan t'overcull van sommige is groot, want sy coopen qualic niet tot haere meesters gebruyck, oft sy beyderse gats voor coopers te hebben, t'welck sy Sestury x gaeten, ende geschiet dit met meesten voor afcortinge van diergelijcke coopen moeten gecocht.

x Sestury is een tuygerije oft Meesterij, die dienaers niet connen verstaen dat sy het daeraen te

De meeste pomp, pronsheyt bestaet in haer Machaat oft Vrouwen huys

Haere meeste trompenijt bestaet in haere vrouwen huys want sy vrouwen dichmaels 3: oft 4: vrouwen de welcke ydere inde besonder met haere staemmen oft dienst inhuysden (die in groot getall syn naer den lycken ende waerdigheyt van den heeren) wonen, Alle maen den hijgen van haere mannen, den 8 sesthiene somma gelts tot onderhont, als mede hun cleet, Cleedinge Juwelen, etc. naer dat sy vermogen ende de selve wel gesint sijn hebben.

Den Man als hem lust comt bij de Vrouwen ofter hem oft best trachtende te onthaelen.

Den Man naer dat hem lust, comt dan bij dese dan bij den andere, ydere tracht hem op het meeste traetelijck ende minnelijck te onthaelen, met wel riechende olij te verlichten, weldaedlijn confituren voor te setten, ende alderhande Caerels aen te doen, de dienst maegden oft staemmen, koechen ock op het hoogste haeren heere te believen eenige wagen met den wagene de selve den oft, andere swaeren hem hun handen ende voeten, sommige singen, dansen, ende spelen op Instrumenten, de vrouw sit metlens den man met groote Eedicheyt op alle syne wenschen acht slaende, hem niet anders dan heere noemende, ende op dat sy hem tot wellustigheyt provoceren sonden, setten hem (gelijck boven geseyt is) diverlij lecherenije oft te kempten voor, bijsondere eenige confituren van Ambar, Goût, paerlen ende Amphioen gemaeckt, sy brengen ock nij wyne den dach ende tracht, tseven hem soo langue dat sy slaept oft met haere te bedde gaet, t. Gebeurt ock dickmaels dat de man op den wenschen staemmen syn oft slaende de vrouwen wacker sijnde, by haere gaet slaepen,

welcke

Beschrijvinge vander Mooren gemeene Conditien

wolcke ongelijck, alsoonrol dat de vrouwen wijfst, soo lang als de man
daar bij is, soo moet hij dat haer gelaeyenwijse tijt wel te vreedschen,
Soo Vrouw Worden eenige Eunuchus bij gevonght
daer van de vrouwen worden eenige beneedenen wijse mannen gegeven
tot wachters, gelijck oock dat sij dickmaels de wolck het schaep beroolen,
(soo groot is de onbedachtsaeyt van de de vrouwen onder de haren ys,
taeonnigheyt) waar door het gebeurt dat de vrouwen de gelijcke offte
Eunuchus alsoo goede doen laten, als gaede eijgen mans, dit is de gebruijck
onder de gemeenste mannen onder haer, die veelmaels een vrij man,
mogen sijn, het gene wij vande gedaente loosheyt ende dertelheyt
onder vrouwen gesecht hebben, moet niet verstaen worden, alsof
hier geen eerlijcke vrouwen waeren, maer dese sijn so weijnich dat
de andere haer verdrijf laeten,

Ellendige Conditien Van't gemeene Volck.

Het gemeene volck in desen landen heeft een elendige conditie,
want de ambachts lijnden, die hier seer wel eijn worden solden tot
burgers staet voorgaeren, want sij seer gemeenlijck haer kinderen
dat eijgen handt werck dat sij selven doen, ook ongeacht sijne niet
gelijck bij ons, dat een werck van een man wordt verrijaden, maer
van welke sij nimmen alle dagen seer weijnich, te weeten, 5 offte
6 stuchen dat is 4 offte 5 stuijvers naer onse reeckeninge maer
mede sij gaeren gemeijnen burgh willen, met een eijgs, diese
Nuttigen een Spijse die het Corijn hooten ende hoe toe gemaeckt Wordt
keitsorije nemen, te weten ijs gemaeckt van gemaelen boonen ende
een weijnich Corijn, dat te samen gemengt synde sollent met
waeter tot gort wijse, ende laetent een lange stonde koecken, tot
dat het kooren al het waeter naer sich getrocken heeft, dese
cost met weijnich botter overgoten eeten sij gemeenlijck Savonts
ouer dach eeten waeltjes broodt kooren, haer fijnsten eijn Leeck
ende meest van stuck offte hoeden met stroo doorsmengt, gebonnt
overdeckt met een koecke van boeckweijt, bij naer de nederlantsche
gelijck, sij hebben weijnich Buijgaerdt: alleenlijcken eenige aerdse
ende coopere vaeten, te koopen offte haelen, een woone de man, ende
een woone de vrouw, want man ende vrouw eer een bedde te gelaeten
hier geen manieren is, de mannen wanneer sij lust tot de vrouwen
hebben voorgen die bij haer, sij en hebben geen gecoorte bedden offte
dochsels, maer leggen licht ende dun gedijen, de welcke gelijck sij gemack
elijck eijn, onder eeten tijt, alsoo helpens de vrouwen kinderen wanneer
het cout is, dan om de conde te gemoet te comen, stoocken
sij eijsere boone hauwen kruijsen van koestcoent, dat een groote stanck
ende swijfen doet ende doepen ende stadden macht, beseijchen mede
de wanden van haer huijsen met dese kaemist, welcke sij strooijen
de kinderen ende ongedierten beschrijft, sij en hebben geen vloeten,
schaep offte gebeenich van wilde beesten haer huijsen te maecken.

De

De coopliyden hadden het nau te vermoyen eyn Werden vijt vreese gedwon gen haer goet, doze in stilte te bezitten.

De coopliyden hebben bolze conditien bezeilen Vanneer zy eenige schulden ghenomen hebben, de selve in stilte te bezitten, bedwongen worden, want anderzints zyn aenbrengers onderworpen die met waerheyt of te Lygenen deze aerme menschen by de gerechte zoo wesen te bedeelen, dat zy als opzigters worden bykyspaerk, of te Loopen prichel van hare leven, Ont gheen vaet conditie zy zyn, soo wel de gemeente Gerechte als sinderen, persoonen en zyn met Lanyese van heuzen Oyckdammen, straten ende Sluysten zorchdecken als hunne medebzeu quaetdrilligheden toelaet, welche inwoenende opzprechte goetbeyent zeeden ontbzeecken, en haer leyden van alle middelen ende amptien te ontbloten, ende met broeyzen ende kindzen (soo men gemeenlichen zegt) op dijn dijck te setten.

Stort en Conditie van de Moozen en hoe zy zinden, en dezen Worden onderschijden

De natuzeelen ende condition vande Moozen zyn met alleenk want ofgenoemde oudt Moozsche natuzelen zy nu gelooft ende Godts dienst soo worden sy nochtans in dry Capitale secten of te natiën onderscheyden, als namentlijcken Pattamen, Mogollen, ende Hindustanders dan spruyten noch diverschy cleene Secten, waeruan de voznaemste met de namen van Saijedt, Seegh ende Leedt bekendt worden, ende van haere gebbende diverschy conditien Natuzeelen, Superstitien, ende Ceremonien, t welck by sonder pijne t onlaichen te verzaelen te Lang ende viedelachtich valt. Ont Generael zyn de Moozen den hoovaerdige, vermetelen ende superbe natie, maer onder de Pattamen boven d'andzen zyn cleedinge ende onmeguench vijtmunten, alsoo haere Lauten voorstaen niemant, Ont onreynigheyt, cloeckheyt ende Manhaftigheyt ten overloope haer te boven gaet, gelijck ooch van d'andzen natien, dezelaren gemeenst ende gheoolijex onthien zijn, dese Pattamen stellen haer om geringe oorsaecken Ont gevecht ende strichel stellen, ende lichtelijcken haer wzeeroemen geven, overe doen van geen geslaghten bemint worden, gelijck mede niemant zyn eygen meenen, meenende den zelfden haer beteeren te onthien ende dat niemant als haer eenige deuz of tot waerdigheyt tot comt.

De Pattamen zijn cleedinge en omganck munten boven alle andere Vijt

Natuzeel van Mogollen.

De Mogollen worden ghelijck timmert voor de beste, beleefste ende gheschickste zyn in allen saecken ommeguench ende conversatie, want zyn soete Lieftalich, modigende ende goetaerdich, waer, omme doen t. gehoele Lant inden meesten aensien ende Respect gevonden worden.

Conditie van Hindustanders ende gemeratten

De Hindustanders (dat zyn de Ingeboornen van Gemeratte afgod, wel van Religie, machumatisten) zyn struyse ende gierigere dan de Mogollen, ende mede soo wel met gaeft, ooch is by haer doen, gans sodanigen vermaeck of te vreestant niet, als wel by de Pattamen

Verschijden Condition en Natuirelen vande Mooren.

patanen ende Mogollen, dese worden Lichtelijcken grauw ende andere
natien onderste scheel, door den gemeenschap met Christen van Lichaem
Eyn

Wonderstarck te van Blotius

Dander de Mahumetye ten eynde toe dat de Paus, de Blotius van
gheert sterckte ende kerckmoedigheyt, daer toe bequaem de provincie
van Hungarien die gracien, gemeenen jaer wel met Camelen
ende Lastdraegers wicke, van dese Lant moest ghetrocken, dese
dese Basse ghetrocken heyt is hoe gequot, dat sij wel twee jaer langh
sullen vechten, dus toe laten dat ijet Cristen met Cassillas
vande diuren side sterckte wercken, daer toe Cooplien
ghaffen dat afgelaeden sullen ghelaeden worden.

Vande kinders on hare gewanten

Dat kinders de welcke het ouderdom ghewassen, ende die
plaetsen die nacht Mattum sterckten beroouen, sijn bedwongen mede
selfden andere gheuttingen, dan de Benjamen ende andere seden,
want sij hebben nicht onder middigen Chrysalaren dat van den os ofte
hoe beest vlaesch ende vicht, mede eten in dese tent gheen afvaer
sij niemant laeten Incommen, daer tegen wasschen sij van
Jongs aen met Coude ende hare cleeren met wonderen reynigen
t'ouerich sij Inlonderheyt dagelijcks eten, dese nation sijn het gro-
ter deel van Christenen geest weerspreyt, ende ouerdeen tot de
sottinge vande steeden ende Fortressen meest gebruyckt, als
wesende den stont moedich ende onverdraegt volck, ende goede
Soldaten, gelijck dat de Caspronten ende Tartaren (daer wij hier
vooren van gesproocken hebben) mit en begunnen te vrijcken.

naerder be schrijvinge van Calsbonten

De Caspronters die langen tijt ouermaels de provintien van Indien
bewaert hebben sijn Heydenen (van wiens geloove ende godsdienst
hier voor is beschreven vande Benjanen sect van Samarant,
gelijckeerens is) daer ouermaert door hare strengicheyden, weemits
de Heydenen lieden sonder onderscheyt afsetten, ende tot eyen
weere lieden, wreedelijcken omdraegen, daer naepenen sijn jeghen
gwaerden ende schilden, gemaeckt op de Cruniche vanden bijeert
alsoo dat hare Camelen daer mede drincken, ende daer paerden
daer mede voeren, sij hebben sterckte ende scatte paerden, de welcke
sij onbeslaegen van Jongs op brengen, dat is den staet daer volck,
ende bequaem tot den oorlogh, daer de andere Heydenen nutten
sijn cleijnachtich ende daer bouenaest, weemeende daer naepenen mede
te vechten mogen Houdende van hijeren als van beesten, sulcke dat den
oorlogh Landen oorlogh, oorsaeckende Coninck Janghiro, den eijgen woort plaegt te gebruycken
den Coninck Janghiro dat een paerdeyeger beter is dan drij moren ende een Hollander
ofte Engelsman beter dan twee paerdeyegers.

Vande Heijdē non en haeren godtsdienst

De heydenen die het Coninckrijck van Golconda bewonen ende door gheheel Indien verspreijt zijn, worden genaemt Jontyuen, ende zeuen, dich in zaken d'religie, welcke zaecken priesters ofte Bramens by haren, die geen anderen leeren van haeren godts-dienst te gemen gheuen, dan dat sy dat van haeren vaderen ontfangen hebben, zijns wetten ende gheboden alsoo blindelynghen nacgevolgen, en gheloouen dattet zeer ondts moete zonden Godt gheweest is, de welcke dese nacte ruwe Menschen eenighe salue tonden en hun gheloofsgap genomen hebben, die door haere leeren ofte ouen, dese Leeckenen bereemaert waeren, doen bouwen en Temples ende hoogde gheliefte ofeten die op haere erghen, en gheloouen de onsterffelicheyt der zielen, ende de wedergheboorte in anderen lichaemen, vbaere ouere Eere Superstitiens zijn van boosten te slaghten, geschieden ooch vbel ghe Moorden ende doden, maete tot liegen ende bedrieghen zijn gheluck anderen Indische natien seere gheneghen, en mogen vbel wel bekennen tronwen, maete ten is ondere haere niet seere gebruyckelyckem tot meere de eerste Inconne ontrouwe haere en, het andere spel straffe en ende bronnen, maete godtsdienst is by haere ghemeenlyck gemeen, vbant en stellen zijne tot een seeckere godtheyt die Pagaware genaemt worden, die haere lichaemen den ydole tonden te offeren ofte te gemeen maecken,

In Guzeratten ende landen van Cambaia ende Indostan zijn gheen herbergen en Indostan zijn ende welcke men den heydenen mit ghedoet dat sy ongheroede ghaet gheene herbergen allenlyckem inde steden ende op sommighe dorpen eenighe onbewoonte huysen die sy Saray noemen, dese Saraijs worden van eenighe machtige Luyden wijt den goeden gheeue ende om den ghedachtenisse te meerder laten gebouwt voore de vreemdelingen ende reysers die daer ymme logeeren, maete het is een noode, dat men hebben, Cooken ende andere dingen hare toe dienstigh met hem voert, de welcke sy daer gebruycken: gelyck ooch tenten doen op de vlacte op ghelaet, daer selcke huysen niet gevonden vberden,

Het Volck rijet op paerden muylen Camoelen ende Karren.

Het volck vaert op twee wielen. Muylen ende Camoelen gheuoert, soo wel de mannen als vrouwen, ofte altemets op karren, daer dese meer 2 ofte 3 op sitten, ende van ofte een voert getrocken vberden, op de maniere als de paerden, ende nemen daer van jonghs aen soo seere tot desen aerbeyt, dat sy daer niet 10 ofte 12 mylen op eenen dach meer loopen, dese karren zijn boven met Leecken ofte Lonnoot bekleet ten eynde Bramers vrouwen voeren, als waerdoor sy niet een beetlot op datmen die daer binnen zijn, niet siet connen.

Den Grooten ghebruycken palam, die op de muylen ende olyphanten zijn die costelyck vercierd zijn.

De Rycke ende groote ghebruycken olyphanten, ofte paillanchijns op de muylen, die op de schoude van ghedeckeryen zijn, worden dese olyphanten versiert met schoone cleeden met ghouden ende zijden, ende met groote sorgue opgemaeckt, inden dat haere eeten

daeghs

Diverssche Cijgenschappen ende gebruycken der Moren.

dagelijcks op 2 oft 3 gulden te staen comt, sij hebben gheen groeter cracht int
schrijven ende lesen, dese lijden beyden, beyde te samen dattet eenerley syn, sij
de onse niet ongelijck, sij machen oock linijrechten ende tyrkelen tam, om
midts te leggen, de welcke met den stroom gat willen varen, de vogels
Vremde manieren van vogelen te vangen. hare inde heyneren ende moras-achtige plaetsen ontfonden, vangen
sij met een wonderlijck subtijl ghijt, want nemen een vogel van die soort
die sij voorgenomen hebben te vangen, ende ontvoeden hem ende willen
hem dan wedder op, alsoo dat het een vogel schijnt, gaende dan int wasteren
beginnende het gheheele lichaem uijtgenomen aenlijt int vlaeste bedeckt
tot dat sij comen onder de hoge vanden vogels die sij van onder te vlaeste
met de beenen treschen, ende alsoo vangen.

Dese syn goede boogh schiotters. Dese syn oock goede boogschutters, sij maecken hare boogen seer
aerdich van hartshout horen, ende de pijlen van lijcht riet, met de
welcke sij oock vogelen inde bijcht ende t'wilt inde loge comen schieten
t'huys hebben groot vermaeck in het schaeckspell, hebben oock groot
spel, maer veel verschijden van dese, sij oefenen hare oock in het
Oeffenen hare mede inde Astronomia oft Sterconst. worpstoten, ende kennen wel van beschreedens, ende die houde oock op
de Astronomia ende den loop des hemels verstaen, want den Coninck
ende generenlichen alle het gemeene volck siet ach en betrauwen op
desen steenwichters, stellen, dat niets sullen sij dese handt nemen, voore
ende alls sij dat gelijckich oft te ongelijckich te worden gesecht hebben,
sij syn boch liefhebbers beyde Mensijck, hebbende veele ende diverssche
Instrumenten, op de welcke sij oft doen gemaecken oft te doen plaetsen
plegen, maer de regte Harmonia ist sij hebben niet.

Hebben eenige Wercken van Aristotelos. De Moren ende persianen hebben eenige weercken ende Arabische
taele overgeset van Aristotiles die sij Aphilis noemen, sij hebben ock
eenige comen van Aviconna, die te Smarcanda in het gebiet van
Samarcan geboren is, hare dichten ende schrijften, maecken sij met
groote eerbiedigheyt ende Eloquentie, siet dat hare nature deure
in beginnen te wijcken, hebben ock Chronicken ende beschrijvinge
van hare doden,

Vande gemeene taele ende schrift. De gemeene taele vande Inwoonders, hoewel gheheel dierecent
ende seer verscheyden, is evel te verstaen, ende meest op de
eygen manieren geschreven als bij ons, te weten vande Arabische
handt tot de Persen die meest gebruycken de persiaen,
se ende Arabische spraeck, maer dese syn gheheel dien ondere hare gelijckt
doese het gemeen man brueken, de welcke sij meynich hebben, dant
Hebben geen Konnisse van loffelijcke Druckconst. worden alle met de handt geschreven, alsoo vande Lofelijcke druck,
coust geen notenschap en hebben, noch tans weten sulcken verstant
hebben, dat soo sij hare in gelaetheyt meer lelijck veranderen
sunden in alle notenschap weten uijtreeghten.

gemeene Cranckheden ende haer genesingen

De gemeene siechten by hare syn de kinschkloy ende pocken ende wat sy het meesten voor den boesten Lust houden, ook de pocken de welcke hare wel in swang gaen, doch wanneer de sitte vant Climaet lichtelycken genesen worden, daer syn gheen verwerck van Heydensche doctoren, soo wel, soo ervaren inde Medicijne dan gaene die hare ende const van Chirurgie verstaen, sy hebben menighe van schaerders soo gedient lief om het lyf te scheppen als voren ende beschouwen dagelycx de lieden (t welck sy Camas seggen) ende is hare gheloof om het bloet te houden ende de ligamenten die door cracht ende exercitie ontbolt syn tot hun te brengen.

Vande getyden des jaers in Suratte ende de Custen aende Indische Zee gelegen.

Het lant van Suratte, ende de plaetsen die aende Indische zee leggen, beginnt den winter het eerst van Junij, ende duyrt tot Septembre nootsaeckelijck en dagent het soo gedurigh niet alle wel in een, maer altemets wonderlijck met den aenwas vande nieuwe ende volle maen, de winden swygen 6 maenden stroomen ende 6 maenden stroomen contrarij, t'weerdsche, ende maenden van April, May ende het beginsel van Junio is het gewoonlijck heet welcke hitte de Lichaemen seer schadelijck syn; ende veele heete voorsien oock gestadighe hitte, die de menschen van binnen uyttrecken, voornaemlijck door de groote Vochte de vermi sterck doen, alsoo dat sy deese overdreadige hitte matigen, dan dit ongeval brenghtse te weege, dat Indien dese het sterf vand aerden afstreecht ende gelijck aen welcke beede voorkomt, dat op de menschen vallende groote schade ende doodt slaen het schijnt dat

Haer jaergetijden ende Maenden die aenbrengen.

De Heydenen reeckenen mede 12 maenden het Jaer, beginnende van den 1sten meert, maer dat vande maenden begint vanden 1sten tot den 10den Januarij naer de beginne vande nieuwe maen, waer door dat sy 13. maenden het Jaer hebben: deelen den dach ende nacht in 12 deelen ende

Maniere van Lijf Werck.

de wijven voor den Smaet: Haer wijfwerck is den cappen van cotten, daer ende den gaetgen is, sittent plat op int maken tot dat het vol is, ende dan cloppen op den cappen boven, soo veel slaegen als het cost is, mitsgaders, soo wel de gedeelte vanden dagh als nacht,

Wanneer de schepen weder om toe moeten om Lijf te varen

Inden maenden van September ende October wanneer den winter verloopen is, beginnen de schepen Vladeren toe te maecken, maer alle quartieren te verstaecken, want die voore dat de nieuwe maen In September getrasseert is, gaen in soo beyaert, ofte wijt dese als de ernst van Indien aendoet, waermits de groote Tempeet van ende schrickelijcke stormwinden, die altemets op den wijtganck vande winter vallen prestigheel loopen van schip en goet te verliesen, gelijck de nederlantse Schepen Middelburgh en de dijgen Ao: 1610 Vladerbaesen is,

Inde

Vande getijden Des Jaers ende t gewichte van Ghisoratte

Finden droogen tijt commeren de dieren meest

Ende maenden van Februarius, Martij, Aprillis ende Meij, Wanneer de Persianen draegh Wateren, verminderen ende wegeeren de dieren meest, menichmael de Heijlende compluynden van gebreke doepen ende Wechten beroovende, oock dach ende nacht inde boscagie, dringende de meest gelegen plaetsen daer neut dienst toe te bringen, Ende wegen tijt gemeenen Wasse met sayen ende ploegen, soo dat de Wegen wat wijligher sijn, dan ordinarij niet sonder gewaere, Indien men met een goet gedeelte Soldaten niet gewaerschout is.

2 maal wordt inde stadden dor dach marckt gekonden.

Inde stadden worden tweemael op een dach marcht gehouden (eens een weeghs nacht tomen opganck, ende weederum een weeghs voor Jaersen ondergangh) alwaer alle ontbaere waeren bij gerichte ende de Limmaten bij de Hierlantse allen verkocht Worden,

Vant gewicht In Ghisoratte

Het gerichte van Ghisoratte is anderlij ende overal genaempt Mao, dat is een Hondt met welck gerichte men Weeght Wortere, Vlaesch Wijckere, Gindige, Cadpastere, Gout, Sout, etc. ende alderhande weeghbaere waeren, Eene Man Weeght 10: cabre ende maeckt 30 1/2 tt Hollants, een cabre weeght 10 peijsen (dat coopere gelt is gelijck bij ons de oudtijens) ende maeckere 3/4 tt troijs gewichts.

Haere maete en. hoe sie onderscheyden Wordt

Ont meeten gebeurlijcken sij tweederlij allen, Eene van 1 gran de grootste maecken ongevaer 23 1/2 allen Hollants, de cleene allen sij meere den duijm breet van d'onse verschoolende.

Van verscheyden naemen en soorten der munten en. gelden.

De munte van t' landt is tweederlij, als munoodijs en Aspers de munoodijs Werden is Siratte geslagen van puer silvere doende nae onse Reeckeninge ontrent 10 2/3 stuyvers, deselve sijn alleen gangbaere in Brotcha, Cambaija, Brodra, ende gemeene Siratte, voorders in Amadabath ende gebeel Ghisoratte voor de Aspers, Cafagany Zijnde van goeden aloij, ende doen 24 stuyvers Hollants, voore payement gebruyckelijcken peijsen, waere van 25 oft 26 een munoodij ende 53 ofte 54 een Aspre maecken (dat is 24 stl Hollants) maecken, de troijas sij coopere gelt, gelijck bij ons de oudt, gemeene ende dunne, doch sonderlinge van gewicht, doende nae de gemeene Reeckeninge ongevaer 10 1/3 penningen, noch gaen diere Amandelen waere van de 36 een coopere peijse maecken, van gelijcken een slach van soorte gemt, Kauris genaemt, diemen aen strandt vint, doende de 900 stucken een gelijcke troijse

Verscheyden payement namelijck Peijsen, Amandelen ende Kauris

de spaense

Vande Munte Van Indien ende Geïnscatte

Reaelen van 6, en. Ryckxdaelders gelden 5 mamodis dat sijn 53 1/3 st. In Suratten

de spaense Raelen ende Ryckxdaelders gelden ordinarelyckers in Suratte 5 ende de Leeuwen daelders 4 mamodis dat sijn 53 2/3 ende 42 1/3 stuyvers Hollants, mit ordre noch den munt dat uyt Persien veel gebracht wordt genaempt Lisijns, synde Lanchwerpich, soude gaet sijn silvere sonder eenige alloij, dese doende 16 stuyvers Hollants, nade dat den wissel gaet gelijck ooch is met alle andere gelden, alle gaet Gout ende silvere gemunt ofte ongemunt, dat van andere Lant geschapen wordt gebracht wort gesmolten ende tot gelt geslagen, op gaet welcke eenige persiaensche letteren staen, Insonderheyt den naem ende waerdicheyt vanden Coninck, want gebruijcken in desen landen geen sijnder Gout ende sijn silvere: Hebben noch den gemeen munte mooren ofte xeraphijns genaemt, doende ijder 13 1/2 stuyvers, doch sijn weijnich in gebruijck, worden vande Gecoopten meest bij Banen sluyten bewaert ende opgesloten: daer sijn andere Gout munte genaempt Venetiaenders ofte Ducaten comende van venetien, ende turckijen, doende gemeenlyckers 9 1/2 tot 9 Mamodijs Sonrats gelt, want dit is te weeten dat gaet gelt niet altijts eenen gelijcken prijs heeft, maer dickmaels op ende afslaet, nader dat den wissel gaet, daermede veele Banjanen gaeten handel drijven, ende ooch menigeen met Cooplien te winnen met de wisselingen van dien comende het silvere ende Gout met de aencomste vande Nederlantsche ende Engelsche Schepen uyt Europa ende der Mooresche vaertuygen uyt Aden ende Persien, wanneer de laetste tijden haren op, ende daer nader voorsuyens de wissel alsmen dit te gelt nader andere plaetsen binnen slants gelegen vervoeren wil, daer is groote valsheyt inde Munte gelegen, daerom op veele hoofden vande voornaemste Coopluyden ende marchten sitten Banjaensche wisselaers, diemen heet xaraffos, dese besien gaet gelt om eenen loon cleijn, ende sijn daer soo correct op, dat sij al tollende Cooplien te onderscheyden dat valsch is, daeromme niemant dorst gelt ontfangen sonder dese xaraffos te vertoonen, die haer verobligeeren, soo daer yet te cort ofte valsch ondergeworpen wordt, nader dat sij dat gelt gelost hebben, het soude goet te doen, ende te betaelen doch selden gebeurt het dattere gebreeck ofte falicant aen gevonden wordt,

Verschijden andere munten die niet soo gemeen sijn als de voorverhaelde.

Banjaense Wis, selders om haere nuttichijt om het valsch gelt te onderscheyden

Vande Reeckē ende Waeren Van Guserattan

Haere maniere van Reeckenen

Sy Reeckenen met Laeyuen, welck doet 100 dinarent oft Caroū oft Caeroū doet 100 Laeyuen, ende een Areb doet 10 Caroū Int silvre gelt doet een Lyoel (vande welcke 20 een pont troys gewichts wijt, Laeyuen) 11: 12: ende 13 Papius comant ende 11½ marca muschen een Lyoel, 10 Lyoel silvre muschen 1 Lyoel Goudt gelijck by ons vbygenomen is, Het coopre gelt Reeckenen sy by Laeyuen vande welcke welle 13 memordj ende 26 oft 27 een Papie muschen: Het Coopre ende Metael dat hier Ingebracht wordt, mach op den Biels niet vbdaram wtgevoert worden, maer den tijt verchijft dat wij vande bij, gondren waeren van dit Lant spreecken.

Beschrijvinge Vande Voornaem ste Waeren Van Guserattan

Dit bijsonderste waeren van dit Lant sijn voor eerst Cattoen ende Lywaten die daer van gemaeckt worden sijnde verscheijden ende in gequalen overvloet van de vbolcke sommige soo fijn sijn, datse alle dwarpische Linwaten overtreffen, oft ten minsten gelijck schijnen, yder heeft sijn bysondere naem oft van Plegen Baere Collenre, oft van haere sijnte, de principaelste naemen sijn deese, Carmoqinis, Baffotas, Cholas, Ascangans, Taffecillas, dotia dat sijn gelijck Canifassen om sijden ende aende om sacken oft te maecken, ende noch andere soorten te lang om yder bysonder te verhalen, van hnde Cotton Contonis met diverschē colēuren van streepen Allegias Baft sijde ende geweven van verscheijden verwen ende streepen, Attolas, Tafta, Petola, Tulbanton, Commorbandon, ornys, van Goudt ende sijde, die de vrouwen draegen in plaetse van slingers om het aengesicht te bedecken, ende denige Gonde Laeckenen, sij maecken ock veel tapijten, die men noemt Alcatiffas, maer sijn soo goet niet als die van Turcien comen, den andre soorte van eghlaegte tapijten diemen noempt Sitronya sijn bij meer als de gestreepte Laeckenen wijt Schotland diemende om onse kisten ende kortkens te leggen, van deckens tot bedden diemen noempt Godrijs oft nalys seer net ende fraij gestickt met sijde ende ock van Cattoen van alle verwen ende stichsels, puvellwoven van verscheijē Colēuren, Persintos (twelck de Moren nōmaer geven) dat sijn bindsels oft banden daermen de bedstedden mede bindt ende toerijgt, om t. bed op te leggen, alderhande Indiensche bedstedden oft Catels, stoelen ende andere dergelijcke snijwerije, soore fraij gebruyt ende overdeckt

oft

Vanden Indijo Chirchors ende Hoe die gemaeckt Wordt

ofte bereidt met lack van alle colleuren, ock lustigh tick tack
beenden, ende schijven van yvooren been, ende schilden van schiltpadde
gewracht ende ingelijst voor meer tierlijck ende constigh veel
vrage signetten ende ringen, ende andere excellentheyt van
yvooren ende Turquoysen landen, ock van Alambar ofte Barnsteen,
Bergh ock Achaet staenen ende den coorter van Bergh-cristal
Voorts van hij in Cambaija veele dreinck Cuppen, signetten,
knoopen, patroonvoorts, kistens ende andere dinghen vant vrage
dingen van maecken,

Vanden Indijo Chirchors ende hoe die geëulti, veert ende oorgo, maeckt Verdt.

Den platten Indijo in Nederlandt wel bekendt Voert 2 mijlen
buyten Amadabath. C de Hooftstadt van Guserattu) in den dorp
Chirchors, Voors van hij den naem voert, het crupt Voors van den Indijo
gemaeckt wordt, is niet veel verschillende vande gheele poen,
dan Vroegher cortter ende breeder, hebbende claere hunte tackjes
gelijck de bremmen Voortende bij goede Jaeren Voet den manslenghte
hoogh, Voore bloysem is gelijck die van dit telen, ende t. Zaet gelijck
Voore hij ofte sadmenij gaderen, wort gesaijt inde maent
Junij, ende voordtsaem gheoogdet inde maenden van novembre ende
decembre, den Indijo Chirchors ons gesaijt synde dryert 3 Jaeren
wort de aerste ontrent den voet vande aerden afgesneden ende
de bladen vande tacken afgesneden, die weder dach inde son te
droogen leggen, de bladen gedroocht sijnde, worden 4 ofte 5
dagen gheleght in stoone tanchen ofte cuypen (daertoe
gemaeckt) met schoon Vaeters ontrent den mans lenchte diep.
Bedeckt, voorsiende dat somtijts om of dat het Vaeters de cracht
ende colleure van t cruyt nauw gen sonde trecken, laetende
dan t Vaeters daer de cracht vanden Anil in is, in den anderen
tanch ofte Cuype, twelck daer dichte bij staet, loopen, ende
den gheheelen nacht in staen sincken, blijvende dicke ofte
superstantie vanden Indijo op den gront leggen, dat wtgheperst
door scale ofte pelle doecken geschijnt ende dinachtigh op
schoone plaetsen inde son te droogen gheleght Voordt. Ende
dit is van cuypen Indijo nauwerck door de Boeren, om het
gewichte te vermeerderen met den spece van Aerde (van
binnen den genaemden Indijo Voore gelijck) ofte om int Vaeters
te lichtare te drijven met olij niet vermaelt ende vermengt is,
het twedde Jaer Vaet den Indijo weder om ende afgesneden
stenghen, die op het wolt blijven staen, die soo goet ofte

Vaeters

Vande salpeter ende Boracx uyt Hindostan

Dese salpeter valt dan den Ghyhy (dat is wilden Indigo) maer soo suer vanden Indigo begeeren, om Nederlant te suyen, moet men de tweede reyse de stenghen eerst op het volt laten verdroogen, ende dan afsnyden om het sap te versamelen, den Indigo van het landtsaet gewas, is van weynich ervaert, maer Vande Inwoonderen veel gebruyckt, tot verwen van linwaten, alsoo van geen uyt landtsche Coopluyden gevaert of te bygebracht wordt, de voornaemste kentteeckenen vanden goeden Indigo, sijn jare dronghte lichtigheyt, ende dat sij op het water dryft dat sij een groene violette colleur geeft, ende bij soo veele op branden coolen gekeyt wordt een violetten roock geeft ende weynich asschen macht: t. landt daer den amil gesaijt wort is meest naer het donker gruys, den jare stil leggen, ofte met eenige andere mantimentus beplanten, alleer Nederom Indigo daer op moegen saijen.

De bysondersten kentteeckenen van goeden Indigo.

Vanden salpeter en. Waer die van daen Comyt.

Salpeter comt hier van Asmeer, den provincie ontrent 60 myllen van Agra gelegen ende wort gemaeckt op de velden die langen tijt ongebonnt gelegen gebben, wijt soutachtige aerde, ende ock wijt Nitachtige aerde, Maer die van swarte aerd gemaeckt is, wort voor de beste ende superlatiefste gehouden den salpeter wort gemaeckt op dese maniere, Sij graven den put tamelycken groot gelijck den kalck-putt ende willen die met salpeter, agtige materien met veele waters, doen eenige goten daer in comen, gende, ende maecken dat doer veel ascheyts met suere vocten door, tot dat het is gelijck brij, waermede dat het water als de salpeter, agtige materien wijt de clij ofte aerde tot een getrocken heeft soo nemen sij het door ende doen dat in den andren kruyt, die naemaels is als de aerde ende clijnderen op dat het weder koom sonder dick worden, daer naer koecken sij het in den pot van segghemende de ongelijckheyt van het kruyt af, ende soo gistent in aerde vaten ende alsoo veel gels veinde ongelijckheyt overgebleven is, dat een op de grondt vande potten gelaten heeft, ende dick begint te worden, soo gaten sij het allenskens wijt ende leggent inde son, om gaedt ende droogh te worden

Vanden Borax. Borax het welcke de silvere-Smits besigen om t. Sondt ende silvere te suyveren valt int gebergte van Purbett een schoone groene, die, staende onder den Katzia Biboron. sich streckende tot aen de grenssen van Tartarien daer valt ock muscus, Spica nardj, Quicksilver, coopere ende den speciw van boomen, daer meede sijn een karkamen

collooren

Vanden Hingh ende Assion ende haere eygenschappen. 53.

Waer den Borax gevonden Wordt

collecten comen maecken, t'welck Zy Mirzel geeten, woerts den Borax woerdt gevonden in den Vaetere genaempt Tankonchaer leggende daer dat gebeeghte van Pirbot, comende wyt in den eng maetere dat daer dat midden van t'Lant geenen loopt dat Zy Masoroor benamen, op den gront van dit Vaetere wast de Borax, even gelyck den Coraal, dat de Coralleraellen nadre den naem van dat maetere Tancken, haer geeten, den Borax alsoo wytgegaelt synde woerdt in blaesen van eghaetsvellen gemaecht, bewaert ende met oly gevult op dat te beetere sonde dueren,

Vanden hingh en Zyn gebruyck

Den Hingh die de doctooren ende Apotheckers In Europa Assa Fœdita noemen, wast in Persien, ende in den provincie van Indien Vtrad, ende dese is de suyverste ende waert voore den voorraedt ende coopmanschap daer gedaen Indostan verveert. De plant die dese hingh oft Assafœdita voortbrengt, is tweederley, de eene is een groot geboomte, oft een struyck met cleene blaetgens, de noyttemste met ongelyck, de andere gelyck Vlieys, brengende groote ende cleene stoelen voort, haere loof niet veel verschelende vande wyngeboomen, dese plant wast gaerne In bergachtige ende steynige plaetsen: sy woerdt geplückt inden Herfst, dant int wytgaen vanden somere beginnt de Gom daer wyt te loopen. De Persianen van Gheratte gebruycken de gom in al haere spysen, meenende geen cost oft saeus volmaeckt te syn, sonder dese Gomme: want smoreen alle de vaeten daer sy wyt eeten hare mede, ende synder soo toegewent, dat den struycken Coock daer de andere Natien een walg aff hebben, soet ende aengenaem achten,

De Persianen nuttigen veel hingh in haeren kost.

Vant' Amfion. ende Wat Van daen moet comt

Amfion oft Assion, Int latyn opium cent wyt Aden ende Cayro In Egypten, maer geet meerendeel dat daer te Lande gebruyckt woerdt, van Chaloor den provincie van Indostan, daer gemaeckt van opgesneeden bollen, ende is de Gomme daer wyt daer de natien van Asien soo groote treck toe hebben, de minderste Jaeren ende gemeene Luyden gebruycken inden plaetse van Amfion, dese bollen opgesneeden: en om dat dese bollen by haere Dust genaempt woerden, soo noemen sy die gene die dese gebruycken eeten Dusty gelyck de Turcken die den Amfion gebruycken Affony. De Persianen schryven het gebruyck daer van eerst toe,

De Persianen schryven het gebruyck daer van eerst toe.

by eeten

Van Verschoijden Gommen ende Droogen In Gusératten

Sij eeten dagelijcx een arte yeest, niet soo seere om den slaep
dese deese te weederen, als om het gemeet dese deese te stercken
nuttigent Insonderheijt ten voorloope ofte op weese reijsen,
als de Carets met breiwen ende boot schappen vande eene plaets
op de andere over Landt te verstellen gaen, meenen dat sij dese
deese gespaert worden, ende niet geweten eenige arbeijt ofte
ongemack, maer gebruijcken aldermeest om de onrustheijt te
weederen, want maecht dat een persoon sijn Leedt langs wegent
ende weelangsaem compt, t'welck de Indiase vrouwen geeuwe
hebben, om met den man gelijckelijck saeme natueren te vulbrengen,
Doet t' veeloop, dat siet men dat die geene welcke het Opium dagelijcx gebruijcken
om te gebruijcken, dom ende slaperich worden, ende vranckelbare in woorden
Wordt men dom ende breecken, dat met saeme gnuijcken te handelen is, Insempelen
ende lichtverdich hebben gesien aenden Cuscat eus Sensitiva mimosa ende andere
gemeene Boomen, die gedurigende onse Presidentiu In Gusératte
gekent hebben, die daer aen soo gewent waeren, dat wanneer
als sij daer van opstonden, sonden gestoreen hebben, het is een
Wie door eeten doetlijck vergift, ten sij dat ment matelijck ende voorsichtich ge-
en. niet eeten bruijcht, daerom die het nuttigen beginnen alleenskens te eeten
vanden Affioon tot dat sij het in gewoonte hebben, ende soo het gesicht een 4 ofte
in prickel van 5 dagen daer van ontsonden, vallen in doodelijcke suchten van gelijcken
storven geraecken die het niet gewoonten hebben sullen daer van steruen, bij aldien
10 ofte 12 greijnen daer van eeten,

Van het Lack Het Lacq is soecker een gomme comende uijt diverschen soorte van boomen,
de doornende treijmboomen niet ongelijck, valt ontrent Amadabath.
Dog meest int dorp sindikora 16 cos ten oosten van Brodera, in Bram,
poor, ende op veele plaetsen van Gusératte, daeromme t' Lack raeken is
maniere hoe dat gelijck het vande boomen comt, soo iet doncker breijn ofte rossagie,
het Lack bereijtich, sij stooten dat Lack tot pouere ende smeltent, als dan vermen,
Wordt. gen daer onder alderley verwen die sij willen, als Root, groen, goele,
swarte etc. ende maecken daer uijt stuckxkens, alsmen in
becleeden daermee, Europa vercoopt om de breiwen tee te segelen, sij bekleeden daer
de veel vraije mede veele dingen, als tafelen, Bockxkens, doosekens, stoelen, bedt,
Wercken. steden, ende alle andere gedreeghde Handtwercken waer deese het
wonderse gemeen is ende seere gesocht worden deese gesaet Gusératte
maecken alderley dergelijcke gebruijckenise het Lacq om te willen alle silvere ende Gondt
gondt Werck ende werck, te weeten die kisten rondt moeten, ende andere dingen maeck,
silver Werck van ende van buijten kraij van gondt ofte silvere, ende van binnen vol
buijten sijn ende sondere dat het ijemandt sonde connen merecken, ten waere sij daer van
van binnen met vervittigt is
Lack gebult.

woorden

Vrucht bachrijst Van Lijfftochten In Gusratten.

Andere noyen en Confijtueren.

Voorders waer hier vele Commijn van tweederley soorte als witte ende swaerte, menigte van grevene gambre, die weele gheconfijt ende meer preserven ende andere Vruchten gebruyt wert, ende diverschy soorten Mirabilanen soe gedroogt ende gebruynicht tsande medicijnen, hier compt ock grevote menigte van sijcheren, ock verdersgande medicijnen, gelijck ock veerschoyden gesteenten als diemanten, peerlen, Robijnen, stijnollen, granaten, Smeeraliten, ec. a meer albast koo, marmer, Jaspis ende andere die de Inwoonders soe schoon wisten op te maecken, ende dus verre belangende de Coopmanschappen ende voornaemste waeren In Gusratten vallende.

Vande Vruchtbaerheijt van Gusarat, ten,

Het lant is soe abondant van alle lijfftochten, als Coeren, Vlys, Bollae, olij, melck, van buffelen geijten ende koijen, maecken ock sommige cleyne witte kaesekens maer sijn soe sout ende droogh, dat men niet gaet op de sijden maniere als In Hollandt, beschuyten dattet hare bitterae ende grevotae is, van de welcke de Inwoonders schoon brood backen, niet gelijck bij ons in ovens, maer op dackels van een pot die over 't vier staet, de schaemele Vrouwen ende voornaementlijcken de Persianen ofte Heydenen backen haer broodt tamelijcken genijs op dackelen van koemist, dat sij in plaetse van turff gebruijcken, de scheijten ende Beesten sijn niet gelijck in Nederlandt, maer cleender ende niet teenin van een goeden smaeck, ende dese is den soorten gelijck de granaten aerten, soe smaeckelijck wert dicht ende adrae op cleyne stuckjens nat cantachtig, ende dese Vruchten wel gebruyckt om het wee mede te weeren in plaetse van suyeren die hier te lande niet bekent is Mede warden hier verdersande saden, die bij ons gevonden worden als Lijnsaet, Bockwijt Mostertsaet etc. a ende een cleijn sout het welck sij Thil noemen, waer van de meest olij hier te lande gebruyckten van gemaeckt wordt, sij saijen inde maendt van Meij ende Junij, ende laten staen ongest in, Inde maendt van Novembre ende Decembre, dat gras muijen tot geen hoij gelijck die van Europa maer langer ende swaerder dan 't volt, daerdese saet dus gras comt.

Maniere van Landtbouwen

De maniere van Landt bouwen is dese, de Boeren gaen bij de overste vande dorpen die daer toe banden Coninck ende sijne Ministers, haltaens Gouverneurs gestelt sijn om het Lant wijt te delen, ende de incomsten te ontfangen, ende verclaeren, ende soe veel ende hoedanich Lant sij besaijen willen, als nu het coeren rijp sijn worden ende gemaeyden is, soe nemen dese de gelt ofte somtijts bij quaetsen voor den Coninck ofte der selfs Gouverneurs ende laeten de Acten voore den besaijere, alsoo dat sij dickmaels

geen

Beschrijvinge van Alderley Vruchten, Gedicten.

gaen voordeel van gaere moyten ende arbeyt cruygen, waere deere men ooch neyniger vermoygende Landt linden andre gaere spreict, waerdy wolden ende hoeuden daere sy gaere boomen op neyden, betaelen neyniet oft niet, alsoo wel dryhont mael meer Lant ledich leyt dan besayt wordt

Vermaecdelijcke hoven ende Vruchtschrijden moes Lustigen die daer in groyen

Ende boven die voors goede vermaechelijck gheleghen, warden diverschey moeshoven daermen hare te lande vermoes aff macht, als mede Solaet, tuynkers, Vadijs, cruspen, comcommers, Loeck, asijn, Koode ende gesle praen, Beetwortelen, pratates ende ongh, flooten hoolen, alsoo de hoolen nimmermeere Vruchtbom cruygen, daere sy menighte meloenen, maere sijn soo goet niet als in Spanien, behalven de waerme Limoenen die goede Vruchtschen ende goet van smaeck sijn, waerom veel nader den men geplanten worden om te vercregen, de Bloemen van dit Lant, behalven de Violen ende eenige andre vermaecken deere gaere colome, maere de oogen, dan sy deere gaere aengenaemheyt, den mens den goeden Aenck aenbrengen,

Boom Vruchten

Hiere sijn veel schoone boomvruchten ende planten als Oranghe ende granaet appelen, limoenen, lijmen, citroenen, ende citroen, Ananassen mangelen, Banaenen, spruytende bijgen, Jacca cocos noten met groetere menighten, Ontrent Soinatta ende in sommige gruete gaere spoel, sooven, vindtmen daerjeren dan sijn soo goet niet als die van persien, ooch neyniet diere nadervonnt de goede cruyt van alle d'andre vruchten

Menighte van boomen in Cuba, ja onbekent.

Hiere sijn menighte van vilde boomen, In diergen onbekent andre andere in Vrae een Vbereedich gedacht, gebbende een hooghen stam sonder eenige Tacken, behalven boven ende top, wijt wolck sy (de schoone doorgesneden) een soecker sap tappen Tarry genaemt, desen dranck by nachte wijt dampende is gesont ende liefelijck om dincken, ende goet tegens de waterse sucht, hitte wande lenden ende dare mieren, want smyrent de Voden van alder ende eenige materien, maere die by dage daere nyt comt wort om de sitte bedeeren, ende ontelt de geschenen geneedelijck, daer sijn ook menighte van tamarijn boomen, waere van de brenght by de Indianen Ambily gheseten is, de welcke hare Vruchten ende het blat smyeren, de Boomen ende velden sijn hiere het gaele gaere doore graven, maere het gras is des somers afgebrandt doore de sitte wande sun, de velden en gebben gants geen bloemen als ons dan eenige Vlossen ende Hoemarijn van Vbeynich reuck, daere sijn alleenlijck eenige bloesemen van boomen, diche het gheele gaere doore gebben met name mogera, ende Schamyj genaemt van colome, desen Vinghen haere wel ende de vrouwen dragende wel om den hals, ende staeijende inde bedden, want sijn beesemaecken beeindigen van welrieck ende dingen.

De Boomen sijn s'Winters ende somers cruen Groen.

Van Alderley wilde ende tamele gewassen, die wy gedicten.

Ende bosschen, dewelck hiere veele sijn, sijn ontallijcke veel wilde beesten, een deere meest wangen, ten sy den Coninck ofte eenige Heeren met

met haren bronnen op de Jacht varen, wanneer sy varen verrondicht
ende op den hals het Jaugen van fruytierlijke persoonen bevonden ende
worden. Boschagien zijn mede veele Lauwen, Beeren, Tygres, Lijnpaerts,
wolven, serpenten, slangen ende andere wreetgierrige ende verslinden,
de beesten, ende een groote van dolle honden diese Jaeck-als noemen,
ende fijnder welcks zijn beschreven, ende overdach een groote menichte
van minschen die de menschen veele quellen. Men vindt deese gheene
Guseratten veel tam als, als ossen, hoyen schapen, geyten, Bocken,
ende dierghelijcke ende veele goet coop, ooch zijn hier menichte Buckels
die goede melck ende Botter geven, dewijle sy goet van smaeck als het ossen, soowel beyde deese de sitte van t. landt met veele gesont,
hiere zijn veel proeven niet alleen van die in dit landt vallen, maer ooch
die van persien ende Arabien gebracht, ende weere groot gelt gecocht
worden, want sonderlinge weere de beste van Indien, ende draegen niet
alleen daer weere groote saeye, maer praect zijn dienaere bestellende,
maer geven hare ooch goet eeten, als een groote van boomen,
wercken inde boschreijninge wandt gecaenen aengecreckt die sy dama
heeten, deese Boomen eerst gemaelen ende gecoocht geven de
proeven alle daegen een maal des avonts, ende inde morgen stont
2 ℔ gebacken, maal, gemengt met ½ ℔ botter ende een ℔ vleesch
smychaer, daer en boven hebben sy ooch veele eyers, ende somminge Ca-
stelen, miellen ende olijfpanten, die de Macoren onderfinden daer
naer zijn stuet, Inde alhoewel deese landen wel zijn van gecaenen alsoo
dat alle dinck gheen coop is, nochtans om dat deese beesten veele
naer haere nemen, soo eeten sy wel van onderscheyden, de ossen bee-
schen niet veel wandt onse, beschaven dat op haere schouders een
Bult vaert, worden daeghs gheslaegen om t'eeten, ofte ten is
weere t'aerm volck, het schapen vleesch van Indien is niet gheacht
ende noijnich gebruyckt als noedende te slimich ende ongesont, Men
vint ooch schapen van persien, hebbende groote breede staerten,
ende soo goeden vleesch als d'onse, maer geen soo goeden vollen, worden
niet dan bande Cavoten gegeeten, op eenige branckynghen ofte
maeltijden; Maer in plaets van t. schapen vleesch slachten menichte
van jonge bocken, van soete goeden smaeck, die sy met Rijs, Amandelen
ende Rosijnen gevult braeden ofte met Rijs, botter ende specerijen (
t. welck sy Bronghi noemen) hoecken, ende is een seer voedende ende
smaecklijcken cost, de Persianen, een seydende Natie maeremaelen
gemelt, Jaugen ende eeten veel buscharis daer de Moorsen schichen
afhaere van hebben, dat is naer de wet van haeren valschen
Propheet Machomuth. die buscharis vleesch eeten niet morgen ofte
avonden, alhoewel veele haere persoonen ende Camelen, van
naer sieck vinden, ofte tot jaeghen ondaedom gecomen zijn, ende
het vleesch weere een delicate ende aengenaeme spijse gebruyckten

daer

Van Alderley godiorten ende gevogelte van Guscratten

Vande Thoers een volck seer veracht.

Daer is noch een geslachte gheseten Thoers, Synde wel Heydens wesende Moores, maer leven als Beesten, sonder eenich gelooff ofte Godtsdienst Seer Bogelgrone met het doode wee te willen, de Ingewanden ende Straets te vreten, ende alle vooten ende andere stinckende spoelen te soeninge, gelijck bij ons de nacht verckers ofte Beestslachters, dienen ooch om de Justitie onse misdadigers uijt te voeren in plaets van Scherpregters Dese eeten alle veerleeven paerden, oxen, honden, Ratten, Muijs, Eesels, Camelen, honden, Katten, ende alderley doode kreupen die sij om t'vleesch willen, waer door bij den selve soo veracht sijn, dat soo wanneer yemant aen t'lijf raeckt, een seeken toestondt vanden voorste tot de vooten moeten warschen Schoenen ende Schoone kleederen aen trecken, als een yemandt anders deeren gemeacken, ofte eenige dingen aentasten waerommme deese Natie diese Afchoos geeten, Ende deesen ende voorstaenden alleen woonen, sonder eenige andere volckeren bij, ofte ontrent sijne, Sulck een verachtinge hebben de Moorsen ende Heydenen van dit onreijn volck. In Guscratten sijn Ubondere veel

Wonder volck vloermuijsen in guscratten

schreemuysen ende sommige soo groot dat het ongelooflijck te voor, tellen is, ooch vijf soorten veel soorten Eeraijen, die dickmaels comen vliegen door de voorkers, ende gaeten veele uijt de schotelen die op de taefel staen, daer t'volck bij sitten, sij sitten gemeenlijck op de Burkels ende picken daer af het suijer uijt, soo datmen uijt die oorsaecke noodigh Burkels met suijer vint, ende om suijer daer van te vreten, sijn Loopers gemeenlijck inde Moscaeen, ende meestere, achtige plaetsen tot den gals toe, Vbunt anders en hemelsche suijer met Honderen, de Katten synder ooch in soo groote menichte inde sommige soo groot dat sij te vreemmderen is, soo datmen groote schade doen ooch groote schade int velt inde wenghten deer steede.

Van alderley gevoogelte.

Van tamme voogels Synder genoeghen, Capoenen, Pauwen, Fasanten hoenderen, Teilingen, ende duijfkers, die bij menichte inde tuinen ende Perseen gaen ontgonden, daer sijn ooch veele patrijsen, Cruetels duijven, valcken, sperwers, Aerenden, Reijers, ruffen, Patrijsen, muijsen, ende andere voogelen, In Guscapa met Schoent, daer sijn ooch Ubondere veel meerkatten, ende sommige boerkijns die meest gelijck de vrouwen, daermen de Coninghen mede uijt de stallen jaecht ende vangt, hebbende de staert als een Lenwerentjen ende seeraij graeuwe boetseinckelt suijer, deese doen groote schade inde steden, Boomen ende Aerdtvruchten, selex dat de Boeren, wanneer t'Coorn op t'velt staet ende

Alee

Vande Visschen ende Andere Seegedieren Van Indien

Hier begint te wreden des daegs volck int velt doen Vaechen, om het gevogelte te verdrijven, ende noch eenighe qualijck te verwerven,

d'Heydenen hare liefde en sorge voor het gevogelte

De Heydenen hebben ontrent haere woningen veele vruchtbare boomen, dese eenige stucken wasdoms boven beschreven, in welcke boomen het gevogelte 's nachts comt slapen, sonder dat sy yemant die verjaegt, veel min daer van sonde schieten, seggende dat daermede de verscheidenheyt van haere diep bedroefdheyt verdrijft, om daer vry te mogen slapen, ende gelooven dat voor sonden dat men haere op de boomen quaet dede, dat het haere oock qualijck gaen sonde, Jae, de Benjamen van Gneoratten sijn soo seer tot t'gevogelte ende gedierte met de, dewijen geneyen, dat sy dickmaels vande Meeuwen ende Caerstonen eenige vogels ofte andere gedierten, diese int sin hebben te doden sullen coopen ende gemeets eynde, met grooten oprecht ende naerstigheyt genesen, Ende dan latense wederom vliegen ofte loopen, sy gelooven een manier op die wegen ende inde wilderenissen te setten backen met Vaetsen, ende verspreyden coornen ende andere graenen in, om de vogels te vangen, Welck onder haere voorsz een groot Verdriet van Barmhertigheyt gehouden wordt, Hebben oock door t'gansche lant van Gneoratten haer sijnen van daer tot gevordert, daermen alle vogels ende gedierten in Cimedart, ende nemens wederom met meerder maeten, Seggen dat sy doen aen haere eygen naesten daer sy nochtans weynich sorgen voor draegen, soo een kints ofte vrouwen (die haere voorsz doen niet gedoot worden In grooter menigte sijn) vangen, setten op een lappen gaens in eenige gaten inde muere ende latense alsoo loopen, men mach haere geen meerder quellinge aendoen als gats te doden in haere presentie, sy en sullen niet afflaten te bidden ende smeecken met alle ootmoedigheyt, datmen soo grooten sonde niet en wil doen, te benemen dat gaet met siel ende lijf verdoemen sal, de mieren ende motten sijnder soo veel door gheheel Indien, ende soo schadelijck, datmen geen dinck, dat het oock sy van het base spijsen, kleederen, lijwaeten ofte fruyten can bewaeren, ofte tis teerkent wel dijnsenden dat het knibt.

Menichte van mieren ende Motten In Indien

Vande Visschen ende Serpenten van dese Landen en sijn oock geen treffelijcke visschen ende seegedieren gebreck, als Kauporse, steenbrasem, Aal, Spiering, Tongen, Garnaet ende veel andere die in Nederlant meer bekent sijn, In Gneoratten ende de Zee-steden heeft men abondantie van menigherleij goede ende smaecheliicke Zee-visch ende soete goeden coop, om dat de sijn, dewen van gats te eeten dat beesten ontfangen heeft een schrick gehouden, waer door meest ander de ooghen blijven meest geconsumeert de mueren mede daer toe soo, Soete als mel tot bloets met boyeren

Ende

In Gneoratten sijn veele gaet, huijsen Voor het gevogelte.

Vande Visschen ende Serpenten van Indien

Discriptie vande Mooren ende Heyden haer Schoeyvaert

Zijnde, men heeftse met Peelen ende andere visch in Schulpen ende de grootste garnaet die ick oijt gesien hebbe, want met den dolijn garnaet, ten den gost maeckt can gedaen worden, de Crabben ende Crabben zijn seer goet ende sunderlijcke groot, Ende dat noch meer is, dat wanneer de maen vol is, twelck men in onse landen noemt den tocken gont dat alle Crabben ende Crabben vol, goet, ende tydich zijn, het sijne te contrarie is, want dan zijn de selve hol ende ledich, ende nergens soo vol, goet, ende tydich dan met afgaen vande Maen, Ende Zee van alle de enten van Indien, zijn veel Tibaronen ofte Heyen die soo veel quaets doen ende menich mensch int waetere al levendich op eten, waere deure men niet veel derven gevangen, deure bedrogh van dese visch, Men vindt Ende Serpenten mede Cockedrillen ofte cayemans Slangen ende andere schadelijcke wieghen, diemen alsoen sijne veele te bauden Ende bachen ofte Tanetynen in sijne sijden Ende gooten gemaeckt, als op den andere gesecijt is.

Navigatie en Schoeyvaert vande Mooren

Die gheseepen die jaerlijcx van Suratte naere Mocha ent Roode naere waeren, zijn veel groot meere sterck gebout, ende hoewel sij veel sight waeren, soo en sijnse nochtans daere deure niet bevrijt, om dat het op den boventen verdeelde staet, sonder eenige beseghtinge, ooch doetse daere mede niet om te gaen, op ydere van dese gheseepen zijn altemet 6 ende 1000 menschen die niet soo veele mede waeren om Coopmanschap te doen, als wel om te Medina ofte Mocha het gheut van Machomet te besoecken, want die dese reijs eens gedaen hebben, worden daer nae hoogoj dat is heijligen genoemt, deese gheseepen waeren gemeenlijck daere meere twee met de meeste maen, Ende meendt Maert ende inde volgende meendt September eer sij wederom sij comen deese veel eerder ende in 2 meenden wel afdoen, maer Ende tegen meenden soo vallende stelen stormwinden Ende sundige Zee datmen dan niet waert dan met groot perijckel. De Coopmanschappen die naere Mocha ende de Enten van Aden brengen zijn meest cattoen ende alderley, soeteringe van Catoene sijnwaeten menichte van Tabbacco, Alijn Camphre, Indigo, Sinawel, Benjuin eenige specerijen, alderhande Confituren en Mirabulanen, wedere comende brengen alsijnich last den treffelijcken Bloet Coraal, Barnesteen, mieschijt (een goet om Peel mede te wasschen) Mirrechiste ofte Rasamira daere de Mooren swart Vaeten van maecken, ende goet dincken, gelijck bij de Chinesers ende Gupronders de Thee. voorts eenige droogen ende Amphioen die de beste van Indien geestimeert wordt, ende de betste van dese Colonie bestaet in silvere ende Gouden ducaten, mede waeren van Suratte, Brotcha, ende Cambaija daerbyen andere minderen gheseepen naere Persien, mede nemende ende in Colonie brengende soodanige waeren als voorsz, reuden Zeevaert op Arabien ende Aden gesegt is bevinden veele gonde ende goede luechten stoffe, Camelotten, Slooselen, peerlen veele scheynten als Amandelen Hoeynen, noten fruyten daerbij eenige kaerten diese waeren ende andere goederen

In

Ende Trafficque op verschoyden Landen.

In Persien vallende. dese geseylen voortrecken inde maent van Januario ofte Februario, ende keeren wedere inde maent April ofte het beginsel van Maij, daer waeren oock jaerlijcx eenige geseylen van 50: 60: 100: ende 150 lasten naer Atchin ende Quida, mede nemende voor Caargasoen Amfioen, Cattoen, ende alderhande soorteringen van Oostersche cleeden, daer Peteree is swaerd Benjuijn, Camfere, Sereeslijn, Tin ende soo veel peper ende andere specerijen als hiermen comen, dese voortrecken inde maent van Maij, vermits de portugesen geen passporten willen verleenen om peper of ander specerijen van eenige plaetsen anders dan in haere steden te laden, op peene van den selven ende verbeurte van dien eenige goederen, om welck ongemack te ontgaen, deese voorsz schepen hier langer voortrecken, dat de portugesen Armada inde straten die jaerlijcx tot beschadinge vande Custe van Indien tegen t'gewelt vande Malabaersche Zee komen daer dat vinden, tot inde beschermenge vande gaende ende comende geseylen in Zee inde langste de Indische Custen houden, wedderom in haere havenen te legge om te verwinteren, ende maecken t'meeste mesten int begin vande maent octobre alleene de portugesen macht in Zee is, wedderom hiemen te moge, voorts waeromme noch veele cleijne geseylinge of ander factien, van 30: 40: tot 50: lasten naer Goa, Diu, Daman etc. ende andere portugesen plaetsen met Tamerin, Peper, gesmolten Boter in potten, daermen mede koopt ende andere oostersche waeren ofte lijfstaften, voordachdragende brengen int gemeen gheen cont van Ormus ende ende retten, dienstich voore de kamprase maecken, als mede Saedghe t. welck hier gebruyckt wordt om retten mede te maken, waer toe goet beynaem is, ende dus weynich costelijcheden de voorsz naemste traffieque vande Inwoonders, soo van geseylen als Moorsch van Generatie toe Zee..

Malabaren handel op Persiaten

Op Malebaren de welcke breeden de goede geseylen van Indische Cust, beginnende van Cabo de Ramo, welcke is van Goa de hooftstadt ofte Metropolas van de portugesen in gheheel India, Zuydtoostwaert 10 mijlen ende volgt aen Cabo Comorin, t. welck Zijn honderd ende 7 ofte 8 mijlen waer In leggen de steden van Onor, Barcalor, Mangaloor Cananoor ende Crangonoor, dijeren met haere seegulten den grooten handel op Suratte, Camboja ende Brotcha, daer Coopmanschappen Zijn Caijen ofte barten van Coens boomen daer tonwaerts van gemaeckt woert, Copera ofte pitt van vruchten, coens noten uijt de barten, ook veele in haere gheheel, Siagra, dats swaerte suijcker commende meest uijt de eylanden van Maldivis, Areca ofte Betele, Int maeckjes Pimang genaemt, dewijl hout gaet om te weeven dat sij in dese Landen Patany heeten, ende Baeijns waermede de schepen Calfaten ende smeeren t. welck een comaerte waere is, ooch veele Vijs ende andere lijfstoffen, waer Victuale nemen mede veel Amfioen, Saffraen, Bloetcoraal, ende vande grootste cleeden, als Baftas swarte Candekijns etc. ooch puere Cattoen

ende

Malabaren ende Portugesen Handel.

Ende gaende van t'selve, hy comen ende Maenden van decembre ende Januarius, ende beginnen wederom ontrent ende April.

Portugesen Handel op Gnesoratte

De portugesen hebben lange jaeren den handel op Gnesoratte ende Indostan alleenlijcken gedreven ende daer van groote winsten genooten, gelijck nu de voornaemste? Colonien, steden en forteresse van Daman, Diu, Goa, ende andere diese met groote costen gebouwt: tegen de Malabaresen ende andere vijanden moeten onderhouden, genoech saem al te moeten is, brachten voor Europesche schepen alderley droogen waren, als loot, tin, vermiljoen, quicksilver, veele groove ende fijne laeckenen, olyphants tanden, sandelhout, peper, Cardamon, nagelijnig nagelen, Chinees porceleyn, Zyde stoffen, Canael, ende cocus noten, ende Cayen ofte de tuinen vande baeten vande cocus boomen gemaeckt, voorders alderhande Confituren van Oranje Cappen, Baeckers, schalen etc. met vergulden ende peerles soete cortics ingeleyt: mede veele diamanten ende andere steenen soete daer in gesett, voore retour namen mede ende verzeylden naer Goa tot lading vande Caracquen die jaerlijcx inde Maenden van Januario ofte Februario ten lange, ten naer Portugael vertrecken alderley soorteringe van cleeden Cattoene lijnwaeten peper Anil, salpeter lacq, suyckere, menigte van confituren, ende Mirabulanen, alderhande fraeye gestickte doecken bagagie van het steeden, schrijftafelen ende Comptoirtjens, soete nett ende exquis gemaeckt, coopen mede in Cambayen ende Suratten veele gesmolten botere in leere potten, ofte blaesen, Ryps, Amfioen, Comijn, Mortere-stadt ende menigte van Cattoen, ende gaeten daer van gesproten, die wederom naer Malacca, Macon ende China verzeylden, ende niet minder dan met twee ofte drij Convoijen omtrocken, dewijle de In Yuchsen ende Emoyen met tegenstuwende veele beletsels van schepen, ende groote schaden tot beschrijven tijden, naer beneficiement? op de Custe van China ende In Japan geladen hebben, soete hebben toegenomen, Maer t'sedert dat ongeveer de 20: ofte 25 jaeren verleden de Engelsche ende Nederlantsche Comp. haere Comptoiren ende Handel inde landen van Gnesoratten, Indostan ende Persien gemaect hebben, soo is de Negotie vande portugesen door goet beleyt vande dienaeren vande gemelte Engelse ende Nederlantse Comp. veele vermindert ende wijt weeghs vandehalfs schepen magten diese tot verschrijven maken met soete schade ende niet weynigere schaede, maer ofte wel hebben bevonden genoegsaem van selfs verclaeren. Commende jaerlijcx alleenlijcken met eenige schepen ofte vaegatten, tot nodich verwerf van haeren handel ende

Caracquen

Creaturen ende Ynwoenders van Indien, In Cambayen ende Surratten mede brengende tot Cargasoen soodanige waren, als daer voren bynde Malabaersche gelegen is, voore Peterse coopen denghe gewoon ende hare verteringe van cleeden, Zyde stoffen ende andere goederen van cleynder waerde, daermede mit Mannen van Jamanen ende Lebenanen nare Diu, Daman, Chaul, Mascatte ende Goa heenen, ende dus voort certelijcken gedreven wanden presenten handel der poorten, gheen in de Landen van Guseratten ende Indostan: de gelegentheyt van haren voornemen te varen, Reeden, steden, Casteelen, Colonien ende de Regeringe wande Turcke van Indien, Persien, ende Arabien, sullen int volgende deel van onse Victorien int besonder beschrijven ende hier mede dese Materien afbreecken, Hoore godinne Calijcken verschoncken. Soo dese onkunst schap ofte qualick bericht, Int verstaen ende beschrijven van dit deel yets mocht worden gefaelt ofte dat int pronunciieren wande namen, de dijgen, schappen wande talen nare bejaeren niet gevolcht was, dat den verstandigen Lesere sulex gelieve ten goeden te nemen, gedenck, ende dat het menschelijcken is te feylen, ende dat het wat botere valt yemants wreck te beschrijven dan te verbeteren, Middelertijt ontfanght ende gebruyckt desen onsen Arbeyt, hare lust en nutten toe dat sy yemant anders yet botere van dese stoffe hare hant sal hebben gedaen: Ende vaert wel.

Beslujt van dit deel, met versoeck van. Autheur aen den verstandigen ofte nauwkeurigen Lesor

Finis.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Remonstrantie aen Haere
Ed: Jen Commercen
Generaell ende Raeden van
Indien.

Ed: Gestrenge Manh Wyse ende Seer Discrete
Heeren.

Soo wel Sijn Voorsz: Hondt ende vertrouwt dat ghee Ed: Maer Haer gevoncken Seys Heeds kennis, als Maer Haere Sonderlinge Eenaerent Heeds Saken Considererende, dat den Conservatie ende vermeerderinge Vandt Handell van Guserattt Indistan: Persia de Comp: ten Hoochsten is Gheleghen Is Ende dat ghee Ed: Sijn de Selve gesondt Sinse ende Mondelinge Rapporten-Vandt E. Indertens Jacob Vander graeff ende de Commenden oüer Hoofden Vande respective Comptoiren vande Legen Woordige Consistentie van Handel ende voorüer Hare Ed: Gharticken volcommen Sullen Gheden Gerecht mitsgaeders ghee In Presente Ger Vacantie Te den Lyste den Meesten Voordeel Vande Gener: Neederlantsche oostindische Comp: Ende Haere Capitas dient Gheörderl ende Sij der Haer Genomen Hebben noch Staen Gheacht de Hinder te ghee Ed: In Alles onderdanich Devl Commiert ende vertrouwen Voornaem te Jaecken Sien In Jess In achtt Gheoordt Genoomen te Gheerdt.

Vanden Leeden Handel

Commende dan tot de Saecken Sullt tot vermeerderinge van myn voor Desen Gegeven Sijn: eerstelt In Bedencken neemt den Leedt Handell Als een vande Voornaemste Tack Hegen Ghaet Sij de Guserats landt Bestaet.

Sonne Ghelesene Matterie met Behoorl: Consideratie hier verstandt al vooren in Observeringe dient tene Coome dat de Linsbacht int Gen: Voor Gheseene miserie Ed: Calamiteyt Sonde Des voorigh In Coop 30: 40 M 50: ten Hondert inde Dryt Sijn Gheest ende Dat Dese meel tene Ghebuert, Ed: noodigste Hant Ghetegen oüer Leedt, ende veele naer Andere Plaetsen Sijn Gehlicht, omme Dese Voorsz Calamiteyt tene Outgae Verzaelt Ghee Apparentie vertoonen, omme dit Handel volgens ihre Ed: Genoomen resolutie alleneh In Voirattt te Dryven, sonder dat de

Comp:

Comp: eenige Belastinge van Brieven Comptoire. soude Behoren te Brengen ende Bedahlen dat de linwaet Vermits Gewelt Exlamiteyten niet dan Bij Cleene Quantiteyt Gemaeckt tot exsedeerende Prijs in Gecomst ende met ongelooffel Moyte van alle Plaetsen moeten Bij Ons Andere bersamen Eberen soo Syn nose de noodigste Forteringe als Breede ende smalle Baftaet Canyens Arsemande Negros Leeden Guinees linwaete Negotiande Brycandide Jongrie Negie Madagascar etc. Bij Geene mooyen Denoyen ende Gusetatse landen Zeyen Eboordelt te Becomen.

Item Bij Comen Ons Makelick Brande Eberen Ebelen Ons linwaten Ons meest Getroegen ende voorsaet Ons Groote Winst den Brengen in Denst leuyte Breete Gestaltenis noch dagelicx Merckelycx Vercorten Sonder Dat men saete Bedrigen Deden Can Voorcomen ofte Praemieen soo lange saet Geen Cockers Ontbreecx Ons linwaet haer niet Aende Dant Belyft.

Item Dat eenige Meyn Oost ende Engelsse Vertreck of te stil sitten de linwaet tot Considerabel Aft staet Comen moeten Een Ebel uyttert eenige Hoop van Plaetse: Indien de Beminde Het leyendeel niet Ebel Zeyelyck Ebeet.

Item de Cruarentseyt Dect ende van Hol tot Hol Gelect Ebe: Ons sulcx Bij Ons Gesonde Extracte van Holl. Bruss Comen sich Dat Voorde Particuliere Coopliyde van Oost land meerder Gedeelt linwaten ende Alder sande Forderinge van Cleed oock laet te Zee naer Persia Mocha Aden Abyssie etc. Ebert Vernoert Dan Oost ende de engelsse naer Europa ende de Zuyder Gedeelte van Indien.

Item Sullen de Verbeteringe des merckt Als staet der Geseide linwaten Oost ende Engelsse Vertreck ofte still Sitten niet Can te Eheegen gebroght Eborden soo langue de Inlantse Coopliyde Sy in Coop Sy Daden Daneel oock laet ende te Zee Bernolye Ebaet niet Legge staende beel

Etc.

tyts stersts marckt ende verlicht des tracx: soo sichtmy dysten dat soo daer t nadruck vande voyagie sterckelijcken hyr des succes op nidrucht des vanyts sonder op de steedts sooye brys vercortsy lengte Brette ende gestaltenis sijne Omstreeks arst te nemen Wat daerue Bysondere Maximy in dese syn, sebbe nooyt Connen verstaen. —

Ick bouge soo lange daer bierinne Inlock continueert eyeneg Considerabel t staet, Weet niet dese verclaringe verbeteringe inde hinvaert van Senegal tot verwarsty stadt tot Wacre (gelijck Boom gesecht) Generael alle Oe in dyt lants negotianten den gerucht dyt stil sact sonder teeng Inlock voort te neems, Oe bedenckt arbeytslusts met Oe hinvaert ouer Cabo Wesende, Genootsaeckt sonds Weer Oe verlettende gestraltenis sijne te Beteren, Oe gedaene hinvaerte tot voorseedts spryts te verlocken.

Want Wy Hebbe onderhoudt Wanneer Oe dyt lants Coopl: naer Persia eijsch alle andere Qualiteyt vertrocken Oe Inlanders Soo langue Oe Kusten reeder gehandelt. Sy hebbe secker Weet Wat Wins te Oe Gesonds Carygasoene Geten dient Hebben, Groene Inlock voorneemen, Oe hinvaerte int Gene Ontrent 20 Mylen ten Sonderen af t Slach ende int teyndeel soo daer t Oe Kusten naebue: Syn den gelcomen Datelijs vederomme 30 40 Mylen: ende Conigue sorteringe sien Oe meer te vreet tyts Gerend: Hebben, Go Wylen Wt Cento ende Wyts steyeren —

Ick Volgende tey Eyenoch van Onse voorsaete Wtyt Bev Gesustineert Oe voorderlycker tot Ommer Oe hinvaert van Guseran tot dese nimi tey Wyts te Accoorde Presentelijn mer t gelonsidereert vberch vande maent Januario tot meye in Cuyts tsamen Oe particuliere Negotiante soo Wt voorz Gededuceert naer Alle Quartiers vertrocken Oe Ber te sorteeringe tot dese nimi tey Wyts Connen geneyotieert Wberch.

Soo lange dan den Incoop door particulier Coopluyden van de Inderen landen niet Gestadeert, dan Quade Gewoonten ende verkeerde Exercitien Door meer Gemeene Calamiteyten ende andere Incoop van tijt tot tijt Ingesloopen niet Connen gebeuren tot voorleedes Gebruyckes Gebracht werden: soo en beeteren eygene Middelen te beyden, veel Min dat beerde stellen connen dese Steeden Landen en Contracten te breecken ofte eenige Sort dienen Op Monsters in Inderen plaetsen tot voorleedes prysen en te Beroeden, Omme Op risico der Coopluyden Contracten te leveren.

Want Belangen dat Onse Gouverneurs Coopluyden ende maetschappen dan Particulier Colonien hun, diene Macht Op soodanige onbeteugelde Beroepen van proffijt tijt te doen, geen Gemack sullen konnen subject maeken: soo souden het Jaer niet Moeyelijck beeden, dese voorderen bovenal dese Gecontracteerde Monsters te leveren, Ook den Gepassigeerden tijt tot in Contracten Op te brengen dat quaet genoegh der Presidenten ende overslach van Onsen natien Can Gebracht ende naer gecomen beerden) naer dese maet Huijden door Gelijckmatige Gemeenschappen Gewelfsels tusschen de Coopluyden, Bereidt en bemoeit van Onsen Coopmans, sullen veel meerder Ongelden en Lastigh dan de Comp.e Ofte Jacht Vianaderen Onder beheer Huijs, Colonien Ongelden tot Jaer Gaen Dessupponeerde Rijm te Gereeckent, dese Gedeelten meerder sonder Beswaeren, dan of twee Oost Indische Oceanen Coopluyden voor Nederlantse Factoorijen waeren Op Gerecht, Begaen Jaemen niet sal Onder Schorten beeden Onsen beschouwinge Bedrieglijcke Deelen daer mede in Alle Handelingen Leeftijnsteden ende Regendijsten Gheeten Omme te Jaegen.

Voordemael. dan Ick hebbe mede mede Gerefereert voorder I Geen Apparentie verstonden; Omme dese Steeden Landen en Gouverneurs tot Gemeensaem Succes te Dienen Colonien ende de Comp.e tot verhooghde Landen in Lants Banden. ende Huijden Indien van India meten Hoffman Contracten Gerefereerden Genoodigde Huijs. soo sonden Sanct Vincent Cap voordeel dese Cinbbaren Landen

Donrob

Nouwen Nyeuwe poort. Dyrrabath. Ontrent 150 myl
Zoomen Syra. naer Bengala Geleegen. Andermael met goeden Ad
interesijnen den tocht, Byder Hant te neemen. Omme
Alle fortresijnen die in Distratten voor Oese Bÿ
groot Gedeelten Gemaeckt sÿn, alsdaer voorden Comp. tot
Versorgen sÿn in wÿs tot Bertrouwen, voornamentlÿck soo die
Comptooiren den Masulipatanse Gebiet Conden geven tot
den Gedocumenteerden linwaten met Gerechten voorsaedtgen seggen
Ongelt, langen Ons vermaerden Keiser Mangel te vraechen
Van Ouer Land in Voorraedt Comen Als Gebraken
werden, Jacht tonen d. Opper Coopman Salomon voorsÿnerst
ende den Coopman Ysbrant Pietersz. respective voorden
Hoochen Geven.

Ende Alsoo nodich. Bÿ der Selver Vergaderinge tractiert
Ende verkoopen vande Cleet Ende Radiaturen Handel Dandet
Toecommende Selden Gheen Informeert, Selden (: om dien.
Cleet te meÿden:) tot Dacer Gheschÿt sÿn ende mondelinge
rapporteert Ons Gedragen.

Alleens. is voor Bÿ dach met den Choort den voorn. Hoe dat tot
voorder onderhoudt Establissement van Dich Handel, Insonderheit
Cleet tandÿnge Ende Ende Kennisse van linwaten Gheëxiaten
Persoonen Selden werden Gerequireert, Ommen niet Alleens alle
fortresijnen, Ofte Daer Begoorde lengten Breeten Ende Gestaltenisse
Den Choeders den tot Bedroefde Ende int Gebruÿcke tot bringe
Maer voornamentlÿck Omsichtich tot letten, Dat Gedr. linwaten
Ofte den Manieren van Gheraden Choeden Ofte Gemaeckt sÿn:
ÿ dmballeert Dat Andersins in Lenten tot veel verscheede
Soorten.

Ofte den Gedanen voortellinge Den Heer Gesonden eÿsch.
vande Opper Coopman Nicolaes Jacobs. Oversÿne sadet ons
tot dese voorgel. tÿt, dienende voor het Selve Handel
Met den Naervolgen linwaten te weten als Grabiteeten
stoffe, Dan in Sammers Benedenlandt den Opper Coopman
Salomon Voorkinders selfden Oculairen Inspectieus Van Saecken
nedmenden, Benoemen Den Gedachtenÿs Gheseett expe
bitaert In de tÿt Ende Ofte Bloetes leggen Aenstÿdigen

Benjamin.

Benyaden̄ endē den Comp: Maetschap̄ Omme daer inne
Sroote profyte endē salaris den voorgā Fleetneb: op Bandar
Geformeert: soe en indien nibe: Edē bot voorden Onderscheide
van den Handel inclineert Heer Denijs Jn Cock Voorgenoomd
Hebbē den voors: Calcinha met Zeker Circumspecten Con-
siedroten sal Oidmē Heeren Heer endē Herbaer
Gesonder, op alsulcx forma als bot Geweerdeninge
Brandē mede gestroockt op Proffyt Geuende hun
Abaten ider bereys, endē of den Edē Comp: soude
Comen den hoge Heer den Ommerdraych Hfadē. —

Want nacht maeck den voornaem den: meest begeerde
Sortteringe als Breedē en: smalle Baftaes, Candelaer,
Delae, Beramē als Geuerniert en: Ob gemaeckt, met
Jan met 15 ℔ 16 ℔: Cento berlich Condē gedeputeert
Aberdē. soo bermooyd nabē Edē best hiertegēn ℔ den
Medte Abat Considerabel berlich. Ob den Gedeē-
Eyst soude Gedisponeert sijdē.

Bersoeyd Brandē voornaem den Coopliyden Debdē ons met
Goeden hope van Aacr zeyl onder recht den Goederen ouer
land den Abre van Canda, Baer on Edē ten
Connen Gebracht Coorn als ouer Smalle den den Baedē
en Bandar Cameron, Blyckende Bijen Onderstaende
Specificatie Brandē Hoff Ende Ongelden den Cheefe.

Van boven dat Contract Edē den
Goederen van ℔ Brengen ordinari 25 ℔ Cento
Hoff van Protegie dese Straetē
Haemē . . . . . 3 ℔ Cento
Hoff in Cameron . . . . 10 ℔ Cento
Ongelden van Ob Brengen dat Haemē . 12 ℔ Cento
Haemē 50 ℔ Cento

Ouer land met allen
Hoffen endē ongelden
Groenen endē Sinnen
Sorteringe Voor den ander
Gheeregūent Coore &c
Goeden ongeuer . 3 ℔
Cryo Nieuwe . . 19 ℔
Saemē 50 ℔

De Royen Des Handel Voor beden endē Verscheyden Coop
lijden soo Mogolle, persiaenē, Armeniers, als den Cater-
Ouer land Gedreuen, den: daer voer den Mercken Cabitael

Cbort verclÿsst soo dz Conincx niet stemmx Datmen eenigx Cap. Besoorx boorts nedmx Op soo Danige Onsecckene Aplicatiex van Drot lÿt Aengesiex Der Comp.: niet meerd: versoeckert Heeft Dacrx Contantex Ybetx Aen tor legyx Cn: Bÿen erúarent tsx Coopluÿdx Geoordeelt ubiendlyc linwbatx met Ons dex Compstsx Lands Droote Cassila van Syra tot nosx Geringer Arÿs: dz stasan sónx Wedaelt Ybeex.

Mede dient tot Dra Diertentiex Dat Ons linwbactx tot polixs soo bat dz Gedúerendx van stof nict vallex, Dan Dix van Ghíseratte (Alsoo Ubelt beel sÿnder Int oorsprÿnnex) te Aensiex Det Cattoenx gadex bx Dart Gestommex, vs. Ybamecx Op Ons Getrouwex Gespannex ivs. niet dz Ybort ye part Gebx dz Gedeelt Ghíseratte yebnÿckex ivs. Dan Ost Ons Coopluÿdx Oaer Aen geseidx linwbactx moetex yeúert Ybordex, sulcx sullex Ybettex bx Onsersÿdx. Dex sal Ons ondbindingx (Dix in Alsoo Handelingx Dz bex dex Leermeesx ivs. in toes Commendx Doettex.

Omtrent Ons Voorgetitteerdx Syrasx Quartiex sondmex oock Goedx Quantitÿt Cattoenx Gaex tot Nederlantx &c. toe Cattoenx yaetx. Comex Becomex, Bÿ Aldien Ons Comp.x Ybaerx Dienstingx Dan Alsoo (gelx Ybordx Gesdÿt) t Syrasx Cattoenx yaex bx Dart Geoaÿt Ons strengex int mindex Gecrÿgdx Endx bat dz Genadelÿt Ybaer Voor Dierydx strengx Jn Nederlant Onbequaem sÿn Ons Als bx Ybindex soo en Deel dz Det soodanigx Aliancx niet Alx. Det Gaex Jn Ghíseratte, Dat bor sex Gespomex, Ge geselleste Op eene Oracte Klookx ivs. —

Wy Hebb Ons L: Baerent Pieterssex Inscripties Gedaÿceert Dat Ons Ed.: Hn. Mayorx ÿvst Dan Cattoenx yaex in Ghíseratte Jacx. Dan boldacx Ybex, nittx bex sÿn Dan nieuwbx Cattoenx Gebax den ventroÿt Maetschappÿ Naer Ons Oorpex Omtrent mestanx Ge Chimeponÿ (t' Ybon Steedelingx Ongelucx 1000 Gls tex Ybex dan Amstdabat Bÿ Weleeys Op tox sendex, Ommet nicx Daex soo Bat dz ingt Ons sÿnsterx Hanex Comst

Dÿ

Bÿ Cÿnus Sedeeren Ob des Sayeb: Baser Obs Coopes dudw Bÿ Des Anderes lw Sameres S Rbeles-
meer voordeell Geues sal Gan. Item Datres Bÿ os
Dants-sw Partÿes landw voor Coopers Js Amadabath
Js tw Coopes Also Rbel tw Considereres id, Bÿ Jaer by
Grootw Rbin tres Ors. Bedalues Dat Ow Comps lot
minder Drÿs, Beter endw ten yeb: Dradigw sayteringw
sall Be Comen..

Salpeter Van yeb: sondemes Goedw quantitey srsoon Rbell Sinyes
Serasineerdw salpeter mit minder Or tres Moyteyn
Amadabath (Alr in Ayra) Comen versorges, ten resp
tetw mes in Amadabath yees versyot Gan penning.
norstw soo veel Rastidies Js Batesw Oistpÿtes met De
sibalternw Souuerneurs oues l'Abyl voores van diw
Speciw Dan in Ayra Onder vorpes id.

Jest Badw voorgenoomes Ors preiw tw nemes Ow yeerysch
200 b Salpeters ongera sinder Js soo Alsw ÿyl Detaet
reyche Compt gndw landes van Ar semeets (Daer Ow
meer tw Js substantiesstw spetiw van Oads Comt ob
tw Coopes Js in Amadabath tw Oor sÿÿnres, vbelegs
niet Alleenes L Al Lb: Robiat ob Ow man sondw prof
iteres. maer Ow Es Comp: sondw Beter endw sÿÿner
Ders salpeters. Alsw eenigw Jaers voorleedes van Ayra ont
fangen Deer t Beroomes E. Ors Aengesiet Dw Ed: H:
Mayoors By mis Sÿnw Ors vorderes Js Coop van salpet:
Js Vourratte Af Js Gedestreenes tes Aendses Os salpeter
Js Neederlant tot eenes laeges prÿs Gedaeft is
endw soo Goedw prof Sÿder niet rendeert) Alsw naer rede
Grolinnw endw Groetw onderwÿsten verkÿ Ssis. Dient
Daer tandw Vorderw Onderscheidinges tot naerder Gele
genÿt niet Gestelt.

Gndigo. Verwÿll Sÿnw Mayt Jen Commincke Gabaian ob Ow
Gerusts vant Ob breeckes endw vertreck van Bÿdw
Ow Europass Nation Gelÿk t Deer t Conss
Deb: Anil paest tw vermietiges E. By Sÿnw Commcks

Jermain

Iermen Bÿ Den Comp.e dict Handel sy Vooriyen vry Heyt
fauorabelen toe-ten staen. soo stadt Oesenmt.e tenen tobyssi
of ten Des Indigo sal een lang tot voldoeninge hem
Oeienden prys Comen Genegotieert Vberen Bÿ Aldie
Bÿden Den Natie, dies Handel enden Des nieuwe In
Coop met Bedoort op Merckingen mack Bÿ der sam
uenen Jonck Hebt beslen Jaers den eer volgende nt.
Oesiet met Allen ten nÿt Bindigen Jude tegen Den
Andere (Als stryt ten Coopen) Is des Indigo Op sooge
Meyns ten Jaren.

Omnen Absolcken Quaden Is voor Bÿden Den Comp.a nidenen
landen van Guscratten Is Hindustan, trafficquerende
Mack Oeslingen Gewoonte voor ten Coomen enden Des
Indigo Op Den Oude prys enden voet ten redressement
tot Eygen Anderen middel. Comen Bedencken of ten
voor telen Dan Den Capitulatien Anno 1633. met
Dien vanden eersten engelsen Comp.e Op dies Handel
Beraemt Andermael ten prolongeeren Is reprobeeren
enden met Goeden segen. soodanigh ten extenderen Als noodt
Is Omnen in ten Commenden Alden Mister tandt-
tuschen Bÿden Den Comp.e voor ten Coomen enden door
dien middel Den particulieren Coopluyden van Begu landt
Het benoodigt landt Indigo. ter Hant soo 't Doenen Gebeert
ten ter Hinderen enden Daeren bierigen In Coop ten Oor-
Matigen.

Want nacht Den macht Den Bouw luyden van Hack schuen
Arm enden Door Gebreken Wacht Bÿ nacht Syn nÿtsye
uergeet Eyenen Indigo sullen bermoogen ten Dagen. ten
sy van Bÿden Den Comp.e ab nieuwe met Goeden
Van benningen Gebrecken Onder strict soo sall Bÿ yder
Oüereen Coomingen Des Bel ten enden meer 1 Proffyt
Oeienden Indigo Gedüerig Onder Bÿden Den Comp.a
Bedwangen Gbreck. Omnen Daer Ongeenen borderen
Meyden ten nadtel. —

aer

Jaerentyendeel Ider Syn Bedoúsches Heedes Bewülsz
verbant Coopendaw, Ouw Gementionneerde Schrijvers
Ghebroordes Gebeúrt idts Sal tracktich twe Sinbonneers
tuduw twe ons Delfts Ommes f bes twe Oost twe Crÿgers
tuduw maleander dz broordeel Af f twe sidz t Vbelcke
Zÿ ouw Aryaw inHabitantes Gerenmarcqüedet Haeres
Indigo Ob twe Hooyer Prÿses Horides Oost Alÿbell
Vbeetendaw Comps diw nadr maels tot Haers Cont
emplatiez moetes Coopes.

Dez Indigo. Diana vbaf ondez treche van hinderlÿn
Seygen Bedoúst twe in Persia Ob f. HDoman de maa
Donrat ger teÿgert. S stoit naert voordeel van
veelaw Coopluÿdez nosz Hooyer Twe Climmez ver
mitt met ouw voorgenoemdaw Grootaw Caffila met
dat Ambassadeúr vands Grooten Mayor vbeinigh
endaw met Ouw schepen niet Gecoomen vbaf Oat vbel
verdorben Marchen in Hindúst van maechtez Mogste
Ende Sw Particulieraw Coopluÿdz Jz In Coop
Op nieuwz Met Alsaw nyt bindigez Jder Oez dez
vaugez voornaementz By Aldien vermercken Zydaw ouw
Engelsche endaw Nederlants, sw Comps nader Onder
Verbonden teÿgen Dez Anderen als om sÿn Dez anders
Indigo Ob Coopen, sonder naerder Dreÿg (soo sooch
Diw moghte Gheeds vbeez) om-taw sich Alvbelcken
mynt Bedinckende) met Sw voor Gemelte
Capitulatiez endaw Gez. verr treck. van penningez
Hendaw verzaminge Bouvbluÿdez sonder voor Gecoomen
endaw Gevbeert Vberdez.

Dan Alsoo met Diw vandaw Engelsche Comps in presence
Gestableert saw, dat met Ouw Portugees sÿn dz
Gespannen, eenigaw Contracten dez taw Gaez Grooted
sÿn Bedeinckez Heer t: Soo Sal By Gelegent
Heedez van Dinn tÿgez en Coop, dz meer ez.

Vrboiw=

Oirboir Brandw Comp^e Dienez verworden sonder nader facie
dieren op Coop (ghe^s voordez Ow^e huw Doüanieere^s ten
Rhaetw met Cleyne ghedeelte^z tot Bxfederendw Dryes^z be
Coopez men Begeerde^s daer Binders^z huw Rhees^z, Cygene^z
Roorbeelle^z in huw rhÿme^z.

Comme^s t Jen tacndw Jaer Dw Comp^e Goedw Dartÿw Indigo
Chirsee^s naer Nederlant huw retoúrneere^z, Comme^z Heez voor
deelder middel^z voorslae^z, dan Goedw Comme^s van pemin
Jendw Boúvs luyde^z (onder Beboorl^z Interest endw ver
pandingw van Allen Daere Goedere^z) op dez ghesaide^z
Indigo inyt huw Schepe^z, Bondendw ten tydw vant Nieuw
Jeerd^s dez cruaere^z Coopman int Dorp Chirsee^s (B:
Cos^t Búyte^z Amadabath ghelegen^z) Omme^s dez Anil soo
Daedt ghesneden endw op ghemaeckt is^t vandw Boere^z
onder ghewoone^z refractiew van Scepinst) huw Ontfange^z
endw in dien yeder Wachte^z huw Fleerse^z, Rhelcke bers^z tot
van pemimye^z Rhy voorderlet Arste^z, Jest dez Indigo
vandw voor Coopers inyt Ow Rhbeedw Hant op huw Coop
Naerdemaell Rhy cruaere^z Hebbe^z hy húyde^z dez Indigo
niet alleene^z Merckel^z vermenye^z ne vernals^z, maer
Boonen Dit^z, diew niet dan met Groote Rhin^z tez Ander
maell Om Jene^z. All vbelesew met Heet Hende achter
huÿde^z huw verstreckez Can Rhorde^z voorye Comez.

By desew Selegent Heyt, Dat Os Commiese van Hind
ú^t tan nyt eyges motÿ^t gelieft Heeft, dez
Hatel^z omt Warst huw vernietiye^z, ende Bÿdw Ow europass
Natie^z Bÿ synw Commiesheÿckew Herman, dit^z Handell
in voorige libertÿts exercitiew aen huw Biede^z sonder enbaer
arste^z Oat synw Ed^r dez H^r Gouverneur Genl beneffens
eenige cieraden ende rarew Geschenckez van China endw Japan
(vereyninge costendw) een missive Aen synw May^t debes^z
Omme Calvoort de gewoonelÿckes eerbiedigyw verbsenieert
Synen May^t vreyen Ow Goedw Genegent^d huw vreluaert
vandw Nederlantse^n Natiew in sonderlaez vandw Amiss^z
Monopolium met veele complementen Naer Oer moore
Rhÿsen) Onderdanigh^t huw Bedanckez ende eenmael nacckich
huw verstaez Heing, Diuersw geboden, Oúer lastez ende exactie

Rhelegew

Abelcke dw onse eenige facte geleedt int af
dese Comp[a] rycke Cargasoenen door yelck suerstige Gouuerneurs
onderuoorbe Syn geuoecht Jaerlicx seuse obedientie
verdoncken, dat Syne May[t] gelieue dw Nederlants Natie
onder saluegaarde te nemen & by nieuus fauorable mandemente
te vergunnen.

4 Dat In conformite vande jongst verleende Sermaene soo
Ghemeer Syne May[t] ytterstinsel van onse goedere aen
Leefdaeme betaelt syn, ende andere Plaetsen niet gefoui
sullen Ubeesen te betalen.

4 Dat Soovanneer dw yererstinge, soo van op yaende als af
commende Cargasoen (yck boeck genoemt) inde set Dalene
Betaelt Syn, dw selue pronct in d' Mpl Vandiye Gedespenseert
sonder Dat dw selue Adaer tot onsen merckel: Interest aen yeuen
d' Uberen.

4 Dat dw yererstinge als voore voldaen Ubeese: generale alle ende
Cargadoemen yeet uyt gesondert mooge betalinee uytloop
ende aende meer liedende verhandel: sonder Dat dw
Subalterne Gouuerneurs (yck Gade: eniadre vbort)
sulck vermooge naer Gaere Willen ende ordre stelen prys
dw selue den Dater te Boord.

4 Dat (achtervolgende Syn May[t] uyt drucke) beuel) eygene
Heydensche Vaysen, Carosse, Vaderen & Dwe: Comice vbeyt
beuryden sulck vermooge van onse op Coome & affgaende
goedere eenige Dolk ofte yererstingel te yemiet
sy met yoet Heyl, bedrauen of onder vbat pratee
Het soude mooge Ubesy Also Syne May[t] yererstinge
voor al in Vandaer gestelt is.

4 Dat van Alle reuerye inde vbeyen beuryt mooge vberd
& Op onse Aenclachte alle Gouuerneurs ye & Ge
Vbaysters verplicht sulck Ubeesy den dw naer tydeleyc Dorp
dw yeroot te sowe goedere te soucken, ofte dessel ter
goedinge verplicht sy: Dy respecte beetuyt inde Oorpe
dw roopers aengesonde Uberen. Item dat onse Cassia

soo yets morste ontbreeckt alles Hulpe ende bÿstant sÿns doets
Ons schÿns voor alle feyt ls. geobtedueert. Ons cuer las ts Belpes
Berÿyoes. –

Dat ons Cassilas ob yeenigue Placts. Arrestabel Lenige
cuer las t yedae, of tans t Pas ivee sal mooges ontnoomt
Aberdes.

Dat ob alles Placts vbaer Handelt Does of tans drÿues Ouges
Biedert verphrst sÿns Abeses onse schÿldenaetes (sonder eenige
commissie of tans ÿyt stelt van hÿt) tot ons Rompte be
talinge tans Constringeres.

Dat alles dus Maetschlaets in dien tans vanden Nederlants
Oostindischen Comps van Ouses t vbteges sÿns Coupes vercoop
Handelt Does endue onse yeresstrigt Distincts, Ons tyeenhoms
geboedes vbert dus respective regenten ofte stat Boiders aets
tus Seggen sonder eenigue Sekupes mooges Does, sonder (alst dic
maelt nost gebeurt) dus schÿns coucrstue of tans Hadre nindre
Hun sÿns vermooges daer ouer moyelt tus valles of tans mis
Handelt, vel wind dus schuue niet eenige yefingeerdue practaet
tans Belas tes Ons in Hands vans verster tans Stelles omme
onder goodanigt schÿn des Sel Clts middels a Ste neemt
(yelt nost dit Jaer in Amadabath vanos Heers. genoue
Soueuemeuts Camperchdam: Onder leyt ilt) maet
soet Gebeurdue denis missier tant voor vieluue t Schuue
Ab d aenclarstue van partÿue yeinnert Scerdue, Oost de rest
pectiue Nederlants Capiteÿns Hulle yecerrigeert
of tans naet yelegents gheaccomodeert Abeedes.

Dat des Anil Ons andere Handelt in Synnue May landgou
ver Hindert Hulles mooges berÿolges, sonder meet met eenige
mdÿnbue co tÿymes besbaert tus Abeedes.

Dat dus Inwbaetes van Douros Ons ouse Specereyes ofte andere
Cas silas trÿ Ons branche ouer Sus Reiick Ons tot indue
Comps Buyse in Agra mooges aes coomes sonder moyte
van Hoff eenigue yeresticsÿt (soo sÿ bet noemt)
of tans ybs anderst tans betaelt nost dat dus yoedets yeop
ent of tans besistinst Hulles Abeedes

Laegstbs.

Dacstes dat hyrnae May gelieuwe dae geamotteerde vryheede
By hyrnae nieuwe favorable mandamente aen dae Nederlandt
Raetuae voor t alle hyder goe lange dae selue in hyrnae
May^is landen verblyue, te prefigeeren: ende met byson-
dae Domeneurs Sen: Particulieren Heer: ofte
dessel te volmachtigen te beneer t selue te ge-
moet te trachten te laeten blyck (tgeene hy voorste
onslach geuen sall) of te dat by claechte daer ouer
naer exigentie van saecken sullen ver trac t verder.
Alsoo veele subalterne Domineurs te hacre ge-
substitueerde ob ons oirt deyl van geeffineerde formae
excipieren ongefondeerde actien in brenge te alsoo sonder
gud fot daer de debite voorneemen te geracten
ende huiten meer als vijfe Doe: uyt de rabotten
vanden Ouer Coepman Salomon voer kneght Hoe
Coopman Isbrant Dieters soe respectyue (dyen ons
acht ende eygendsathen vant Hof t te dae troye
valt) exactien bescoomenthen bewint t hyr) sullen voordan
tot meerder libertey t vanae Diserate te Hindo
stanae becommerde Negotie te resistent sien vanden
self te quaet willigae Domineurs nodigte
verrey t slaen.

Ende prammente te vry dencken ons by te Comme ver-
geconcedeert vbesenae, suez. (behalue dae voorsz
van alle vbyderae quaden in brengen) groote gerus
fuyt te voordeel dacren dae Comp^e van beede
staet te onderhoorige laet rez beuryden te in dacre
straet Commertie groote te stacndecoomen, dat
enteyz by alsoe vele Dae by deze gans tuyt
occasie dae voorsz geneet middel met voorneemen te
Doo: Sen: May: eenmael sonder beduncken
te voorgemelt tweede gebeden doez ver tacht
te dat van naermael te behoorlic versoecken gae ver
loengen: Soo stact gestuyt te lubyt tel of te

dae.

dese ydt nochminderdes subalterne Bouwmeesters knechts
vaersters ende volmacht, sullen daer van tijt tot tijt ver-
cloecken ons Comps goeder ende daerse dienaers voorder
exactick ende vracatick aen hun doen.

Item voor dach sullen mit vlijt ende by gelegentheyt gratitudo
gelijckende met alle eerbiedicheyt ende verwijs solemniteyt
over twee leeckers ende statick ende respectyf voor synne
Mayt: hun versoeninge bedancken yets extraordinaire coste
gedaen, of hun eenige exhibitie sal leyden, anders als een
residerende Coopman als gesonden van bedachten dach
des tijtel van gesant of twee ambassadeurs, alhun groote
genoechs ende excessive expensis soude naer dach smaeck, soo
sij connibt het met een Conditie vande Comp^a (wiens
staet by een Coopmans, ende niet van dese Hoofden ver-
mooge moet geconsidereert werden) niet over dese: ende
soude oock niet seyen taende vberijnich tot een Salegue
voordere.

Item sal in alle desen Indies tanse gebeden, alsdan de
Comp^a onder de bescherminge ende tijtel behagen van een
machtige prince endee vele gelusticge Bouwmeesters
moeten handen, insonderheyt enige discreete
Persoone tot Directeurs ende oppe Hoofden deser
Handelt vereyst gerequireert, voirts Matrosen ende An-
dere ommegaende, des presents diene nit sij dan ommegaes
gedaen diemen soo bedachtig maeckes, dat dach mesne dese
ijmt twee ende vele benevolentie van groote geexpecteert
werd: soo is insonderheyt den enige discreet oppe
Hoofden int Comptoir dyra (als synde t Hoofd van
Commercie ende met de importantie van Handelinge verstelt
van noode) omme in alle voorvallende gelegentheyt beede ons
gemeene Oirboir vande Comp^a te verioorderen, ende alle
voorgenoomen gebeden tegen de Comp^a gode ende
dinaers te hinderen ende dese ijmbers vande Heeren
asaph de Dan ende Assalet de Dan, (diene onse natie
altijt vaer ende soe gedaene Decreet, gebleeckende.

Debbes.

Hebbez / voordaw Nederlantsaw Comp[a]. in deúotiw te soúdz
ze hw bevbaerez, alsoo ag Oesdel[f] ts[t] saúeúr oft maleúo
lentiw dw Comp[a]. (in allw voorvalkendw af[f]aires omtrem
Symmw May[at] (als[t] veelw bÿ dez gelúkz vermooyendw) th
Hoochdslez yeleeyz is[t]. vbant dit staet vbel ag le merkez
dat dw Comp[a]. nÿt jonst (e) vrúntschab (e) niet door-
Obligatiw ofte verbant) des Handel van Symmw May[at]
vberf lotw yestaez Sal vbÿ met Symmw May[at], ende
Jacmez moetz traf[f]iqúeren (e) omgaez. endw dez
Halvez dalmez dw yrootz moetz eerz, dw ydmeerdaw
Coopliyoez needericht tractéren, (e) dw minderaw niet
Daúvbez endw suaeúvbez niet dient oúer de Halv[e] tw
Hackz. Tristitiam, arroganciam et auaritiam
siraciscia. sotentium Critia. m[o] medicas, seyt dez.
vermaerf persoon van Ons[e] lÿdw int yrot[e] van vbat
Conditiw sy sÿd, met meef vbÿsez (e) met Groote voor
first Handez vbant asw Indisyw Ratiz voornae
merkz dw Mooriz) ancklir[f]icht (e) sroúvbloos sÿn
endw van ons[e] tot nosf[t] toew het yeúoez ye dat
dat vbÿ licstez tw bedrieyz sÿz. Immerd[e] oubtúyz
(e) opz Harlich. dat dw onderwindingaw (e) allez.
sydz maer tw vele Heer[e] t aengevbeezez..

Dw onlangs aengebrafftaw oúer yrootaw yedeehtez van Spetery
(e) in sonderh: Principalick (in Noot (e) vermeliorez
vÿt Nederlant (e) Engelant. Hebbez dw Landez van
Guserattaw (e) Hindistan soo danÿz vermelt, dat
yeenaw fondamenteelaw berecht comez yedúez, vbat spetiez
van Coopmansgatbez in Quantitdaw (e) Qualitaw Jaerlix
met yredaw vbinstz tw debeteeraez stack sulde voor eerst
maer eltenaw yedeehtez (e) Coomz seyt) noodsakelick mate
van Spetereyez nader dw Guserattsaw yevbesten, diennez
yesondez, ommaw niet yeldertz: diaw landez tw endecroppez
(e) den inderdet tw bedrieyz (e) dit alles voor dez Jaer
of tw soo Langaw dw oúdaw restaintez in Agra Amadab

aal[l] d:

Inden Coüraat aenden man gebracht fijn: Cramer de voorige prijsen comen in gelooft. Ende dien volgen de gelijcke handelinge voorige staet gestaelt worden. -

Het suijt timmeren voornamentlijck ter respect vanden Macis Nooten ende tompen dat men qualijcken mooghen is Jemant den Comp^e den merckt bedruijen can. Nayen dienen in goeder qualiteyt gesonden, ommen lijden den Deuch ende zijdelijck op den Cust van Coromandel of Suratte in Persia ten Cadix ende Hacx gesuijkerde handel over Macassar inden quartieren van Amboina, bij gebreke van gepretendeerden volgen ten den doch abbandonneren. -

Lijst voor gaende Landen van Suratte, ende Indistan, worden Jaren met goeden volgen ten gesuijkerden ende vertiert den onderlacenden quantiteyt van Specerijen ende Indische Manufacturen ten vollen.

:15: /20: H ℔ Nayelen
:16: /18: O ℔ Nooten
:10: /12: O: ℔ tompen
:20: /25: - - Socquelen Macis of ten fortijn
:35: /40: O ℔ Saffran Oorit
:6: /7: O ℔ Sandel Oorit
:2: /: 3: O ℔ Aguil Oorit

8. Wat quantiteyt dat meerder gebroken wert, is ten over wort ende can niet dan den goeden meerder in tallijn matich ende ten minder distance doch redelijck. Dan wanneer den wert van dien cant gesloten, ende den doe voor over den Cust van Coromandel wat ten verhinderd, sonden den boven tacen eijsch wel 1/4 mooghen vermeerdert worden.

Dat quijnen hijn nogh tamen. Begeert ende den Jongsten ijder sonder partijen in Souratte aenden Moors gesuijckerde Marmosa meer ten deele met zijn ten vercocht Silex eenigen Car ten tacen wel mooghen derwaerts gesonden worden: Naerden maet den Engelsen eyenen

quantiteyt

quantiteyt meer aenbrengt, teenige stucken van groot coleur-
sonder met Dost van Syrac (als wesen dese leuerye
rande Comincke) seer begeert sijn. Daer tegenoer dese
roode Cosseniz in yustraten meer als getrocken sal
Daer van valeur ooc meerder prijs Dach als selfs tot eij
pro Anijs alhier Corten. Desse sullen bij voorij. —

Sinesse sijde

Souuele Chinees sijde is Presentelijck niet getrocken als
dient eyenen gesonden, voor dese alter diuersen bij dese
Marjadijnen in Amadabat resteerden. Vertoont sijn dese
sorty slue partyen is Anno 1633 vertoont tot 166 roppias
dese Maen of trent 3 1/2 Hollants daer presentelijck
mach 118 roppias Dach marg. sulex ditto sijden niet
veel meerder veruult sijn in Nederlant Can gedebiteert
worden als also.

Fin. loot gebrandt, quick sulfer.

Fin Dat Vermelioen of quick suluer geest is merckelijck verlies
gen. bij dese vertoonde partyen met dese schepen Banda
en Lymont adventuren nijt Nederlant aengecomen,
te sien is: Sulex dient in geenen quantiteyt altoos ge
sonden. —

Want onverandert voorden onderuindt en derlijck bij mancquem
van goeden sin tarjen of te beoorden teen sijn, en ge
deijden quicksiluer is gesuppoteert: Soo Wil Wo
bij dese gesonden factuyren en gesloten negoot voorgaen
niet sonder Admiraten bedroyen ommen vorderen spillingen
en dexter sinen schaden voor te coomen, alle quicksiluer
in Nederlant gemelt dient in Cruijsen steenen Cannen
joder Aonden gegeuen 50 lb en 60 lb Hollants
alsoo geset tobee en tobeen in vierkante Doosen Cashens
vol dijst gestreen en gedaempt. en int middel
doorschooten, ommen dese Cannen vande anderen te scheyden
sullen van boomen schacht en mooyen lijden, mits al voor
omsichtelijck te lesen dese Cannen dijst en sonder eenigen
sandel of vorder lettagien verroerdaergen soudden vermengt

sijn

Sÿn, dat met dese geseÿde Cannen dennÿnen daeghe voorde-
schepinÿnen hare vullen, ende Cooperen gedreghene heeren hare
genoÿne sadin can erÿonden Worden, Sÿ sÿn tineert, soo dit ge-
brÿcke een maelle boot inte vaerte gestelt, dese Comp^e sal
van soodanigen grootten Lecayen ende onlierdrayetÿcken als
nader maelt beÿnÿt sÿn. —

Dese spÿeceryen ende Generale alsse nÿt lants Coopmanschap
tref lÿc deze Hoogh lÿc merckt ende meer hare consumptie
in Syra vberende, ende middel pÿnt naerdese omleyyende Landen
van Poÿrob, La Goor, Mosth Dan, etc. ende voorde stapel
van alsse Manefactuÿre hare Considereert, Want sÿ soon
Soÿrrattes of hare Amadabath, als particulieren Coophÿn
de ÿedebeteert sÿnde, met Cafilas naer geneemneert
Syra ende om leyyende plaets vberde op ÿenoert, omme
de Hooghe lÿc prÿs endese meeste verlierÿnen hare Hadde
Mengesich ÿe Heel ghÿseratten ten respecte dese menighte
van Heydens hare Cas lÿc, diese ÿers of hare vbeinige
spÿeceryen in Haers Cost ÿebrÿnÿcghen, niet macht
sÿn sÿ dat achter hare deel vande spÿeceryen, Dese
Jaers gesonde vber. lÿc hare verliere —

Des Halues omme dese vbÿn lÿc van 30, 40, 50, etc. Ps. Cto
diese dese voorcoopers (boÿes alsse ongelde) in Soÿrratt bÿ
op sendes Ds. vercoopes van ÿdementionneerde spÿeceryen ende
Cleets, voorde Gener: Comp^e (tot subsistentie van
Haers staet ende outla tinÿen van ongelde, diese onÿermÿde
lÿckes inde Geÿserattse landen ÿedaen diennes hare
erlanges, ende sonder ÿnsich hare Boodes eenige spÿeceryen
den eenige Benaense Coophÿn in Soÿrratte ÿe
noÿrsaem tot Haers Willes heÿne ende factorie hare ver
coopen maer alsse soo diese niet dese besoeche aencomende Be
Hoore ÿedonditionneert niet dese versoeckende Cafilas
naer Syra op hare sendes, omme alsoe met ÿemacke
ende tot seer vbÿn ende geÿendese Prÿse ÿedebeteert te vberde
Abelgaers hÿnÿere ÿuancen dese ongelde van Cattoo —

Comptoir

Comptoir niet alleenelijck rycke ende suppoosteerlijck sal, maer onse residentie sullen altijt bij der hant wesen, omme de penningh van gedaene speceryen geprocedeert, tegen anil, timbers of ane eenige andere proffijt gelijcke Copmanschappen ons aen sullen: of ane met L: Q: Z: schepen of G: te Londen willen of sullen remitteren, ter plaetse ons daer van noode sijn.

Item wert de Heeren vaste gheloofd dat eenige opinieerde voor de Compe vorderlijck is, daer aen ane brengen Cargasoen in der slave prijs Courant in Contratten ane vercoopen of tot gereet gelt ane maecken, omme de contanten tegen de gerechte retours dateerlijck ane bel-leeden of ane renuijeerden ter plaetsen daer men verder gerequireert, dan de gedeelte bij de Mayasijnen te Londen, of ane naer andere Comptoiren op ane senden: Waerdemael de gepresumeerde winste seer veel sijn in ongelden, laetagie ende verloopen interest ende Consumeeren, de den verstoonden proffijte (op verre naer) niet aenbrengen.

Naer dien tegen stact voordrom acte ane meerderen dat de particulieren Coopluyden of ane voorcoopers, soodanige ongelden ende interest ende meerder sorge nadien voren ane reeden ende eenige goederen sullen der stadt sonder dat op meerder winste ane te brengen: behalven (ende voren vande incoop gesegt) dat daer ongelden van Capitale in op senden ende versoecken van Secretarijs alsoo daer Coopmanschappen, naer andere eijsch verre gelegene landen voren den gebeelden ende subalterne Commissarijs ende wachters vertoonen inde voorn grootte brantste ende meerder macht gelden aen daer Vicariis voorn subaerde valt, dan dien van onse Nederlanden (alsoo 's Conincx fermas ende respect den Contrent sijnen Mat" ende alle groote genietes, voren de Corbitantie ende gebeelden voorn voorden voor gecommen, dien den voorsz par-

ticulieren

particulieren ende Actien goederen niet en comen ontgaen met Cassilas op Cassel reysende goederen vberen.

Item naerdemael dagelicx eenige, dese voorgemelde particuliere Coopluyden, by dese voorcomste vbersenden van spetereyen groote vbinnelicx dese, sulcx sy van jaer tot jaer draegen des voor coop-lue continuerden, vbelcke niet konde voorneemen by alsoo yeder merckelick advancen daer by lue calculeeren vbel tegen Actionnaren aen den Ed: Comp^a soo dannyen profyten niet toe geeigent ommen daer op des Comptoirs lue konden dat synne vermaken ongelden by de vertes van meergesciden spetereyen can vinden ende behalven dat met soo veele anderen importanten handelingen gemeen schap dede.

Item Soumatten syn oock mede seden Coopluyden, dese den gemelden partyen marckelick syn, als eenen Virgenboom Maen party, des Comp^a vbisselaer, daer van dese lant tegenoyt dertel synen naem bekent maeckten, soo de ontsaet van Malitien Sensitiven Mimosa, ommen synne stact ende rycksom voor den vberborgen lue konden also dese selve gemelden lue ontgaen als andere Coopluyden diene vbeyen syn groot vermoyen dan: aensien ontrent onsen Actien met vbeinich yuers. Sulcx de goederen voor den vanden Comp^a synden gecontracteerden ende binnen Coopluyden met clynen gedeelten vberden niet gesocht, of twee ofte drie nadien vanden Comp^a onder protexien van onsen Cassilas gelegen van Nederlanders nader eygen Oh gesonden, daermen den Comp^s factoren constituyert, dese voor synnen particulieren redeninghen toe vercoopen (de den Comptoire eenigen erfenissen) als dienaers te vbillen toe stacken door dit gebruycken den Vorsten Raden barde in soodanigen als sy gecomen. Dat geen vreemden Coopluyden binnen syn voorvbeert of twee seyen vbooraleen den Comp^a loopen dreuen als doen, ommen naer denigen goederen,

goeders hare vrayt Waer onder dese Comp.as macktslacks
van dem dagen ghesubmecteert verdenden beclaeyghs=
Haere personagien hare spelt verelt. ....

Mede hebben aengemerckt, dese voorgenoten Nacht part
voors de Coepmans ghaften aende andere Coephÿde of
den naem vande Comp.a (als voors) met goede winst
(also voor voor waer prÿsen dem verlaten ghÿ, verco
after diese selue vande Comp.a finalÿcken gecontracte
Heeft wel verstendese niemant binnen ghÿ kennisse
dese goeders sulcks aenslags, of twee dem es onderstee
doen: Ten tÿden dan beneffens sodanige Coephÿde
(diese blinden meÿnen Hy als Factoor vande Comp.a
gebruÿcken voert) quamen in de geaccordeerde partÿe
een contingent voeten met dese winste diese van sÿne
Compagnons genieten sÿ deselue betaelt voerts door
dien corte Jaers es ongeloofflÿcken rÿckdom
Heeft verfaemelt. ....

Dese voorÿs soo langhe desen graeue Menden ghetolereert ghe
sints twee verbaelts Tract eenighe particuliere Coephÿde
van Ghistratten sulcks pooghe dese als twee brenghen carga
by den ganten, sonder partÿe of twee eenighe gedeelte, in Zeelant
van Comp.a in te coopen: Es hÿ voorbaelde Wisselaers
authoriteÿt nietsgaeders dese Hooge Mogentlacks ampliss
delen eenmael naer beldoors voorde besnoeyt, es dese vreemde
Coephÿde, diese tot noch in dat ghenen stedeghen, dat ons
Naen parck dese goeders vande Comp.e (es niet sÿn eÿghen
vercoopt, es daerinne meer als Factoor dem gebruÿcken
Laet, dese Comp.e ghedoghen vryelÿck es sonder scrupel mooghen
gebruÿcghen. -

Ten leste voornaementlÿck es ons ghebleken van vercoop der
specerÿen, waermede dese Comp.e naer laet ghenaeden comen
Landen sonder datmen beletten diese. Hÿ maniere van
Monopolium als den meer gementioneerden Middelaer te
vercoops es soo ghestaelt hÿt dese Landen ten ruÿnen,

Met

Met Coopmans-schepen diuersche landen ende eygelsche ende andere Natien beneffens
onse eigene marchen gebroght worden dient nae gelegentheyt gesonden
tgy door schenkinge ofte spillinge ende meerder verlies voor te comen
in Contracten prijs Contant dese eere die Coopman doet bestaen
te debeteeren of te nemen op Consideratie voore geene dispeert, naer
Amadabath ende Syra ofte senden . . .

Engelsen ende Portugeesen Consistentie.

Item dat den Engelsen Natie alle marct voorleeden Jaer nae Sumatra
Cormandell Bantem ende den Eylanden van Comoren vaeren
doet hun fleet schepen nae den anderen toe reeden inden Comoro
te Dalieu voedrom veel Cruycroome den nae volgende Treffen
ende Jacht toe vaeren

den 18 Sept. t Jaer den Intellegention Comende met Diuse naer
Bantam.

den 14 October t Schip den Wapen graef t Comende van Eylandt
van Comoren.

den 15 dito t Schip den reformatie met 150 last peper
van Sumatra.

den 26 dito den Schepen londen ende Hoop veel in April 1634 uyt
Engelant vertrocken.

den 19 Nouemb. t Schip den Jonas met 100 Backs als Boreas
Eyden van persia.

den 1 Decem. t Schip den Vlee schuyt in April laest leeden
uyt engelant yes: ende alvoorens in persia ende
Surratte t

Item dit midden soeckt Debbes soodanige Capetacken beroomen
dat alle Daeren loopende penninge abeposito monteerende ter
dier tijt ontrent 300 rebias ofte 840 gulden Syn
als t gelegt t Jaer secreguer (gelijck den Heere Generael majoors
Duyfkens) dat Daere oulangs gedaene contra ende voorspoedige
voyagie, den Engelsen Comp. groote ruine tes sonder toe
brenge; by aldien gesciede proffijten ende meer inden handel
soude interest Dier toe landen niet vaeren gesmoten
vaer van sijn remaet Outlas t beg: gelt Jo voor raet
om mindere Incoop aen te vangen by der Hant Debbenden
ende met veel volcks, grooten schepen ende Coste Comptoirs
beschaert synden, sonder eerlangs trouaren vaerden in vaer
kinnen tact Daere secreguer Consequentie sonder
coomen te verualle . .

Welck dz nieuws aengecoomen president Mr: William met vroy
edz man van sonderlinge dexteriteyt vrÿdez voorsiende
Heer van: acz vany synder regeringe voor Raedt
gebaringeedz vrillez voorcoomez en prauenitiez, met reden
van allen extraordonadrie onyeloez tot eer dardz en minder,
als dien van synen antecessr Heinrÿ Prinse vlissingz van allen en
prof litabelen Comptoiriez en verseindz van allen ouertollige
dinaedz.—

Den: meedem vrelgemeet president considererende: dat sinodem ge
stadten van Handel door verbeserne Calamiteyten en
den Narmiticiuz anil past verroor sadeket, vandz keyserne
Heer yetraest met den portugeesez etnigen vorderz conditie
onder dz naem van bestant of truce vreede acz sue yaz:
omme niet allenedz Raedt Handel met minder marsz
van sceepez sue vertiolyen en vorder inst sue spreyds mach
den eigenen dz dient sue en voordeel vande yemeene por
tugeesez sue gebruycken.

Item sinodem dat sadeguen naer dese ge Hondz secrete
correspondentie met eendz Jesuviets, padre yenadut
Nonso Remao. soo verre yebraest, dat dz keyserende
vyerery Condemin Hatedz yeat sisteert met synen
raden den aengeboden vreede, by maniere van treues
of sues stil tant Heer acz yeneomen en met dz voors
president in yoa persones yesolenniseert: soo als
vlyden Ed: Heeren oorderz alter Coopmanz Batrent pieterse
met Het vorder yepas seerden omt landez vbert
aengez, dat vbien Mis sinen (om cort te vlesen)
ondt yedrayen.

Dez vreede Hondz voor den Compagt stadez Commercie
inden Diserats en persiasen Lands seer nadelich
en prajudicabel. Zdant den portugeesez van eigen
Nanalen marktz ontleedingt en niemans dan der
Nederlanderz sue vroeg Hebben, allen denoyen

Hebben.—

stilte aen vbenden groote ende gewelde[n] Admadi[n] in [illegible] ommae[n] der steede[n] van: Comp[e] vanden [illegible] [illegible] gebruyckt vanden Coninckx tegen [illegible] verhinderen cuel[illegible] sulcx dat Vwe Ed[n] hier tegen stilte genoodsaeckt sijn [illegible] van tijt op tijt die [illegible] vloote sijn [illegible] sende, [illegible] dese handel met meerder onyeden [illegible] vernolyen, by aldien [illegible] niet t'eenemael beyeent [illegible] verlaten, [illegible] onsen [illegible] eer [illegible] [illegible] gelijcx [illegible] vredelijcx [illegible] laten [illegible] sedert[illegible].

[illegible] Ingelse (gelijck by [illegible] vredens [illegible] alle [illegible] actien Notoyre[n] [illegible] boor Nederlantsche Portugese[n] dibilen consistituen met Haer secoers of [illegible] Reuberalitey[illegible] [illegible] onder [illegible] tittel, [illegible] Nederlantsche Comp[e] ons [illegible] op peri[illegible] [illegible] Disceratten met meerder macht [illegible] insupportable [illegible] [illegible] [illegible] vernolyen, of [illegible] by-manieque[n] van gepreteendeerde [illegible] [illegible] (den respecten van [illegible] Sympatijen t'eenemael [illegible] verlaten, [illegible] Haer beyoen vreedel[illegible] in [illegible] tijden [illegible] [illegible] gedinequeme[illegible] [illegible] dienen [illegible] van onser [illegible] mede [illegible] vrienden [illegible] maechen, ommae[n] met dessel[illegible] [illegible] behulp [illegible] [illegible] [illegible] rijcxen [illegible] lande ende [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] also Haer ende der Engelsen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Want tgoet huwe landen en huwe vrachten besloten en van alle
hoe voer onbetw. door gebreke van bindt en alle andere
noetsakelicheden Artic, daer van in voorraet niet gepromoveert is
met bat want geoordeelt wert en sal dienstigen beleyden
mijt huwe stadt in vrekeren geniall dese Comp. teenemael
handen maest der portugees soudan wesen, omplaeyt en
niet alleneb dese kraet tyeglaen ab Persia en guisarat
mede mede der Wint geëindet Neder Handel langs
dese Segelen Cust van India en Malabar
alleneb besitt. Dat wel en gerbens staen voet
dese Generaelen Nederlants Comp. seer voor
derleygen sudeten vlaer. -

Wegent de Hael. Den Raedt vant Jabits Vaertuys commende van persia
vant dabits vaertuys dirft wij sonder Handelingen met Noorcyt: gem: Comme
van Visiapoir athaerent seer becommen en instructien
maeckt sal: Naerdemael dito vaertuys en t meerendeel
vandes ingelaedt yoederen een van synen May. Hoon
dingen toen behoort, diene alreedt (gelt by translac
van Mis sinen hier afterstaende can gesien bord)
en dese resolutien seer erns teb en vrindel doch hstyues
Aert. Sulex ooch wel condt gebeurt by aldien
geen behoorl satisfactie becomt, naer materdaet
oirt Raden claerst en synen May. van persia
(als voren by den selven vermoogende) sullen doen, en de
Comp. desgelicx meyten sall werden acuyedacht gebr,
alreedt bespeurt Hebben den Sillam van Lameron
int neemen vant genoemde Vaertuys niet alten groten
verzenoegen Hadden. -

Wij vonden in desen conjuncture dese vreedigen toestant
vandien Handel of twee dry gebruyck van Raden
Reeden als voren weren uitter en dien tyden als woorden
voren Comp. by d'een Hadelingen vant Noorden
Vaertuys becomen Aert en leereden also politicque

teyllen.

ende Datmen sijn om yeder minder inconvenients Dabile
Bazaert van grooter substantie geacht te worden stelle daerom
sij sonder divisie Datmen met den van Dabul sal
draghen te reconsilieren ende den eygenaer van den aengeslagen
goederen met soo veel als mooyen sijn te betalen
Item Datmen de Boorden in toecomende alsulegginge te
doen executeren: want dat consequentie niet dan moyen
ondancksaem ende den Comp^a Handel in quartieren van
Persia seer connen prejudicieren ende verhinderen.....

De Contracten Souverein Mirmosa Deel der
saen Bach: want voorgenentionneerde Dabile niettemin
niet qualijck connen dijden of den Comp^a der aengaende
eenige vexatie aengedaen Naerdemael synen May^t de
grooten magon ende de Communick van Visiapoin staen in
termijn van oorlooge ende dat op de Souverein
meninge ende intercessie des den van dabul gedaen
onsen geditineerden Nederlander niet en Deel ge-
connen gerelaxeert crijgen: waeromme van geen vergeding
gehoopt Deel alleenlijck Sende de Souverein
blacke versoeck den slaetkinge want volcke als wees
machtinati des of den mosselmans van de geloof
ende godts dienst welcke versoeck de gem: Souverein
op goeder consideratie breeder inden resolutie van 6 dec
Decerneert bij dese Raet weert toe gelaten: Com-
mer ter dier hijt van eenige gesuspecteert weert
den Heuvetsap van den van Dabul ende hinne
May^t van Visiapoin als desen affliction dat den
Engelsen met den Portugees gelaeten aengespannen
den Comp^a in toecommende wel connen den staeden
coomen.....

De welke gemelde Contracten Souverein
Mirmosa Deel eenige saken aen een volgende
saeter sieden den geweesene superieure van
Ballaita voorgeslagen ende door hunne mijnheeren
aen.....

den ilest: Do: versoght als sij tentwaen van s. stepn. volcht, omme
met dese stn begift Saman Aez haer tal is woordt yroot
Mayol. haer haer inwaderez, dan alsoo Voorst: Soiuicrneurs
Beymest: onder Bandelingen met den portingees, ter diet syt
seer suspect waert is by verl tandingen gevoordeelt wiert: sijz
voorl tellingen allenst: tenderen, ommen den ongen den tongen
haer stabbez, is haer verl tach wat op goeden consideratie by
ilest: Do: lanyez syt secretest: inden mein gesonden: Desgl
ilest: Do: gedaghtez Soiuicrneurs noyt sinael anderwart
gelieft i haer geuez. maer reciproocquest: niet Voor stn
Complementos (naer der Moorez gelyk haer belest: stest:
sl gesecht; niet segez tacnden van syl let syt by
syn versoucht segent haer prsistenez ....

Ommen met een van byden den Commingez by forma van Juic ennig
condritt aen haer gaez, vbycquis desen Sidaringeed: Dat gem:
Mayt: met dez anderez syz vyanden is sterminit van Oorloogen
is seer gelooert: oiet des anderen staet: sulcx den Visiapour-
cal Oerwel bes i geleegez) segt den portingees, den Bandt
biedenden dez grootez liefdes tot dyant crygz soldz naerdemael
syn incompt: aang van Suseratte, dien Voornamentz
by den Mo Soumrats, is Cambays Bandel bes tacz, dat
door merckes sonder declinerez: Besluis dat Voo: Gem:
Mayt: niet vbeinich soudt bedunst vldes, dz Visiapouw
met onsen Hulpen Voo of twe anderen portingees, soo plaets
omtrent synnen Lands paelenden geconquest teert Debbez,
van synnen Lee Baenez, als Soumrats, Brotchia
Cambay als haer verlies Der Balitz dz gevbendt
saergnen vbaeren byden Voo: Gem: Comingez met dz
anderez gereconsilieert gesamentl soodanigen conquest tich
met ons secoers twe vbaeter soldz byder Dant neemt
sy soon den gelegent: presenteerden soo vbeets niet of twe
den segt vbordigen staet vanden Comp: alsulcx
destyndz aen tw Vanyn stille vbille gedeegt, Besluis
Dier van genomt Gestreetz Voindz, ommen Ilest: Do:
met onnodigen discoez met haer simportinentz.

Voorstander ommen Bÿ desen gelegentheyt Ende occasie onsen geswoornen Vyands staet in gedenckingen ouden ende huysen stellig. Daer niet alleen set verwaerloste seeckers van Noortwyck Ende anderen quartieren af sal huys ende cruyt (soo het goedt gesenen) in onsen gewelt ende wil cryghen. Maer ooch Daer nae gants aen Dandel op Cambaya, Malabar Ende den gehelen Cust van India die strickinge ons Madagues, sonder gants dienstich aen den Bay Ende Landen van Goa gedurende den oorlogh Mogol son met de strickinge Ende gelegentheyt des Lants Ende Custen, geaccompaignert met eenigen cloecken, suer Ende veel seylenden Jachten Ende roybuys gebloqueert Ende beset souden —.—

Den 16 ommen voor den coninck, dat den Vyants schoeners soo van Noortwyck Manilla Ende Coninchina, aldaer meneer anderen combinateurs sydelts nieuwes gehoert of in gelaeghe wordt. waer doch den portugeesen staet in d'alder grootste extremiteyt sonder verlaets: Ende in tegenwoordigheyt der Nederlantsen Comp^a^ Bÿ verooneringen van eenigen Capitainen princen Dat ad door Goede seegen niet willen [illegible] alleenlick allen ongelooft in Equipeeren vanden Schepen gedacht. Nochtans Hollanders maer niet Het Provicien den besetninge van het tot het buyten bÿsien belast eenigen vanden Generaliteyt Comen vernoegt. —

Den anderen: Goa gebloqueert Ende den Vyant geen moeyten Nebbende ons Noorden den handel van Persia Ende Coromandel met Schepen vermoegen continueert. Daer Ende contra den Lants, den Malabaren marst gedurigh. Bÿden anderen sonder gaen Landen Reede ommen bÿ ontmoetingen vanden Vyant ende bÿs Bedroch tegen vechten — dach. diemen dickmaels oock niet konde weeten op wat plaets sÿ waren Ende bÿ verdeelingen vanden Schepen of huys anderen ommetrent Noorden Valle (dien op soo verren gelooft wort dickmaels door Valle) alsoo omtrent den Vyanden in Mondt

Loopt

loopen yeb: dat Jack yesiet is (godt lof) dat deze Comp.e
co[illegible] retoert, en Bacrum swacken sseep, dessel[illegible]
broeneten ontcomen sy.

Item derde, Soa yemsel veert sal dy vyant (soo voort my
ydmerckt) belet vberden allen Trafiquen op den nast yen
legenen plaets sy en dy volyenden niet mooyelyk vberen,
eenigen retoeren nach portingael of[illegible] sunder dat door
dese Commercke van spainyen en den Hoof[illegible] negotian
ten sal vberden acntyedach een jnderablen brsaden, en not-
yroter soo 't godt yelieuen eenigen dan voors steerder
of[illegible] retoer sseepen inden Comp.a Hande[illegible] yeus.
Nach[illegible] yrooter den-segenvoerdigen occasie comt
Siemen Naerdemael vanden Commende macht nyt voor
sugael en anderen plaets sy syn verbliest, en allen
der seymen dat nach comen vberden ydirigeert

Jn allen[illegible] yeloonen den portuydesen in Nach eygen beso
nderen[illegible] niet nadelatich sullen beuonden vorden, omme
met allen Nachten[illegible] mast dien vermoyen byden andern[illegible] brug
Nachten Cust en see Handen[illegible] bevryden en
ontsen nanachten mastes allen moogen[illegible] segen[illegible] raet[illegible]
den. Alsoo ongehuyt[illegible] sett vanden Engelsen voer
syn ydinformeert oven Comp.a met een mastigen
Vloot sseepen appardiert dat Jack Nachten Cust en
en See Handen sullen in[illegible] ter teert enen allen
voe voer straet Act[illegible] sueyen.....

Voortommen andermael soiden Concluderen allen den Comp.a
Nanalen mast, of[illegible] soo veel yeroorsaken buyten
ansteuyen vanden af[illegible]airs in anderen quartieren comt
gemis[illegible] voorden. met den ons[illegible] vaciden besendingen
nach den Cust van India en het verval van
Jndostandsen Hande alden meeden den Nersiaenen
sal Siemen nyt yeset, als soiden ullen den
yeneetdaegt sy Het eny[illegible]s voor Malacca

of[illegible]

of ⁊ anderssins plaetsse boot denck hÿt nae sÿn lant:
Edt der Comps. tradt negotium ⁊ Der sÿe ⁊ gÿse ratte
nae bereÿdt van saecke Rebills verscrÿfenis ⁊ dat sÿ Heeren
aenstaende Reeds omtrent dese Meerssche Natie ⁊ yet verÿckel
tesse.

Dyndts comt niet voor ÿ yae dese Edt ⁊ besÿnegue
Desperaten dat sÿ yeuch dat dese hoofden diense inden Macht Jslÿ ÿt nederl.
hoofden ÿt Dat inden Dolf van per sÿe verstaen voorts ydel peryc
naer Oostÿs. worstes loops vandese portugesse Armade aen yetal ⁊ sÿne
woorden by aldien dese Edn D:n Mayoors met dese besendn
Dorstighe Debbe gecommitteert.

Want ÿ dese yenterrupteerde briefs indese verscheydde ÿnleÿdÿ ⁊ ye
bleefque ÿs den viceroÿ van ⁊ armement der hoofden Banda
⁊ Eymont ÿt Mindoro praadicerteÿnde Deel ⁊ yetsat
langese voorde compt sÿne van onse Moores ab dese Oost
van India. sÿlen oock ydel condse yebeÿnde eenige hoofden
in voor dagt sal verdÿs Dondt ommen onse hoofden
sÿne bespringe by aldien verr tract dese selfinge, ÿnde
yewoone: hÿt andermael Persÿa ach yelangst:
Sÿne niet sÿn ⁊ licaet sondt voordeel dese Ryants mach:
sÿne wederr tacq: by aldien in sood ansÿne yelegent Edn
van Mal Edn yet sÿdts secrets bequamelÿ

Is seeÿs woordÿne yet tastenis sÿne dat dese Engelse.
met dese portugeesse ⁊ Accordeert vÿ van Dach yeen stuÿp
sÿne ⁊ Mach Dts nosÿ dese portugesse Dacr marst niet sÿne
Vreese Debbe ÿt mÿns vermoedens ⁊ gants ongeraedt.
eenige hoofden ÿt Nederlant dirrects nae dese volck
van Persÿa ⁊ Sonnatte ⁊ sÿne sendt
ommen vleÿnde yedenck, dat dan beDalÿs dese be
drÿftinge vandese Ryandt (Dier voren yeschreven) dese
te voornam sÿne ÿs.

Dese tedt dat dese hoofden ÿt Nederlant ÿndse
Heer ⁊ verbreegdinde, ÿ yedese voorsÿnde ⁊ Ao

Maendt.

Maendts aenden Eylandt van Comoren moeten Cloeck bruyck
sonder eenigen dienst hebben doch binnen wesels hyt Batta-
condts aen langt den Comp.e minne dienst Drasteets
en met den yants. schoot gecombineert weros.

Ten anderen dat den schepen inden Maendt 7bre Augt. ofte
Septem.r Mer sia. aenbrenden, door den onderdrayers-
heeren, deselven sieckten en sterfte onder haer subject
hebben en niet verder. En spillingen in Baeren Amrd.
etc: ten bij den schepen Banda en Lymont gebleven
Neer.

Ten laetsten dat den medegeven Provisie soodanich
niet weerdt gemenageert. En den Comp.e haren staedt comen
dan wanneer den schepen dienstelick op Battalia-
wes schynen dat alles ordentelick gedistribueert en den
gedachtenen consumptien bet Boorts wert nach gesien.

Inden dit alles wert bij den Ed.en Hr. Majoordt-
gedacht nyt consideratie, den gesonden Contanten tydts
Persia aen langende, datelick comen weerdt om nae
sent. En den geprocureerden bij den Raedt Ed.en dat
selvigen dach voor reboute moght dienen.

Nach dien dese beyden dienst gebeelt dat bij voor
vallenden Incop van Ed.en onsen residentie in Pasche
geenen gelegent Acedts ontbieden, ommen geeden
Somme van pennigen tot een bedrayen inne
op-sen Lichte bedragende inter ± van 1500 ta 1600
de Ed.en schepen. Contanten medegen voor en Jnaendt
dat den baeden Laurs. sen schepe adviertira Vooyer als den
Battailie Vloot aenlangen soo spaen niet comen mogen
als den predicten en inconvenienten dien voren gerept
heert: ten behoeven op gealligeerden Insichte ende
alvoort Nader bedenckingen nader Redert gesonden en
den Comp.e Nadren resolutie old. Aengaenden genoomen
sijn veranderen Nebben

Van ygen salt voortaen niet uijtloop vbeeren eenige schepen buijten
den Vlootuen door den straet van Mallacca ofte uwe andere
Dat seyden Particulieren nacken den Cust van India.
Soustratten ofte uwe den Dolff van persia af
tuwe sendt. Ten vbaenuen Heeren Edelen alvooren ygenomen saeck
Haer Ed. vertoocht Dielen, dat soo den Cust
van India van onsen Rauaelen marsch geblocqueert. Ende
dat den vyandt ygen groote Coninghen Hebben, soodanige
schepen ofte uwe jachten (langs den Cust van Cabo
Comerin tot Goa in Cuyre en comenden) als tuwe
rancke ofte eenigen afbreuchs tuwe Goes.

Heeft Dits Heeren geextendeert, darsten af te breeden
ende Rede. Ed. niet langer op te Honden: dan alsoo op
dit hoofd van persia Mitsgaeders op onse Neerbaerts
comp. tedaer Batt. eenige saecken aenmerckens vreendts
sijn voorgevallen: Hebben niet eenmen door by gaen tot dit
dependeren te selue corten by te houden. Ten vertrouwen
dat inden Ed. selue niet misnoyen willen.

Ende dat in conformite van ygenomen resolutie den E. doct.
Dieter Blache Raet van India etc. met de schepen
Bandoe en S Nertoyen bosch ygeladen Hebbende
den Cargasoen en reste incoops als p. factuyren
te sien in de Somma. Bij Dmo Januarie
desen jaers naer Vaderlant Gestreken, al voren
offer gesacht oock den Schepen Nieuw Hoorn leyden
derselue te verlaten de jachten Bardes en Camelien
den Heere Directeur Jacob vander graeff
als gedragen Baede met Instructie sijne geint
endeerde reyse als te spoedigst te met de Vloote
naer persia te verderen: sijn dester voor den
Moorsen Soudanen Mirmosa en Sonnatte
en den Sultan van Sandron met alle lacen
van particulieren Moorse goederen eenige vberijgen
daegen.

daechs op ghesonds ende: op dz ghedoomdedz tot nadiencs
dz 10s Januar. van Soutrant. Dij 15s Maert daer
na Volghende Acte vinedz. de ketoen van Samaron t seist
ghedaen.

Succijns de ghebeesene D. Soutrant: den: Adas voor
t Verwoerts den morghedz Dedz sake ordre ghegheuen dmige moorts goederen van Soutrant
goederen op Straet
nae persia ende vandaer wederom herwaerts op straet oock
te voeren. Op insiste ghedaen particulierlick niet alleen de
sheepen extraordinaers bekommerdz, maer daer boue dz
Handel installich maeghen. Dan aenghesien Raedt Ad.
Ed. ghemeenderde dat seynde, Nadiendt om dz Hanse
vande Comp. met meerder voordeel te promoueren ende voor
Baer alleen te handeren sijnaers can erlanght werden, dz
opsiest de meer tot goederen inet Indiastaer met
Castilas oock laet in persia weerden aengheset: ende
voornamentlick de Engelsen de Moorts, daer mede ghedu
rich te willen syn: niet alleene om dien incomst dz van
Samaron, ende de beide stricken vande Straeten te be
groeten: maer sonderlinge beneuolentien vande groote
particuliere daer door becoomen, daer wy in cleyn deel
van alle ons ghenoech tedet ende dair ghemeente ver
trempt soude werden soo is t ceghen voorde Comp.
altijt voorderlyckt ghetoonckindeckt, alle der Moors
goederen sonder kenoynssance van de Noort Straetes
be Noorts oock te voeren, om als d Engelse doen, ende
ongelds daer uyt te winnen ende de ghendeert H: van
alder exclorbitandz Soutrants Soon Mirmos.
die de Comp. in deele gheleghentheden groote la
sten Comt ende ghebaenenten de Inwoonderz voor
ons te praesenteren. Daermede ons altijt hebben
ghetonfirmeert

Dan wy onderlinghs de Engelsch by t laetst dan par
ticulieren goederen meerder voordeele doen ende groter
Straetes maeckten dan de Nederlantse Comp. te
respecte.

respecte onse schepe Noorde aencompste vande principaelste Coopliyden beeltnis hun verrocquen ende met bleefte ende obeyinge Vracht genende vbaere als Cobacke Cooper groue cleeden &c. aff gelaeden daer de gesetede Engelse. naer rechte Madeguid, ende eygene goederen van Spaign schoude mogen vbesorgen sulcx laeden Voor onsen schepe ende seil geyaegt, de Cortebue Caep Spilar aff getroomt, ende metrenteel Vand: goederen altsaemen aen strant om te embarcquieren veerdich sijn Schepende albroock dan de Cortebue ende meer Vracht genende Coopmans schatten. ende als dan (eenige plaetsen uytgesonde) de groue vlaeden: als tobacke Cooper &c. daer dan bij naer soo veele Vracht nemen als vande synen sorteringen door dien de Coopliyden siende geen meer schepen voor handen geconfronteert vlaerden dubbele Vracht te betaelen, ende naer Daere Wijen Cromen gemeenen segt te danen.

Voordesen plaetsen der Engelse Comp: dienaeren, als Caep Coopliyden maetgueslaers, Wijnslaers ende eenige particuliere Coopliyden van Sonrratte (goederen op persia aff schepen) Vracht vry gehouden te weesen. Dan is dit gebruyck door den tegen woordigen President afgeschaft ende Wort niemant vry Ad: vergunt als daer de Comp: Diener van trecken: als daer syn den Sourcen: Mirmosa Achon, Labandaer Mirsa, Mamoth Mirsa Mocktima: ende de schuyten van Alexandrye: alle andere eenige Coopmans schatten laedende, vbordes sonder ansien de gewoonen Vracht aff geordert vbelcke gebruyck meer veel dienen sins vbaere door de ouse Sourratte, voortaen vbiert ingedocht sonder de Comp: Maetgueslaers ende Wijnslaers (op hoe den vbeet niet vbat consideratien) soo veel praemiaentien int laden van den Noorde goederen schepen naer persia voor Daere particuliere rekeninge sonder Vracht soo te laden. nademael De Comp: niet van Daer, maer hun: Comp: groote Noordeel gemeten.

Onder [illegible] van eenige groote Actie Coopmas
schappe, die altoos ende noch om redenen voorts gementioneert
exempt van Arrestatie sijn ende moeten gesonden worden. Ende
dese [illegible] Madagascarse mede Actie Personagien.
Ende alle [illegible] Lemmaelse op de naem ende bijstant
van Actie meer tert, goederen af [illegible] gestrepende, die Actie
tijts of te andere Coopluijden toe behoren, daer voor
groote dispensatien genieten: ende oit [illegible] Debte onder
houden, op den naem vanden Cabandaer, Actie Actie
partije goederen vaeren af [illegible] gesteept die Actie niet
toe quamen: welck Actie den Ed. Commandr Jacob.
van: Straet [illegible] de behoorde Arrest dat voort sij
verdert. Dese [illegible] absolvtel de Compagnie Madagascarse
soodanige onbetaemde Actie genoechsaem bekent sijn sij
plaetse datse Actie Meesters dat van sonden vaerschuijt
ende des Compts schade voor soo veel sij Actie [illegible] voorcomen
soo sijn sij Luijden Actie ende medestaenders van: Bijst:
be Dalmen dat inde verclaringe vande onderscheijdende
sortemingen. getal verbiest ende quantiteit van goeder
meesters slinxe ende reeste vaerts te schermen ende Actie
fielsetije pleegen. waant alle benaeuste maet Malagasse ont
rouwige Luijden Actie Cas [illegible] altijt seer voorder
sijn. ende des Compts pro [illegible] Luijden bij soo danige ende
andere gelegentheden andere in Actie te geven.

Vengesien de Engelsen met de portugees Permisse Bulcx
Actie ingelaeden goederen geen risico van vijande sijn
onderworpen weesen: soo sullen veel meer de Inhabitanten
Coopluijden tractie Actie goederen inde Ost Engelsse
schepen sembarqueeren ende dien volgende Actie stroffen
merckelijcken vermeerderen Malegue waer toe de grimmigheijt
vande gemeene man niet alleenen sullen gratificeert
worden ten respecte vande goeder der Moorsen
goederen naer ende van persiaen Mar naementlijck
met Act aenbrengen vande Coopmans. schappen van

Combaya-

Cambaya Discratie nae Goa ende andere wyanden vorder
ghebroemdinge inde gemaecte Capitulatie is geacordeert
ende dies volgende de Engelse president aen alle Coplijden
in Discrane de vrede gedaen Dese is omme Anno
by fijn daer nae te seghen) Tot vbelequers gelijcke
de Portugeese niet groote cost Jaere genoodsaeckt
sijn geweest armadoen de remoen te equipeeren ende in dee
se Noorden van vbelegue ongelucke niet alleene sijn ontlast
vbordes, ende geen gemack van Malabaerse pyraten
onder vbordt sijn. Maer sijn door haerde armado ende
volck daer op staende tegen onse ende andere haere wyanden
commen gebruicken.

Volitvchtelijcken de gemaecte vrede van Engelse
principael dit stuck van Het ouerloopen der moorse
ende portugeese goederen nae onse wyanden Nauens
Landen nae der in sienden, doe aerste nae mijn cordeel, dander
gelijck practicabelder norste beter middelen connen voorge
vbent vberden als met de Besettinge voor Goa
Hier voren ob sijn plaets met de voornaemste moyens
gededuceert) Nae alle vaert ende voer op goe Landen
portugeese Nauens te belemmeren dan alsoo vertrouwen
voor bondige redenen, sonder persuasien of te gemoetsaemen
protestatien sulcx sal commen te vbeerge gebroeckt vorden
ende Naere voornemen gestut, soo sonde vbel lichtelijcken
commen gebeuren dander vordre moyten ende nieuwe onlusten
tusschen beyde de Compen ontstaen sonden. Daer
omme ons soo wijsen. Siennen te Comporteren, dat
wij met voroe Acten ende besceeden Naer omgeen sullen
commen aen vbijsen, want de omstenden Creaturen, den
mensch leeren Om eygen recht te Naersaken

Wij vorden vele de Lden D. Majores een ander
Debbes dan met de Engelsen in vordre contentie ofte saken
inge te geraecken, ende den Nalien Noorden recommanderen
dan nieuwe Guerren te starten, alvadere Het vaer
met Naere Ldens schade ende ongeen op dat met vorden

Dertiendes.

pretentie heyt de Comp^e Dacre fortinye niet te jonckes te
beteren dat wel verstaet besoorden staet te gryps ymidde
mattige faetgúe, dorf niet by desen alr^e weets van te fsadens
yenolye. Want by aldien de Engelsz set dry yebruycte
lande portinyes reedt, & hoe wetten dan alle Coopman
fschaps, af sie tentiue dan Volcks, Munitie & Ammonitie
dan Oorlooye & Vryes wert hoe ye tacy: soo mooyt de
Nederlants^e Comp^e wel doe een doe lyúck dy yans
Handel op Suderatie & Persia ghebeere, & dan
et steets dande Comp^a dan dacy liefte; Naerdemael
se ex Nederen: groote yaris vant Volcks, consumptie
dan Munitie & Ammonitie dan oorlooye, sleet van soo
royaets. Vloote alr^e Jacht^e tot vernolye vande Hande,
& resi tentiue van Dacre ghaet vdilligye sal wierden
yerequireert by dit Handel niet mooyt fy te
supporteere.

Nemelic Engelsz hebbe dit Jaer Ver sin van
Commicke ab af stortinye & minderinye van haere
schulde, goede partseye lude yeprocureert & onse resident
Jacrime merckt^e verlooeht want soe wel met
met dyúcker sue Draetcatie kraft te verblocmen, soo
blyckt oyster dat het yetz kúnt & sie^e met
contant yelt te merckt te yae & slyde te coope;
mair wel dat met volyent^e de ymackte contracte
de verleende mandamente van synne May^t dort
af sleet sortere & van synne factoors prompte
dobootinye vonder sonder dem met schouwe vroed
sonder yenolyes te lacte vtrycnodyes. Het is wel
vraech dat de frequentantie van Vlissingen yroote
oyselos & swaere schenckayse (dwe cúen wel Jaers
ouitermyde) yedae dienne) medo brenye. & dat
yedaenne Gastm^e & ubbe Lo^w voor seer oditus
& hatte schynne. Dorf Vier & legt stacte

Ee.

te onderdegen, wat Interesten de Comp[a] leyde met 800 eene Capitale Somme (sonder eenige Winst daer van te trecquen) jaerlix accen volgende te Zuyden strack Interesteert wat redenen de Raede Wed[e] sonder yemants in dien voor Back inne staende schulden Jaerlix retourez Wanden Comminck of te synne May[rs] factoore bequaemelyck maer Lack ons weder hebben tot dese Materie dese wijse gelaten Debbes . . .

flos 15 Jan cargasoens. De aengebrachte Cargasoenen synde op goede consideratien in Persia. als bij resolutie van Datto den 10[n] Februarij te Siri[n]. Is Jameron op t spoedigst te met t vaertuy[g] vande Fleete aen Lant gebracht en door Inlantse Arbeyders tot onsen Comp[s] Logie op gedragen, t welck sonderlinge gecondeert wert dan de goederen door onse Matroosen te dragen arbeydt, Lant tot Lande Wachtgeldes te betalen, Nademael van tijt tot tijt ernstich is, dese matroosen in flos 15 op dragen Wanden goederen, grootelix Hadde dit Carstigen Wandel te weerde stelle, en de Comp[a] mede[r] schade aen dien als Het Loon van Arbeyders bedragen (Monteerende) mach omtrent 100. R150. Guls) compt te bedragen:

Begaende Batnes Dat bij de gunst ons en gemeegent Heeren vande groote en insonderheyt vande gemeene man groote[lix] captelet Siemen met den goederen Door onsen eygen Natie te laten Arbeyders Schijnt Het Dagelix Brood, Dat wan dese gelegentheyt Jaer moete leyden nijt te Mont te betrecquen . .

Den groot regen, die gedurigh[s] ons aen weegen in Bandan Comin[s] Solet buyten gewoonte geualle is, Heeft verhoorsaeckt De gemelde Quantiteyt Amis soude op verre nade niet is voldaen, alsoo gedaen soude, vermits de groote affbaetsinge vande geberghte veele gesmolten en t'ontijde Wan weinig Cracht en soo dannen niet slicke en duijnigh Smeuigt waer, Dat bij dese nacht een stemmig geworden Wiert, dewijle oncosten niet condes [illegible] waeren .

Een sonder daerd[=e] des seffens dar[=e] soint dez omm[=e]s alre
aen t eylant walcheren mids van vlaenderen comen becomen
vlammen de procure inds heeren hyt, ende voorde comp[=t] te van
seffens (vlammen de barquiers ende arbeyts luyden leding hys) vbiert
int vberck yelicst ende voors. sout by dez anderz vlamen
tot aen strant yebrost, omme soo dae[=t] de seffens vffsyms
sonder vbuym van hyt te mooyen latdez. Waerdemaet yedurende
de vendeme ende det aenvbeeds vande seffens. de barquiers
ende arbeyts luyden by det lot des laeds vande coop
mans schepen meerder voordeels te rechtend vbeers. dese
volyende men daer dobbelt arbeyts loon dient te yeuen.
ende noch quad tot det soint daelez comen yebrast vberdz

Voors soint niet ouer eyyn volcke te arbeyds ende strant
te brengen vbas medo niet tactsadm te onder leyyen als
yesie Dessels int conseruatie van yesont[=t]heyt diemen
conjunctuere des hyts in sonderst vbas te arstinyssen
te neemen, omme by ourmoetinge des vyant (van vbiens
Vtrecht inytloopen: dorst onsecquē yemissis vbaers yeadiisti
niet ouse yedesarmeerde seffens ende swack volck niet
ten buyte te dallen. oock vbert dy alle vstandiye ye
jueert, onse Nederlanders. soodanigh arbeyt niet
soids comen verdrayen, sonder in groote Miserie.
ende sieckte te verualle. Waerdemaet det vsh soint
van strant omtrent 1000: treeds te landvbaerts in
te Dael ist, ende met yroote stucquen ob de seffens.
Lanyst een Clipastige ende seer scharps vbeg most
ydrayen vbeech. Tot vbelck dy swaerck vberck onse
Natie ganss niet yevbent syn...

Goode Aerde. Goode Aerde can in Merckel: Quantitey in gem: omnis
bestoomt vberd: soo de yesonden 50 ℔ 54 ℔ yael.
Sijt ende Oormandel, vell yetrocquen ende voorde
Comp[=a] goede vbinst dez yerenderen debben: Tot
neerrichtinge.

Op de liberacie voe seggynge van al sij tenije seges de por-
tugeesch door dn ydbeers Commandr Antonio delcodri
Capiteyn van Fergatte Is persia
ende extraordonnare ydcommitteerde acnd: serboor van Sina:
per sia ydaen: Deer t synne Mayt acnde Compa Gleent
Commandementen · omme eenige portugeese fergatten tot dn
troplaimd vande conquêst te van Ormus ende Bandar
Damon op Lant straende te mooge nader Baer neemt
tot ydbruycke voe te rûs tgs sonder norstand dat Noo:
yem: Mayt daer mede andere verstach Deer t dat
ydm: fergatten inde Golf van per sia, seyde
de portugeesen tot syn Hulpe soude ydbruycken ydoende
sonder nader andere lan. te mooge verrieden, ydt ûrde
Edle Noordese verstaerdet. i dr ydnydient. -

Ende alsoe ydet met gratitude ydsyenckes dn Sultan
van yamerou bevbillingt ydat eenige van: Noor Baedse fergatten
te mooge equipeerden met ond te voeren: soo syn nader
ydadene visitatie van: ydcommitteerde Schippers Comp
timmerlieden · mede ydbe Bande Noors vaertuygen, bequaem
ydoordeelt · om naûygabel te madequên, tot vbien & toerustinge
ons alle noodsadequên Beedt voornaemen dn roit Doût
tot mastes, yser vbereth, seyles ende treffelen Dre vbaren
ontbreeckende. Der Halven by dn Lt Commandr
Jacob van: ystad sy dn ouerstach ende by vbeese van:
Olper Coopman Nicolaes Jacobs ouers, sy ende dn raet
van: respectyûe schepen op Consideratien voors ystallen
vnialitek ijne besloten Det Equipeert van: meer
ydmentionneerde fergatten voor dess tyt te stadequên:
Ten meer den Noors: ouers, sijne ordeerden ende ûbte Dre
by synne Mes sijne acts schryft. Dessel sijne
toe rûstinge met d Neecompt sijne Bande Nederlantse
Nederlantse schepen (die van alle nader beNoors by
ydproûdeert) ystelyckûsse yes, sieds sall.

Het equipeert Admirael Vande meer gemelde fergatten
soude voor de Comp[a] niet alte dienstich Raedtmaet
alleenelijck dese leege romps in de fleet lyt, ende desselfs too
tuigen by naer soo veel schijn cost sal, Dan of men de
daarmee fergatten in Contratten of te Cambaya met
consent van Moores Comen[de] Mirmosa vbaeren
gecocht, ende naer Persen van stadtlicx op getimmert(gelijck
met Het Casset) Camelick gepractiseert wort dach
soo genoechsaem geleegent soude voorvallen: Desgelijcx
datmen niet sal Obligeert blijven aende Soldan ofte
vbell gesint Commende Mag[t] van persien, die buyten
subject soude imagineert de Comp[a] eenich groot
dienst te doen met Het consenteert dan Hare subtee onde
ende ongearmeerde fregatten gepraesenteert te Oedes.
Ende dit volgende Nadtmaet Dese dobbele resolutien
bij d'eene of tweede Candere Midden dach voorts af
vorderen, vbant de experientie, tot laste van
generaliteyt van langer tijdt Heeft geleert.
Dat de Moorse ende Indyense princen Dadie beleyt
ende Absente Commandementen niet langer houden
dan dach by present sijt te reechenen valeren. -

Ende Dat vanden tijt sijn de golf van persien
Contratten sedert meestendeel gegaen Noorden Hoop
onse compt tot deel Westen-winds, die in dese tijden
vbysen. Dan vbij aldus meede voorgoet. Datmen by-
aldien de vbinden souden toe laten de Bancquen
ende troonsten van Daman, Mitsgaders de Cabo
de salyatten gepasseert synde, staet te blijven
ontrent 10 of 15 mylen buyten de Persiaense
of tsee Indus tusschen vbaer alvorens de Oe-
doorgaende meerder ende doorgaender oorlogh ge
vonden vvert. Meede debbe den Portugeesen

Voort.

Door langhe jarige ervaerdnt heeds inde golf v̄ van persie
genoteert: datmen onder den Cust van Arabie Salice mede
calmte dan onder v̄ lant van persie onder bhorden is
suice voor bet t aerste soo dat men den in dam van
sinde gepas seert is: te waerste den ouden wal v̄ het
wat te lant van persia als boert te crijgh; loopende
bij contrarie isinds corte gangen ouer v̄ weder de cust
van Persia nae t noordende.

Wij hebben ommedat ulde dl̄ te relatteren v̄ geene op
onse weder comste van persie int outmoetten van:
Portugeese armade is voor gevallen. v̄ geene inde
Hom van Sundaly int outlaeden vande coste retourt
gebesoigneert is. also den H. Jacques Pietersen
bij synne Schrijue daer van breet genoech ges.reden
heet t aen uwe E: raporten ons refereren. Doe bord
den H. Comp.a sonde gevallen hebben, dat de
schepen v̄ overset v̄ cos te: retourden sonder soura
te aen te doen van persie directe. Daer comen
nae Batavia genoech haeden v̄ gelijck uwe E: uyt
meer Schrijuen gesien sullen hebben. dl̄ heet
beter als wij considereeren=

Dese ons inbrengen doen wij antwoorden, dat den P=
Gouuern= J= Pieter Claes selue v̄ Persoon niet
de gantsche vloot voor Goa gebeert t hijnden
v̄ bij de gheinterciptteerde Brieuen uyt de Gouerneur
galeye S: Jago bedroomt, van: gemaeckten treede
tusschen den portugeesen v̄ Engelsen: Mits gaders
van: gequipeerden Portugeesch vloote schepen tot bet
uytcomen van haere Cust te volbrengen v̄ dat den
selue, desen faecken in gelijck nadenckende genoech
heet t, v̄ d' af claringe vande Comp.a daernae
gedirigeert

gedirigeert dat de Persse vloot de retour Sourratte niet
beletten soude acngesien wierde seyde te sobbe. alsoo wel lief
tebbende oudtheyts stont de Portugeesche vande clyne
Maste Ende swaerte onser Schepen doot de Engelsche vlot
commende gheduerende, soodanige gheweers te
crasie dien noyt voordeen gheset ofte Nachtwaeke Also
de Hoopen cryghe hielden, niet soude Laeten voort by nacht
sonder Nacht Fortuyne te beseylen. Ende onse alle
Moyen af te breken te doen. ~

Nacht desen Vertrouwen ende Edele Hier de beleyde ordre
stellen wilden Ende de Comp^e Negotie soodanich stille doen
manieren dat de prejuditen Ende inconvenienten Nacht bouen
aengeroert. stille gheweert Ende voort gecommen wierden. hebbe
gheuoorsyen. Can gesiedt Wanneer de Negotie bouengen
geen voort doen) op Primo Decembris ghel Coers Ende met
de Schepen gaende naer Sirrat. wierden meede gheleyt.
Wanner Nader Dant soo ende Handel als anders voort
gevallen Ende ij of thesseert is, can gheuoorsien. Ouer Land
Persia Dese Normandel: of te met de Engelsse
Schepen gaende naer Bantam. Sumatra ofte Jambay
worden Edele met Brieuen Ende extracten wierden comt:
gedaen, sonder Datmen des Daechs te Boet Deze
corten Schepen Ende retouren soo gheuaen, soo Van Wyen
als extraordinarisse storm vbrie Ende diemen inde maenden
Van April Ende May ofte Deze Vlote van India onder
voorsz is, teene streken. ~

Eyndelinge soo wierde Edele Hier soe met commen resolueren,
soo stilden met alleene Ende ouse Vaiale, Vlooten beneffens
de Engelsse naer de Coste Castilia Ende coopman
schappen commen Ende trouwen, Ende daer Van Dadre gedeelten
Debbet: Maer houen dien beter pas Lapien in Overvloedt
commen sentten Ende Ouer bequaemen tijt als Vaiale
een langen om met gemaeckt andermael geequipeert Ende van

Alle noodsaeckelicke Redes nade te bedoene des Heyls, dan saecke
ypromideert te werke ..

Den Hoochedt. van Heyde wachtmede de Hoeppe Lydes Ed.
Heere Macht voor sich syn, hebben ons ommiddelyck ymaechte
de Cust ofte eylands van Sumatra tydes ach te doen
treckende trenuis de Traiados, die onder de Equinoctiael
dagede met groote verdruentie bejeegende, alle Duse Vore
gebleick Seibs te verlieden, en in meerder extremiteyte
te vervallen sulcx dat met Lanceers ontrent de Straedt
Sunda. en de Blacke Hoeck te Wyert sprongen, daeghe
hebben doch gebracht alsoo alle onse viuren ammunitie
Heyde vaeten en brant Hout ycconsumeert was, op de
23en July laest Leeden ymcoetsaeckt syn gebeert te
Den reede van Silleback aen te doen om onse swacke
Hoepe Daeruo ongebruyckelick Heyls wat te versiekeren.
en van Heyde vaeten en brantsout te prouideeren: doch
aengesien langsaem onse besoet sleden Redes, dan syn
alsdaeno sonder bedroomen hebben: syn Wy 31en July
vraemer den wints van noort oost ich begonden te vaey
en Dach ynne tusschen ach sigh wederom van yen:
Silleback onder seil yegaen: eynde door eenige Noorde
slaes bouyen den prince Eylande. uits gaeders en
upper vael Sunde Straet van Java ypasseert en
met gesont dese Wereldt Nolen in de Hoede Gaus
Straetsel des Hoofs gedanckt vrert. —

Hamcer de Hoepe Hooghe van Surratte of Mogol van
Nolf van persia Medegues. en van dubbele Heyde
nade noodtwendich van den Heydelycke Voyagie Hoe
is yerade coers van cabo comerin twe steden oso
en oft S: ou Lydes lenyte te becomen, en de Eylande
van Sumatra van benoorden ach Equinoctiael
ach te doen Nade langes inde Straet van Malay
Singapoer Straedes is datmen met den Lant en see vinde
als Nardou stroomen, dan: vial noordoosten can op comen
yes Noordeen eenige swacke Hoepe en Sourraten

Hoofd.

Vloots ydelicx onder vonds Hebbe; Jacx tegx deer
Vamiecrmx besijx den ydoecmmdx Lúcnacx, sónd
Lant acx he dox ydroomex is, Volgende dx tijt van Coosh
Moúr lon. Doorgacn vbindx van: 80 bejegen.
vbaer Joormex quad x niet sonder Merckx Vliedt van
tijt dx eylandx of Iaw Jx Cúr tuw van Súmatra
can acx boort crijgx ommen (ydx: Voorx acx ydmeesx)
tin voorspoedigemo reysse van Soúratta nacx Iaua
he Erlangex.

Ondew dit is Corted Edele Hx) tydenew op dx tegx.
Voordigew consideratiew van: Vandel sijn Quartiers
van Sústerans x Persia met dx ydúolye van dyex
úvde: Edele Hebbe vbillex voordragx x consider
atiew ydúx. Op Jat úvde Edelew nacx grondigex
ydresx van onsse Meedx Broedrx (vdient langx Jarigx
continúatie meerx kremis tuw van Vandx x de
dependentiex van sich Hebbx adngebraght) dacx op soo
danigx resolútiex moogx ndmex, als úvde Edew nacx
dessex Iaw Hooge vbijx Heerx x nijt bindigx
júdx tot Jx Compx Progrx hx meerx tx dienste
vandew Generacx oostindisse Compx x
Jacxew Edew Capitacx., Sulx vers tacx
he beJoonx. Versoúchtendew dit mijx moter Stoorx
int gotdew Marx ydnoomex vberdx als Jertoúendew van
dx seex yea Jectionneert x Jx Compx profijt
Soúchtenx dinacx.

Vdich Hiermee
Edele Destrengx, Manhaffe, vbijse x seer
Generalise Heeren, den almogendx gx bidendx
dat door úvde Edele behoúchmoedigx x vbijx

Beleydt

Bericht, de Saecke int Particulier, also Mooyts
Werdts gegoumeert & gestiert datse mooyts ydeyn
tot eere ende reputatie dan t Nederlant, gebeurt
Dor lyts Noorde Contracte Nederlants-
Oostindis-se Comp.ie & inde Lo.en om trouwe
lyckers Lof

Actum In 't Schip 't Gulde Zeepaert te
Reede voor Batauia Dese 23en
Augusti Ao. 1635. Onder stonden

Ten Ed. Onder Damgin Dinaer

Johan van Hoist.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

März 1837

87

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Jacob Cooper Commandr ossrde
Vloote van de Vlieter op de custe van
Andalu ende de Navale macht des Neder-
Landsche voc Indische compagnie mede
generaelen van Brieven ende Persia
alles de gunen die desen sullen sien of se
horen lesen salicht, dan te weten als

Also wij met advys van Onsen Raede goet gevonden
Hebben met d. Schip Sgmunt ende d. Jacob Boom
Bruce over Dabul, mede d. Hoff van Vlissingen te
committeren den Opperkoopm ende Fiscael, Johan
van Vlist d. omme met de grootmachtige Comme
van Vlissingen in Rauder absentie ende Pont te
stellen Sijne Mats macht ende inclinatie te
mainteren ende alvo de oorloge des voorgemelten
Comincx met de portugesen ende die van Goa voort
tot Nader dese saecke onse Vrijanden, met alle be-
stellinge te Water ende Lande te voeden, ende voor
gens de Indische Sijne Edelheyt, Soo is dat
wij volgens de Expresse sijn last, dese Sijne Edelh
Commissie, ende d. Berg Raedes van
India, tot dese Sendinge hebben te committeren ende
gecontoriseert. Soo wij committeren ende Cnechtorisen mits
desen, des gemeelten Johan van Vlist omme ent den
Raden ende van weegen het gemeele Lant voorsichtigede
den Oppenhoofd ende Raden van Indien,
over de Staadt der Compe de Nederlanden in orienten, als
ambassadeurs ende gesandt, als Sijne Mats Vlissingen
gebruycken te worden, te besoecken Soeraten, ganse Sijne
lijcke Sijne gemeete Coninclijcke Mats ende alle andere
groten ende Edelen int hoff van Vlissingen de desselfde
mogen worden Heeren de gemeelten Johan van Vlist
voore onsen gesandt te erkennen ende voor een credit ch
geloof te geven Ist gemeent ons ende onsen Souverey
nen Raden voor te dragen ende aen te dienen Lest

Ordonneren ende bevelen alle directeurs Opperkoopluyden
Capiteynen Officiers minder of hoogen Soldaten ende
Scheepsgesellen in dienst der voorsichtige
compagnie, onder onse vlagge ende commandement
staende, de voors Johan van Vlist als onsen Am
bassadeur ende gesandt te erkennen ende de be
hoorlijcke Eere te geven mitsgaders int Exerceren in
volvoeren van Sijne commissie, alle Redelijcke assis
tentie te doen alsoo wij Lieden des dienste ende
welstant der gemeelte comp Voor dese presente
te bevoelen

Gegeven Ende Scheep Ghetrect ter Rede voor Goa
desen 30en Decembr Anno xcij xxxxcbj
Was onder Edijckent Jacob Cooper

Instructie voor d' E. Joosan van Tebist
Offercoopman ende fiscael, over de vloote van
die Sentie op de cust van India gecommitteert
als ambassad: wegs gevolmachtigden tot mincq
van Visiapoor, daer naer sich met voerwaeden
van Zyne commissie sal hebben te regulee

Op wat fusieten dese Beschedinge voorgenomen geeyt
de 18 dit int de Secrete int Sentie, van Haere Ed=
Heeren generael ende raeden van India, ende gecondes dis
cussien in Rijpe overgedraginge van Haeds gemoveert
geweest heeft F Ramerts hoofden om de Comincke van
Visiapoor (een doet Brandt der Portugesen) In Brantse
met de voors Portugesen ende die van Goa: noch mede
te voeden, gemeete comincx macht ende Zyne Inclinatie
te duemen, ende also dien verloope tot Radeel der seeve
onse vijanden met onse besettinge te waeten en voorsegginge
van als sij Sentie noch verders op te soecken. Ende also de
Cust geen langere tijt dese Reyse mach soo sullen wij dese
advs vaenden nacht met de Land Comt, met f, Degip Veg
mondt ende f, Jacat voorbij ende Zeyl gaen, ende nader
tijt in goeder Name aendangen, stellende naer Cons
mee de steede van Chingurla: ommc soo sal F Jacx ge
comen Zijde naer het overseyde Jorman ende gesetyde
vanden Hartoge Mamet Khasa cancelier van Zyne Ma
van Visiapoor te vinden, doch soo f, seeve op de
arrivement aldaer nogmet verseecken vaden soo spoedi
wij sonder eenige Expt te vinden Zyne Majte nader
Bank bevonden, ende nedaer gecomen soo sonde voor
rechten als met verloop van onse goede Rijpminge wij
dit finctie sijden Zeelen goet sullen vermanen

Met stuck voor de Stadt van Dabul ter Reede,
gecomen Zijnde sal wij de witte vlagge vant Schip:
Egmont ende f, Jacat voor buijs kanten schieten,
als segoot met canon doen schieten, omme iemandt
vant Landt aen Boort te krijgen, dien wij vrees Onse
intentie ende goede gemeentheyt: te dien se van Zyne
comincx Rijcke Stadt van Visiapoor met brieve stet
informeren verseekerende vanden Coninc van gelijcke
dabul, als pas bemerkens bij geschijde voor wij
ende Zijne schepen en op f, spoedigst te nader f, Loot vand
comincq op te hijsen, gemeeten goeden bevaringe ons
Meerschip bemerkens soo danigen seedert Lagie als nader
geeigendeydt dan Zijnen persoon, ende dese sal stofaberi
f, Ongebaets, wien wij Oorbaer sal achten.

In Dabul, vands Coninckx stadt aldaer bij geseijde de
gemeeckseme verseekeringe becomen hebbende, so sullen
wij met Zijn bij hebbende comps op eest spoedigste nader
Visiapoor op hijsen, ende yemandt vande goede vandt

Afjeck:

Rijck te Remus gesien. Boe V als denus Ambassadeurs, vergen V Bargon[ie] de Gebruede is Indien van Indien, als Zijne Maij[t] V[t] Onse Vroote voor Hoor af gesonden Zijnde, verstreckende Zijne Maij[t] persoenlijck te mogen saluteren, en V Credit voordragen

Audientie ontrent Zijne Maij[t] Bremen hebbe sijne V[e] met alle Eerbiedicheyt ende Eerbiedicheyt solemniteijt, ende liveren onse missive, daer benevens de Coninck de goede gonstigerheden endevreen, die Baare V[e] tegens Zijne Maij[t] ende den Souverainen Generael ende staeden van Indien onse principalen altijt gedragt hebben omme Zijne Maij[t] te dienen ende alle mogelijcke assistentie als te bidden met allen tot gelooven ende vertrauen van Zijne Maij[t] Commissarijssen ende Ondersaeten mede mede tot vaert endevaren te lande gebeuren tusschen van Indien tegens de onredelijcke Overheijt, ende begeerlijckheijt der portugesen ende Baare Ingezetenen, ons ende Zijne Majesteits gesworen zijnden met toesegginge dat gelijckerwijs met als tot sulcken vroote dach tijds veel gemonteerde Schepen tsoo te vaarten beschooten hebben onse Superieuren voornemens Zijn Turcey ex also te continueren ende dat veel verscheert sijn bij aldien Zijne Maij[t] (die macht ende volcq is Zijn Regen te lande voor tsoo: te brengen ende also den toevoer aen die cust af te snijden, dat soo dien eer lange in Zijne Maij[t] handen sal moeten comen gevon, vaerde toe V[e] uyt onsen staedm alle mogelijcke Schepe met onse vroot ende volcq opt geswoerenste Zijde aen sieden

Zijne Maij[t] antwoort op V[e] versoecke aen beding ende verstaen, ende Zijne inteijnatie[n] ofte sabeth geappreheudeert hebben. Soo sullen V[e] dienstvoocht gevaerden Coninck ende de voornaemste gravers Raet Hijer. Zijdens te animeren omme den voroot met assistentie van Zijne Maij[t] te lande, en onse bestellinge te vaerden tot staeden der seeven onse onze Zijnden noch meerder te vorden, gesonde synd Maij[t] ende de gewoten te verstaen: Boe dat Zij (Nederlanders) om het onmenschelijck Schrammen gesiet der portugesen voor Oostindische Schepe ende streenge bevel der Prince van Oranjen, mit allemes het overdraegelijcke Zoete van Spaen, soen comen van onsen Rijck gesworen, maer dat sij in boorden vele van Zijne voornaemste Landen, ende sterck Zoo in Nederlandt als in Oost Indien bevonden afgenomen hebben, niet teijn staende Zijne Maij[t] met Ons: in een bondt ende oprechte trouwe, ende Zijne macht te lande met ons soones

Te Vreeten

De Maarten Voegen Riet, of te mit allen Stra:
maer de gebeden tot Gods Troon, sal verlange
onder de ge voorsuemenisse Des Sijne Maij=t Goddelijcke
bontgenoten gebruecht worden

Soo Wt (gelijck bij bastrijck geloouen) bemerckt
dat dese voorslach onde andere worden dus te nadre
geeseigent van sodoten tot ter Materie meer bij
voegen sulle, Soo: gemaette Comitee adigenaedigh
onde dat Sijne Maij=t gelijcken meijmaet om mit
ons in alliantie te treden, onde eens sincere vaste
onde oprechte vreden te besegelen, Soo sullen Wt
onder andren mede gedachtige dienen te sijn dat van
Sijne Maij=t Provincien des Koninck of te pas, dat in
alle Sijne Maij=ts Landen onde Steden, met
onse Schepen of de Jachten vrij onde onverhindert mogen
komen onde varen omme onse Koopmanschap Sijne
onde commersie te drijven, met de ordenantie onde
Sijne Maij=ts comptoiren te plaetse daer de comp=
dienstige sullen sijn te stabileren onde te oprechten
Soo Wt gelet of te waeren te beschermen, sonder te
betalen eenige tollen of te ongelden van sodanige
goederen, gelijck Sijne Maij=t van desen ons favorable
Rijck

Anno xcvj^c xxxix is Dand Bloodt onder t commando
vande Heer Pieter Heeq gaende naer Brouage, ontrent
dabut aengecomen onde in gemelte Brouage gebracht
Zeeker moors Schepen, comende uit persien, Sijnde
voorsien in Cardpoten, omtrent 13 mijlen Boven
Dabut, Staende onder de gouvernemente van Sijne Maij=t
van Persiaponit, Doen in de Haven quamen, tij proeffde
Dande comp=e in Soratte Sijn Schroeff, met tegenstaet
den Gouverneur van dabut onde andre gevoelen om die
te accorderen wesende alsdan geschreven onde onse gedeti=
neerde Landtsheeren in Persien gelijcke contenteert
sullen, onde alsoo Zeerseldsaem Sal dat voors
Landtsheer een vande grootste vanden Comitee van Persiaponit
tot Schroeff Soo dichten Sij Wt in dabut, of te
int Hof van Persiaponit, omme de ordonnantie Wt
moest aengesproocken onde mogte verhoeden Wt
daer inne Wt Sijn Soo voorsichtelijcke Sal doen te
comporteren, dat geensints eenige Difficulteit soude
verresenteren met manierelijcke redenen te seeuwe brijten
Sijne Wt ontschuldigh geschijt is, onde dat geen ordre of te
stellen van Wt principalen Hoet, om daer van te tract=
teren, maer alleenelijcke als een Simpel Landtsheer gedomi=
Sijdt als Sijne Comincke Maij=t om met de seeuwe Vrient
schap onde vrede te maecken, onde Sijne Maij=t alle
mogelijcke Hulpe tegens de Portugesen sijn en Ons
geschouwe Sijnden, om te bieden, dus Soo Zeer

gelijck

Dlijcker wel conde ghebueren) tot dese saecke
met worderen ende biet Zoo sullen wy de gheinteresseerde
dese Baure prochetie schrift hebben ordonneren omme
sich daer dese dese Baure Jonghe Gheneralicheyt
Vlaenderen van Indie overgecomen ende by Baure
daermee gedisponeert te worden Siet als hy dienste
doende generale comp^e ende conservatie van Regiment
schap commercie ende Rentpe met Zijne Excell^t van
Visapoor Daer ende gemeete Vdeere Zaken die daer
te beswaren

Van gheschicken: 18 t^e sedert des Jaers 1621 in Dabul
ende t^e thuys van Visapoor gesonden geschreven gesonden
deur ende t^e huys genaemt Jan Pieterse Bondt
met syne comp^e duemet t^e Schip de Hamson, met
cx moors waeren ende ghesonden synde was Pt voorn
is ons t^e gecomen ende gesonden in Dabul gebracht
allbaer tot dato is op gesonden sonder dat dewijlen
d' onse in Vlaenden aengesien hebben sijn bijgheset
Heer comm^s becomen Ende sij dese gelegenheyt Schepen
gerdcommandeert de Ghelijcke Landen voors Jan
Pieters Bont (Zoo mede mit leven is) ende dese
Jongen Nederlandsche in Dabul ende t^e thuys van
Visapoor Zijnde, vanden Comick te proviandeeren, ende
de voors Nederlanders benoet soo te Lande als te Waterwaerts te
brengen, omme Vlaende gelegentheyt situatie ende
Lant, van dit Jmaerde commerckijck Lhyders ope-
ninge te crijgen

Gedruijende dan Vlaenderen In Dabul, te
trachten de inde gegeven coopmanschappen, van
quicksilver, Lood, Tin, Vermeiden, Laecken Scharlaken
Bijckers, ende Soepers: alwaer man te beeren, Rechtbe
Int Casip Vgmont geschreven, Zoo danigen qualificht
ende qualyficht, van te argumenten als by met sons
gerude factura ende eygen sinnuten bleeckt, mon
terende als d^e generale factura te sien is:

Wy Opperste Coopluyden gecommandeert sijn Obers te
dessen ende deselgentie van te Vlaende, dat de voors
coopmanschappen sonder verslijn des tijts, te meer te
prijse mogen Vlaenden bevoert ende gedemisteert, ende
soo des prijs eenigshints soude te slaen is de gemelde
coopmanschappen niet te stijgge te brengen, alsonde
Wy de voorgemelde Vlaentschap (Zeggen prijs) van
Vlaenderen maer connen bedingen, doch dat alles
geschiede sonder merckelijcke afslijm van tijt, of ook
eenige risico van argumenten Vlaeckelijcke, in Vlaende
Vlaende moeten te stellen, Vlaer inne Vlaetgenoten
Wy met advijs van Vlaende ten meesten dienste
Vlaende comp^e voor vogden hebben Zullen

om Vlaedick ende Vlaespeedijck voor Zijne:

Mayt te verschynen sobbin Vbij gevoecht es
heyte van ses Rade Vanders, met vruchs trays ende
Loovele moorse denarden als van Stoode Stept, V
ten Doove comparrens Zuet doende as Zyne Mayt
ende gravis vent thyse Loo danige segentkargus als
by den tract dese toe gepreyectiert Zyn, gen andre
subjecte als Vd toegevoecht Zyn, setten V Vrunden
wogthe voese gen Extraordinatis segentkargus of te
colden dun, Vaer de niet comen ge"exemteert
Vesen, kact de matus Zyn bezaardende altijt, stress"
peckt vande comp^e Loo vele buyten Vlaerdenbesyche
bolen magt mogdesyche is.

V Ed aftaues dus Heere naer Vbusse gesuccedert
Zynde, ende depesse van Zyne Mayt becoms Vbo
schriftes Vd sonder Vstrect van Tyf van Vsiapon^e
Vebbyden, ende zieden Vbee over Vingurlee nemen
also doort zant doos Vaysen vande Noordsyche
Vinden, ende des Vijants voor hoyen leggende macht
niet Vbe mogesyche sal Vesen Vd met des Vesip van
Dabul te doen Vanden, tracsende te Vbesterstopsime
of te Vast mooty Vedcrom by de Vloot te Vesen:

Des Koon^e van ycmeete Vingurla Vast Vde Vre
soest aen Zyne Mayt van Vsiapon^e Vbilis Sollicitens
dat d^e plaetse te goes ycbeet ende overlast dese por"
tygesen mogt Vedus gefortificiert

Ende also dus tes thespecte vande gorde gelegentheyt
van Vuater ende verdechige als dese plaetse int
bysonder gelegen is, Loo sonden Vij gerade vinden dat
Vd Zyne Mayt dese van met alle breet Vesip
Selmar sy geest omme deese op gedisponeert te
Vorden Loo als Zyne Mayt tot conservatie van
gemelte plaetse ende Vusse verzeeckeringe Vahoodige
achten

Voor Vesent laten ende recommanderen Vd Vpt
spoedigste Zyne Vijse Vorvoeden op dat te Vesip Vymont
mogen Vesen Vedcrom mogen te gemoet sien, also
Vd Vbee considereren cont, Voe Vel onse Vaet ende de
generale comp^e aende Vereckeninge vant gemelte
Vesip Vymont gelegen is.

Vuse Heede Vbesoeken Vd gerecommandeerde Succors
inde aen Vande ambassade Vn voorspoedige Vuse
ende Vbeder comste, Vnt Vesip Vbuest te Vede
ende inde Vaij voor Goa, desen 30^en decembris
A^o 1636.

Den 31^en ontrent den Abendt quamen Vanito de
Vete ende Vroorde Zee Vnit, met t' voors Vesip
Vymont ende Vaes voorbij, ontrent des mijl
van Vingurla ten Anchers op > Vaden

met het schip Lymont ende
t Jacht voorbrecht ter stede
voor Lanzgüera gecomen

des Lambarsdaes vaert met de
galeye de comp^e na Lant
om naer het voorschreve Oost
ende gecomen te Enkuisen

Den Canada ofte gemeynen
Turckschen Zynde Lendt
Jadapündy zyn Vrunde om het
ofcomen van de Herman te
Leonsen

Vberecke wederom de onde
schaerheyt vande portugesse
drijgsmenten op Lant

Daer op hem andwoort voor
eerst gedaen om
Vbaxtes) te vragen hadde
ende dat Oostwestwyt vanden
Cannary Zijnen Heer vele Loo
danige ordre schicken soûden
dat van alle becommernisse
als vande portugesser sonder
ontsach vaeren

Des voors Jadapündy beschaffent
de segelen ende coopmanschappe

Des Lambarsdaes heert gesonden
te Lanzarote
Lendt een Brieff aendes
Gouverneur van Jabrit

Is dan met de Galeyen onder
Zeyl

Smorgens de Isleas de quémados
voorz 4 mylen ende op de avondt
opgaende 0:12:0: ontrent 3 mylen
van ons:

Den 1^en Jannuary omtrent den Middach
Zyn met het gemelte schip Lymont ende Jacht
voorbrechte stede voor Lanzgüera gecomen Vande
des Lambarsdaes met de Oppercoopman Floris van Cassel
dieselfde naer Lant om naer het voorgeschreve Herman
ende geseyde vanden Gouverneur Adamets Vase tance-
lere den Zyne Majt van Vlissingen te Enkuisen dan
alsoo de Canada Turckschen Vaer yeram Zijns raet Ten
persoon bij hem Excuserende met eenige moorse practijes
het belet hadde Herman (omme eenige voorgevallen
beetstelen) tot noch mit vaer afgecomen is verder
discursen te hebbende wordt des selven Jadapündy
Wederom d'onde schaerheyt vande portugesen dwelck
dagelijcx groote drijgementen aen dien Weyck dat
ons Vaerder onde verbeteringe soude / Dese het selve
dat van mr voorstaen met onse schepen om des Turcken
Vande Zijde Vrede Zijnde alsdan Vaerder te verrichten
in overweert mede te becomen Vaer / ende soo yet aen
Hem te ontbieden hadden dat by de voors schepen
sonde comen ende de seese van alles Horgen / den
Lambarsdaes Antwoorde dat met desen twee schepen
Vaerdich soude / om overe Jabrit / Maer f Bot f van
Zijne Coninckelijcke Majt van Vlissingen op te Zeylen
binnen Vlissingen Eynde geen Segelen als alleenlijck
om Vaerder te Vaerden van Ons te Vragen hadde
ende dat middelertijt Vier soodanige ordre soude Zijne
Majt Schepen sonde / dat voorstaen vande ingenomen
Vaerde der portugesen tenemael sonde ontslagen
Vlissingen Vaerden alsoo breet f Vaer de segelen te
becijferen / Zont des Lambarsdaes de Oppercoop-
Vrouw van Cassel met Syne Cl^ens Boort / die
mede dat alles Vier doorsien ende eenige vande
mede gebrachte coopmanschappen besichtigen
Vadde / Zijn Vederom aen Lant gecomen / daende
gemelte Jadapündy ende eenige Jaan de Hoofden
Vaer mede mede aenbiedinge van Zijnen dienst
ende begeep syn afscheyt / Sonde Sondage op de
avondt eenen Brieff aendes Gouverneur van Jabrit
Zijnen Lambarsdaes Havenze gesonden

Zijnden avondt ginge Onderzeyl Vande des Coues
Oost Noort Vaert om alsoo boven de Vraende Eylan
offte Islas de quémados / Leggende ontrent 3 mylen
Vaert ten noorden Vande Kust van Lanzgüera te
Zeylen

Den 2^en met den dage Vaerde de voors Vraande
eylanden voor Vaer van ons hadde des gedaens dacht mest
des Stroje coerse de Vaert Smorgens Landweyes / Vende
op des Middags Vaffen Zee met d'ondergaen van Zon

Lack

Op de Noorder Breete van 13 7/11 graden

Op 13 1/2 graden Noorder Breete Cartapor 5 mijlen O: van Ons:

Letten inde Baij van Bengni Zara, daer de Ambarsad: met 3 Jacht ende de groote boot mee Abarts Zeijl tot voor een dorp gekomen Arenasser

Alldaer d' Inlanders haer dienstwilligh ontf[illegible]

Ende de Canada of de Jonge Zijnen last voor dracht

Vaer mede groot Lnadgen schijnen ende groote koope v[illegible] Cocos gaven

Den Canada heeft dem 3 Aug. persoon schrijven 2 pottes Enzij

gelegentheyt van desen Inham of de Baij van Bengni Zara:

Lach O: Pagoode O: N: O: van Ons: ontrent 3 mijlen ende alsoo den Abent vrij voor begonde te Noorden setten op de Abont op 11 vadem een myl buyten de Abal

3[de] Zeyden den geheelen dach: met een Oost Z: O: ende Zuydoosten Wint noordwaert ende Zadder op de middach de hoogte van 16 graden 3/4 minuyten, nade Abont quam de Zeewint Oost voor Abadje de Zeeuwt op 13 vadem Zandt gront

4[de] voor dach gingen Abdroom onderseijl, Zeylent 2 uyren voor Zonnen ondergangh, vonden Zandt op 11 Fa: Zadde smiddags de hoogte van 13 1/2 graden Clitapor ongeveer 5 mijlen van Ons:

5[de] Nacht middernacht gingen met de Landtwint onder Zeijl ende quamen ontrent des Abont tijs Abont Tden ancker inde Baij van Sangnisara op 9 vadem, ende alsoo deze Baij met veel schoone dorpen ende steede elen op deze, Zeyede den Ambarsad: ende des Offrs Corpman Hegoris van Calicut met 4 Jacht voorbuys ende de Boot vant Schip Egmont, tot op een Heleing schoot buyten de Abal, alldaer 4 Jacht op 6 vadem Zandt gront setten: Volgende de voors Persoons met de schuyt vant Jacht naer Landt, alldaer van d' Inlanders Zeer minnelijck ontfangen wierden brengende Zaden in de schuyt ende Zmaeckelijcke plaetse gebonden met verscheyde begroeyde tenisse, ende Pagoden met groenen groten ende schoonen Canary alldaer des Canada genaempt Ally Hasa, wy dit Dorp met dezen gelegen Rivier, Cocos dat moghen, ende naer eenige stucken Zeedens Noorden in Ambarsade naer Patane, ende Pisiapour te seynden aldaer soo sy dese wy Pisiapour ons Schepen den Patanees togen Zijn ende onse Schepen de Portugesen, ende Bauer aldaer met donderinge bij aldien voors gemelte maij[r] Zijne Legers bij onse vaste voorgen vinden soo sonder met onse besettinge te Water en lange in Zijne Landen toomen, in vaste steedens, desis overste met Zijne Compangny, groot vermaecken Cogidpen Zeggen dat Zijne comp[e] komt alleen Zijne Maij[t] Stadt gemaelt Batte des selfs te onderdanen Zeer aengenaem Persoon Londe, Stadt Pisiapour ende meer andere provoorden met alle vriendschap Zijn gescheyden, Zijne E: des Ambarsad: Patande, met Zeenden Patten Zijden Zeyden ende 2 potten Enzij, daer voor Zijne dancken met den Stadt van eenen Elephante:

Sangnizara is een groote Inlandtsche met veele schoone steden, bayen ende dorpen, gelegen op de noorder Breete van 13 1/2 graden 4 mijlen van Pisiapour

Ende

gheleghen op 1½ graeden 4: a 5: mijlen bi[ss]yden Dabuk. Ende omtrent 30 mijlen Benoorden Goa

Goa

Ende omtrent 30 mijlen benoorden Goa, de welbouwde Zijn steanden. ende de gracht te onder Bahr Bram mede, hadt gheleghen met Lantbreeq ende Vee als te Cochin

Goa ghelijck onder Zeijl. dan alsoo de Zee Bart aenstoot vbaren genoodsaeckt buyten aenct 2 mijlen bi[ss]yden Dabuk te anckeren

6[en] inde nacht met de Landtwint vbeder onder Zeijl gegaen, dan alsoo de Zee uyt de Noordzeijde Lant Zijn aenstoot, advanceerden Noch vbijnigh 10 op 10 vaedem omtrent 2 mijlen bi[ss]yden Dabuk

Dabuk

Dabuk comen te liggen voor op 7 vaedem vbaters 1½ mijl vande Stadt, des ambassad[r] Landt des offercoop[m] Casse met de Galeye aen Landt. daer vbeder comende haspoteert, des gon[r] over onse comste Zijne persoon aen Landt verbaccktende vbas.

7[en] Nade middach quamen met 5 Schip Vgmont en 4 Jacht voorbij te liggen voor Dabuk, doende t'onsen aencomste 3 schooten met groot canon, ende lieten de vijfde Vlagge vande comp[e] vbaijen, omme te bevinden dat als vooren geschreven, dan alsoo niemant aen boort quam, Landt des ambassad[r] des offr coopman Jacobs van Castel met de Galeye ende een deel Vlagge meer Landt om des Gouverneurs van Zijne comste te adverteren vbelcke d[r] Castel inden Jacht vbeder comende bracht mede eens Mr[s] William Pitt coopmans Vbegen de Engelsche comp[e] (dewelcke als compt tot op coop van peper ghe[s] fabriceert vberdt) met andtvoordt dat des Gon[r] Permanente vbegen Zijne comste de Zee gheheel vbas, ende dat Zijne E[r] op morgen Sem aen Landt praecten sonde: vorder verclaerde Hij Heer dat de 4 Engelsche Heeren binnen de Vbaer Goa liggende, van Mr[s] William comptes coopman tot londen, met een bondige commissie des Zijne comste Commissarissen Ordre[s] van Engelandt, particulier vbaeren niet gesonden, ouer vbelcke als Generael commandeerden, des Smaerden Capiteijn Johan Boddel, ende als president vandes Landt Casteel Mr[s] Nicolaes Montegnij: benefens noch andere Engelsche coopenyden die Langes in Gheseriatten Schert hadden, ende op andre practijcken van Zuide Vbaren niet gesonden, ouer vbelcke als Generael commandeerden, des Smaerden Capiteijn Johan Boddel, ende als president vandes Landt Casteel Mr[s] Nicolaes Montegnij: benefens noch andere Engelsche coopenyden die Langes in Gheseriatten Schert hadden, ende op andre practijcken van Zuide Vbaren niet gheseghen hadde, doch vbat Baet voren Zijn vbaer vbaere sijn al vrientschijcker met de vorsten, alsoo onder Baet Voorgeseijn gesonden vbiert. dat soude de president in Gheratten doen van gelijcken schap geven. ende alsoo desen Mr[s] Nicolaes Montegnij, dese vorsten maelsch, en vleijck braecken doe daniss sij bij ontmoetinge van Vbaere schepen (met portugesse goederen gheladen) ons sonder eenige letsel, sij ditto engelsche schepen met der portugesen goederen vriendelijck Landt vaen ofte (gelijck met het moorse Schip van Bengale gepractiseert hadden) als te varen, ende de goederen daer uyt te nemen. Dus op vbiert sijn vandes ambassad geantvoordt, dat de onse van onse meesters vbegen niet vriendelijck vaen sijnde, geenige Engelsche schepen of de goederen daer aen vaen te doen maer sijn contrarie bij ontmoetinge, alle vriendt schap te bewijsen, ende van alles vaes sonder vaen, vvorde gebeden promptelijck te adsisteren

Dese Engelsche coopman Mr[s] William Pitt, Zijn comptoir in Dabuk gehouden verlaet ende afbreeckt de Engelsche begrijpen voor Goa: Zijn E[r] William contin ende andre particuliere coopenyden met commissie vandes Comm[r] van Engelandt vbaers niet ge sien, ouer vbelcke als generael commanderende, des Capts Johan vbodel ende directeur vandes Handel eens Mr[s] Nicolaes Montegnij, met andre coopenyden die Langes in Gheseriatten Schert had

Dese Engelsche coopman treckt te Dabuk voor ons segen Zaere schepen (met portugesse goederen gheladen) dragen londen

Vbaer op sem onverdroten ant, vboort gaff, om sem onder alle d'andre inde bedrogninge die Zij gehadt, dat sij soodanige Vijandes gaderen (gelijck met het noorse Schip van Bengala gedaen hadden) sonden aenstaets te londen

Doen

Den Ambassad[eu]r zeylt mit
s'Jacht tot voor de stat van
Dabul, met intombo mijn mins[ter]
bindende van 2. a 2½ daghen
vaarts, alwaer vandt Moors
Con[in]g[e] ver ontfanges wert
ende vervolgde zyne Wegh
op zijne tomme te scheyen
ende begoorde geleyde te crijgen

Den Heere gesanten sonder S. Comme
commissie overdeys in Visiapor
te scheyen Coorgel daen

Aende Heere Pietermaritz:
Gouvrn[eu]r in Dabul:

Dese Bede ende Vruntschap

Hij in comus hij desen gunstigen gelegentheyt Syne
Ed: niet verbergen te doen weten, dat het den
doorluchtigen Heere Con[in]g[e] gemeente, ende de
Heeren staaden van Indie oock vertegenwoordende de
persoonen vande Ho: Mo: Heeren staaten generael
vande vrij gesoochte nederlanden, hun doorluchtige
genade Frederick Hendrick prince van Oranjen, en
de Heeren Bewinthebbers vande geoctroyeerde oost
Indische comp[agn]ie tot afbreuck vande oorlogh gedre
Haare Bontgenooten onse doot vijanden, gelijck
Hebben mij met dry voortreffelijcke vloote, bestaen
in 11: zeyl gemonteert, ende tot des oorloogs nut ge
stuurt te helpen, maer desen quartieren nut te dienen

dunne (Zoo voorn is geschr) met alle neerst de voorss
portugesen onse ootstrijanden alle mogelijcke de
afbreuck, Zoo te Water als te Lande te doen die
mach steede om met Zijne Majt van Vispaponre wij
uiten genaedigen Heer ende dominck ende z
andre Princen of de Potentaten onse vrindt in te
Naulen confederatie, aliantie ende verbont te
treden, ende de selve tegen de voorsz de portugesse
ons ende Rijc gedoende Rijanden alle mogelijcke
Bijlpe ende Assistentie te doen tot dus eynde (door
Godes genaede) omtrent twee maenden voorleden de
vlote van Indie, ende dat gerede voor Goa: voor
spoedelijck Zijn aen gelanget, alwaer wij van
onse Schepen gelaeden met contanten ende alle
getrocken coopmanschappen, tot verwerf van onsen
Handel Traffijck ende commertie, nae Lande van
Hindostan ende persien nae Surratte ch Gamston
afgevaerdight: met de selvende tijdt beyde
legden voor de Baij ende stadt van Goa: uit gesichte
van onse vijanden, de voorss portugesen Carakelen
ende Back galliodsen, die wij alle dagen in Zee Strack
omme ons Schade te leveren of te bygevent quame voor
wenden Zeevaert op Baare steeden ende onder Enemis
sorten te gaen bevechten, Zeedert onse besettinge tot
met Godelijcker Bijlpe, tot op het eynde van dit
Cillot Jaer dat wij noch Zal Zeesen twee achtb
maenden, nutjen te continueren ende met andre
te Practiseren, voor dat dien tijt verloopen of te wij
vande portugesse Scheepen Volcomentelijck met sterckte
ende alsoo Baare Zee gemeete Vd: de Heer Gouverneur
generael ende steeden van India, onse Sonverijne
Heer van Vispaponre Zijn Vd: genadige Prins
onse Medestantige Rustie toe dragende te, ommee
met Xo: gemelte Majt in de vaert Abord, ende
op Hoogte brede te comen, ende Zijne Majt tegens
Zijne ende onse Rijanden de portugesse alle mogelijcke
Bijlpe ende Assistentie te doen, Zoo gebben Zaer te
gelet sij te belasten, eenen Expresse gesandt
met behoorelijcke commissie, over Babilt aent Hoff
van Vispaponre op te senden, om nut voorss onses
principaelen ende soudechijnen Heeren naem, met Zijne
Majt te beseijtsen, en goeden ende vasten vrede:
ende voorders te tracteren van eenige Zeedige saecken
daer den dienst van Zijne Hoog: gedachte Majt in
gelegen is, Namentlijck Hoe dat wij met alle neerst
Last hebben, mede oock volmachtige Zijn, Zijne Majt
tegens Zijn ende onse gesworen Rijanden, de portugesse
met onse Scheepen Volck, ende alles daer aen Cleeft
te bestrijden, ende de gantse Kust te buden, ommee
alzoo met Zijne Majt te maecken dat de tweede Zaek
gelucken te brengen, ende onse besettinge te vervolgen
de portugesen

De Portugeesen aen alle cauten te Brouwen, ende met Godtsdienstige Brieven Gode te dienste zijne Majesteyt den gerechtigen Heere te Bleyen bemachtigen. Tot welcken Eynde zij gecommitteert hebben den Ernuesten den Ouden bemunden Joan van Kerkt, oppercoopman ende Fiscael over de Vloote, ende raet der persoon in Ouden Utrechten Waerde, zijn godtvruchtigen Godtsdienst ende den voorts onsen Ambassadeur, in favorable recommandatie te nemen, op dat door zijn groot pregen ende interessie alle Commercielycke passagie omtrent het Hoff van zijne Majesteyt mach erlangen, onsen voors Gesant ende Broeder op het spoedigste te senden, de behoorlycke Geschenckinge voor zijnen persoon, ende de Nederlanders die hem tot dienste bij gevoecht syn, Benevens voordangen gelyck als Vrede (Maer zijn grootste eyghenschap sal zijn de grootsbenderent vande steyn ende de Vaderlycke zorge onsen gesant te interteren) zoecken ende vrundtschap met gerechtigde Actitie, in alle voorvallende eygenheden, Naer vermogen jegens de persoon ende particuliere verplicht sullen blijven te verschuldigen voort bevaren Vrede in continuerende Actitie des zijne Majesteyt ende beyde Vrede Smeedinge van Vrandt, ende behaenelycke gesontheyt aenden Outum met Wegh Utrecht leggende den 30 Decemb Anno 1636 Waer onder teeckent Vrede dienstwilligen Vrundt, Jacob Cooper

Zeylent Jacob Voorbuck dat Zeer Bruyt Vaer om seevoy te maken den ambassade ontmoet den Vlaming of de Sonne met Coelmijs, daer met des engelsen president, met Lange van d'onse, d'engelsche, en portugijsch, consultatie mede discoureert

Zeylent Jacob Voorbuck dat Zeer Bruyt Vaer om seevoy te maken de portugeese confirmatie mijning da Brul uytsel dan Zeert dat Vrandt gerbaerseynt, ende passeert de Heede met gesichte vant Wegh Egmont.

9 smorgens Vrydt des voors Jaers: Wegh geseylt met alle zijnen adel, mede de Afgesandigo of de Coelmijs albeede des Ambassade met des engelsen Agent Dr Witham Pitt Hoepen Vrydt, met lange Lase vruntschap discourerende, van ons d'Engelsche ende Portugesen confirmatien, ende nae dat omtrent de trade nijeren by malcanderen gerbaer Vaaren Strycken Vreder Naer ons Reglement

10 smorgens setten t'Jacob Voorbuck op de Strandt om te brauden ende seevoy te maecken alsoo niet alleenen Zeer bruyt, maer bandy Worm, Zeer door gegeten Vaer, voornemdtlyck gramen omtrent de 34 Portugesse Fregatten leyt nyt der Zee, naer de Heede van Vabil, dan alsoo die vande Batterijen Strande ende Vatteren ant, des seevoy met canon dedzen ende t'Wegh Egmont gerbaer Vreden seyden Zij Naer cours langes de Vael, den Ambassade vande rom de desse Fregatten, met de Chaloep vant Wegh Egmont gerbaerseynt Vredende, voer met des Opperscoop Heeris van Catsel datelyck ade Boort, om alle voorvallende saecken oedre te Beraden, ende voort te comuniceren dat door onenichtsegap desse Fregatten (zaemaer ons eerstmaelgen offentie gaven) op de Heede vande Comune Rey

Visa pons

Den Sondach 7en dach Febr
Coopers, met bruwen nae Di
Iaponis, Synre maijt vanden
Ambassadeurs comende, dat
te Arbitrigen, ende beqoorlijck
geleijde te Schicken

Assapoor als synde een Neutraleplaetse, gaf overlast
aengedaen zoude, des Vrijdaechs
desen dach Febr expres se comende (die in 12 dagen over
ende weder te coop Waaren aen genomen) met bruwe
goet nae Synre Maijt, Waar mee de comste ende coffee
door Oetlingen vanden Ambassad Synre Ho: gemelte
Mayt int lange aen schrijft, met beschrijck dat Synre
Mayt opt spoedigste een Persoon of te gesonden
den, om te senden om Hem met de beqoorlijcke Waar
nae Japon op te senden alsoo Synre Mt (gelijck
den gesant selfs aengesint hadde) alreden Portugees
Mus Dassaan verstrooijde des Heijre schrijft, Synen
tijdt corte Waar onde binnen Febr maenden, een
langer Jae by de Vlooten Nae Heede voor Goa Schijnt most

11en Nae den middach quam des Ambassad met de Offer
coopman Floris van Caudt met de Chaloup wederom
aen Landt, op des avonts benedens des Engelsen Hr
Resident gevolgen zeedende tes Prijse vanden Vrijen offe
Sonne, op de Feede van Buckraekt die de
mooren Jaerlijcx omtrent desen tijdt met het brande
van duijsenden Carsen Lampen, Cartsen en Vuijrbeeck
celebreren, de Heere Prins deden des Ambassad als
Zeggen, seer bedruckt geweest Waer Synre Excellen
Hem aen te spreecken nae voorgaende Waer
dragende of yemant soo Heden van misvoegen
gegeven hadde. Hij op antwoorde dat Synre Excellen
dat de naebuijrschappe vande Vorste tes aensien
vande Portugese Pregatten die voor de Rhaar Reede
Strooden, gaf tot voorgaende hadde van Synre Excellen
dese sijde te nemen, alsoo niet conden Weten Hoe
danich die voors Portugesen Naer souden ons souden aen
Setten, dat de Hollen ommeralle onsijdes voor
te comen, mits gaders Synderen dat de Rhede van
Synre Maijt van Vijapoor ongeviolleert Bleve, ende
dienvolgh persoonen geen overlast aengedaen Worde
Hem in persoon beneffens des Capten van Onse
Lieven Vrouwen nae Boort vervoecht Hadde, om
op alles ordre te Stellen, Hoewoole Synre Excellen
des seer Hs groote Wijsheijt Hem niet qualijck sonde
afnemen, Soo met Waar den gemeten Hon
qualijck te vreden Wijsende Synre Excellen voor
Hr Resident, Seggende des Coninges van Vijapoors
Landt, en Besloten Wederrijse, Daer Lijfnisse Beers
ende Tijgers met malcanderen te Worden leve morte
Ende alsoo voordes Synre Excellen dede aenseggen tot noch
by de Engelse vrienden Waer gelogeert geweest
ende om die den als d'andere Prijsen niet te Hinderen
Wert de Woninge apart van Vrijen Hadden, voor
Synre Excellen ons tot een logement Het Huijs van Gouy
Abael Barty een vande voornaemste gebouwen
vande Gantsche Stadt

12en ontboot des Ambassad de monsters vande mede
gebrachte:

Den gesant Weert met des Vorsts
man genoodight op der mooren
Feest des Oberhaupts

Den Heere Prins ontsiedt toonen
dat Synre Excellen sijn Weten
schap een boot gebraken Waer
Street met nieuws Fas antwoort
dem te vreden

Dijdelijcht set Hijre Was Vijapoor
bij des Beschoten Wederrijse
daer alle Vrede dureth in vrede
met malcanderen Leve morten

Heeft ons tot des Woninge een
vande voornaemste Huijs van
Stadt/

Hevont des voors Juan monsters
vande mede gebracht coopman-
schappen, waer van 100: à 150
mael nooten coopt

Hebragste coopmanschappen als Lant, omme des
Juan op syn verseeck te vertoonen, contracteerde
finael met hem 100. à 150 mael Vooten, misoets
tot 20 stucken de Burlantsche man, houde de
20 man stucks ongewoon 27 inden Ducats. Maer dat
syn de stucken waer, sont des voorsz Heeren van
magtige coopman, Merkamaeckt bij Ons, Zeggende
dat des Juan sgebrachte van Cruyden begeerde
stucken om pleet af te slaen, om geen gnade inbreuck
te voeden, ende dat nochmaels waren gaede met
de groote van desen landen te handelen, altijt met
groote superingh onder ons Dorset waer, der
halven consenteerden de ontfanten van Cruyts gesocht
mits dat geen last vanden Heer commandr onser
Vloot zadde, doch dat des aengaende schrijven, ende
Nae maels syne ordre becomen sonde, waer op de
coop ende levering te blijven stercken

des gnaerdiens vant Jacht
voorbuys coop bij de
Portugesen of de Engelsche
overs

13en dito is alhier vant Jacht voorbuys over Scheepen
een gnaerdiens genaemt Jan Ribbens van
Vlissingen uyt Zeeland, die uyt verscheyde weghen
mette Fluyten waer Schijck gemint aldaer vande
Engelsche veruonden op gemaeckt of de steecken te
den Amiraelsad Zont dat des Offercoopman
Floris van Castel, om des Juan vant Scheepen van
desen Vreeman te waerschouwen, die terstont op
alle wegen overgevaert den selven te achterhalen
ende gevanckelijck in onse handen te stellen
doch waer dat voorden dat sulcx te waeren aengevaert conde
kom niet becomen

Floris van Castel, schr der
Schipper vant Schip Egmont
nimen afscheyt vande Gonsr
dese saek sonder fael briefs
begandicht

14en Item des Offercoopman Floris van Castel
ende schipper vant Schip Egmont afscheyt vanden
Juan ofte gonsr Piermamet: die Baes des Vree
volgenden briefs aendes de Heer Jacob Cooper
begandicht, ende also syne Edle Hoocheyt, eenige
schenicke mosten, ende also als van des gelycke, voor
syn Edelen, benefens een Root Laeckens tot
segenkagie naer visiadoes te senden, der halven
om syne Edle in soo geringen saecke te gemoeden
ontboot den gesant datoes de gelyckste nooten, suyckers
ende Laeckens aen Land, waer mede voorsz Gonsr
Heer Segenck waer, Zeggende syne Edle niet alleen in
minder, maer in veel meerder saecke dienst sien
waeren

Piermamitk Juan Bandir
Vabil aendes
Heer commandr vande Hollantse
Vloot

Grootmagtigen Casseijn Vloot
Lantes vande Zee,

Wy aengenamen Brieff hebben het gaendes dat
Heer Johan van Tleis saer heer ontfangen
Wy:

Vp Bedanckende voor de Overcomste
daer mede betoont, gelijck mede Zaer gaerne
hebben Inomen Vt met Zodanige eermede tegen
de Vijee Hij vande Portugeesen gecomen Zijdt, Vbe
Zbetende Vt Heeren ende met Vre vande Portugesse
Zoo Vbel te Vaerden als te Lande Zijdt, aengaende
Vt gesonden Cambar saet, Hebben Zyne Edtay met
dry verseghelde Coopers (die daer toe Vp Vre Schijcbaf
gesonden hebben) int lange geschreven, Vbaer op met
dese eerste antwoort ende ordre verbaetten, omme
de voors, gesant met de begeerlijcke Vbaerschijt, op
te senden, Vbaer bij Vt voors Heeren, Vaer Zeer Vt ende
de Vreedelantsche Ratie Dominij, te meer alsoo
Vt vertrouden Vt int verbolcx ende vernielen Vas Zijn
ende onse vijanden, altijt continuerlijck Vt Vrimmermeer
aen Vt Landt doen Zullen, voor ende alsoo Vt, Vas
Vaer volcomen meer dese Zijdt, Vbat belanget Vt lande
Vt Vt in dese plaetsen ende int Vijck van Visapoer
Zoude begeren te Vijsschen, die Vaer altijt voor Vt
Vaeren, omme daerinne te comen handelen, coopen
ende vercoopen als in Vt Eygen Landt, Vbaernae,
alleenlijck Zijn staengende, omme Vt alsoe eenigen
dienst te doen, Zullen in geen gebreecke Vijn
Zijdt, ende Vtamelijck Heere Vt Conijgen gesontheyt

Den 15en morgens seijden t, Jacht Voorbrugge van
voore de Stadt tot bijdt Schip Egmont op de Vaerde
vandaen, tegen de avont voore den Cambas saden
met 8 Cartelen aen boort, omme de Heeren Vare
dispeche te geven int Schip Egmont tot provisie
ende Vtfrischement vande Vlooot geschiept zoebende

Jacht Voorbrugge Zeylt bij
het Schip Egmont leggen buijten
op de Vaerde ontrent 1½ mye Vas
Stadt Dabul, Zijne Vt Vaert
Vaer boott om de Heeren afftehijlt
te geven

Vertrocken voor de Vloot Vaer
Goa so t, Schip Egmont gesont

Den 16en Arriveert van Malacca over Cant, de Almadia
met de Comick van Ormus Vaerende Vaer Goa: om
met de Vroedtschoy te delibereren Vbegen de Vtrij
ratie van gemelte Vpland ende Casteel Vas Ormus
Vaer toe dito Comick eenige middelen voor gestelt
hadde, met voor Almadia personden de Captijne
generael van Malacca Gerardt Vasper de Vreede
onlangs overleden ende de andere in Zijn practijc gesmet
sedert Vbaer, mitsgaders Zoo dat Zeecker Portugees
Vaerschijne van de Portugese Vaertuijge
comende van Balsora in persien om te
gaen

Vbaer met Vt Schaluw set of eyndes Vt
Captijne Generael van de
meeste minsame mitsgaders Vne
nae van de Portugese Vaertuijge
comende van Balsora, door de Malios

huys nade Chaul, van alnigo Mallebaerse Hooves
ongeval ende vergenderdant vaer Powert vlissende
de Portugesen nade Hure mert doot geslagen, ende
het vaertuyge door d'overbinders wende Cassiolyn
van Chaul met Contoisie geert strueert

ende aldert uyt Steyn Egmont met 6 Jacht voor
Buree nae de Reede voor Goa strecken

1) De Heere des Conincx Armamenth adviseert van
Visiapoer becomen hadde, dat Conincx Ysmaegel Hey
van Persia ende den Turcken Bailhy, met ontrent
50 duysent paerden waren gecomen op de frontiers
van Calander, om den Conincx van Indien de voerloop
aen te doen ende den voors Turcken Bailhy (Hooft
der Egenaem vant tyeke) in beslit te setten, over
Zulcx den grooten Mogol, als Zijne Majt vaes Visiapoer
sonde geschreven hebben, om 20 duysent paerden ende
eenige voetsoldy tot Zijn hulp, ende alsoverre des am
bassadeurs suyten voor de waerheyt mochte connen
blijven te verstaen ende dat Visit des Conincx vaes persoons
voerloop tegen den Turck gerustt soude blijven, den ingen
anders Crijgs aen te vangen, soo spoedich den gemelte
Conincx door den Turck soude worden, tot wederr
tuygenis sijn Edt Herman van Zijne Majt van
Visiapoer voeren dese Caracteren, waerbe van is vervat
den waeren Text

Den Conincx van Armus met
eenige portugesen, gaet op de
Banquet ten huyse vanden
Gouverneur

10) Waren den Conincx van Armus ende de voornaem
ste portugeesen vande Almadia bij den Gouverneur op een
banquet genoodicht, onder andere propoosten soecte den
portugesen Agent voorslach om bemelten
Conincx naer Goa te strecken, waer demaet Zij
seyde Zijne Majt van Visiapoer, met de Hollanders
in alliantie tegen den vyandt Zij, waer
op den voors Gouverneur Zijn tot antwoort gaf, dat den
Conincx Landt soo vre voor de Hollanders, als de
Portugeesen Open stont, alsoo Zijne Majt niet anders
soecte, dan met beyde vruntschap te houden, ende
Zulcx soo Zij victorie begeerden te verkeeren of te
beyden in Zijn vreede stont, met begerende Zijnen
Salsen de Bijantschap vande Nederlanders, (die Hem
mercker des de portugesen conde ter stadt coomen)
op Zijn Hals Halen

des Conincx van Armus strecket
naer Goa met sijn Almadia

19) Vertrock de voors Almadia met den Conincx van
Armus naer Goa.

20) comt te ons huyse d'Heer Rarmahan, Cumbalis
sadeur vanden Turcken Ysmaegel, Conincx op de
Dekkan ende van Golconde verblijvende Hooftman
op Zeeckers

de Ambassade vanden Comincke
overe de crijft van Meeninde
compt Zijne E bij gevoechen, der
soirkende antwoort op seeckere
brieff van Zijne Mayt aen
den generael van onse saecken
in Oostindien geschreven, die hij seyde
de officie coopman Barent Pietersz
hebbe Jaren voorleden, doen hij
hier te lande bequamen hadde,

mit aenbedinge van Zijne hooge
gemoet tonnen goede genegentheit
tot de Nederlantse natie, endde
alle Zijne steden tegen de portugesen
Zijne Mayt en onse Bijanden

waer op Zijne E den Ambassade
de Justantie vande E Heeren
generael en Raden van Indien int
Langue voor draecht, met gebiedende
aenbedinge van des seecker Zijne
endde versoeck dat hooge gemelte
Mayt Zijne Armade de first
t aenstaende Meerson voor Goa bij
onse vloot sendde ende, om Goa:
alles voorders aff te snijden

Op Casteel Brieff gest voor hooge gemelte
Mayt aenden generael vande Hollantse vloot
Becke mit brieven bij een Ambassade, hebbende Jaarg voor
leden Zijne te hooge gedde bequamen, aenden Officier
coopman Barent Pietersz, die doen te tijt vande
Schepen, daer inde Rijn voorn, waren op tot noch toe
geen antwoort bekomen hadden, niet tegenstaen
hij verclaerde den Inhout vanden, alleen waer, aen
bedinge van Zijne Mayt te vrientschap, endde alle
alle assistentie tegens ons en Zijne Rijanden die
porten gelesen, met hare bontgenooten, waer toe Zijne
hooge gemelte Comick gehoeghelijck genegen waer
endde alsoo de generaele compe in dese gelegentheit,
aende vrientschap endde vrede van dat alderneest
desen maer alle andere Indissche tonningen, endde potin
taten int besonder gelegen is, soo heeft de gesandt
Joan van Twist, met in gebruicke gebleken, den
voorsz Ambassade int Langue van Heer Vd: den
goeden generaele endde Raden van Indien hoffelijck
voorgedragen dienende van Zijne Mayt te onderrechten
endde met waere redenen Zijne Comincklijcke Mayt
van Meeninde, allenmogelijcke vrede met onse scheeps
endde volck te procureren: des te beeter, met toesegginge
bij aldien Zijne Mayt de voorgemelte Ambassade
vergaerde macht, van vaerdtuijgen waer Zijne
Armade de Hemart f 200 brengen endde bij onse Vloote
Borgen sonde, dat met goddelijcker genade, acht of thien
dagen naden desen, f sceck sal wesen int gesichte
Boude maent September of thien int midden van October,
aen te komen met onse Vloote in Goeden getalle op de
cust de van Indien sonder t'schijnen, om alsoo met den
Comick van Bisapoer endde Zijne Mayt te bevegen, Goa:
te winnen endde te Lande te besenden endde den voor
oorde aen allen canten af te snijden, alles breeder bij
Ondertecende Copije van dito Instructie aen hooge gemelte
Comincke van Meeninde gestelt en geschreven te Zijn

Joan van Twist Oostcoopman en
Gecommitteert van de vroede van de stadt
op de cust van Indien, tegenwoordich
gecommitteert van Ambassade, aen Zijne
Mayt van Bisapoer, overset den
grootmachtigen Prieter Mahomet=
Comick vande cust van Meeninde
Zijnen Oprechten groet, met
aen bedinge van des seecker Zijne

Groot Machtigen Comincke:

Het komt de hooge tijt acte Heer Antonio van Zijnen

Den Heeren generael ende
Heeren Staedes van Indien
voor de Nederlantsche Compt in Oriënten, zyde de door
hoochstighe ende grootmogende Heeren Staten Generael
vande vrij gheoctroyeerde Nederlanden, zyne voorz. Hoocheyt gheno
Frederick Hendrick Prince van Oranjen, ende de Edele
Heeren Overmatchebbers van Provincien ende Provincien tot
geluck, den Admirael ten ende Provinciaden selve
Jacob Cooten, als commend. ende Cap. Generael
met als voorsz. is, vloot van 14 oft 15 schepen gheordonneert, is
tot den voorloop uytgeruymt de scheepen, mede de quartieren van
Indien uyt te senden, ommede alliantie der Portugheesen
onse gheboorne Bijanden, alle mogelycke assistentie
soo te waters als te lande te doen, waar mede om
met zyne Majt van Bisnapoor, ende alle andere comingh
princen ende potentaten, onse vrienden in Naeder Oost
Oost ende West te treden, ende de selve tegen de voorz.
Portugheesen (Bijanden vande gemeene vryheyt) alle
mogelycke hulpe ende Bystant te doen, tot welcken
ende, met onse vloote omtrent de dry maenden gheseylt
de Cust van Indien ende de Baye van Goa, ende
aengecomen, vindende onse van onse scheepen gheladen
met diverse sorteringe van oock gheladen Coopmanschap
tot bevorderinge van onsen handel Traffycque commercie
inde Landen van Indostan ende Persien, Mocha, Surratten
ende Gamron in Persien, met de voorgaende Vlote
inde Baye voor Goa: met gheschut vande Portugheesche casteel
Goa gallioten ende fregatten, die by alle mogelycke middelen
vloeyen, om onse scheepen te beschermen, of te anders de Vloote
Commandr voorsz. mede te helpen met dese voorgenoemde ende
andere onse scheepen tegen te springen, ende onse vyanden te
bevechten, de goede gheschut ende assistentie, die de voorz
gemelden Heere Generael Heeren Staten Generael, altyt
gedaen ende noch hebben, onse alle monarchen ende po-
tentaten deser contreyen te bedegen ende dancken, soo sal
den voorz Heere Capitein Generael, uyt den naem ende van
wegen haere voorsichtigheyden, mijden seer Respectis Am-
bassade, meer ter goeder uren zyne comincke Majt van
Bisnapoor, gheluckt op te senden omme zyne Majt haare
Vrde goede gheneghentheyt ende assistentie met onse
scheepen te waters tegen de meergenaemde Portugheesen
Vyanden ende onse doot vyanden als te buyten met soodanighe
dat gelyck wy mit onse vloot door Goa: te waters bestaen
hebben, onse soo verre zyne voorsz. mede zyn saeleyt sal
omme te vorderen, ende by aldien zyne Majt van
Bisnapoor (die macht ons van doen is) zyn leyder te lande
voor Goa soude willen, ende des voorsz als dien vant of
sijn sal. Goa sal een lange in zyne Majts handen
zal moeten vloeyen ende gheven ontbreken dan sal oock vermoeyt
Mooch gemelde Majt van Bisnapoor door te dringen
wy mit hare scheepen desse Landen van Indien zyn
in gelanget, alsdan ons is comen seluyden dan
Ed: Hoch

Den Ramadkaan: admirael van de Comincklycke Maij^t mit thien van Visapoure, die ons den 15de Maij^t goede gelegentheyt tot de Hollantse Natie, int lange gedult voor gedragen, ende dagenbogen soo fant woort op Zeeckere Missive, van den 9^en Maij^t ontrent trent Jaer voorleden door den seeven Jaer Ambassadeur aenden Cayser^m was Onse Heeren Hare te Regrede begandicht, waer op sij met 6 schepen sullen in gebreecke blijven, sijnde Maij^t by desen gunstelijck gelegentheyt van Onse Edele Heeren ende Principalen kortelijck intentie gist allen te dienste van voorgenoemde Maij^t van Visapoore, mede mede tot bequaem van sijne Maij^t, ende alle andere monarchen princen ende Republijcken te dier tijden, ende daer en boven nyt de naem te hebben de gemelde doorluchtige Heer Coninck gehoorsaem ende staedes van Indien onse principalste Rede te Suratten by aldien de Maij^t (die verstaen van eedy vaderlijcke genegentheyt sijn) Zijne Armade de thienen ter Zeevaert de ende by onse vloote vergen sullen dat sij met goddelijcke hulpe acht of thien weken nadien desen sullen sullen int laetste den eynde Augustus ofte met middes van de maent October ten uyttersten met onse Scheepen in goeden getalle op de cust van Indien by voorsz Rede van Goa: verseken sullen, omme aldaer met vrede ende Zijne Maij^t van Visapores believen, de portugesen alle mogelijcke afbreuck doe te doene als te lande te doen, ende met Zijne Maij^t ofte Zijne volmachtige overdens te bevinden, omme goede vaste ende oprechte vrede, mitsgaders vrijen toegangh in alle onse Maij^te Coninckrycken, omme aldaer met onse Scheepen te mogen comen traffigieren, handelen, coopen, ende coopen, onse waeren ende coopmanschappen tegen de commoditeyten van daer Maij^t te laeden ende also met Zijne onderdanen te tracteren, soo als vrundt ende bontgenoten met malcanderen gebooren zijn te doen. Bade op 3 Maij^t Antwoort bekomens de geseyde, offerten so voorcommende met langen Zijden te gemoet sien ende middeltijt was Rede Maij^t te goede genegentheyt ende den 20sten Ambassadeur sullen, voorseelen gedemelde, Heer Coninck generaal ende staedes van Indien mijne offerde zaken ende meer den te voort doen, diens antwoort Zijne Maij^t of de Zijne geschiedigerende, met de naesten te practiseren sal in handen blijven. Ende mededanigh bet als redene Zijne Princen van spreeken, die Maij^t geleert sal te hebben in ferthen van vrundschap, omme Rede Maij^t eenige voordeen dienst te doen Zijnen in geen gebreecken sijnen. Ende verbaard de Maij^t persoon in lange jaeren tot vermeerderinge van Zijn Princes staten. Te Calcutta in Bengale desen 26^en January 1663

Zijne Edelheyt als Hoofdt ende advijs naer Suratten

den 21^en Septr des Ambassadeurs Expresse Carsten met brieven naer Suratten waer inne des Vercommissaerdt Gardenijs ende des Opperkoopman Barent Pieters, respective Handels aen schreef

Laet Godt

Dat Zydert t/ Stretg van Battavia in de Vloote van
dese stentue voor Goa, ende Zyne V aen alsoo
gedenckelwaerdicheden voorgevallen ende gepasseert was.

Hoe het met de Gode[n]

22en Madeltz Zijne Excellentie met de Gouverneurs Vergaderinge
de coopmanschappen hem gedeelt

Dngels Schip Vanguard de was arriveert van Surratte sext stede voor dabij zijnde mede Zijne V hem bygaen ende Robert Dont t/ Stretg van Bantam ende commissaris Arent Gardenijs Heijse: tot in sontrarie memorie dat door contrarie winden gedreven bij de dragden of so Badros was Pedir voor de Straet van Malacca te passeren Vlaende voor Goa: de portugesse Vloot die met den galioen ende fregatten Manuel op zijn reis quam ende onse Schepen Utrecht Voetboog door sonder aen te doen of te spreken te een Vlaen wederom Vertoonden

23en compt also van Surratte met vracht goeders Geladen het Engels Schip de Vrede Vaende mede de Ambassade burgers Vaende ende Robert persoon begaen. Invedende d/ commissaris Arent Gardenijs. Nade dat Zijn Excellentie de 30en dembr: van de Vloote genomen Zijne coers (om dese te spoedigder Zonratten aen te langen) boven de drooge ofte Barros de padoa ging Vadde, Vdoor de groote bijcke Zwinde hadden sich tegen meninge Zoo vroeg gemoet dat hij nade langh over ende Vaer de sleeven, Vndeijcke Vaer gedrongen binnen dito drooghe der Straet van Malacca door te passeren in Vogge des 2en Octobr de eerste der Zuden op de 13 graedt 3 noorder breede aengedaen en des 2en Novembris voor Goa (alwaer ongehoopt Heet de Vloote van der Sentie mede te vinden) gecoms Vaer maer in plaetse vandes vont onder t/ Casteel Vardo 60 groote Vaetschen Vier fregatten ende ander cleen vaetschipge, Vaer van terstont de 60 galioen 16 fregatten ende den groot Portugees Admirael Zeer Vonderlijck op zijn eerst gunnen, lopende Zoo dicht in lijne van onze Schepen, dat denige vandes gemeen schut de beseilden, des Vanstaens nacht ende volgende dage tot naer soens onder gange Voegde dito Galioen onse Schepen (Zijde t/ comp Vaer sijne den 1en Maert, door onse Vaart t/ Zee trocken ver sien gebleven) die met anders verdragende Vaen offe den Vijant sonder Vaer van Tijdt tot Tijdt staen te bevechten alsoo de Portugees met conde ontgaen. Twisschen Schipsmeesters den eersten dwont Zijn groote Zeege Vaem, en cruijs Zeege van Boven met een Vlecken gesceept Vadde: Vaer door d/ onse (Vaetschap Amelia voor sijnen) sonderlinge groen Zeijl Voeren ende de Portugesen gevoeglijcke bij Vaer comen conde, Vesten dit alles met Heyen Vaende, Vaer uijt de gemelete Portugesse Galioens sonder ijets te Attenteren offte de gemelete Commissaris met Zijn Vevolch Vonden te Voegen door gegaen, Vaer en gesapert, dan offte Vaer den almogende de Victorie benomen, den Vijant mit op dese sijne Vorstelijcke seepen gelatten dese Vaert (Vaer Zij macetans tot Vaer Zijn conde bij comen) Vaer Godt bekent.

D/ engelse drie seepen als Vaert Vbeleft Voor Voorleggen Vaen in compagnij van noch een ander seijp ende Vier Vaetschen t/ Vereq/ te Vbeft d/ 500 de Catelijn/ dragen ende Vlant de/ mit Vaders de Vaetsen/ gemaent de Vlaere, ende sende in April verdreven Vit Engelant

onder/

Jeronimo Riedder Admirael van de Engelsche Schepen, ende
den Raet de Caarle
Coorne

Andert commando van Heer Cassteyn Jean Reddel
genaergiert, ende voor Heer van des bijsonder coop=
door des E=e William Courtijn Broeder van saliger
Willem courten overste marchant coopman tot
Middelburch) met des coninck commissie uyt gerust
om in Chyna ende Japan te handelen, ende passagie
bekomen Japan doort selvigt nadr Engelant te
zeylen, synde eene commissie voorders geheimt
als datse in andere Rustibere mogen handelen, daer
onder dese compe eene comptoire offe Hesi
dentie hebben t Cassteel datse selvigt gebracht hebben
bedacht in sulcke conten gen te comen contenten ende
blyders eenige coopmanschappen voorders eenige par
ticulieriteyten als dat sy extraordinaris met volck
gemant waren ende van ditto Schepen met pulver
dat sy hare eygen geloofde waren was gesent ommede
aldaer eene lading peper vande portugesen te
procureren ende dat met als met eenige brieven
voorden ende met groote recommandatien vanden
Coninck uyt Engelant nadr Mattan te seylen, want sy
daer eene vriendtschap suylen doen in forcomen te
hebben doordien geseyde Rustibere voor Bantam nyt bat
sal als des commande Reddel ende des Overdts
Katanice Montagnij, daer sy veel ingebracht is
in Engelandt waren met des selfs gemaeckt schap

Ende dese Rustibere comp= hebben
dese nae volgende redens, seer
dienstich bevonden de schepen nae Goa
gesonden te hebben om haer
der selver Remedie te soecken

Alsoo sy van particuliere diverse
schepen met commissie van des
coninck sy uyt gerust t com
in Chyna ende Japan te zeylen
ende passagie doort selvigt
nadr Engelant te zeylen

Alsoo sy in hoop ingevallen
om ladinge van Peper te
bekomen ende met brieven
voorden benevens recommandatien
doen selvigt nadr
Mattan te zeylen

Dese Rustibere comp= hebben
dese nae volgende redens, seer
dienstich bevonden de schepen nae Goa
gesonden te hebben om haer
der selver Remedie te soecken

In Augusto hebben gesonden
deese 50 Vaten van de
Engelsche ende Portugesen
Peper te bekomen ende
vande overste de Molucas scepen
hoe te gaen handelen

Den 20en d'onde Engelsche comp= hebben
dese Rustibere comp= met koelynck stydige, seer dat de
schip de Erbaen meest naer Goa gesonden hebben omme
haer grondige vande conceptien deser stuytibe comp=
te informeren, ende te sien wat sy aldaer prieses
almede om van daer te zeylen 50 V: Vaten
van de in contanten, ebbenhout al oock Jaer onder
des Bisadoor de facende, opbeuringe van peper
hadden gedaen in Surratten, welck geschiedt dat
desen 50 V: Vaten door de gemelte Overlieden van
t overwoeste de Moorische schip van Din (t welck
eenen Engelsen schoone genaemt Capt William
Cob, met des schip gegeten den Samaritaen (dat
aende Straijotte is Jongreenen) ende t Jacht de
Moor Doete, met de Commicke van Engelant Com
missie uyt gesent bewoont (t welck) gebeurt dat
syn, seer dat voors contenten ende soo gereet met
meerder redenen, om te voorcomen den Engelsen
President, Ostindien, niet meynden

Om desen schoone te zoecken hadde ditto President
voorders Jacht t schip de Ebenesinge, nadr de
Straijotte ende Mocha uyt gesonden den 25 dagis

Om

Tsinges schip de Ebenesinge naer
voor de Engelse naer Dieulande
van Straijotte gesonden om
de schoone te zoecken is ook te vaer dat desen de nova

haven

Den Engelsen President
drie maenden gebanckete
reet mits betaelt Dez: V:
Tropias, ontfangen 13 ponden
van Sandee voor gestaen

Dit belet de als Schip te
senden tot convoy van 's comps
schip gaende naer Mocha

Om Eyn Personage te spreken, Strocken was aent
Eylandt Johanna arriveerden, van waer hem tot
Sattatora begeven, ende dyntelijck sonder yets
op te doen, naer Bonratten gecontinueert hebben, ende
alsoo desen stroomen op zuyts reeden om 2 schepen die in
din ende Bermany thuys waren van alle waeren con-
tanten soo van Mocha quamen bevrachten
Belieft den voors President in octobre per schedo:
Andermael dit tot Bederslinge steecke de Mauritsse
Eylanden (alwaer desen Pinnacken met haer schadt
Gelderlijck coomen moeten) niet gevonden, met
order soo zij de zeeve vonden, met haer geschoeys huys
naer zuyden te brengen

den Engelsen President
drie maenden gebanckete
reet mits betaelt Dez: V:
Tropias, ontfangen 13 ponden
van Sandee voor gestaen

Dit belet de als Schip te
senden tot convoy van 's comps
schip gaende naer Mocha

Quamen Engelsen President, Radde overt be-
leyden van een moors schip, dat in Bantam thuys
Boorden by de drie maenden uyt huys dat Gom-
geconfirmeert gereet, ende 10 duysent Tropias
ende Eygenaers moeten betaelen alvorens die
gewanckelmis sal, ende haer handt eyghen Comben
commet soo geleeden reden Eyndt zyn, de Engelse
comp^e met diligence gevolcht schade, door desen stroom
geleeden, maer bovendien in een zeer gunder nadm
by d'Inlanders gecomen waren, om welcke te ver-
oorsaken maer gemeten President, voors Schip de
Bederslinge, om den tyvant te soecken, hadde moeten
niet segnden, ende daeren boven bedocht Adamaer
de Praau te doen van soo quam dat by die
Seeve om 8 Comen Schip de Charity te con-
voyeren naer mocha Schynden sal

Radde dit Jaer, in sonderen
naer als Schip niet engeraeckt
becomen

Niet Engeraeckt Radde sy dit Jaer anders geen schaden
dan de Mary gebeuren, hebbende met vracht goede
zyn naer Gamron Strocken reden, t' Schip de Willia
Adamaer van Persien quam sonder zyn met sijne
gesellen naer Engelandt senden

De commissaris Gardenijs
naer dato den 15^en Novembris
de Comp^e voor Bantam aen
gelangt reden den 3^en
Decembris naer persia ver
voert

Naer dat den 8^en Commissaris Arent Gardenijs, den 15^en
Novemb^s de Rede van Bantam aen gelangt, de Car-
gasoen van Bonratta op zyt spoedich Negoce mits
gaders de Factoren voor Suderlant wederom inde
Seeve schepen geladen reden, reet zyne Seyl op den
3^en Decembris, naer persia Strocken bedragen
de voors Factoren die inde Schips Rebat, ende
Smeliz zyn gescheept, het somme van 320: V:
399: 19: 6: ende tot Bonden met volgende

Corte factuire vande coop
manschatten gescheept onder
geladen inde schepen Die
Godt Bernaert genaemt
Arbol, onde Amelia

4400 ℔ offte 2200 Corgie Witte smalle
Baftas van Coniatten onde Broders
in . . . . . packen 22:
1400 ℔ offte 700 corgies Gilbertebay
ditto Broders Guinetts in packen 10:
2040 ℔ offte 102 corgies witte breede
Baftas van Ammedabat onde
Broders in packen 17:
010 75 ℔ geraffineerde salpeter
bedraende in packen 235:
1049 ℔ offte 2503 3/4 maon acka:
barij indigo Byana in packen: 600:
40 52 ℔ offte 1132 maon indigo
cruyts in packen 283:
960 1/4 ℔ offte 1019 1/2 catty Bandasche
offte Muris in sockes . . . 40:

Des comps constitutie in
Surratty Dout Mesopot

Des mantimento Arbeyts Arbeyts
geladen 60 guiden coop:
maer inde cleedy in indigo
gram des offsetts spreyde bij

den offr coopman Wollebrant
geschreven Arbeyts nader agre
Hebben

Tsbeer Paders van dorden van
Sr Quintijn comis van
Cant, Hebben dispatch
dabij met Arbeyts de Ambass
eenigerleij Arbeyts daer onder
ons gelegent Arbeyts

Belangende de gestalte messe van des Comps negotie onde staet hier inne onde Indostanse gelegentheden so verre mede dat de calamiteuse gespaerschap Arbeyts begonden van jaer tot jaer bij Arbeyt te beteren Doch de geheele staet des landts mits de gedurige seer swere milliaens van manschap Arbeyts gewonnen hadde conde Arbeyt niet behoorlijck onde tot Arbeyt comen / de Arantimentos Arbeyts voorleden jaer Godt lof wel gestadich / Arbeyts door de graen gelden coop Arbeyt mede onder den offsetts spreyde bij / alsoo nog al meest gedenmenschen (om de eisbaeten te maetschappijen de drie amie te Cultiveren) outbreeck / den 12 Arbeyts Wollebrandt geschreven Arbeyts op den 27en Decemb lestleden / Arbeyts Ammedabat onde agra stroocken / om hem voorder vanden cleedenhandel in die quartieren van Surat onde Gelubat te informeren

den 29en gram Tsbeer Paders vande Order S. Aug (gecomen van Ghanil) hebben Bruse int Minnebroeck met Zijne Ed discoureert Arbeyts de onse constitutie / Ende Arbeyts den Broeder vande Capucijns Generael van Malacca / die Ed verwerde in commissie Arbeyts de Capucijns ende de gelegentheden van Cant Jesuan ende Surat / ende Arbeyts hoij gesonden Arbeyts / omme te proponeren van eenige middelen tot reconciliatie met de Hollanders / alsoo bij Zijder de stadt van Indien niet gelegen conden staen teghens Sr Heyps armade (als Arbeyts de saken dese Schijnen)
in Acht

in den Persoenen ende onsen Gevoechte Ha-
sardeurs

des Ambassad^r van Meinde
beandroft Zijne Edt ende
heeft Borden aen Brede
Meinde:

25^en begandroeden den Ambassad^r van meinde
onsen gesandte Onderdanige Audiet in antwoort
van Zijne Edt^e des Heer Grave Gene^l gelijck:

Den Doorluchtigen Groot-
machtigen Leeuwe Vanden Leo
mijn Heer Antegnio van Vlissin-
gen Heer Vande Heeren
in Hollant, die God bewaere al
tijt in deser Werelt om te Bedwin-
gen Zijne Vijanden

Alsoo sich Zegenwoordich in deser Landaen van
Zabiet, comen van Sassieporte, alvaere de groetenisse
hebbe gedaen, Wegen den Comick van de Crijte van
Meinde, die gnaemt is Sietgan Hamelte, mijns genedigen
Heer aende Excellentissimo Ducesca comicke van
Sassieporte, ende mit der seeven in tmynen genadigen Comin
nadm gemaeckt aende vasten Brede tot dempinge, van
Zijne ende Steyne Maij^t Vijanden de Portugesen, in com
formite des Tractaets Zijne Maij^t omtrent Hoecheit
geseden voort desen Heeren Bdgandroft aen Dr Barent^s
ende mit Capitein Sirwatch, Vaste van gen antwoort
becomen hebben tot op desen dach, dat adhue is gecom
Dr Ed^s Ambassad^r, Sr Johan van Trois Hebbens
mede gedane salutatie, ende vorderinge van Zijne Maij^t
goede effectie tot de Hollantsche Nacie) antwoort
op den voors Brief hebbe affgeworden geelijck
Zijne Comij doeck bedandroft es mit sine Confrende
aen Zijne Maij^t mijnen genadigen Heer ende
comick, Wedrinne Zijne Grunt liede Vad^r raeme
alle Hoeffe tegen de Portugesen Zijne gebiedte
Maij^t aen biet, met Hoeffelijcke Zijne gedaechte Comin
clijcke Maij^t te aen draende Jacht met Zijne ambaede
ters Zee tot voor Goa comen biet, omme de Portu
gesen ons te doot te Vijande alle affbreuck te doen
met werken breuck nae opt spoedigste met myn
Raetsluijte, Maer Zijne Maij^t (die met Zijne Armi
de aent Eylant Johanna Westwaerts is) comme
galdare D Vad^r schrijven comende mit Hollant te
Draegen, ende met de seeve in comp^e meer sterckte
te seijlen, Maer Eylant Zaccatorra, ende Zoo
voorts meer Zijn Maij^t Dorpt Hoeffe te Hoecheit
Zal met Vrij Hoeffde, Wanneer Zijne Maij^t des
lof toe Zal Vaderlandt ende Hoecheit Vad^r ende

Vaderl

Ambassad^r d'Hadt, ofte Zal in persoon met Zijne
arm[ade] de stadt[s] neve[n] Pleop vant aen Zaendze
Vlnter Admir[aa]l son Tydelijck voor Goa Zeijnde ennne
Jare 1[6]5[0] scheijden te Ontmoeten ende bij Zantte
doen ommeck godtdeijckder eere mon[sterin]ghe d[e]
de [Ver]Zaetschedt[e] van Pkdendt, in vibe[n] 1[6]5[0]
Zanden te leveren, Zonder eenige gen[o]egsaem middel
aen te bijssen dwelck in toecomende gevaerlijcke
de vruchten van Oktyme Maij d[e] godde genegentenijt
ende prompte assistentie met Zijne Armade de Hispa[n]
tegen Zijne ende onse vijanden de portugesen ende
alle die Zaer aenhangen Zulcx gesmaeckt Zobben
in[den] 1[6]5[0] ofte de Zeer Zoemaetighe dese Zijde
Voor dragen ende middeerlijck gaen devoiren spoorden
omme 1[6]5[0] voorders dienst te doen Godt bevaere
dese 1[6]5[0] in langhe Jaren tot Catholijcke vrij Zijne
vijanden in Vabile d[e]s 12[de] vande maent Decembr[is]
int Jaer 1046 van Hiramete, Gelijck is d[e]s d[e]s 1[6]5[0]
Januarijo Anno Christi xbi Cxxxxbij, onder Zijn
Cedido os Amor[e] d[e] Vostr[e] 1[6]5[0] Ramdkaan:

Suijbscriptio

Luden Voorsichtigen Grootmachtigen
Heere: Vander Zee Jon Antonio Van
der Meer Ridder Heij Vande Verlanden &
Jo Indien tot

Batavia

Ende alsoo gemelden Ambassad^r Hoeste-
den bij pas voor Zijn Vertreck. Dat met Zijn
bunen 3 a vier dagen meer Salvatorra ende de
eijlde van Azaben stont te Zeijlen. Heeft
Zijne V[ee]l[en]t den Heer:
Ambassad^r dese bijsen Daed:
Zijne V[ee]l[en]t het Nabevolgende passoort

Jegen Jan Tenist Ossercoop[m]
ende Gijsbrecht vande Comp[a]s Navale
macht op de eijlde van Jndien ende
de Secretaris in Consratten
ende Persiel Zijnde Volcomen gedom
mitteert in Ambassade aende groot
machtigen Comiek van Vispahor
allen den genen die desen Zullen Zien
ofte Hooren lesen Salut

Alsoo den Heer Ramadkaan Ambass[a]d^r vande
Vorst van Mamete Comiek over de eijlde vastelande
met Zijn

met zyn vaertuyge met bombarsa ende cruyte
van Serrabia is t'Vlissingen, Bestt. Postconsse brieven
van Credentie, omme afgeboden dat d'Admt. onser
zeegen in zee gecamen te contrarieren, ende soevre
niet beschadicht te worden, Hebbe gem. schepe voor
respecte vande admts. boden geen[n]t zeegh, was zyne
Bo: gen: Commandeyt. Dan Heemskerck met vijf
schepen, mede met desen advise aen d'Vlissingen
dese zaken alle mesdeden te sonderen, ende bevelen alle
officieren, Capiteynen, Schippers, mindre offi-
cieren, bootsgesellen ende soedaten, mids dien
vande generale Nederlantsche vereenichde comp[n]ie
dat zy sich vaerdich zouden voorsien, Rumaden
boen, ende zyne schepen gemeete munitie van Oorlooge
niet uytlandige nacie zijnde laden niet alleenich
predelijck laeden, besenden, ende te parseren
mede des noot ende Oost synde, alle hulpe ende
assistentie (mids dien mogelijck) te bewijsen, Also oock
zijne schepen dienende vande generale Nederlantsche
vereenichde comp[n]ie, Staen te begeven, Vlissingen
inde stadt van Zeelandt, desen 25[n] January 1623
was onderteyckent Johan van Olden

Engelsch schip de Vlaen
Vlissingen naer Malaporx[e] ommegaende partije peper te laden

Den 26[n] Vlissingen Engelsch schip de Vlaen
naer Malaporx[e] ommegaende eenige bracke goederen te
lossen, ende andere soo dannige quantiteyt peper in
te nemen als den President Sr. William Methwold
in Surratten met den Mogol soon coopmanschap
Vlissingen in voorcoop gecontracteert hadde, met
Vlissingen peper te voorsien schepe, naer Goa sonder verre
seylen, ommegaende te brengen zulcx als voorden
gecontracteert hebben

Zyne Ex[ce]l. becompt het ferman
van Vlissingen, ommegaende partije
naer zyne majesteyt op te reysen

Den 27[n] becomen het lange Vlissingen schip man offe
geeldye van Malaporx[e], waer by syne Excellentie de Ad-
miraelsvlagge opt schip de Vlissingen naer boord was nodigende

Preparatie gemaeckt tot
op reyse

Den 28[n] en 29[n] hebben alle dat tot dadinge
de reysse van noode was, in alle ijver gemaeckt

Vertrecken van Vlissingen

30[n] Maert dat den Ambassadeur syn afscheyt was
Vlissingen ende groote geschenken hadde, is naer
den middach te water met zijn bij gevoegde schepe
van dannie, naer de Vlissingen gegaen, Sijnde
Vlissingen

Dese dit is den ordre des Admirael, doch tegenwoordige
Heer Vlissingen Raet, door gesonden Calommitentie in
Vlissingen

Inscriptie van Dabul

Neringe in neringe ende voor treffelijcke Zeehauen gedeynaert gebouwt langhs de cant van de groote Riviere genaempt Bolevados; compasseert het gebiedt van Bellegatte, ende loopt voorby de Stadt tot inde Indische Zee, de meeste, Zijn Bijdelen ende moeren Daer voornemste Coopmanschap is met cleeden van Zoute conijen van Orami Damindra, een plaetse gelegen beneden Bassin de den Peper comende uyt t'landt van Ballagatte, de Zuydwesterwinde Stadt is een Fortresse van den Comte Gorcet ende incomende de tijden saemen, daer plaetsen certijts diverse stercken van Dabul, nae Persien ende Mocca te varen, dewelcke Zijn Vaergaen ende alderley eenige fibres offte drie uyt Vaert, Vlaenderen, Engelant, Peper, cleeden, ende alderhande Coopmanschappen Jaerlicx comen uyt Pegu nae Tamon daer de goeden betalen voor in contant 3/4 tot Zoute dan de Engelsen hebben door sonderlinge Patenten van Comick Carolus dat met 1/4 p.c. accoo mogen verlaten de Stadt Surat Oock alle andere Natien betalen 4 a 5 Cattijs Lange de suyt Zydewaert aende Baterije, Zijn 3 a 4 yser Stucken Zijn op de Bergen Daer eenige grote Ballen Fortresse staen ende den Uytcant Zonder eenige gesicht offte Vaert besette

Dabul is gelegen op de 24e Vaert van 17 3/4 graeden

Dabul Vaert sorteren van Jan Huygen van Linschooten is gelegen op de N: breete van 17 graeden dewelcke volgens onse bevindinge op 17 graeden 45 minuten op de Noordt cant vande voorschreven Baij beginnt. Dat de bosschen boomen van Peper verstroomen gelijck een Vastigheyt ende beschutsel deser boomen aende Baterije cant, als mede Witten Toren offte Pagode, aende suyt oock met Langhe Van het gebeerte, Vaert een gelijcke Pagode, in welcke in oock met andere Heydense Tempels, de Scriptuere gebout Zijn. De suyt oock is Langer als de N: Vaert met Vaers Vaert Vooren de Baij van Dabul Vaende Vaert tot de Zuyt cant toe Zijn Vaer met Vaste Vaterije met Vroege Vaert, Zoo dat de Vuyt de Vaer tot voor de Vaert Zijnde diepte by de Zuyt oock Langhs Vaarden comt Reeden met ijzer comen Vaer Vaert met Vaste Vaterije voor gaens 4: 5: offte 6 Vaetsdes ende op den Trompet Vut midden 12: 13: offte 14 Vaetsdes alsmen Vuyten op de Vaede Zee. Zoo brenght ons de Witte Pagode, Vaende op den Noordt oock Vaert, de de Zuyt oock Vaert Vaendy andersins, gelijck anden grondt op de Vaendy, omtrent een mijl Vaende Vaert

Vuyten op de Vaert is de diepte Vaedroop 7, ende 6 Vaedem omtrent 1 mijl Vaende Vaert

Zy Zijn met dry Vagen ghemeen in Chijpelon, Zijnde 4 Vaeken yder gaens Vaerseyntmaes voor 4 cos offte drie

Nederlantsche

Strevelen in Chipelon 4 cos van dabuel

Nederlantsche mijlen van Dabul, alwaer dat Engelsen coopman William Pitt, aldaer gecomen om partije loot in Turcy van peper te coopen, den Rhoeden van dat dorp, quam de ambassade be-groeten, ende Synor Durut aenbieden, beleet sende op morgen Osser ende Dorijs tot de Heys te be-schaffen

Februarius

Zijn 4 Huijren Osser tot de Heys

des 1en Sijnden Synde 4 Osser tot de Bagagie ende sloten, ydere os tot Visiapour aenbestedende voore 2 pagoden of te 3½ Realen van 8en

Strevelen van Chipelon

Huijden in Combaerle 6 cos.

2en als gelaert op de dorre Zijn te samen van Chipelon uijtgetrocken Huijden des avonts in een dorp genaempt Combaerly. liggen 6 cos van Chipelon ende voert dat Gebergen van Balagatta

Particuliere Beschrijvinge van Chipelon

Chipelon is een groot Dorp of te Opene Velt, leggen ende Sluyten Hagh bosch, dwende Strevelen van Heelwaerts uijt compt, Buyten dese alle goeder dwijnt Landt van deran comen met boots noot dat hael ende Sandthaerts ingebracht, Waer door de plaetse wel is gepeupleert, als van alle lijfs proffijten, geen gebreck, de coopmanschappen als Sandtimmers, die alsdan verboden gebracht offte Sweert Steden betalen voor vracht tot dabul 1½ Pagyn de Candy, offte 450 th alle andere goederen nae advenant

Particuliere Beschrijvinge van Chipelon, comen op de Cop vande Bergen van Balagatta, in een dorp genaemt Gatamatta Synde 3 groote cos van Combaerle, een Seer quaede Weg

3en met den dage begeven ons weder Op de Velde passerende voor middach een Beecken gelegen onder de bergen van Balagatta geheeten Popely ende ontrent een quarier omtrent den Voet van de Cop van dito Bergen in een dorp genaemt Gatamatta alwaer den nacht Huijden Synde deese Plaetse een quadt, offte 3 groote mijlen van Combaerly, een quaede ende Woijeerighen Weg Limits de Heyen bergen ende telffen

Passeert de Balagatse Bergen ende Huijs in een Waerde 3 groote cos vande Cop vande Bergen, alwaer een groote Heuvel Rijsa Hij loopt,

des 4en Huijden mit dorp genaemt Cellewacke gelegen over de bergen van Balagatta, Synde 3 cos van Gattamatta, daer loopt een schoone Heuvel langs de Kusten, comende van Canerij (een Stadt 12 gadues t' Landtwaerts in gelegen) ende Archipelague met Negen Spitsen tot voorbij Visiapour, ende t' gelegen Landt van deran, deese Heuvel aberd

Vande

Leggen in Abeuil 6 cos van Guttamatta

Vande, tsubbonders gelijcks Coijna, int Oosten is te seggen den groot Abeuil,

Item liggende in Abeuil die dorp 6 cos van Guttamatta alsmede omtrent in die beecken gelegen Patan stroom cos van desse plaets twee dingh dwers uut onder den Heyndes man, Memoriael hoewel andere Capitellas groote Coninck Hoorden sonder (raedt de" doen Zyne Majt van sorsaponis ashlent) dat Zijn Liefde, van beeck Hoorden, also daer niet eenige maegt op gaen ofte comt, de beecken nemen met gebroken, Abeecke van Zeeuwe soo Heer Zyn dat by gene middelen daer int te drijven Zijn, desen stroom genaempt Zuradgij, Zoudt een duyvel by ons, om Zijn overvloedicheyt te Cijsen, dan also Zyne E Ben Steven Herman vanden Hoven van Dabul ende seyde mit anders dan verderen ende Voorgaende bij een Edel" het Ons Bedevaert Hier soecken, nemende vande Maccad" Vrau d'ossen met Hout geladen 3 daeghs voor Zijne op gaer steden tol:

Stuckes van Abeuil passeert Boconire 4 cos van d" Abeuil:
Susperu 2 cos:
Abeuil 2 cos:
comende ende Stadt Camba Zijn 10 cos van Abeuil alsmede op leggen

Camba is een groote ende Abele gepenpreerde Stadt gebout langes een Water dat int Westen Coijna compt

Van Camba Stroomen voorbij 4 Steden Payno, passerende een seer groote Stadt Carada genaempt, ende gnamen in dorp gelegen Alengro Zynde 2 cos van Camba

Item door een Vaste Stadt Caliare genaempt Item een dorp genaempt Boconire, comen in een ander dorp genaempt Cassigam 2 cos van Caliare

6 Item met dage Stroomen van Abeuil ende gnames Antrent gnyen is een dorp genaempt Bolome, alsmede ontbeets passeerden voorts een Cleyn beecken gelegen Susperu, voetvens een Castiltyn van dabul Zynde 10 cos van Boconire, op den middage gnamen in een ander dorp dat gelegen Abeuil, Zijnde 2 cos van Susperu ende de gedoomelijcke dage Reyse van de manset, dan also daer Reyne te beroomen Abas, Steden 3 cos verder naer de Stadt Camba, alsmede op 3/4 vanden dage arriveerden ende den naechtmet also de Borgagie beeren, desse Stadt Camba is Heydensch groot ende wel gepenpreerd gebout langes den Loopent Abaute, dat van Hoorde Coijna (daer by voorn van gesprooken) Zijnde oorsprongh Zeer Cleyn

Door dese liggen Ons Heeren Opden Abee passe" ende seer Cleyn Sijde een Steden genaempt Poino: ende 6 cos daer naer een Cleyne ende Cyrbaer Stadt genaempt Carada: gnalepoin: gnames omtrent gheleghen in een dorp genaempt Alengo Zynde 2 cos van Camba, alsmede de voorsz cos opnamen, voorders passeerden een verlaten Stadt int Heyden Cakgare ofte Caliare genaempt, ende aende seer Cleyn Zijde een dorp Galame gheeten op den Abeudage arriveerden in een dorp genaempt Cassigam van Alengo Sonder gheeten Abdrebrin, daer ick ontfangen ende te gemaeckt gemoet Abueden, dese practise Abas 2 cos van Caliare, ende van dese Stroomen meer als ander

Dorp //

Item van Dordrecht met dorp Sandt Pietre 3 cos van casse gaen

Van Pietre Struyen par Tyeden 1½ cos den dorpen fassett, ende 2 cos voerder 2 Heiden geheten Isselamp ende Oron, daer die gesant van den coe in woonden mit die Habandare staet

Item in Ballonsa 3 cos van Isselamp par ende staet in den Stedekin Asta geseten

Van Asta tot Sandt Pietre 2 cos

Item van Asta tot den dorpe Sandt Pietre 3 cos van casse gaen

Van Pietre Struyen par Tyeden 1½ cos den dorpen fassett, ende 2 cos voerder 2 Heiden geheten Isselamp ende Oron, daer die gesant van den coe in woonden mit die Habandare staet

Item in Ballonsa 3 cos van Isselamp par ende staet in den Stedekin Asta geseten

Van Asta tot Sandt Pietre 2 cos

Van Asta tot Sandt Pietre 2 cos

Item van Asta tot den dorpe Sandt Pietre 3 cos van casse gaen

Van Pietre Struyen par Tyeden 1½ cos den dorpen fassett, ende 2 cos voerder 2 Heiden geheten Isselamp ende Oron, daer die gesant van den coe in woonden mit die Habandare staet

Item in Ballonsa 3 cos van Isselamp par ende staet in den Stedekin Asta geseten

Van Asta tot Sandt Pietre 2 cos

Van alsdan tot Asta sijnder 1½ cos

Item van alsdan tot Asta sijnder 1½ cos

Van alsdan tot Asta sijnder 1½ cos

Item van alsdan tot Asta sijnder 1½

passeren de stadt Berch
ende 3 cos van Mirzgno, ende
comt 3 cos voorder in stadt
Gerdey: alwaer de geboorne
Italiaenen Pilot genaempt
Adam Prins ontmoeten, welck
in Nederlandt Scheert te van
Weissingen te Vrijbuyt ge-
varen hadde, was anno 1603
met den Buden Vijcthij in
Indien geweest, ende onder
manschap van Synen Capiteijn
Pieter Pietersen gebleven
Hebbende commer hoe dat
Comines van Helispoort
om in Zee op de Portugesen
te mogen stoven

doen de Dorp gereden Aspera 3 cos van Gerce, ende
quame op 3 Brandeu daer wij groote onderhoor[ding] t
stadt genaemt Mirzgon alwaer wij gelyck andere Voygen
Mirzgij 2 ende 2 cos van Upont alle[n] daer machten Int
incomen van dese stadt ontmoete wij eenige Mooren ende
Sedatijs ende Gouverneurs, ons te spreken, ende
nemen Boot voor volck Vijf Vaten, ende 2 Ll: Ryse
van dese stadt Mirzgij stadt op gantsch[e] voor Poort
ofte casteel, zeer gefortifieert op een Rots gestaen fa
mijelijcken voorsichte daer den Gouverneur Mijn Heer
pleatse zondt sonder dat gedoogen wilde dat
eenige Vaten binnen comen om te sieuwe te besien dan
van Synen Secretaris genoodsaeckt te gemoete Vreeden, met
mits den groote Mogol Bedienden voor Vreeden voor
laden staet met Synen eygen oft gecoopte dat Port niet
sal comen, maer sullen in deze stadt blijven tot
voorse[yde] mensijn Zaken afgeeyscht gedaen
alle comingen van Pelij (over de 600 Jaren gestaen)
begraven liggen

10[den] smorgens een nyeuw voor Synen opgange van
Mirzgn gelaeden uyden west ende ten Noorden 1½
cos lucx ligt een dorpken ofte Burij daer ende ander de
Gerijdtschappen voorsz stadt mirzgno 1½ cos voor
aende steecken sant Pby den stadt Berwarg gelegen al
daer ons Boeten voorder onsen voyage voortsetten, gramen
3 cos ebyder ende stadt Berch, voor welcken Port 3 out
mochten een geboorne Italiaen commende van Cisiapoor
genaemt Adam Pins, die aen geruymen tyt in Nederlant
geweest, ende van Veersingen met den Capitein Theodorus
Tybaut ontrent de 3 Jaren te vooren derwaerts gevaren
was, ende desen Adam Pins uyden Vaetboy met de
gesanten Vijcthij Ll Conde Linjaras, voor Pilot
alwaer niet tegenjaende gecommen te syen dat continueel
met den Boden Vijcthij in Indien geweest ende onder
manschap van Synen Capiteijn de Vlamach, tot dat hy voorsz de van Zeeuwen ymer hier
mede gebracht. Derwaerts gebleven ende met scheip ende
in gevaeden goederen aen den noorden zijde van het
gebiet te, van Mijmingen Versendo in Cabo Pon 15
mylen bosijden dat gelegen, es Portugat toe te mach-
tich ende te veel dat men van deze midwinter de cust van
Arabia ende Meinde te varen om Coopmanschappen te doen
ende syn Avontuer op de Portugesen te Zoecken, daer
toe commisse van Synen Mogol aen Cisiapoor be
comen hadde, gelyck hy mede den Ambassadeur Vlissingen
Pieter Pietersen Vlissingen ende Antonio Vaes de Ethiopes, Admirael
ende Antonio Vaes de Ethiopes, Admirael vande
Portugesse armade, dede mee Admyrt ontsetten dat ons
ons Zyde in dese begeven soude, Accommen Schiffenis

Inde Pardon

Inde pardon van Zyne misdaet bevoirtsch, den
voors Ambassad= Bailliu van Edere voors, of he
niet sonde gheschevet Zyn de rebellant segge, comp=
onder den goet fructelicht andere gelijcke practijke
te duen, dan also binnen Visapoen= ende voegt
van dese Brabantsen Gheelder gheseken Antwoirt de
Witto, onderteent dese, Excuserende Zijne Ed en
bedinge beraet te neem, Seggende Vlaemen in toecomt
eenige van onse Heeren, op de Cust de van Inden
vonde te vinden, dat hare begeerde in onsen dienst
voor pleisir op alle gelaten te laeten gebruycken
voirders bij aldien, dattet tot scaden voor
dabul gedn bedrijf mocht, om te bij bemuren dat
dan de voors Stadt Visapoen= Zynde met voege dat
op de Baerg, ende met eene Wacht niet minder dan
3 Vaedem Waechts sgeene gedint te voore alle Winde
beschut

11en Indiennacht stricken van Arteq, Lauten ende
Fluchtsant van ons 2 dorpkins (in dese tale met den ge-
meenen naem van Baerj genoemt) eggen, Verstonde
dese plaetse 4½ cos vande voors Stadt Arteq, passerende
2½ cos voirders den Boeff dorp genaemt Aggee, ende
graemt doen 2 cos Weydes, in de groote ende voetsche
Stadt gelaten Ottenij, van Waer nacht dat ontbieten
hadden soecken tot in den dorp genaemt Baerjne 2 cos
van Ottenij alleene dun dael tuschen dese manse 2 cos
gerapaneert 11 cos: ofte 2¼ Vlaem: Vaer voor de oste
Vaer Smoent Waren

Marcq en van Baerdgie pas. 12en Indien nacht begaven Ons van Baerdgie, passerende 4 cos
Heren 4 cos verder als dorpkins voorder ende Vlaeter Vaert en dorpen of de Baerje,
ofte Baerj, 3½ cos daer van staende onder de Gouvne: van een Vlamejoese Stadt
de Stadt Calisen, legene in gheseken Calisen voor Vlaeten Vlij Weijden naer drie
Stadt Honnoeware: 9 cos de cos Weyders graemen in een Stadt genoemt Honnoeware:
Baerdgie de 2 cos van Calisen alleene op Weyden: dat manse hadden gedoordet 9 cos
des Heeren Zeent eyden= van dabeke ende alsoo dese plaetse maer 9 cos van Visapoen= ge-
Domen= met Brieve Vaer Visapoen= legen Alles: Sonder den Ambassad= als Vlaemen vanden
omme de Comieg Gheroote Blan= onder= van dabul met de Heeren van Zijne Ed=
Zyne comde te Gebittigen Voore Heeren omme de Baerdgie als Baerdgieder Vaendt
Heijsen Otmstafe Blan, Vaz Zijne Ed, comde te Gebittigen

Heijsen van Honnoeware

13en Smorgens voor dage Vieden Vt Honnoeware, graemen
3 cos voirders voorbij een groote ende segene Stadt Gheen
met Zeer Cleyne Gheseke poorten ende andere gebouwen,
tomen drie cos voirders bij een genaemt Cicsoka abdecke Vlij Zijde graemen Vlederom
segene Stadt genaemt Cicsoka 3 cos bij eenige gebouwte, allecxe de voorsaecht
ende 3 cos daer naer bij de Vaecht naer 3 cos bij eenige gebouwte, allecxe de voorsaecht
ende voors Dese Visapoen Vlaendt gecouden van Gheseke Heijsers: ende Soedanige

voorders

Den Contestable compt Cus in Baalen, ende brenght de gesant des Princen van Bartoot Mustaffan

Die Zijne Mt des Bruts van den Commandr Zijnde van gelijcke Zij cont als voren pagina Heet de inserueert overslagen ende Zijns lasts voor dese

Dorders Zijnde gramen naer den cos: by de groote miragne omsgeende het gebiet ende de Stadt van Visiapoor ende voort van de voorseiden van Visiapoor gedempt Otheinpoor, alwaer neder sleegen ende des Zeeres meesters om Alamakr d' Ambassad= aentwoort vande Bartoot Otem Jaft Kan bekommerde, inde Stadt te Zijden, tegens den avont gram des Contestable offe comt te paerde Zijn gecomen, met vele gesellagende duncken, den gemelten Ambassad= met Zijne comp= in Baalen brengende Zijne Mt den Princen van Bartoot Mustaffa Kan. alwaer nader gedane Reverentie, Zijne Voorsz overleverden des Bruts vands Commandr aen Zijne Mt fus gesz. daer hem sijns int corte Opninge sonde van Zijns lasts, nemende voor dat des voorsz ofte Heeren Commandr gemeert, ende staenden van Zijne Mt te beschouwen Baere Vdes Visoentie, ende voort voornemen van dien van Zijne Mtt van Visiapoor, dem als ambassadeurs gesant met volcomen commissie, mede te hoffelijcken gesellen op te senden aenne Zijne Mt. gedaen te hebben gecomen op de Zijne Mtt alle Hoogelijcke Reputatien de portugesen aen Zijne Mtt Zijnden aen te bieden, met toesegginge dat selfde Vdes met onse Vroote Hoa te Waerder beschoten hebben Baere gemelte Vdes van meninge Waren deser inde Zaken te continueren sulcx bij aldien staende Heeren Zijne Mtt (die de Goudsmeder van Volta Vlas) Zijnen Hoe: bedugen ende des soevers aen dien cant afsijden Worden dat met alsulcx Hoa: mede bij gevoegde geseten ende van Zinden in Zijne Mtt Zeesse te comen soude, voorts dat bij Nederlanders Versoecken Vrije toegang in Zijne Mtt Landen ende Commerssije sonder eenige aldaer met onse Scepen te mogen Zaffigeren, Coopen ende Verkopen onse Waeren ende coopmanschappen tegen de Commodityen des Lants: ende also met Zijne Mtt des soevers onderdanen te Zaeken gelijck den andren gesellen mijne Zijn te doen, staet op Zijne Mtts favorabel antwoort met devotie sonder toegemaekt sullen ende middelertijt door Zijne voorsegde interpreten de reden te gemoeten dat Zijne Mtt sulcx te persoon te mogen salueren ende synde Zaet met de behoorlijcke Solemniteyten voor te dragen. Hier op antwoorde Zijne Mt dat Zijne voorsegde comste hem aengenaem Waere ende dat op morgen Zijne Mtt Heere van Zijne Mt te gevalende gelegentheyt van onse Heeren met soveel volcks gemaect Zijnde van gestelt Bywesen Commissie van Horloge etc Zijne ende soe lange op de ende van Indien te beyeren van Mijnen Heeren Staaten. Op alle welcke den voorsz Ambassad Zijne Mt: vrae verclaert ende gelegentheyt dat Zijne Mtt aentwoort gaf, Segghende Zijne Mtt de Wetgierden van Portugesen Heeren, dat de portugesen stallemus in comp= van de Ingelsen Heeren omtrent Vagen voorleden

Abt:

den Ambassad Versoeckt favorabel antwoort ende Zijne Mtt te mogen saluteren, om Zijne Heeren ende presentatie over te leveren

Verhaelt nyt bruyden van Vlaenderen Schaffhadde de Portugesse Armade in compe van 4 Engelse in zee gekeert, ende sonder stryt te verwachten vloden gerstoomt hebben

het Goet gelooven bleven doch dat d= Armade d' Engelse tot Calis stemo geconvoyeert hebbende, sonder op onse vloot eyts te attenderen, aldaer te zeylen gerecht ende mede bezaert onder de beschermingh van Zijne Mats fortsen gerecommandeert bleven, bevyndende off Zijne Mats van eenige beschaedigh, den 24 Jesunt antwoordde dat zedt 43 dagen alles voorleden, t'gedeelte van Onse Vlooten Vlissingen: ende aldaer dese Tyt geene advissen becomen hadden ende also zedt eenige maenden gedeelt Vlont, dan Zijnde afgeseylt van Zijne Vlooten, die selfs mit Zijn geselschap in den groote canael Overgedreven hadden, ende Engelant omgevaren en opgeloopen van Yerlant

Des Jesunt nampt van Zijne Mats orlof, die ons belooft dienst Zijn packetys aen Vlissingen te ontbieden

Als gedestineert Engelsman genaemt Thomas Tenysbeeq in dienst vanden Aertsoot, ende by den selven in groot aensien compt Zijne Mats begroeten van Zijnen dienst aenbieden

Int Hofl dem 22 gedeckte Aertsoot Mustafa een Vlas denen Engelsman genaempt Thomas Tenysbeeq gebeden Ouwaer vanden Capte Jan Flores, die 4 Jaren gedient om Zijne Mats goet te mueren voor Zapel van Zijn Mats Engelsche Vaertuygen gebruyckt, ende dem indien vanden voorleden Aertsoot Celebi Essan, Abens Hisforis broeder ende Heere, om dat die Zeede Octobre pas, soude worden pretenderende Zijnen dienst te presenteren begeeren recht, Zijnde Jegenwoordich inden dienst van Zijnde Hoocheyt Mustafa: verclaerde den meergemelten Ambassadeur vande gelegentheyt van desen Landen ant lange berecht geest, ende also Zijne Mats Vont desen Engelsman voor Zijne Mats geselschap inde Comt van Vlissingen ende Vlont te vinden groot advisen ende credyt bij Zijne voorsegt Vlas: Doch dat geenssins dem in Alder behinderinge die Zijne Mats Vont sonder Zijne Mats te vragen eenige Portugesen off te andere bevinden te openbaeren, ende dat nicht sonder in gebreke te blijven Zijnen dienst nadrucklijcx naer behoren te presenteren Alsoo ons Zijne Mats met toesegginge van begoedinge dienstelijcx aen nampt

Den Ambassadeur d'heer vertoont langer met Zijne gemelte Hoocheyt den Aertsoot Mustafa een Vlas ons en den Portugesen gedestineert

Den 14en Sondach smorgens ontboodt Zijne Hoocheyt den Ambassadeur met den voors Engelsman in den Camer, alleen ontrent 1½ uyr met den andren van Onse, Engelse, ende Portugesse landen gedestineerden int langer discoureerde, Zeggende eyndelijck Zijne Hoocheyt mede den heeren den voors Ambassadeur absolut ontbieden soude, om voorts van Zijne saecken te spreecken, alsoo niet gesciede, voor ons Zijne Hoocheyt den gantschen dach besich sulde: met gelt te maecken ende ordonneren van eenige saecken, tot dat Vaende Turckse Vloot van Zijnen Jongsten soon Abeeken Zijne Vlaey een bezoeck te vruchteloos gedaen hadde.

Abens alsnoch gelooyert te hebben van Zijne Hoocheyt, die ons Mangnifycke liet ontbieden

desen dach Waren noch gecomen te Zijne Hoocheyt, die ons van [illegible] ende dranck te gebieden, sendende op 3/4 banden dach Zijn Vlas aen de Vlas Zijne

Cabob:

die zijn hwagen ten hoofde ont
ommede zijne Mayt van zijn E,
comende te verwittighen.
Hwoe Portugesse musicoens
comen den Sosant versoecken
oft met haere instrumenten
voeren, waer den jonghsten
soon van den Portugh met
zijn gesellschap bij compt.

Zijn Hoogt. ontfingen Am-
bassadeurs, alsoock zijn Cl.
Slaep Camerier hem met
het Contrefeytsel van den
Prince van Orangien.

Voort alle wat middelen de
voorn Ambassa- conde bij
vromen om goet te vinden
die daer op dienen, luyt twijfels
zijnen last aendevoert.

Stelt voor dat met 3 a 4 V.
mannen bij goet souden
landen, ende dat middel-
tijt met het leger zijne
Hoogt. de stadt aende Noordt
zijde overvallen sonde.

Welck den Ambassad. met
zijne ordre excuseert.

Opperste Camerlinck vanden Coninck; ommede zijne
Majt den morgen: Ambassadeurs compste onde
voorstellinge aentedienen. Hielden avont gnaem
zijn E: salúteerden twee mestico Portugesen
hartslagers ongeveer 3: maenden geleden van
Goa gecomen, die met haere instrumenten ons
verveerden: twelck vanden Heertogh ten jongsten soon
genaemt Nana, Chebk gehoort zijnde, quam met
zijn luyte bij ons, voer verscheijden met zijn E
aen verscheijden saecken discourreerde. Bij de
jongh man aenstonts 22: faeren uit, ende bij de
yder vermeert voor den goet bedaet.

15. Voorden middach deden Heer Mustafeha
Sant callende met den Engelsman burgerschap
binnen zijn Slaep Camer roepen, als pede zijne
Hoogt. verhoorden ende verveerden met het con-
feytsel van zijne Vorstelijcke Genade mijn Heer
den Prince van Orangien, ende de affleyen dinge
die vande treede voer Goa ende de stadt Dabul
welcke hem seer aengenaem schenen. Hierneede
comende Vraechden zijn excellent wat middelen bij
Ambassadeurs voorstelden, om Goa te bemach-
tigen: die daer op antwoorde aende stadt
Goa nerijnie gelegen was, diende volgende on-
principalen voorn mens te beraden Goa met hare
schepen te water te beslúyten, ende gemeinte
aen landt te landen daer op te doen, ten voorde zijne
Mayt. leger daer voor gelieffden te brengen, waer
nae hem van eenige Renegados oft Bastaerts
als zijnende die Natie van fortificatien te
maecken sonder comen voorsien, ende middeltijt
met ons ploote de Portugesse Galioenen zijne do
voorvaeren, oft onder hoede stercken gaen be-
springen. Zijn Hoogt. seijde dat de voorsichtig-
ende facilste middelen om Goa te verneederen
waeren, dat bij met 2 a 3 duijsent mannen
aende Zuijde zijde van Goa achter het Cimmeri-
sonder landen, ende beraemde de Portugesen tegen
ons uijt trecken wonde zijn Hoogt. met het leger
ende stadt vallen, ende die ongetrouwe stadt conqui-
veren. den gemelten Ambassadeur replicerden
weederom dat om volck te landen te brengen geene
orde hadden alleenlijck last zijne Mayt met onse
schepen te beschutten alle hulpe tegens de Portuge-
sen aentebieden, waer mede deselve weeder wierd
afgebroecken

Den Coninck sont sons woerd
Swoort om te voorwinnen
ofte vrij den wooninge te coms
Ende daer in gestroocken waers
mitsgaeders wat schoncheyts
voor Costaes ofte vereritoijten
den Strandt moetgebracht
hadde, die daer op sijne Hoo:
oodt aenbiedinge, vermits de
onsedeckinge ofte onse lega
tie dit jaer soude comen Vol
bracht worden hadde Ed:
den Sonverain Sendraet
en hadden voor indien geenige
schoncheyts gevonden hadde
dan den Comman:te vande
Vloote tot een dienstonisse
sijne Mai:t ende Hoogh:t de
nederstorte ende goederen
sonden hadde.

Welcke schoncheyt den Hee
togh te gerieve doet om soo
den machtigh Coninck te
presenteeren.

Hoggende mede van sijne
hoogheden, alsoo van sijne
sijne sie mocht versoecken
ren, dan dat sijne Mai:
most oirlof en sijne hoog
willentlijck geraeckt voorde
hadde eenige eldijnigheden
te coopen om sijne Mai:t
voor te handen te geven
daer toe den Strandt sie
benoopen bindende ofte

Afgebroocken, vermits den Coninck den van sijne
Swoort bij sijne Hoogh:t sonder om te voorwinnen
ofte al den logement becomen ende daer ingestroo
sen waeren, daer en boven bat schoncheyts
Costaes ofte vereritoijten sijn Ed: mede
gebracht hadde: die daer op sijne Hoogh:t aenbie
den dat presentelijcken eygendigh vereritoijten
ofte schoncheyt van onse Vijcerroy ofte Gou
verneur Sendraet tot Batavia mede gebracht
hadde; door dien sijn Ed: ten aensien soeckende lijcken
wille de poorten mede vermeede t'zedert
oberst ende in Bambahij voorwinterd hadden
geen middel conden maecken ofte de geledgentheyt
ende der Viandts constentie sonder grooter gefahr
conden embarqueeren nae t'Hoff van sijne Mai:t
op te senden. Mesdat den Sendraet onder
den selven sijne dienstwillige aen sijne Mai:t ende Hoogh:t
gesonden hadde t'welcke bestont in 2. Plaeckel
3: stux borgulde spiegels, 5: pse Endeld alf
fobbeld Damasten, 6: man Radyolen, 5: man Hoede
4: man Mantis, ende eenige porselijne Wercke: dan
dat met twijffelden vbaemde hadde Ed: hadden
van sijne Mai:ts ende doorluchtige:ts goedt gevoelen
volkomen vermits hadden ofte souden ontfangen
de sijne Mai:t ende Hoogh:t nae behooren ende
sijne vbaerdigheyt met eenige Costaes ofte Vreem
dicheden gedencken sijne Hoogh:t dede den Voorsz:
Strandt doorden Engelsman aenbieden dese
schoncheyt te geringe vbaer, ommede te verschijnen
voor soo machtich, ende Swoort schuint, als daer was
sijne Coninckelijcke Mai:t van Visiapour, bestan
gende hem dat niet te begeerden, alsoo van sijne saeken
ende hulp genoechsaem mochte versoeckert vbesen
allesinckelijck dat most tractaten sijne Mai:t tot behaege
van vbien alles comen most: daer bij volgende dat
de specerijen vbaeren van vbenie importantie sijn
alleenlijck dienstich soude de reuckene: sulex dat eenige
gelegentheyt hadden dienaen te hebben, om sijne Mai:t
selver in handen te geven vbaer bij ons soude comen
gedencken tot den sijnde een Benjaensen Coopman de
reepen die eenige sijwaeden ende scheene proeven van
poeder voor handen, waer sulex sijnde den meer
genoemden Embassadeur sie benoopen om eens
Balen sijne Hoogh:t te beliefven, versoeckt dat,
sijne doorluchtigheyt gelieffden den voorsz: sij
waeden voor hem te coopen, daer mede sijne
minckelijcke Majesteyt soude comen behaegen, alsoo
ontfaendt Balen geen kennisse ofte oordeel hadde
vbat soo eenige sijwaeden vbaeren, t'vbela
sijne &c:t beliefft. Nader dat sijne E: afge
scheyt genoomen hadde dede sijne Hoogh:t door
eenige

Zyn E: met sijn suyte vbout gebracht in den Logement voor hare toegemacht.

Conijgs voegt hare vianderen ons geleyden in den Logement voor ons toegemacht. Synde de bloeminge van Mobarachan inde marsatie van den Hertogh Khales-Chan t'Voorleden jaer omgebracht.

Den 16 Nouembr. den Heer gemelten Hertogh Mustapha Lehan de lijste van alle onse medegebracte Coopmanschappen mitgaders den Heere voorsz. Coopman wederom den Ambassadeur Zijne Altesse door wiens schappen inde Zeeden sijn Hoogh: rijdt naer voordt Thomas Bruijnincq dede bolgaedigen sijn Hoogh: laden sijne Hoogh: rijdt naer voordt voorden middach naer Valenc, ommedat f: Hoff om den Comincke te spreecken, Wedde hedenochdt dese spreecken doen op sijne Hoogh: den gemelten Ambassadeur door den voornoemden dertedaen sijn pointsgewijse Engelsman aen die van de Noordtsche Mast bbas geoccupeert mit yet voor te gaen gehouden Hoogh: Hoogh: geraedt die Hadde van sijne saecken te spreecken, de om sijne Mast. van Zijne doch dat op morgen, oft warmer den goedt Eschoeckten te spreecken. sijn E: voor sijne Mast. van sijne gonden inde sijne boorstellinge voorgedragen soude.

Eenen Brabander genaemt Op den middach begeaem den Ambassadeur Anto. de Vitte sent sijn E: den brieff van den Anthonio de vitte oft de bbit ge boortich van Brussel in Brabandt den selven voor sijne Hardt weerde ingenwoordige inden dienst van de Hertogh Mistaffa om dat sijne E: Christen toegenaempt Elffre. (om dat sijne E: Christen toegenaempt Elffre. (om dat sijne E: Christen toegenaempt Elffre. (

anno 1637

Februarius anno 1637

anno 1637

Januarius

anno 1637

anno 1637

anno 1637

Februarius 1.

Turckische Bronadt d'Commandr vande
Vorte ba Ostenter Indie Manalo
Marck bande Vereenichte Oostindische
Compe gedeputeerde Ambassadeurs Taros Codes.

Den ambassadr sendt
sijn excellentie als
Heeren Mustaphakan
die Zijne Hoogh: Mogt:
mit eenige vande
fürnaemste Heeren dat
Hoff Maersche
ende Landtvoogt
Hasselt.

Ls Zijn excellentie voorsz: sondt de Ambassadr d'Heeren
Mustaphakan mit M. Thomas Tronson
Indische saecken gemachtigt ende gequalificeert
in 't Hoff Vorst Lermosij, ende Ls: Mahomet
Jusef, Ls: ditto mostaf, Ls: Mas Nageer, Ls:
Hoseij Damash, Ls: Jouwerdijne Schoutet
Zijne altesse, met eenige andere
voor Raden Zijne Majesteits geseijt
tot Lahor residerende, Zijne Hoogh:
nacht nadat medarch tgelove gedaen accor-
deerde Zijn Excie: ende sijne Heeren
op de ambassade ende audientie met Zijne
Hoogh: dselve Mat: dselve
Schriftelijcke Resolutie
Portugesche saecken. Van d'Dominicq: soo de
Indische Heeren Gouverneur Albuse da
Cunha mit Mouw Mamet aly. tgeene daer
aff was. Van Vägli Bander in
Bengalen ende Bandelost gedragt, ende met
Hoogh: geruste Middelb Wab, raeckende over-
Hoogh: gedragt Wab.
dat door Zijn excellentie
aen sonder Bandersgenoot Middelb tom
haarder Verclaringe gedurende Wab te
Water sijne Schepen mette munte
Vlissingen, ende de Maersche Heeren
Marchumiaden audientie.

Den 19 Van de Ambassadeurs gedaen dat sij
Brabant geschieden genaemt Jant, de ditto:
naemt Jant de Wit, de Wit audientie gedaen
gedurende bij Zijne
Zijn excellentie de
Heeren. Den Ambassadr sondt aenboden

anno 1637 Februarius

anno 1637 februarij

Segt Zijne Mat
de saecke in handen
van de Heeren
Mustaffekan ge-
geven, met
wat sij
hierop
voor
voorslagen

Merckt Zijn E. G.
goede dienaers

Hoort Heeren dat Zijne Mat. metten
raet Hare Excellentien, ende d'saecke in
handen Mandel Portorch Mustaffekan gestelt
hadde, met wat sij Heeren souden gedenken
in deser voorder dat Zijne Excellentien
dit te doen, want sijne sij de saecke
tot nu toe niet wel hebben dat wij de canalie
van onse vrienden niet en souden noch
trouwe handen te lande uijt kamen —
Ende uijt Jaga. Ende ons gemaeckt has
hare ontslach. Waerom dese Zijne Hoocht.
excellentien, ons Zijn afscheijt de Heeren
Schepenen, met E. E. goede dienst

Den Heere
Burgemeesteren
met Raedt deser
Stadt Amsterdam in
Noort Abrahim
aga ende Consorten

20. Schepen Houtkoper ende Zacharias
van Amsterdam int Noort gekomen. —
Abrahim aga ende Consorten
die jaere 1621, met het Noort
seylen van Tabue af gevaren. Sijn Zijne
Excellentien Nicolaes Pieterssen Sebregts
Zijn Hoocht. ende d'Heeren 4 gedeputeerde
van deser Stadt Amsterdam. Ende
Zacharias Coen als Ambassadeur Generael
van de Heeren Staten Generael der
Vereenichde Nederlanden, ende
Batavia Stadthouder
Dese hebben tot antwoort dat sij,
Zijne Excellentien van Amsterdam
wichtigh bevonden
hebben te laten afsien

Dat Zijne Excellentien van Amsterdam
hare swaricheden ende niet bevroedachte
Saecke maken
Ende Marsomotische Heijligen aengenomen

anno 1637

Januarius.

anno 1637

Februarius

anno 1637 Februarius.

Zijn Ho: Mo: sonder
staet wat hy
voorts onderwonnen
sijnde verder
Alledt.

Naer dese Gesandten Heeren Vrienden Hoogh Mo:
hooght: naerder noth: van onsen voornemen
Doel/ ende wat wij verrichte dessen aengaende
sonder de Ambassadeurs antwoorde dat
dese aendt: gelevigte Vrientschap/ Gedan
ken die wij gehadt hadden Doorluchti
gen Rijcx Hoe andere gelevigte be
geerden/ dat wij van hen is alle
dubieuse Bellingen Middel Rijcx Hoogh
voorn: Ho: Mo: ende Heeren dat Noort Oosterse
goden als voren.

Zijn Ho: Mo: Gesanten
Hebben
Ambassadeurs
Antwoorde
Hebben
Zijn Ho: Mo:
Gesanten
Verte.

Pagoden als Achem in Dabul Malabaar
Malapour/ als andere Heaven Oost Indien
gaende/ van Zijn Ho: Mo: die Engelsche Nacht
Zijn als de Engelsche dese selve Nacht
Engelsch dat Antwoort: passelijck soude/ voren/ en
de andere goden meenen Mede/ De
Ambassadeurs Antwoorde daerop dat
tot Oost a Zuyt Malabaar/ gelijck de Engelsche
voorst/ de voorsz: den schade dat Mijne
Heer/ Zonder/ also tot Noort minder
Zijn voor Quilon Malabaar, Souma
tra ende Java de voorsz: Landt Negotie
van tegen Contant te ontlanghen Ge
lijck dat tot hun Vaders tijds haer
Zijn Hoogh: die Zijn Hoogh: Gesanten dat de
Verte.

Extracte d'Ordinaris Resolutie Hieruijt Haeghen

Dese Landen hebben dit Jaer den Heer Grave van Solms tot haren Ambassadeur ordinaris d'Heeren Staten Generael / ende Mijn Heeren Bataven / alles wat behoort tot een excellente Ambassade / gelijck dat de Heeren Staten Generael tot haren Ambassadeur ordinaris aen de Coninck van Groot Britannien gesonden hebben / ende dat sijne Excellentie sijne Audientie sal hebben / ende sijne Credentie sal overgeven

anno 1637.

Februarius 4.

anno 1637. Februarius

Anno 1637.

Februarius

anno 1637 Februarius

Anno 1537

anno 1[illegible]

Februarius

anno 1637 Februarius.

anno 1637

Februarius

Martius anno

anno 1637

anno 1637 Moguntiæ

Anno 1637 Martius

Anno 1637

Martius

anno 1637

120

Transcription of this page is not reliable.

Anno 1637

anno 1637

anno 1637.

Martius.

anno 1687

Martius

Sijn altesse Waij[voode] out Sijn E: van Anth[oni]
de Witte also de Portugijtsen van Alles kennisse gaff &

9e Ant[oni] van gesecreets hebben Sijn E: expliceerde dat desen 8e Ant[oni] goetwillichijt tot de Portugijsen som seer wel was bekent ende dat[er] nae[mael] noch somen ofte eenige ommegangh sijden, wel mit eenighe Sijn E: middelen sonde[r] maeg, nichtemin bedanckte Sijne hooch[heijt] voor dese seecke trouwaertigh[eijt], waerschouwinge, ende groote sorgfe t'gemoedert dat voorgh: altijt tot Sijnen dienste sonde verpolicijt blijven, waerme[de] opstondt ende van Sijne Altesse afscheijt nam

den Staetlogh Mustaschan sent ten van Sijne dienaers omme den gesant buijten de stadt te ontmoeten

20 [Junij] smorgens sondt den Staetlogh: Mustaschan sijne dienaers met paerden op dat de Extraordinaris[se] Ambassad[eur] met sijne suite buijten de stadt in eenighe tuijnen soude gaen verwachten, dan aende poort ontmoetten de poortiers Sijn E: te laet, daerdoor soude[n] te hebben verstoort vande Coningh: waer van Sijne hooch[heijt] gewaerschout sijnde, liet desse quanten roepen, ende wel met swaeren straffe, doende met 2 vande Coninghs: stadhouders aen alle de poorten beveelen dat den Nederlantschen Ambassadeur vrede[lijck] souden laten rijden in ende van dier selver stadt &

de poortiers willen hem buijten de Poort niet laten passeren worden van Sijn Hooch[heijt] dapper door genomen &

den Sentinden Celebreert gaen Sijn hooch[heijt] geraeckt Oulij &

den 11[en] Vande Sentinden: soo Elias Oulij: vanden met root maeckt verwedy malcandre beschijcken, ende met singhen dancken den sprinck den Vond[el] Testament psalm aenstrecken &

Gelijcke gewoonte van de Coninghinne en haer Stadt Juffes op desen tijt

De Coninghinne: sondt binnen jaer Balleijs: ende desen tijt selver gewoonte, dat soo alle de voornaemste dames: vant hof ende stadt bij haer coomen en lade die van sonnighe coope cuijden ende schoolieren vrouwen, dat se achtbaerdich alderhande vari[e]teijten ende rariteijten coopen &c twelck door Sijn May[esteijt] wordt belacht ende bedraegen de groote Heeren selfs dan Staetloch Mustafchan: met andere Heeren en verselschapt, redt voorden middach ten hoven van den Coningh: Salam: te doen, dien volgende Sijn E: om afscheijt gaende aduze maent hebben dan Sijn hooch[heijt] vertoert bijnnen Sijn Mahaal[se] sulcx dat geen gelegenheijt &

Den Staetlogh Mustafchan, ende de groote Heeren ten Hove, ommen Sijne May[esteijt] te begroeten &

Mahaal is een bron van huijs

12[en] Nae middach reedt den Ambassad[eur] Johan: van Twist: ten huijse van den Staetlogh: Musta

Johan: die

Syn E: Rydt tgn huys van Mustafachan die hem niet wel gedocht ende om den Chirurgyn dandt schieten selfs aen bout &

schandige niet wel te passe was ende naer eenigh eedenis seer in Fauteur Verfoght dat syne E: den Chirurgyn: dandt selfde op sonden ouwe syn familie te dienen, beloonende de selve als syne soonte tracteren ende dat dese dichtbuchtrem: ofte onse Natie dan te baerlyck den wonde te kennen, den Ambassad^r antwoorde dat sy boort tomeren den g^e^n onser bloote syne voorsz^e^ verfoete voedragen ende den Chirurgyn preu-rierens soude, doch dattet stont aen den persoon te Vryen wilde, alsoo niet twyffelde dat ofte soude binnen de selfde yemant vande Barbiers gedouden wedde, die dem in syn voorsz^e^ dienst billick souden gebruyken, syn Alteze: replicerde, dat niemant buyten syn Vryen wil ende sijnen begeerte begreepen, alsoo dat van soodanige persoon geen dienst gedaen souden worden mede dese Redenen afgebroken en wederden ende den gesandt syn exp^e^ aendienende soo dat bey ons Vader landers, die onder de 17 Jaeren in dit tyt gedaen^e^ gewoent waeren, dese met namen Piet de Zacharias per Fut: Moors Abrahim Aga: in Eenen dach die verloft dat in Vryheyt dede tocht ende bondtsen dem weder Batt^a^ mochte verkeeren Wederom syne hoocht^e^ tot tonst / segghende soo sy haer offte begeerden wil, dat stadt in syn blicke ende also syne E: syne Alteze: wederom om antwoort aen maende de voorsz^e^ eyndelyck tyt verloopen was langher tyt stil sitten conde / verbiedt syne hoogt^e^ den bricht met dryghen haer den aen syne May^t^ dat geliefde den Ambassad^r^ voortelyck afscheyt te verleenen nachdemael de tyt te kort was / dat nader de selfden mochte vertreckē / dit voorsz^t^ bescheyden syne hoocht^e^ de Copije van den brieff

Twelck zyne Hoogmogende goetbindinghe aen den Command^r^ onser vloote toegeschyft &

Syn E: versoeckt dat den gedangen Nederlanders in dryheyt gestelt ende met hem nae Batt^a^ mochten vertrecken & &

Versoeckt andermael affgeschaft dat oock syne Hoogt^e^ aenden Coningh schrifft &

syn Hoogheyt behandight offte formaly van syne Hoo: Mo: gem: syne May^t^ syn E: de Copija vant antwoort Dd 5^e^ 9bre 1609 aen^e^ Anthonio van Fermen:

Dircken: gheseyt dat sy om de selve inde Portugeese tael ondergestelt ende luyden als volgt

Translaet vanden Ferman in manieren van verscheydtheyt dien den Coningh Sultan mamoth Sultan heeft doen verleenen aen den H^r^ Ant^o^ van dienst vergeven vande Hollanders versoecken van

Sÿn Ambassadeur Johan van Wolfert &

Mijnden zeer Manhafften ende Hoogh geachten Heere Broeder Neve Ende Vrient Alsoo wÿ van dienen: de voÿ van de Holl[ts] Jn Judicie ick hebbe groot belÿeх ü Ed[e] geeert op het vertrouwen dat ghÿ maeckt int Sluÿten van Septemb[r] te senden een armada met groote macht in de Haven van goa: ick van gelÿcken sal senden mÿn secours ende Landt volck te Paerden ende te voet: om hadr valiantelÿck tegens de Portugÿten te vechten ende nemen de Stadt van goa: ende hadre Landen doende de selue stadt te landen Jnterrigeeren aen mÿne Capiteÿnen goeder neurs ick sal de Hollanders: geen ten Plaetse in mÿne Landen om met te gaen en Comen haeren handel ende Coop manschap te doen: sonder dat sÿ verbonden sullen wesen aen ÿmanden ende Comen de geseÿde Hollanders in mÿne hauenen ick sal ordre geuen aen mÿne goeder neurs ende Capiteÿnen dat sÿ de selue sullen favoriseeren ende helpen hadr geuende alle noodsadelickheden: soowel van eeten ende drincken als andere behoefte totten oorloghe ende om dat de Portugÿten hebben gebroocken het Contract van Paÿs ende de voorleden vrintschap die ick met hadr gehouden hebbe dadrom geeft ick oorloff aen de

Hollanders in te Comen ende
in mijn gesuyde Landen: de
gesuyde Hollanders mij de Stadt
van goa: met haere Landen
geinteresseert: hebbende
sal ick verobligeert Wesen haer te geuen de helft bande Incomsten der gerechtich-
heden ende Plaetse waer sij beyderen soo inde stadt van Goa als andere mijnen
landen t haerder gelieffte, ende dit sal sekker ende Warachtich sijn, ende Comen
de dit Jaer inde Thaar van Goa: dit Contract dat ick met haer gemaeckt heb,
sal ualideren gelijck gemaeckt heeft den Coningh van Sicander* ende nimmer
meer sal ick haer tegheus Wesen, maer altijt sal sick dit voldoen gedaen inde
Maent ghereeten Sonal: vanden Jaere Mahometh: 1046 Twelck was inde
Maent Martio, anno a natiuitate Christij 1637 touen Stondes Coninghs
Jeghel &

* Bij Sicander verstaen
Alexander ofte gelijcke
andere seggen een groot Con-
ingh die sijn Woort ende belofte
houdt

sijn E: versoeckt aen
Hartogh Mustafachan
schriftelijcke afftescheijdt &

Den 13de sondach de Jaer met M. Thomas
Tobijcke een schrijftelijcke audientie aen Hartogh
Mustafachan: daer inne sijn Excellentie wat aen-
soeckende dat sijne soone ende sijne Maij een present
aen sijne Maij een present van silueren Vaten, nademael
den tijt verloopen ende geen langer uijtstel geschie
mocht aen welcke schrijuen sijn Altesse: naedemidtsach
den soone Hoodt doende op sijn Vaderen mijn
sijne E: aensiende den Coningh oock sijn soone
sodde, dat voorsz op 3/4 vanden dach sijne
soone soude een audientie worden gegeuen
sijne Maij
bedongen soude aen dat selue tijt te geuen

met Abelecke sijn Hooghijt
bij den Coningh Rijdt aen
siende sijn Majt dijs
andersdaeghs sijn depesche
geuen soude &

Den Ambassadeur dient den
Hertogh Mustafachan aen
in Persiaen geen gedraeght van
de verouerde goederen
gemaeckt waes &

14de smorgens ginghen den Ambassadeur den sijne
van den Hertoch Mustafachan: sijne audientie
inde briefft aen de Persiaen: aenden Swaer
gemaeckt was, aengaende de adresse van
verouerde goederen, nade de conqueste van goa:
gelijck in sijne ordre gestaet de Politie Abel
mijt den selue vermelt sondt sijne Altesse
antwoorde dat sijne Majt nader de verouderinge
ons sal doen geuen de selue lande in compas
der gheseyde stadt ende landen nader wedel-
verstaen van alle tgene dat tot tijde vande

Jnbassy daer

endedat seecker Persiaens
woort int formangestelde
sulex vadrlyck mede bracht

Inbasis dach binnen gecomen is wirdt ende dat
de sijgenselaer vant Persiaens woort, sulcke
voorschreven mede brengende dieselve gaende
tot getuygenissen der Ambassadeur, van Golconda: ende
sijne sekretario: die dach voorsien sach, alsoe
sijne gesamentlicke t'selve bevorderlicheyt dewijle dese
bequam sijn soude bij aldus van dabul dadrinne de
Gouverneur Piramoth: sijn adsistent dat d'Engelsche
meerder toll van de gene die tot dese stede comen
betalen soude als dat sijne Edele niet machtich
dat de Coninghs: gerechtigheyt op te brengen
voorsz: voorts dat bij dat ditto Engelsche
den meesten tijde op voorsten suere dage
gaven op van particulieren voorseyden
Verkoop wirdt, vragende sijne voorsz: dat
den Ambassadeur hier van doen, die dach op antwoorde
Wadmael sijne Majesteyt den maal de gesuyde Engel-
sche mits betalende 2 pc. rente den bij en
sandel vergunt hadde, dat niet billick wesen
soude, met meerder lasten beswaert te worden
als voor sijne Altesse: meer tot noch toe, nader
middach sonde sijne voorsz: den van sijne diensaers
te comen om met te beraedslagen off de Coninghs: der
audientie sadt, die wedder gecomen was rapporteerde
sijne Majesteyt lach en sieke, ende niet voorder aenont-
stont bij sijn Mahaal comen soude niet tegen-
staende sijne majesteyt inde aenont den Hertogh
vragen sonde de ensuerende vermits met sul-
cken offte buyten sijn bevangen was
invoegen dat alle dese dingen dese dach geen
effect obtinderen te

Sent den dienaer nae het
Pallejs omme te ver-
nemen off den Coningh
ter audientie sadt die
rapport brenght dat sijne
Majesteyt niet voorinden aen-
buyten comen soude

Den Hartoch Mustaschan
sent eenige paerden om
den ambassadeur ende de
suite ten huse te gelege-
den &

15en Sonnendach nae den middach sent den
Hertogh mustaffchan: bij hem gesonden met paerde
om den Ambassadeur ende sijne suite te comen
te gelegenen tijde ende sijne voorsz: voets dach aen
maelt ter stede, den Coningh: aendiende ende
dat den gesant wederom stont omme sijne
Majesteyt te begroeten ende effect te geven
sijne Majesteyt sonde den Maldaar: die sijne E: brengt
in den name dach sijne Majesteyt alderminste met
den Hartogh Mustaschan, ende d' gesz: Cabdeck
der geselschapt was, wien nae gedaene eere
entie, door den tolck liet adsisteren

nadem edele

nadrdmaels Jor Monſon begon te Verloopen ende
de ſeloopen vande cuſte Van Judia. ende de Bhaan
van Goa: nade Batte te verwachten ſouden
Van ſijne Majt voorſz Vas verſoeckt ende
ſijne Majt vraechden met hoe veel ſchepen
ende volck t'naeſte ſouſoen opde cuſte van
Judia ende voor Goa: Verſeijnde ſoude ende hoe
veele galioenen oen Viceroij in ſijnen dienſt hadde
den Ambaſſade antwoordden dat dien jaere door
d'andere gerdeerde ontrent 70 a 80: ſoo ſeijde
alſ laeſt en van onſe Compe tot Jacatra quame
doch dat preſentelijck niet conde voldoen om
maeken Wal ende ſoo veele ſeijden oen Vicerojj
t'advertentie jaere, ofte Monſon: nade ſen ſchepen
ſouden ſouden, alſ meeſt de ſeijdende oen compoſte
vande Nederlantſche ſchepen oen te comen
dat ſijne Majt t'ſijnen t'ſaele oen Vice ſeijde,
oen haer tant te maecken maeck inde maent
ſeptembe voor goa: Verſtonde comen ſouden
ommee ditto ſtadt ende ſaendy op nieus te
beſetten ende alle te doen te waeten, ofte
ſijnden van ſijne Coninglijcke Majt oen de cuſte
van Charmondel: ofte oen den dagh van Vingerla
tijdelijcken ſouden connen ommee te doen
ſeijde ſtrouck vaerdichlijcken, ofte te ſouden
ende ſijne Majt te mogen dienen te gouverneur
ende alſoo ſijn E: met aenbij, met den Hartogh
Murtafchan: twee diſcoolen, om ſijne Majt te
Verueren meedegebracht ſeedde, eide ſijne Majt
oid binnen bedeghden ſpanneerde ende ſcheidende
met de ſelve verſeijde maeken, daer in de groot
vermaerde ſeijde ſeggende onder andere propoſitie
de Ambaſſade dit is goet ſpreecken voor de Portugeſen
Vaunder ſijn vercompt wil ons ſelven te
beeden gaen ende ſaen boorloogen, want ons
vertrouwe dat ſijn woort ſouden ſullen ende
nimmermeer met haer breeden boſeuijten, den
Ambaſſade replieerden dat der de ſonne bij dagher
maeck ofte de maene, ons daerop ſeer glaublich
ſchynen, voor dat wij nederlanders met de Portu-
gijſen in broeden eenich ſouden ende dat ons
verſeeckeringe ſijnder perſoon ommee eenich
wicht ſouden te beijden de ſtadt van ſijne
Majt Villicat Vas te verpanden, ſijnde goede
geraeckt Majt op dit vertrouwe ſeeckere
ende mijn woort

ſijn Majt bradghden met hoe
veel ſchepen tot Comende
Monſſon: voor goa Comen
ſoude ende als goa gene

Twelck verclaerden niet
ſeeckir tot een Conde &

als voor nae mentl Stangen
aen tijdinghe oen Compte
vande Nederlantſche
ſchepen niet min dat
ſijne Majt verſeeckerd
met een bertanti maecht
voor goa: verſeijn
nen ſoude &

Voer van ſijne Majt pte bia
de charamondel ofte
Vingherla tijdelijcke
audientie ſoude doen &

Verneert ſijne Majt een Piſt
oolen, die met egghen handen
verſcheijden mael ſtant
ende afſchiet &

ſijne majt de Portugeſen
in perſoon te Villen
boorloogen op vertrou
wen dat den geſant ſijn
woort hondende vade
oen Holland nimmermeer
haer breede boſeuijten ſou
de dat den ambaſſade ſijne
Majt verſeeckerde perſoon,
teerende tot onderpant
ſijnen Perſoon om te beijden
een ſtadt van ſijne Majt

Op Volck bertrouwen behandicht hem den Coninck tot ferman

in mijn woordt ende seggel doende sijn E: door den geloofden camerlingh den Hr Cacib: tot ferman behandigen, ende op t voet leggen van de tot dancksegginge sijn sijde: tot ter aerden neder seggende alsoo van de selve die sijne Maij^t jem geleert te doen en waerdich was, daudificeert als aen onsen Conincgh ende vicerij geschiet, sijn niet naergelaten sonder van sijne Maij^t te waerdigen ende sonderlinge gunsticheijt tot de nederlantsche natie int breedt te bevesten, hier nae liet sijne Maij^t sijn E: met den gouden cleet omhanghen ende hem gesalft met sijn handen op sijn hooft

Dese geschoone solemnitijten

sijn E: met den gouden cleet omfangen, ende met sijn handen sijn hooft sijn handen en sijn voet seggende int persiaens god ende Mahomet: bewaere u ende sal u voorspoedich weder keeren naer onder sijn E: ter aerden boogen, ende sijne Majt^t bedanckten bidende tot dese beschermer te beschermen den tijt van sijne Maij^t in alle salicheijt ende salicheijt ende sijnes Coninglijcken persoon in langhe jaeren, wat dat den Ambassad^r sijn aenbelangt genomen te betoonen, sant sijne Maij^t aen den Hartogh: Mustaffchan: den Arabier voer met sijn toebehoorte om t'selve uijt sijnes naem aen sijn E: te verloochen ende te verderven waer onder den valsche ontbeeldt ende geloof gebracht sijnde Altesse sal voorts varen met sijn toebehoorte den gesant in sonderheijt voor sijnde hoocheijt met gewoonlijcke solemnitijten bedancken &

Sondt den Arabier haer aen den hartogh Mustaffchan om met uijt sijn Maij^t naem te vergesant te bevelen &

Twelck sijne Hoogheijt met veruighe solemnitijten sijn E: ter hant gestelt

Op hartogh Mustaffchan vertoont den gesant seinen brieff handen Ambassad^r in goa: daer inne ons

16^en hebben den anont gingh den Ambassad^r ten huijse van den Hartogh: mustaffchan: die hem vertoonden seecken brieff van den residerende Ambassad^r van den Coningh: in goa: daer in ons handelijcke

voorsien

tandelt̄ verhaelt het gere-
cht tusschen de Portugy-
sen ende nederlanders
Item dat den vicero: soude
voor te ondervinden synre Mayt
de Hollandt̄ toegangh in
syn landen ende met dese
ambassadt̄ trede beslooten
hadde &

verstoorende op niets anders
vrede te maecken &

oft dat syne armade
nae Tabúll: en andere
zeelaetse senden soude
om dittos te belegeren

Syn alboose soght den
oorlogh met de Portugysen
genouchsaem aengebaeght
hadden agent in Abúsh in
verseeckeringh genomen
was dit niet verder soude
ontslaen voor ende al eer
des Coninghs ambassadt̄
uyt Goa: ende synre Mayt̄
satisfactie vande Portu-
gysen becomen hadde &
Ditmaly is een groote stadt
gelegen aen de rouge
Madre dobbelt muyr ofte
3 cos vande stadt dese

Versiert ende verhaelde de gelegentheyt vande
voorleden Batalie, tusschen de Portugysche
en Hollantsche vloote ende onder andere
dat den vicero Pedro de Silvia Moriles ver-
wacht hadde ontrent synre Mayt̄ van
Prussiaport: te vinden ende de gesegde Hollandt̄-
schen toegangh in synre landen verstoort ende
ende mede dese saecke ambassadt̄ eenen vreede
t'saemen nae dese beslooten hadde, waerom
me gemeldt vicero: aen synre Mayt̄ verhaelde
verscoorende, dat allen handel met
Hollandt̄ verbooden ende met
hem op eenige boven waren beslaghe
mitsgaders de aengehaelde
vaertuygen ende dese selfde in gelade
goederen, ofte andere dat voornemens
waer, den armade nae Tabúl: ende de-
selfden aen de voorsaengeseyde act.
te verhinderen aenmerckende voorsz Heeren
tot verbreeden, synre Hoogt̄ nae dat
desen brieft door den Secretario: voorsz
aende van Woorthoe voorsz verstaen
hadde, seyde tot meermaelen tusschen
de Portugysen: ende synre Mayt̄ op de bade
oorlogh schepen in Tabúll: soude
segghen aen de Portugysen: Agent
diese soude verstoorderen, ende niet
laeten vertrecken voor ende alder
onsen Ambassadt̄ omme dictualy gecommen
aengaende de andere gedaengten die
sullen uyt gelaeten worden voor
ende alder synre Mayt̄ volcomen
contentement ende satisfactie soude
geschieden, ende de captiteyns ende Portu-
gysen: dien tyde van vredehandelinge
besocht ende oorlogh gebruyckende met
veele bladen onse natie tot soo: in
Total daer onder veel treffelycke
koopluyden soo strandtluyden vermoort
ende om't leven gebracht hebben sich nae

Vraegh 3

Vraeght Wedrom met
hoe veel schepen ende
volcq wij nederlanders
naden rechten tijt op de
Custe van Indien: comen
soude dat van sijn E: synde
excepti oude Chorandel,
beloofft te bewittighen &

Vraeden sijn Alteſſe: andermael met hoe
veel schepen ende volcq nadt verloop vant
voorleden Monzon: wij Wedrom op de custe
van Indien: ende voor Goa: verclaringh soude
t'welck sijn E: verclaerde met baedschap
niet verre van Dabul gelegen dan dat synde hooch-
tijdelijck Pre via de Chorainandel oft Vingurla:
daer van presedentie soude doen, ommé
sijn Alteſſe: int verborgen van alle voorsaecken
te mogen doen tot gouder nuer: synde voorts redelijck
veel wij stillen tijdelijck gemerckt dat sij
van noot mede verscheiden waren dat sij
u belooften soudden ende met den Armada
soo spoedelijcken tijt verloopen is
Wedrom voorts vertelt dat den Ambassad
synde de tijt bij sijne oogen verscheiden
sijgende dat verscheenen in sijn quartier
voor Dabul te hebben omme sijne Majt ende
Hoogt dienst te doen voorder dienende sijn Alteſſe
dan soo dat den Nederland voor desen langer
gedurigen gewoont, sijne bron binnen
Visiapour: hebbende dat, wie den sijne door
eenigh verhoogte met saeden man nader
Vingurla Dabesto afgaen, omme alda tot
sijne wederkomste met ons schepen te
verblijden, onder belofte dat de soude nadt
bijzoonder verseggen, ende niet met sijn
nader Bat verdienen soude, daerop sijne Hoogt
tot antwoort dede dat Wedrom sijn tochten
eenigh moorsche bronne nader andere landen
verwoet worden, soo sijn persoon bij worden
soo sijn persoon bij worden met sijn E te gaen
houd sijne Hoogt toe, doch dat bij sijne
bronne wo sijn Majt schuldich spreecken moet
ende alsoo den gesant Wedrom om affscheijt
ernstelijck ansiet belooft den sijne Hoogt
op morgen bij den van de Coningh: quam
sijn t'eenemael dispoordeng bij sijne
secretario: verden den Gre Mameth Raja te segghen
dat sijn E opden wegh met 100 paerden ont-
moeten ende in goeder verschijninge
afbringhen soude nade bevelen ende andere
dat eenigsins wel te tijden ende nadt was bij
sijne Hoogh voorts nam

17 redde

Vraeght Wedrom met
hoe veel schepen ende
volcq wij nederlanders
naden rechten tijt op de
Custe van Indien: comen
soude dat van sijn E: synde
excepti oude Chorandel,
beloofft te bewittighen &

Wedrom bedichte de
Nederlanders hare belofte
niet houden soude &

dat sijne Hoogt op niets
versiert &

Versoeckt verloff om de
Crouw van den gevangen
Nederlander nadr Vingu-
rla te nemen &

Twelck sijne Alteſſe
affslaet &

Versoeckt Wedrom affscheijt
dat op morgher sijne Hoogt
den toe sijgt &

Beveelende aen Mameth
Raja te schrijven dat met
100 paerden op den wegh
den ambassad ontmoete
ende bij verseekeringh
afbringhen soude &

De groote Rÿdon ten houde om in te haelen de geschencken vanden Coningh van golconda aen sÿne Mÿt van bisiapour: gesonden

17en rodden alle de grooten ten houde om in te haelen ende besichtigen drie groote olifanten ende alderÿ rare schoone paerden die den Coningh: van Golconda: aen sÿne Mÿt ende de Hartogh: mustafachan: tot steden toe gesonden hadde, toe gaende daer sÿne hoogh: vanden Coningh: quam, reedt den Ambassad: Johan van twisk nader sÿn paelÿs om aen te sien te nemen sÿne Audiese van verontschuldigh ende dat de Heere sÿne Mÿt: voorder, ende sÿn E: gaerne eerder soude gesproocken hebben sonder doorsÿne Secretario: overandigden den brieff vanden Coningh: aen d' Ed: Mo: gon: gen: beneffens een verschreven ferman: volgende aende respective gon: van dabul ditcanly en vingerla: ende de Milicie gesz aenden Mamith Vadja, vadromme sÿn hoogh: van bende de Nederlanders alle favuer ende hulpe te doen, ende dese selve gesant, met sÿne bÿhebbende Comp: op den wege met eenige voetq van wapen te doen geleÿden, ende onder verscheydenis aen boort vande schepe te brengen ende also sÿn E: andermael om de verlossinge vanden Vader: Pieter Zacharias: met de selve familie sÿn Altesse aensprack, seggende de reden van sÿn langh ontrÿck: hadde alle gevangen Vad: met hem nader Bat: te brengen, dit sÿne hoogh: den voors: Pieter Zacharias: in moorde gedaen Abrahim tga: roerden omme sÿne meÿninge te verclaren brengende sÿne E: aendachtigh: hoe dat sÿne E: uÿt vrÿwilligh: beslooten ende sÿn geloofft afgedaen hadde off op Bat: comende niet gestraft soude worden, ten aensien hÿ sÿn geloofft afgedaen hadde ende hem Laeten besnÿden hadde &

Den Hartogh mustaffachan behandicht den Ambassad: van twisk den brieff van Coningh: benevens 2 ferma: nen ende eenen brieff houdende aen subaltern: gon: van dabul ditcanly vingurla respective &

2 verzoeckt andermael de verlossinghe vande gevangen Nederlanders &

Die sÿne Hoogh: ontbieden Laet dragende off op Bat: comende niet gestraft soude worden, ten aensien hÿ sÿn geloofft afgedaen hadde ende hem Laeten besnÿden hadde & dat sÿn gesant sÿne Hoogh: versiechert also hÿ ons geben Conscientie dwangh geld: hÿ de Portugÿsen gevonden te hebben om Roleke Inquisitie nÿ eerstmael den oorlogh tegens de voors: de Portugÿsen aengenaen hadden &

dat sÿne E: andermael de verlossinge vanden Vader: Pieter Zacharias: met de selve familie sÿn Altesse aensprack, seggende de reden van sÿn langh ontrÿck: hadde alle gevangen Vad: met hem nader Bat: te brengen, dit sÿne hoogh: den voors: Pieter Zacharias: in moorde gedaen Abrahim tga: roerden omme sÿne meÿninge te verclaren brengende sÿne E: aendachtigh: hoe dat sÿne E: uÿt vrÿwilligh: beslooten ende sÿn geloofft afgedaen hadde off op Bat: comende niet gestraft soude worden, ten aensien hÿ sÿn geloofft afgedaen hadde ende hem Laeten besnÿden hadde & dat sÿn gesant sÿne Hoogh: versiechert also hÿ ons geben Conscientie dwangh geld: hÿ de Portugÿsen gevonden te hebben om Roleke Inquisitie nÿ eerstmael den oorlogh tegens de voors: de Portugÿsen aengenaen hadden &

Den Ambassad: antwoorde dat hÿ ons geben conscientie dwangh gelt: aen de Portugÿsen gevonden te hebben, maer hÿ gelÿck moste leenen in sÿn geloofft, mitsdien ende alÿft ende de gelovaderhÿt van Vader sÿn Vad: ende Broeder: ondersteden ende de goeden van den onderlÿe: leenen dan dat hÿ de Portugÿsen: off Inquisitie ÿmant die sÿn Religie verlaeten soude eenige gedaen met den Vice Vadt: gerechte ofte oock ondersoeck ende

conscientie

Sijne Hoogh^t^ seght dat Sijnen Heer soon mochte gaen ofte blijven ende dat hadde bevolen mede te brengen Vrouwen uijt den Landen mochte verhoopt werden verstaende dat desen Pieter Zacharias met Sijn familie voortaes tijt hier souden laten blijven, ommeden Chirurgijn die Sijne Altesse toegevoegt was: voor welcke te bidden belovende den selven wel eerlijck te verforghen &

Conscientie als tusschende tegens onse gewisse wij den overloop tegens de gesegde Portugijsen eerstmael aengenomen hadden, Sijne Hoogh^t^ respective aengesien desen Neder-land^e^ gestroomt ende Sijne Vrouwe met familie voort t'waerts niet billick dat sij de selve soude verlaten en aenzaende Sijnen Persoon mael daer ofte blijven t'Sijnen gelieffde dan onse wet brengt mede gedenighe Vrouwen nae andere landen te vervoeren, soo desen Pieter Zacharias: met Sijn familie voor desen tijt wilt laten blijven mijn sal dese aen sonderlinge soorgsame geseide en voornamentl^k^ aengesien sij met goet bindinge Landen goet^e^ inden Vloot, den Chirurgijn tot ons gebruijck soot toegesijt, ommede mijtedienst voor toegh niet te laten, dat niet alleenl^k^ den barbier, maer mede den geseijden Pieter Zacharias: van Woninge ende onderhout derlijck sullen verforghen ende nae behoort tractieren twelck den gesant Sijne Altesse: nademael beswaert en swaer^l^ de verlatinge van ditto Pieter Zacharias: doet mijn Sijne Huijsvrouw bidden sij oock gedenckt van meeninge te laten te verlaten obtinerende, voor cort mits Conditie dat den voors^t^ Pieter Zacharias: binnen dien tijt sijn wedersijnde soude gehouden sijn den gen^e^ onser Vloote mondelinge te presenteren ende van alles rapport doen, twelck Sijne Hoogh^t^ bewilligde seggende sij aen met Mr Thomas Tooij boek ende den barbier te vergenoegen ende V E: vanneerst aen staende Monzon retourneert voor welck dienst middelertijt sullen Sijn Huijsvrouwe den Woninge gereet en binnen ons fort, ende sal van eeten en drincken onderhouden, dat voort den Ambassad^e^ Sijne Hoogh^t^ bedanckte nae desen en andere diserveerde verzeekerde Sijne Altesse den Vicecoij Pedro de Silvia: om hij zelfs voor Sijnen Ambassad^e^ met eenen groote Equipagie aen den Coningh te presenteren gereet gemaeckt, ende dat selve bij Sijne Majest^t^ ende de groote Vee beschouwen den gemelten Vicecoij: aenteekeningen nae dat gerecommandeert gedaen ende de Capp^tein^ die inden tijde van Vrede en soo wederom^l^ over de Lee: met volmacht

met voorts

dat Sijn E: den Hartogh toestaet mits dat met hem nae Bengale soude mochte gaen ende omme den gen^e^ onser Vloote rapport te doen &

Verhaelt den Vicecoij Pedro de Silvia verstaen, ck om den ambassad^e^ te senden van Sijne Majest^t^ was afgeslagen &

met cordey bloedey vermoert / adden vadrey gest
raeft synden Ambassadr nadr Hoft van synd Mayt op
sonden mogt, middelertijt soo yets te verstaen
gaedde, dat de Hr Mamoth Raja goun=ban dit Canij
oder sey duden vas met synd volmaechtigh
to sand dier vragende vorder syn Et: oft
syn E: geen middelen vist sal staen vadertuygh
binnen Goa: te sonden ende alley toebeer vande
vonnde Castilianen: met maintmentob geladey
acte te synden, te vorder antwoorde, dat ommedde
vergatten sal nijten inbedren te betalen noot
sadersd: met seyl en roy vergatten van noode
vadren daer van wij in voorraet vij met vadrey
versien dan soo syn voogt in dabull soniger ofte
andre soegaenden togsens onse vloedtrompet te
bey derden vaerdich te maecken dat de schuit met ons
volcq vonde mannen ende alsoo sal Nourtugysche
vadertuygh sal in de nijt vorder versind dren
syne Altesse replicerde dat in dabull ende in
Rasiapour: omtrent de 30: vergatten bey geende
vadren die togsens t'aenkaende Jack moer von
den Eguipaeren: ende ons tot sant stellen sonde
dan dat sal geschie noodich vadre, vij meende mall,
abaerdy in sar vergatten tot sulcke versoeck dy
vragende den Ambassadr ofte geen geloegenis=
dier omme met den Coningh: van Cananoor ofte
den Samorijn den vreede te beseuijten die
dade op antwoorde dat voor nemende vas gade
Edr den Gouer gen= ende Raden van Indien
voor te dragen den Ambassadr nadr den
voorn Coningh: te committeren omme met
den selven den accoort in vorgen gelijck
met synd Mayt beslooten sadde, den te gaen
met thuijtsenden ofte sonder de saecken den
goede uijt comende te doen ende soo: Moc: Con,
ingsen met sade Armada: te kennen ons te sulcken
end tweeck syne Hoogt soo goet dacht te
side met siet syn Altesse den Ambassadr de
gonde sal omgangen vilde met den
vaert t'vaerck vidr vas togedruckt
vorders

mede alle handelinghe aen de Hr mayoth gedifferoert —

syn Hoogt stelt voor off den gesant gesn middelen vist het clein vadtuygh binnen goa te houden ende haer Comende Castilianen afftesnyden die daer too gesayt sergatten van noode vadren &

syne Altesse replicerde dat in dabull ende in Rasiapour te belooft 30 sergatten too te maecken ende ons ter hant te stellen dan dat het noodich vadre vij adnde malabaren hulpe van Cleen vadtuygh: versochte vrede met den Coningh van Cananoor ofte den Samorijn vrede maecht en tvelck syn E aennemt onse Principaelste voorstdragen &

syn hoogt versocht hem te verclaren den gonde Cleen ende den paert dat Cidtlijck toegedruct vas met versoeck dat syne beloftenissen den vilde &

Verders seggende Sr ambassad. geeft
den Weert van groote importantie
bijde sake gedwoons, maer nu dat in
geen gebreken bleeft dat wij te Ver-
geefs geen onderhandelen, offen
oorlogh der Portugijsen op ons laden
sijne E: seijde dat sijne Hoogt van sijne
toeseggingen vrij sier moeste verseekert
sijn dat sijne Altesse gelt,
drom verseekert
dat de stadt, maekende also met
goedel. sulcx nadert verloop bande reijse
Mouzon: onse vloote in goede staedt ende
tuijs van India: verseijnde sijn de Vlaem
van goa: op nieuws besetten soude vaer-
van sijne Hoogt tijdel. waerschouwen
moeste en laeden, ommer sijn voegen dat
sijne Majt sal te velde brengen, goedel.
ons land altoe vaderlijcke waermede nae
gedaene congratulatie, en dancksegginge
Neemt van sijne Ex tie
afscheijt
volgen sijne Ex tie bevoolen sonder uijt
goedgunt. t'sijnwaerts afscheijt nam
seggende voorts sijne Hoogt dat
sij persoon spoedich gaen en keeren, ende
dat niet den vrede:
die vredebreuck beleet
dat sijn liegher vaer
dichte maecken en
soo haest onse vloote
verschijnt naer goa
alle vaerdigheden
den Hr Chaeb sijn
Hoogt swager Camer-
lingh van den Coningh
versoeckt dat sijn E:
haest wederom wilde
comen: wilde met sijn
E: in Persoon te velde
gaen
van nieuws gemoedt
te vergaderen, ende voorts vorderinge
te doen van sijne Majt goedende dat sijne
ge ick sal middelertijt alle doen vaerdich
ende soo haest ick met uwe Armada: op de
custe verschijnt ons voegen naer Goa: alle
vaerdigheden ommer, alsoo de Portugijsen aen
alle eeden te benauwen ende de landt
uijt te broeken den Hr Chaeb sijn voogts
swagers ende opperste Camerlingh vande
Coningh: die bij desen eedelen present was
seijde doen ick mede gaer
ick sal selue in persoone met u te velde
gaen ende de Portugijsen bevechten
dan der ick morgen vertrecken sal
ick u t'uijtst sijnen verwachten ende
afscheijt

afgesegt gelijck dat sijne E: voorsegt nade
Weerd te voorcoor den also omtrent 4 uijren
sijn hoogh: lant inden avont stom voor, sijde Ex Ambassadr nade
den Ambassadr ons loogement gereedt doende sijn hoogh: som
door sijne dienaars mer paerdekens en schamelen door sijne dienaers
met beele toorts accompagnie deren ende oenigse vreught en nade
thuijs brenghen sonden &c

Translaet van 't:
formaen die sijn hoogh:
heeft doen Passeren
aenden Hr mamoth
Raja gour van ponda
ende Curallo ende aen
de Hr Piramoth
gour van dabull
in manieren van
nae volghen &

Johan van Twist ambassadr
vande Hollandr heeftmij
versocht dat hem noodich
sijn 2 seymans waer,
omme ick de selue hebbe
doen passeren soo ende
in manieren dat comen
de de Hollandrs met
haere schoopen ende
baertuijghen mijne
Heeren, en landen
d' selue favorisseren
ende behulpich sijn
gelijcke haer Plaetse tot haeren handel ende Cooper-
anschappen tractererende altijts de selue
met groote reene ende beleefthept op dat sij tuijden
te vreden soude sijn ende versiedekert doende haer
Conboijdenen

door de Mannen van
Wapenen: tot aende
Limiten van mijn
Jurisdictie ende
voort nadr Comen
dese fermans gel-
yck mede soude be-
greepen is, sonder
datse verdraÿt oste
bewimpelt werden
door eenighe Perso-
nen, ende Landen
de selue Hollandrs
gaen ende Comen
sonder ÿ mayt tegen
te seggen &

Transact van den
fermyn die synde
Hoogh: heeft doen
verleenen aen de
Hre Mametk vadja
gou: vande Ponda
ende Curalle te
verzoecken van
Johan van Twist
ambassade vande
Hollanders &.

Johan van Twist
ambassade vande
Hollandrs heeft
aen mÿn verzocht
dat van noode
heeft

heeft den ferman om
hem te fauoriseeren
ende helpen in alle
noot sackelick heden
tot sijne verseeckeringe
Dadromme ick dit tegen
en voordich Passeerde
geromen hebbende ditto
Ambassade ende de
hoofden van Galle
doen ick haer bet
dat ghij den selven sult
fauoriseeren ende helpen
sendende eenighe sol-
daten hem te geleyde
ende onder verseeke-
ringhe te brengen tot
aen sijne schepen om
hem te imbarqueeren
met alle sijn volck
sonder herbonden te
hebben aen ymanden &

Den Ambassade nochtans
afgescheyt van den hertogh
Cedran ende de
Ht Cacob die hem
met Clede beschenckte

Den Hartogh Cedran
verclaert den Coning
gehoel gerscheyden
was sijn leger in Rhoys
tijt voor goa te brengen
mits dat den gesant
sijne belofte wilde
naecomen &

Des Nachts den Ambassade afgescheyt van
den hartogh: Cedran: ende den Hr
Cacob: die nader gewoonte hem met
redden begeleyde door van sijne trouw
Verseeckerende dat tijdt met
ons bloet woude verdedigen ommme
den Portugijsen: den oorlogh aen te
doen den Hartogh: Cedran: seyde den
Coningh: is gheheel van meyninghe sijne
macht bij den anderen te versamelen
ende den eersten tijt soo haest gheschiedt
is goa: te beschutten waerdaer ghij u
voort sout

Voort sout, op dat sijne Majt: geen bergaderen mochte de onder het doen Uwerken der ambas=
dat sijne E: sijn Alte" sijne Et: verstaen, seyde dat
ese verscheint" sijn broeder, ende mede weren soude
de Nederlant: niet gewoon waeren
sadre bolorte te verbreecken ofte
met soodanige persoonagie als dat was
sijne Coningh: ende Majt: van Persia pour
ende dat selfde Ed: de stadt drijven
wae op sijne vroegt: een vrijelijcken wech te
verlaten

Vachte naer ossen 19e: ditto Vaerstonden den gantschen dach te
bergaderen nae de oude die op den anou
der t' sijn afgedoopen quamen, den Hertogh
den Hertogh mustaf Mustaffchan: ende doen den Engelsman Mr:
chan versoeckt een Thomas Troÿberg: vraegde om ons den
igh gehoor t' sijnen wech te sien, met versoeck waerneder de
gebruycke & Ambassade: aen boort quame te loopen ende
om Vaer gem met 1 a 2 bijcrooms te
dat den Ambassade: sijne Hoogt: te segt
sijne Hoogt: te segt dat sijn Altesse te segt &

Ontrocken van Persia po" 20e: Vaerden Maendach sijn samen van Persi"
ura Lassbrin strate" apoura vertrocken door Verden ende Vaegh
ura ende Neurenpour fierrapour: ende Nourapour: beyde voor"
Coomen in Tickota steden tot inde stadt Tickota: & Cos van
& Cos van Persiapourt persiapour: alwaer in een seeroon saraij duy
noch opleyden ende op dese de E Commad=
den geschanckt sent van dese Vaende de Ambassade: ende sijne soude
expresse in met Vierig Vaerden soudt sijn E: denden
verla om van sijnen expresse Vaenden Hartogh Mustafschan
Compste advertentie met brieven naer ons Vloote ende aen
te doen & den Gre: Mamoth Padia: Vader inne sijn
hoogt: was besiende de Ambassade: van"
de hollanders met eenige soldaten
op den Vogt te ontmoet en ende
onder alle verseeckeringe aft te brengt
de stadt

Beschrijvinge van Visiapoúr

Een gaúw reckon 3 mijlen Duytsche mijlen &

Syn distantie hebbende 5 mijlen heeft hooghe muyren ende diepe graften &

Versien met 1000 stucken als metalle Stucken int midde van dese stadt leght het Casteel ende Coninghs Hoff begrijpt in sijn ommegangh 30: ofte passen hebbende meer dan een ingangh: die met 5 stercke poorten aff geslotten ende met 1000 Soldaten besett werden &

Den bewaerder off Capitein vant Casteel ofte stadt is genaemt Nanmoth Chan onder sijn gebiet hebbende 1000 soldaten &

De stadt heeft 5 poorte ende haere voorsteden

5 Poort genaemt Chapoúr

De stadt Visiapoúr leyt op de custe van Malabar ende was voor desen een Coninghrijck genaemt Súltan Mamoth: Indoia: sijn heft sout is gelegen 30 gaúw van Dabúll ende 25 van Goa: ende word de breedte van graden begrijpende in sijn ommegangh, de distantie van 5: Nederlantsche mijlen, gebouwt nadre wijse van Asien: heeft hooge muyren van steen en diepe graften die op sekere plaetsen droogh liggen en op sekere plaetsen met water ende sommige plaetsen met dadelbomen beplant liggen ontrent de 1000: soo metalle als ijsere stucken daer onder verscheyde van ongemeene groote inde middelbaere stadt leyt het casteel ofte Coninghlijcke hallegh, met dobbele hallegh ende stercke graften, versien met 100: soo groot als cleijne stucken in sijn omgangh begrijpende: 30 passen ofte 614 roeden heeft eenen ingangh ende is met 5 besondere poorten Voorts met 2000: soldaten ordinaris besett, binnen Visiapoúr binnen niemant buytende die nadere vant hoff worden toegelaten inde comste van den Coningh: de wijle sijnde de bewaerders van dese poorten is genaemt Nanmoth Chan: van Nation de Romeyn hebbende met sijn onderhebbende soldaten die ons oordeel 5000 int getal sijn mede het gebiet ende opsicht over de gehele stadt

De stadt Visiapoúr heeft 5 groote poorten met haere voorsteden voor desen alwaer de meeste handel ende voornaemste coopluyden woonden ende alderhande goederen in overvloet te bekomen sijn

De vijfde poort geheten Chapoúr buyten welcke inde voorstadt mitten selven naem genaemt, is een groote merckt van alderhande

2 poort gúrapoúr
3 abrahimpoúr
4 alapoúr
ende 5 poort
Remmelaty

Van alderhande coopman schepen inde daer
voors om des begúaemste vande plaetse toe
Júwelick, inde andere marstighe voorlúyden
2½ poort is genaemt gúrapoúr: 3 Abrapoúr
4 alapoúr inde de 5 Portmeraly búyten alle dese
voorden worden inde voorleden (die zeliger
gedeijt is) de seúrigste namen van aerd poorte
voors, dagelicx Morchte van graeuns inde
alderhande lijftochten gevonden tot gerieff van
de stadt inde den eÿgenaer de maij, begaelúyde deze
voorleden ½ mijle van Visiapoúr: legt den
ander stadt genaemt Nouras poúr: sijnde de
woonplaets der gewoner Canaenen ende Heydens Coninx
Abrahimxa abrahimxa: legt leyen woerdich
gelese verwaerte inde worden de selvouwe
bouwe daer inne stadts gebroeders om de
fúysen inde pallÿsen vanden leyen woerdigh
Coninx: inde andere groote op te maecken
de inwoonders van dit Coninckrÿck van
Visiapoúr: sijn de Canaenen: Moorsche inde Jentÿlsche
van Vidus leden inde gewoonten deser lande
gelÿck ontleden sijn nae beden de súden streecken

Rÿse van Tickota nae Honnowaro 3 Cos

21 ½ Voorsomer ontfangt sijn reys Tickota ge-
leden doorde stadt Honnowaro 3 Cos van
Tickota: Waerden Wolsnicke búrchs quamen
3 Cos voorts door den stadt genaemt

Teelsingo 3 Cos
Agger 3 ½ Cos

Teelsingo alwaer nederslaghs tot in den
diepe genaemt agger 3 ½ Cos van voorleden
Teelsingo: daer wÿ búrchs, om dat de somer
voor stadt seeren sijn op ¾ vanden weech van
daer verhoocht tot tot diepe Bardgie sijnde

rÿsten in Bardjo 3 ½ Cos

3 ½ Cos: van Agger: alwaer dien nacht bleven
sadden dit Mansde gevoerden 13 Cos dese
3 ½ gauw.

Van Bardjo reijden voor bÿ Altony 4 Cos

22 ½ inde naest leden uyt Bardjo voor bÿ
de stadt Altony 4: Cos van ditto plaetse
die aende seinecken sijde eindt legt

Passeren 2 dorpen 3 Cos van alteny genaemt Tanglj ende Erarj ende de Roüier aggrÿ &

omtrent 1½ uÿr nae sonne opgangh quamen aen 2 dorpen een goede eingh schoot van den anderen leggende. t'eene aende slinker syde was genaemt Tanglj ende het grootste de aende rechterhant Erarj te rucken beyde loopende de roüiers aggrÿ gelegen voor de naerstreden ende tot beyde sÿde roüiers ende welcke een dorp gheheten Katerna ende quamen 1½ Cos: ende naest in een ander dorp genaempt Eÿnapoür: alwaer de voornaesten gheüordeelt t'Mensch 10½ Cos ende 2½ Comm

Katerna 1½ Cos Comm in Eÿnapoür 5½ Cos

Vertrocken uÿt Eÿnapoür passeerden 1½ Cos de roüiers ginnma die Coestena strekende door t'lant de Visiapoür ende Masilipatam &

23ste hoordaechs reden uÿt Eÿnapoür: waerse reden 1½ cos tot de groote roüiers die de voorsz gheheten ginnma: gheduerende dese dach leggende aende ander sÿde de diepte van een voet water ende voert genaemt Coestena: streckende door t'lant aende sÿde van Visiapoür tot het gebiet van Masilipatam: 1½ cos voort den reden door 2 dorpen beyde gelegen met namen Coetoeÿ: ende Omgar: een goede eingh schoot van den anderen leggende, ende naer voorreden reden ter sÿde des stadts gottonj, voor Vidubpoort leggende een vierkant forteÿ wiens gheboüwe met een schoone poort ende wÿde gracht van dese reden 1½ cos voorwaerts, reeden door een roüiers genaemt Cagnj ende 2 Cos daer aen quamen wÿ bÿ een schoone water tanck alwaer een wÿnich gheboüw stont, reeden tot inde stadt Rajebaack alwaer wÿ inden herberge daer waren gecomen de 7½ Cos uÿt

Fÿden door een dorp Coetoeÿ ende omgar

De stadt gottonj

De Roüiers Cagnj

Comen de inde stadt Rajebaack alwaer neder slogen &

De gesant met de sÿne wert genoodicht op de Brÿloffts feest van den machtich Coopmans soon die met groote pompe ende cost de gheheele comfoort wordt &

In Rajebaack trouden desen aenkomt de soon bevel machtich koopman genaemt Keÿserboü wiens door sÿn ambassadeurs den Ambassadeur op deselve feest te worden met groote pompe ende ongheloofelijcke costen gedaen wiert. Hier sÿn de sitten op den schauffoÿ: alsoo sÿ selfs wilden met alderhant

met alle tractaten toegemaeckt was, alwaer de bruy-
degom en bruyt berg geschapt met sacre brandt
ende duysent dan menschen, beschaduwt de groene mee-
nigte van boomen ende aengenaeme coelighe bie
berken, boerbij noch veel dese syn E met diver
oden verciert —

golcondt. Van Rajebaack de stadt

De stadt Rajebaack is een mael- landt stadt in
sich sobersaet ende wel magtige coopluyden die groote
handel drijven in peper ende andere coope-
manschappen van Bengale uyt de landen van Carnatty
ende Bisnagor: voorsien wesende, de stadt goede
en sterck muyr wel voorsien met goede walle
ende dwinghe geschut te beroemden syn Mayt
Cuyl vrouwe vrient goet also voor desen van Visiapour:
verstaen was, syn E: niet vonde te spreecken

hoofd van sterck Casteel toebehoorende de prince Infante van golconda generale van syn mayt van Visiapour &

24 smorgens ginge den Ambassadr den voorsz
Banjaenschen coopman die noch besich was met
de goederen aende boot te schepen, synde versoeckt
van syn E: geselschap te houden aen de speyt tafel bij
coopmanschappen die gaerne in trouwe van
peper ende andere waren boorden reijse onder handt
verdingt was te ontfangen en te voeren

Jaerlycksen tijsch van een van Jaers Coopman in Rasa baach &

200 c:	Macon Tin a	3	
1000 d	wolle a	1½	
50 d	mastic a	31	
2000 d	copre a	3	
1000 d	schampaf a	1	
1000 d	Robinod		Payoda
	ginders syde	35	
200 d	radix chinae	5	
500 lb	geelhout		
	damaschy	5	
1 a 5000	parels rijnsche		

syn E: verleent hem een pas voor van voortuygh wil ende naer Persien &

Ende alsoo desen voorsz Banjaenschen coopman
van pas voor syne voertuygen is gaen voor
Tassanesi naer Persia: versoght voorts den Ambassdr
hem een pas te verleenen ende bevindt
hoogstgem. voorsz versoeckt onse schepen te vermeyden
Mouzon, op de cust van Indien verscheyden
hem nieuwes den monsoer vande met gebreecke
coopmanschappen

tijde beloost hem ban
ose compste van
staende monsteren tij
tolycken voortenschap
te doen &
hertrecken nae te
jobaack passeerden
van Cos voor schoone
Benjaense tempel
sien 3 Cos de stadt
mirtsil
1 dorp secourij 2
Cos voornaets:

beghelden aencomen
in herwoos daer
op legghen &

Magchelsen van
herwoos &
2 ½ cos passeerden
Cadaraij

½ Cos atrowaad'

1 Cos Worrij midsdat
tegens ons de Ho
ckjen ende Baij

Item den gotelingh:
schoot van kaptiv
ende 2 Cos salin
gra daer tuschen

Passeeren 1 Cos
matoura

Berapoura ½ cos
ende ½ Cos
outur alwaer
opleggen

Vrijdach

Vroegh vanden dach reden wij uyt Rasbaack: passeerde
van Cos, daer aen den schoone Benjaense tempel
eine gebout ende aende regte syde omtrent 2 ½ a
3 Cos van ons sagen de stadt mirtsil die inge-
roms van de Turcken geplant was, hierna quamen
in den dorpe genaemt Schodr: alwaer bemitt de stadt
bande van den Vijnich reden 2 Cos voorwaerts
passeerden den dorpe genaemt Secourij ende den cos
rade aen den selven beck tuyschen daer den schoone
Pagode oft Benjaense tempel stont, teyen den avont qua-
men in den dorpe genaemt herwoos, alwaer opleyde
sadden den sondach gemarcheerden en genoerden 1 cos
ofte 2 gauw

25 Voor sonne opgangh vertrocken van herwoos
ende quamen nader 2 cos rijdens voorbij den dorpe
Cogyghen aende regte syde gelegen Bardaraij
½ cos voorder passeerden den dorpe genaemt
atrowaad' ende aende seinwaerts aen den Oude Ben-
jaense Pagode: gebout op den berghe 1 cos wijdes
van dorpe gelegen Worrij ende Cogyen
ende eerste den ander t'woude name genaemt
Naem Baij genaemt wordt den gotelingh schoot
bande plaetse toe noch den Heydens gelooue
Largier ende 2 Cos daer aen den dorpe genaemt
Calingra: met boomen dicht beplant waer de
Vijnich veelen sijn doende te dese voortgedijt
voor bij den dorpe Cogyende aende regte hant
1 Cos van Calingra genaemt Matoura ½ cos
daer den Coninck van Golcondo gebieden
Berapoura ende 2 quamen 6 ½ Cos beide in de
dorpe gelegen outur: alwaer dese nacht
overlegden saddende sen daer gemarcheerden
19 Cos ofte 3 ½ gauw

Cyprus

anno 1637 Martius

anno 1637 Martij 135

Vergont gris Banda is de Matige Eylandt
Wandelstadt gelegen Int Gatte bij Goa Oost
Banda. Int Mergen. Is Noordt Oostwaerts
de Noordt gemaeckt Rijf, die voor
Oyeblaet tot Ancker Leet voordt, de
gheheele custe Oost Noordtwaerts
Noordt Noordtwaerts, daer Noordtwaerts,
Noordt Noordtwaerts, daer Noordtwaerts
Noordt Noordtwaerts, daer Noordtwaerts
Noordt Noordtwaerts, daer Noordtwaerts

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

136

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

137

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Jmÿ 1633.

138

Vlaes d'vanden Vpper Coopman ende Fiscael Johan van Hoist; Bedwaet ende de voornaemste geschiedenis van Brand Voÿagie ghedaen met de Vloot van de Vnite naer de Cust van Indien ende Zÿne Legatie aende Zware Majesteÿt en Coninck van Visiapour.

Tot Batavia

Den Eersten Februarÿ, anno 1633.

Heer Antonio van Diemen Gouverneur-Generael, ende d'Edele Raden van Indien, over den Vereenichden Nederlantschen staet in Orienten.

Mijn Heeren

Als d'overstandige, die Heeren Hebben vanden Vertreck der Vloot van Indien; Hebben tot alle tÿden de voordeelt, dat sÿ den Heeren Middelburch, ommeden Handel van Nederlant sÿ Comp[e] inde Landen van Indostan ende Persien genaeckt hebben, ende buÿten de vrese van de Straet; mitsgaders dat sÿ Zÿne Excellentie in d'ÿgt der Stormen de Brieven, aen Haer Edele Hoogh: Zÿne Heeren van Gelre afhandich, maecken, ofte Hare Edele Hoogh: Zÿne Heeren uÿt Portugael affte senden ende te bemachtigen: dewÿle Haer Edele Hoogh: inde voorleden Meÿ, alle Treficque ende Commertie met d'omleggende landen, inde voornamentlÿcken die van Malacca ende Macau ende bÿ gevolgh, de beyde Vorthinder soude hebben, Portugael affte wenden, tot merckelÿcken Ontroÿ des Comincx van Mispanien ende grooten afbreuck der Handel van Hoochs: Negotianten Edele Hoogh: bÿ Haer Ed: naer den Staet groot verÿsch: den 7 Septembris 1632 met de Vloot van Indien, aengaende Vorthinder hebben Haer Ed: nae rÿpe deliberatie goetgevonden, dat Vlissingen met 14 Schÿven, Rotterdam met 12 Schÿven, Hoorn met 8 Schÿven, Enchuÿsen met 6 Schÿven, Delft met 4 Schÿven, Middelburch met 4 Schÿven, Amsterdam met 20 Schÿven, Medemblick met 2 Schÿven, Horn met 2 Schÿven, Edam met 2 Schÿven, Monnickendam met 2 Schÿven, Purmerende met 2 Schÿven, Alckmaer met 2 Schÿven, Vtrecht met 2 Schÿven, Harderwÿck met 2 Schÿven, Campen met 2 Schÿven, Zwol met 2 Schÿven, Deventer met 2 Schÿven, Arnhem met 2 Schÿven, Nÿmegen met 2 Schÿven, Tiel met 2 Schÿven, Bommel met 2 Schÿven, Gorcum met 2 Schÿven, Dordrecht met 4 Schÿven, Leÿden met 4 Schÿven, Haerlem met 4 Schÿven, Gouda met 2 Schÿven, Schoonhoven met 2 Schÿven, Oudewater met 2 Schÿven, Tergou met 2 Schÿven, Brielle met 2 Schÿven, Veere met 2 Schÿven, Middelburch met 2 Schÿven, Vlissingen met 2 Schÿven, Enchuÿsen met 2 Schÿven, Hoor

Zuyden Sundas straadt ydervoort te werden. Eyndelyckx op den 30en ditto dat alle
ysende by de Vloot onder P. Blessis-ten Enchre Loyy sende, ysteenen zyn. Waer de Vloot
te derwaerts in principaelyckx wat met de Vloote van Dit Vorst is voort sal
gaen op den altyt ende Vyandt ysbrachte sijne voorsendinge nade Hoff
van Visiapour ysdanchsdachdigx. Doory dwalen sijne ysgeseylt is, sal voornemen
Hare Edle ons Sonnige Rapport te doen, stellen dat zyne Edle Hoyt soo
wegelyck ende materie ysden sal ons hontelicken.

* Des Halven voort te comende yant seer yeackelyck voordelen de Schepen van de
anderen tot bedeckte, Als alsoo dese yslegen Eylanden van Sandeweit straet
Longesilon soo houden ysde Zeyt door de Schemelen Stroomen die in de tyt van
ons Noort Loopen de Vloot dicht by elcken van de anderen doen sodanige
stof van plaetsen comen mis loopen; waer nyt niet alleenlyck een Separatie van de
anderen, maer mede niet cleyne obstaculen sijn voort te comen te applicieren tot ge
te schaden van Compe sonde comen te staen.

De Schepen van Ballan Brandt Hoedt sijn Eenige daer tot dat alle voort Eylant
Bessy voorde noort mede te bedomen is, ysprovidert hebbende; synden op den 8en Septembris
ons Zeyl-ysgaen: staende, Luyden Sundas straat ysecomen Zynde, din course door de
anderen Schepen ten Zuyden sijde west Zuydt west, tot op de Hoogte van thien
10½ graden: Van daer op ysdyche breete voort aen ysegaen, tot dat, bevonden sijn
den van de Schippers sijde respective Stierluyden, op de Lancket van 105: graden
10½ graden breet sijn 181 graden noordt west Eenige ysecomen daer van. Indien
by aldien bevonden de middel Lyncken, by voorde ysgelyke te hebben het Eylant
Polewra, Hitwelck sijde was Easten op 98½ graden Langete ende 10: graden
breete ysleyt voort. Dan is myn ysvoorslen dat het Eylant middel
Zuydt leyt, Hitwelck myne bedunckens wel sou sijnde onderleyt, na de maet dat
middel ysen onrechtyche lyst soude worden doorsuympt, samen de men op de ysyde
Hoogste sijde Lancket van ditto Eylant ysecomen zynde, de Schepen by daege
Noorder middel Zuydt waerts van den anderen te bedeelden, waer door comen
het voort Eylant, by aldien sijn dat dat dan is, bevoorden op ysegt Zeyt te werden
Megelyckx of Eenige conforsement en voor de Vloote dade op te vinden daer de
aengesien het sijn voort ysegt sijde Noorderlantse was easten de Noorder sijde sonde
Eenige Zuyden Zeyt, Hitwelck myn opinie des te meer doet voor stae hen, dat
voor desen Schepen aengroodt sijde ysets moet te bedomen Zyn.

Van de ysezyde Lancket van 105: graden sijde 181 graden afsyckinge, stroden de
cours Noorder waermede den 29en Septembris voorsoodtyckx den Equator
ge voorden, sijde den 2: Commis Paris Arepot gardenijs met de Schepen Middel
burgh, Hardenbyck, Emilia ende Groot den 30en ditto van de Vloot van dit Vorst
ysescheyden is, mlynende, om dies te spoediger te Stieralten aen te Langhen, synde
cours houden de Noordelyckste Lanchen suydt trusen van Maldives te staen,
maer de ysvoorsichtyche Noordelyche winden ysdien tyt dat gaders hebben Zyne
Stroom, ont moet dat nade Lange, oock sijde ysedroogh der, synde tyche ysedroogh de Vloot te staen sijde
den cours houden de voor Maldives sijde de Bancks de Padua te staen sijde
de straet van Mamalo te gaen varen; Onsing en de Cust van Indien adj 27en Oct
bris op de 13: graden noorder breedt ysecomen hebbende sijnde Lange de Val met hoge
rande Land, sijde Zes vinden opstoppende, den 3en Novembris voor Goa ysecomen is, alwaer
de Vloot van dit Vorstelyck Noort dacht te vinden, doch nochtans niet en vinden
de stadt alwaeren Cochin sijde Monte Dely om te voorsien ende vaten te bedie
nen aen de Cust, voorsiene ysplaetsen van onse Schepen te bysyn sijn, ende te
voet de Bardes ysanchert sacq, leyden 6: groote Schepen met de Cust ysegaten sijde
andere cleyne Vaertuygen, waer van voorsien de 6: Galioenen, 16: foygatten sijde ses
voorleyers Galyen voor courage hielden; Hebbende 9: nachten met
andere hart stadt sodanigt ontrent ysmeete Canyasoen Schepen (het cleyne Vaer
tuygh, Absente d'onse Raet te Cochten den derden nacht achter gebleven Zynde
dat alle yzeren den nacht den Vyandt afgetast te worden. Waer toe ysegroote
de Vorstelyck sijne dienden, dat het Schip Emilia den eersten nacht sijne groodt stuy
bram sijde Styls stuygen onder boordt ysde Zeyl set Baeden: waer door den 2e Commis Paris
met de rest voorsien Schepen (laet sijde Emilia voor Zeylen) sonder Eenige ysegen Zyn
voor en sijde den Vyandt niet ontsyen sonder. Schijnt des alsnit ysynde Raedt sijn
voor Raedt Gallioenen, sonder yets op d'onse te voorsienen of Raet te vinden

Volg

Mrwolyden, doorgegaen. Sbaldt achterhaelden hoff dat sy op dese Custe redelyck veel schepen (daer het Hadron veel conden bij comen) niet by malcanderen bequamen.

Het (redelyck gezeyt is) yroot blyeck te bevroonderen dat de Portugesen de vroote Armade niet met meerder schepen uit Portugael daen hadden; ende sy die op de yantsey Vloot van dese ontrent na meer hadden dienen uijt comen: Dat nochtans nadien het sonder redenen is, dat de Vloot yet bleyn of het Hafe Mingú Vijt en langs Coromandel Batavia met can bevrechten, of andere schepen daer Vloot van dese yantsey bevoorden, sulcx niet sy conbinieert haeren coers door het Canael van Mamalo na de Custe van Indien doen staen: Ende sy daer jaerlyex ongeren voordt dat het sy seeden de vast onder te val met beginsel van de Lant- ende Zee winden, die yndt Maenden van October, November ende December vaste ygenomen hebben uijt den Lande of ende uijt der Zee west ende west Zuijdt west doorgaende, waren op de Landen, dan met yroot perickel ontrent de voorn. Droogte van Padua te legy en droogen, ende den tijdt verliesen tijt, omme de selve te passeren: Dese alsoo dat men uijt dese redenen aensichlyeker macht soude doen, ende alvoorens door schuyt voorden van de Vlaendtse consideratien sal overblijven te laten; daer naer dan de vroote Vloot uijt vroote Zuijdt west doorgaende, waren op de Landen, ende west Zuijdt west doorgaende, waren op de Landen, dan met yroot perickel ontrent de voorn. Droogte van Padua te legy en droogen, ende den tijdt verliesen tijt, omme de selve te passeren: Dese alsoo dat men uijt dese redenen aensichlyeker macht soude doen, ende alvoorens door schuyt voorden van de Vlaendtse consideratien sal overblijven te laten; daer naer dan de vroote Vloot uijt vroote

Den Admirael Lancyden, verlanden den Commandeur Hem O: besoeken met een deel Schepen ende liet Hem wederom verdrijven van Cochin. Hebben oock ingenomen ende verbrant door instigatie van den Portugesen Capitein van Cochin in ons de geheele Factorije alhier ende ons Fortuyn te de Stadt van wegen ijet onbekent. Is alhier bescheiden, dat desen Portugesen, die onder Cochin gelegen, Dilecteren hun ende staltijt verlaet, Hierdoor zijn Majesteyt verdrietig is Host: Soude daerom besoeken mede gemelte Portugesen, die onder den selven Jurisdictie leggen, ende verbranden stallen, ende Hoven mit dry Hoyt van onse Factorije ende Factoren Huysen: Want alle desen alhier soo deese dry in getal ende Post-Indien Hebben gehat, altijt door d'eene of d'ander schelmstucken of het handelen getracht hebben Hare Inlandt Heeren of Hoofden mispadigen Raden, Hunnen naem hierdoor by de Heeren groot te maecken: Hebben oock noch elf Schuyten van onsen gevonden Hoven Mestiten mit nagenden Andrea Henricque (soo ijet zijn Confessie gelesen is) Soude Vossen gebuert, by aldien ijet dadelijck niet Vader hier sien.

Den 25 Augusti Cochin toe geseylt, Bassen ijet daer ontrent bijgelegen, Hebben mondelinge Rapport van den Overhooft van Cranganoor, dat hij een groote Vendage Portugesen overstaen, ende Hem met alle Macht te Water ende te Lande, mede Vervolgende, Hebben oock den Coninck van Cochin, die groot Vijant der Portugesen is, Hem aenbooden, soo ijet Hem aldaer gelegen quame, Hebben: Quam daer niet, soo ijet oock niet en was, by aldien niet ons Volck by stant de stadt mede te winnen: Coninck begeerde Fiere Soudaen te Comen Helpen. Den 26 Hebben Vervolgende Cochin alvoorens aen 't Hoofd, als Synde het voornaemste Deel van 't Fiersche Gesagh. Den 27 Hebben Vervolgende Cochin (by gemelte Operatie) stilde Hoofd aldaer gelegen, Hebben Fiere Soudaen te Comen Helpen, soude Hem mogten 't Fiersche Huys ende de rest verovert Hebben.

Van gemelte Cochin naer Monte Delij geseylt, ent moeten voorden 26 Octobris onder Cananoor 10 à 12 Portugesen Oorlogh Fregatten Vinden, ende Synde Vervolgens Hoofd Enkelen, dat desen Commandeur Hem aldaer op meenden te maecken. Den 28 Fregatten dicht onder de Boschkanten, dan 't Fort in Secker Bay of Rader Hader geladen, condem de stadt mede voorsien mit Victuyen, ofte meer den ditto Fort alvoorens aengetast Hebben, Vader toe mit 2 Soldaten ende Dijnpoty ordonnantie van tijt ommetijchen door 't Fiersche Huys, onsen Coers nae Monte Delij vervolgende, ende dien avondt noch 't Fiersche Fregatien: Hadden niet sonder groot sporteringe mit de Inwoonders of de Malabaeders, als Synde een Barbaers Luyt ontrouwe Natie, die mit yet nogte rhoet ijet conden Trecken mit Vrede Hem in allerijen ons Vaeten; midden tijt eenige Boschkanten (gelijck dick) krijgende: Invoeren en alles soo spoedigh, Fregatien aen Hoofd, dat den Coers Noordwaerts voortgingh, ende voorby ende Monte Delij mit de Vloodt nadegoa Trecken Syn.

In Monte Delij quamen aen de Commandeur broodt twee Gaenten van den Coninck van Cananor; by gingh oock senden Brieff mit een Present, Staende stucken Limaet, mit aenbidinge van Syne Majesteyt Vrundt schap en voorsie van eenige zaken van Syne Vaderlijcke Goetheyt, Vollende nae Souratten ende Persie Vaeten Hare Syne Vorlaent, Concludent Hem mit Vrundschap: Commandeur, dat Hem Syne Majesteyt oock aenbiedende mee Vrundschap te doen, Hem Syne Hoogheyt Majesteyt oock alle andere Indische Princen en Republicque schreef: mit Presenten, by aldien Syne Majesteyt toe een Fiersche Vaeten aen de Custe van Malabar Vaeten, Vaeten Vaeten, Vaeten Vaeten, Vaeten

Synde alsoo bÿ ons vergadert, sonder voorder compste langer op te wachten, goet gevonden hadden, dat de Vloot, gelijck wij voorgenomen hadden, sonder eenige vertoevinge, na de Custen van Malabar, Coromandel, ende Bengalen, alwaer de Peperhandel is, soude gaen, ende aldaer, soo veel doenlijck, de Portugesen afbreucken, ende de Compste van Pegu, Tanasserim, Malacca, Sumatra, Bantam, ende Jacatra, soecken te bekomen, ende alsoo voorts, nae gelegentheÿt van tijden ende saecken, te handelen, ende te procederen, soo als wij, ende de Raden van India, tot dien eÿnde, goet sullen vinden, ende oordelen, ende dat wij, ende de voorsÿ Raden van India, alle de Schepen, die wij, ende sÿ, in de voorsÿ Custen, ende Havenen, sullen bevinden, ende connen crijgen, sullen mogen nemen, ende verbranden, ende alle de Menschen, die wij, ende sÿ, in de voorsÿ Custen, ende Havenen, sullen bevinden, ende connen crijgen, sullen mogen doden, ende gevangen nemen, ende alle de Goeder

Intrudt dy 22 Sept Calliodue ghesyt is, dat de Vracht off Scheepe Brandt Olyandt
ghemaeckt comen Hooren dese Reeden; Alsdoen dat aen tot den Vyandt de Hoop
van 8: tot 9 Vaderlandt waerts: Synde in mits onder de Heeren soude Vermoeyen geweest
des Vyandts macht onder Himmelhorten te hebben gheweest, soude de Engelsche Vlote
den, die by soude ontrent de Portugeese Armada gheset, langhen, ons niet ons ghe
ghemaeckt hadden; Dewyle sy by dese ongheregte Vaderlandse Interpreters soo be
denckelycke niet soude hebben gheweest, off de ghemelde Engelsche soude apparen
telen mits de Vlaedt gheleden, soude dienvolgh soude de Compe in groote confusien
dese Vyandt hebben gheset. Hiertoe in alle manieren soude soo dese de Vaderlandse
Realiteyt onmeyghelyck hebben mogen duren, dewyle de Compe en ghemelde Vaderlandsche
Vlyt soude niet connen hebben ghesubsisteert, noch dat mede de Calliodue
den Vyandt soude hebben ghedreven, by aldien de Calliodue
dese, uytter Zee comt onder Vaderlandt gheraden, dat Vaderlandt
sen off Vlissingen dese Vyandt daer gheweert, by soo verre Vlissingen: gheen
machten soude dienvolgh Vaderlandt, Portugesen, Scheepsmagt willen ontsiggen
Vaderlandt soodit exploict niet soude hebben gheweest, dewyle by staet;
dat Vyandt, die ons waepenen Oorlogh soude, ende medemaelen machtich
Vaderlandt, gheen Lust off Appetyt meer sal hebben, d'ons te comen besoe
ken, gheen Vlot op Zee meer sal blyven Leggen. Aen dese object sullen hier
naeder breeder tractieren.

De Caracque, Rijcke boote ghemeet, waert in April Ao 1636 uyt Portugael ver
scheen stadden in 2e October met 800 Coppen in groote achtige de comen, Hebbende in Vaer
sesschappy groot gheraeckt, Vaer van by ontrent de Canarise Eylanden gheschiedt Vaet
schreeuwts d'andre Oorlogh, off dat resconter op Zee deyagie ghedaen, is ca
pitael: Comige ghyn dat door t Vlieden van Zyn maet in naer Portugael ge
keert is: andere Vedder dat aen de Mozambique macht groot ghecomen is, dan Vaetter
de Vaderlandt is, Hebben noyt connen Endue.

Alsvaers Burgemeesters Vaedschy ghedaen, dat dy met de Vloot van dese Vaer
tuych Vaer door Vaedt Vaer Vaedt Vaedt, off Vaedt de compste van de Armada uyt Portu
gal met de noch thy swaylyche Vaer Vaedt Vaedt dito Calliodue nae Vaedt de Canarise
Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt
Goa Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt
Vaedt alle apparentien van goet Succes strangt Hebben: Doch alnoch dese Vaedt
gonden, Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt
Vaedt door dien tyt niet gelicht Hoop te Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt
Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt Vaedt

Dat mede dit aen Hare Hayssen een differentie tusschen Bloedt geschapen, soo Hadt de Luyden
vorder, bysonder Verdrietig, Enaechde, Ende soo tydigh nyttoesetten, dat voor t Portugees
Gecourt gedestineert van Indien ende voor Goa mogten verschynen; ordonneerde
de resterende over Hoofden, by advijs der Overste Raden Salicoenen binnen Goa
om t Hiberneren een corte vacantie, de Hoofd Heeren geschapen voor Cochim t Vertrecken
Lou: alsoo wy inde Mr Ld: mylynigh ons confirmerende Jonckheer Huyten
Vorst Orde, ofte de Overste van Carakequen Sullen dese Saken alsoo
by Zijne de Madagascar nader Goa Loopen ende voor Cochim Landen, Daermede
ons Crijgh Volck gedimdt Loopen, ende door dese Zeegen Heer ons Handen sonden
comen t Vertrecken: Wandt anderssints by advijs van Verrygen sonden Hebben om Goa ende
Cochim voor Hare Edelheden dat gesmaeckt Voordt de tijt dat Het voor de Overste
Goa Gecourt voor Gerechtigheyden meest onderworpen is, gelijckheyt beseffen;
Straffrechtelijcke Saken, dat soo Schouden buyten Lieften geschapen souden, alsoo
de voors Carakequen voor Cochim Landen, van ons Beschrijnigh voor God onze Straffen
sonden, Verdenen Vertrecken, Ende na dat de contanten Ende voornaemste Coopmanschap
en Waeren gestort, doen resolveerden sonden andere Voyagie te Lichten, sonder dat
daer van sonden Welsuyx Ladinge dat. Doch nyet dese Separatie van Schepen
met geschieden, ten Hy men al voren gronding kennigh Vande Nyandt conferentie
Ende Schepps-maegt of Verandert dese, Ende comen Hoff, omme alle tyts te Hebben
den Volcomen Postuer van Defentie, Ende dese Vaerschenden Nyandt geen voor
dese Inteeningen, daer Insonderheyt stadt op te Letten.

Omme dese Reysende Goas Beschrijnigh Raedt Ende Verschrijnigh voor Volck Calm Verders
gesondt Heyt ten Hoogsten Graedt Heyden Vaer Hy dese Schepen Hebben comen;
Commandeur Ende den Raedt den 17 Novembris Het schip Zymont Ende Vaer
clom Rotterdam met dese Opper Coopman Benjamin Vander Burcht naer de
Zyllanden ofte Vhas Quemades Ende den Overste Banda genaempt alle gesonden:
Voorschr den 11 Vebr vertrocken, Rapport stedes de Reede van den Vaye Godt en
Vongfurla, gelegen ontrent 8 mijlen Benoorden Goa Ende 3 mijlen Bezuy-
den de Voornaemste Verbrand Zyllanden, aen Landt gebracht, Ende Vande Omboon,
doren Zynde de Onderdanen Vande Visiapourzen Cominck nimmelijcken ont-
fangen Ende Het Hoff Hedy dese tracht dat; inde Vryheyt Ende Vonijs Voor-
Zeylen Vrij, Ende Vaer dat den Voor dese Vantsen Vloodt genoegsaem Vas te
Vercomen. Welck na Vrij dese Vaer onder Verandert plaetse den Vloodt
gedurende de Besettinge van 6 Volle maenden, Soodanige te stadt gecomen Hoff,
dat sonder de sotte ommegelijcke ordre Vande Bloedginge Voor Goa te Volharden,
den, sonder de groodte missen van Dischen Ende Gebreck van Victuyen
de Luymen Vande Vyandt een merckelijck Voordeel het Luymen Ende Vaer tijdt met Haer
Luden Vebberomen Van Monte Del Ende ander Vaer plaetsen te Sonck te
Brengen. Alwaer by den Overste Pedro de Silua Moijle gecom-
den Vort, Vande Hoy immers alle devixen aen gebodt Hadt, om ons Van die Vedt-
Hoy en Verwerfte plaetse te ontsetten: dat door ons gedaen Zijne Hoogheyt en
Armada de Palmas, die sonder Voorts Alsoo af te Loopen, de Zijde der Vaerlt
te Schichelijck Vast Liggt sonder Hoffen geschiedt; Indien of ons aencomste Zijne
Visiapour den Hertoge Ende Vertrouwde Hoofden Mustaschan de noot saeckelijck
lijcheyt Van de plaet Quam Hadde Voorgedragen, Ende Van Zijne Hoogheyt gerecht,
Vaerdigt, dat den Heer Mamed Raja Commandeur Ende Capitein Contract Van
Ponda Ende Cuzalle Co: land Schappen ontrent Goa gelegen Vijandt
lijck Hadde Overgaen Ende Alsoo Van Vongfurla etc den Vloedt Ponda Hare Ver-
gaen met Zijne Soldaten te Verschrecken, Alsoo Zijne Hoofden Laste Vaer Voon
met omtrent 2: V Van Zijne Soldaten Vaer Vaedt te Trecken, Ende Vodt Maen-
den, soo tot Vijandt Vaerts Dinge Van Zijne Vaer Vijandt Vaerts gelegen nader Verzien als tot
besettinge Van dit Vaerdt, Hoogh te gelegen Hoff: Vaer door de Inhabi-
tanten, Hyndt met Hoyden ende Vonden, Vande Jongheyden Vroolijcken Jon-
Heyden Hadden om ons Verschrijnigh Ende Vaer Vaedt Vlaet en Vaey te Soodanige Zijn
ontleedingh, dat door ons af Vechijden sonder Schijnsel, met allen met Over-
Vaerdinge Voor Goa ons Schepen een Voordt gemaeckt, Maer met de met Van
Cargasoen te Vaedt sonden Hoogh en Vaerdt finalijcke Vy ontrackt dat gebben:
Ende de Voorsoonen, tot de Vunnige en de Vonnige en alle de Vy staet en, met Vy roode
Vaer Ende Het Hoff Hoogh Vaedt Vaeren: Ouvoigh en dat Noorthoofden Stadt Het
tot comende nacy, Hoogh Handel plaets daer sal comen Vy Vaedt Vaerden.

Hemelten Hertoge Mustaschan Ende den Heer Mamed Raja Hebben ons
Verscheyde maelen Voorgestaen, om Ende Voort Vaey Van Vongfurla en
Castelle

Dese Scheepen sullen dienstich zijn op het voorspoedich daer toe den Heere believen sal te geven dat de Vlote daer by gestadich en ongescheiden bleve, dat de Commandeurs niet noodich en hebben te sorgen voor hare Vlote: Maer dat de Vlote sorge voor hare Commandeurs: Niettemin wanneer sulcke Scheepen door tempeest van dit Vlot geraken, sullen de Commandeurs verbonden zijn haer te soecken, ende soo sy haer niet en connen vinden, sullen sy haer begeven naer de Plaetse van de Rendez-vous, ende aldaer ontrent 14 dagen verwachten, ende soo sy alsdan noch niet en comen, sullen sy haer vervolgen naer de Plaetse van de Bestemminge.

Dese drie Engelsche Scheepen sullen mede Jachten, welcke t'samen compareren voor Java Major, waerna sy verder sullen gedisponeert worden.

d'Admirael. Dragon daer Capiteyn inne is Cornelis Cruijdraet op wat Joan Wedel.

Vice Admirael. Son Capiteyn inne is Vice Admirael Swaenly.

Schoudt by naest. Catrina Capte Carter

4 Jacht Planter Capiteyn Jones haet

4 Jacht. Anna Capiteyn Miller.

Dese Scheepen voeren in April Ao. 1665 onder t'Commando van den voorsz. Capiteyn Wedel inne is den Ed. Heer Nathaniel Mountney als Directeur ende den Heere wt Engelandt gesonden: Ende dit met den Commissie ende Commissarissen den Ed. Heer William Courtin (Broeder van Zaligher d'Ed. Heer Pieter Courtin, in sijn tijt machtich Coopman binnen Middelburgh in Zeelandt) ende Heer Shima inne is Japan te Handelen, ende daer van wegen de Compagnie de Japan door t'Negotie naer Engelandt te soecken: Sijnde Haer Commissie voorders dat sy t'samen, dat is in India niemandt meyden Handelen onder Compte van Haer Comptoirder of Presidentien houden. 4 Capitael dat sijn sy gebracht 4 Tonnen gouts aen Contanten, behalven noch 4 quantiteyt van Laeckenen inde andere Europesche rosty goederen Manufacturen.

Dat dese Scheepen in een Vaderen als een Vlooch waren sy schuldich om alsdan Vlaggen van Wijse te voeren, ende te Courtoisen de Handelinge t'observeren inde dagmerckt, ende recommandatie van de Directeur nader bevinden sal zijn: Ende soo dese Scheepen nader dat sy soo sijn Maccar te verwachten, sullen sy onder seecker sekere verclaringe, welcke hem aen de voorsz. Directeur onder seecker sekere Vlote of by een gevoeght hadden, op den 20ste January 66 dach nader date Batalie tusschen ons ende de Portugese Armade zijnde by ons de Scheepen ghenomen zijn: den Commandeur voert hoonende ende verbrandende sal worden van de principaelste Scheepen voor desen in 't zeegesonden van zijne Connincklijcke Majesteyt van Groot Britannien aen hare Landen: Ende mit de respective Commissarissen ende Directeurs, Capiteynen ende andere Gedienden sullen sy de Vergaderinge der Negotie Saecken, ende dese Compte, onder de Ed. Heer Baly, Vande Hoy. Mog. Heeren Staten Generael der Vereenichde Nederlanden voorsz. dat Haer Ed. in alle sy staet sijn te doen voor alle saecken gelijck dese Eskader ende Officieren mede gebracht hebben, ende dienaeckten onder de Commissie van den Ed. Heer Nathanielus Mountney, die voorsz. mede gedelibereert hebben: Sullen sy Ed. Mogt. voorschreven van sijne doen ende gestichten mit onse onderdanen, residerende onder sijn Jurisdictie.

Soo dese Capiteyn Wedel van den Directeur Mountney voorsz. sullen vervolgen den Hoeck de Bonne Esperance, ende van daer naer Indien, soo sullen sy dese naer Achin om te stappen de Handelinge, ende dat mede over Malacca naer Macca, soo voorts naer Engelandt te navigeeren: Dan wanneer Haer Ed. Vaderen sy sijn voorgaen mit de Negotie, sullen de opden Hoeck de Landen voor den Caep de Bonne Esperance mit de eerste variable en dienstige

Sulcke

Sülcx dat ghedaen, nu ander handt gheven, dan den Ed. Heer Gouverneur ende Raden van Indien, dese Vergaderinghe ghepresideert hebben. Ende also ommegaende Hoofden der Quartieren van de Casten synde, vande Engelsche Compe. Schepen, die ghy hier voor ons present siet, versocht zijn geweest, oock haer meyninghe te seggen, voor Goa te hebben, oft men Goa, dan oft men Malacca eerst soude aentasten: Hebben hun Ed. Mo. ghelieft, dese Vergaderinghe te vereeren, met te vragen, wat wy onder ons hier van oordeelden, ende wat wy Goa souden gheloopen hebben: Waer by men hun Ed. Mo. oock te verstaen ghegheven heeft, dat men hun daer omme niet en hadde ghenoodicht, dan om hun advijs daer van te hooren.

Nae Raedtsluyden der Vergaderinghe hebben wy eenige Malabaersche Vaderlanders, als oock eenige Portugesen, die van Goa herwaerts over ghecomen waren, doen voor ons Capiteynen ghedaen doen comen, de welcke van Batticola, ende de Custe van Malabar, als Raden van Malabar, mit reden der voorseyder ons voorstaende Vergaderinghe van 5: à 6 Vaten, waer toe sy van den Olyphant en Arabischen Coninck in recompense van voorleden hadden, bescheiden waren, 1000: Cruytelen Peper waer mede nae Achin souden vertrocken zijn, Last ende Ons voorstaende Batticala in Malabar hadde doen dencken, eenige Coopluyden ommede Peper aldaer te doen gheraken, te contenteren: Waer toe den Directeur Mountney van wegen Ed. Heeren Maycq op de Handt hadde Ludewijck Pandittoreine gheraden, by ons, als dat hy van Ed. Compe. met Vaderlycke, niet Meesterlycke, Ordre ende Bevelinghe hadde, dat des Schepen by alle de voorsz. Custen tracht te Ladinge, van Peper te becomen, alsoo nae Macau ende China sullen ende moeten varen, niet alleene de Coopluyden, maer oock de Vlooten, ende Landtsgheweer niet al te verdeelen noch te zenden.

Eenige der bestellinge van Goa zijnde, eenige groote Schepen binnen ghecomen, als oock een Schip van Malacca, insonderheyt door hy dat den 9en ende 11en ende 12en Februarij, toyen ons Vloot Straet Malacca in Compe. waer ghe-zeylt, die Vlaende Malabaersche Jachten hebben sy ghevaren en van Portugesen Jacht (Wedringhen) sy ghenomen, ende Nederlanders hy den Zamorijn ghebracht. Waer in dit Schip hebben sy oock alle Nederlandsche Vaderlanders, als Vaders ende Vlaende Schepen ghevonden hadden, sonder dat de voirsz. Vaderlanders eenige Vaten Peper in Schepen en Jachten hadden, oock niet connende achterhalen, mit suyst Zeylen ende Roeyen ons Schepen en Jachten ontsnelt en verlooren. Derhalven soo hebben wy niet connen ghedencken, dat hy sonderen Schaden voor den Vlaende Vaderlanders, ende oock niet voor de Portugesen, die van Goa willen ghevlucht ende dat Vaderlandt verlaten hebben, meer soude connen doen, dan dat wy doen souden, ende oock Schepen ende Jachten, die wy onder ons hebben, ende Portugesen, die van Goa ghevlucht, ende dat Vaderlandt verlaten hebben

Onderteeckent by Adam Claesen Vechouwen, Schepen, Capitein, ende Dispost van
S.r Sebalt Woudenaer ende d'andere Borgerye tot Bat.: op't Schip de Sleutel, hier
tracht en t'Uytgeven, meynende dat mede soude versonden waren, dat sonder de Vloot
t'selve hadden, ofte t'selve staen dat de Portugysen met de boodt aen Landt hadde dal,
doordien het voorst Schip Alfonso (dat de voorst was) aen boordt onder. Soo
is segter by den Raadt ons kenmelyck voorgedragen, dat nae der Comste van Hi-
pamens goederen, nu was de Secunde Portugysen over reden ende voort tegen
Prins Honden sal; lastende, om niet te verwallen ende malcanderen aen te Vyn. Mgt
den Heere te Vreugt, de Vrost stonde Coopmanschappen, bestaende in 20: C.
Cocus grooten, ende Packen met wilde Landt ende andere Vruchten van Cleeder
wesende, doch voorst Moorsche Schippers particulierlyck en tot hun profijt
aen den Vyandt te Vyanden, omme dat de Vloot Vyanden te Vyanden gesocht: Except
hiervan.

Achtervolgens Voorstaende besluyt, hebben de Heeren de Gecommitteerde Vloot-
gesellen uyt gesonden Moorsche Schip gesien ende ondersocht respective Schepen van
ons Vloot Verdeelt.

569: stucx Groote Kruis
83: ditto Dicke Colancken
90: ditto Libben
5: ditto Extraordinaire groote Spillen
11: ditto Groote Wanthen
3: de Groote Balcken.

Comt dit alles t'samen gelyck by t'Geschrifte Inden Triador da Facendas ge-
bleecken Heeft ter Somma van 2200: Taelen van achten.

Dit Schip heeft de Comste Vloot van Diversen Inden voorleden Battalie
groot bygecomen: want anders by gesproken van dien, daer wandt
Schepen voornamentlyck Soudanyse Vloot, diemen voorsaegt Vyandt
Vyandt nyt gesien is, op Hals voor trock van Batavia altemael versien waren,
den Le Commandeur genoot gadeert soude gewest hebben, t'een oft ander Schip
(dat de Comste noch Langen dijck kan) te stoppen, omme daer mede de Vloot
de Vlermaecken. Doch kommt Vaer dit dese gelicke te bevesten dat voorst van
de Schepen van Portugael het van Timorschoudt Inden andere Cleynigheden aengen
worden voorgegt; op dat by manequinent van dien de Soldye in geen extremiteyt
te verraken.

Nae gelycken is voor desen uyt voor het voorst Schip Alfonso hoe geachterhaelt
Pescher Chamboey gestaden met Cairo comende Brant Eylandt Chaleyen ge-
straeckt op de Canael van Malaca, vollende nae Goa, omme Syne Vaeren te
nyt hier Inden andere Vaert im Ent os (dat van dese Eylanden met Eylandt
de Schepen van den Commandeur Joan Ottens t'voorleden Jaer voor Vrient
schap bewesen, daer van onse boeten nyt Eylanden Hadden by ge-
Le Commandeur met advys van Raet Inden Vyandt gestoct, Inden Comste
van t'Schip S.t Franciscus Xavier nae Cumgurta gesonden is, omme Syne goed-
ren aldaer te Vercoopen; met vaerschoonvinge, soo nae Vaerwaert nae Vyande
Vaerwaert nyt Inden voorsz Eylanden Vercoopen, dat met allen Vaert
Vaert nyt Inden voorsz Eylanden Coopmanschappen Verhinert; mede met
Hunne Personen voor Slaven onder Eyt Eyt onder Vanden Comste gebracht
worden.

Gemerckt de Vaerhoda van t'achtervolgen Moorsch Schip t'Schrayen hoe Inden
rhonden van Misnoy en Goa voor de Vloot gesien is, omme met t'Eyden voort
te gaen te Vinden, Heeft den Le Commandeur voor ernst ig erachtet met
met de Vaerhoda Inden voorsz Portugysen van Mirnu Vaert
de Coxid

Capitt̃ ... Latijn ... Nederlants ... Hr: voor d'selve Zÿne toegesonden ... Hr ... Vice Coÿ Pedro de Silua met eenige Mooren van 't eylant Hainy d'Schip nader ... gevonden: mit ... Malacca ... eenige plaetsen van Zÿne ... ende ... Portugesen bij gedwongen t'sijner ..., dat sÿne E: bereÿt was d'selve man- ... ende manteÿnen: te weeten een Schipper ... Coopman ... eenige Portugesen Capitteÿnen, ende alsoo bij tractaten aengenadigt tot een matteloos ... dadt ... : Ende ... bij aldien ... Vice Coÿ een quartier ... ende eenige ... eenige accorderen worden; dat mijn ... een Commandeur ... Hr ... nae Batavia ... worden, ommeladen ... eenige ... tot ... nadere van fortificatien ... te worden: waerdoor soo langes ... of voort waeren te continueren, tot dat hÿ Vice Coÿ bequaem quartier mit ons soude approberen, tot dien eynde d'Vice Coÿ ... alsoo genoemt ... van mijnige ... waeren eenige Portugesen, ... die onder Hare Ed: ... gesett t'sijnen ... Dan op d'selve brieff is noÿt andt woordt ... Vice Coÿ becomen; mit ... dewÿle ... Commandeur, ommeladen ... eenige ... der landers van 't Jacht ... en te worden ... Oÿandt de Mast ... eenige, mit ... soo andere ... Vice Coÿ als ... Don Philipo de Mascavenas ... en ... Ant° Telles de Meneses ... ende ... Inwoningen dat de Mooren de Schipper, sijnde dat sÿne volcke ... dat mit ... ende ... van landt ... mit ... quam, op de ... Commissario mit sÿne Schip ende Vlooth ... ende ... Comen nae Cochin, ommeandere te halen ende randt ... Elipdant en, todecommende sÿnde mit ... Bengaelen, die hÿ seyde mit Hare Ed: nae ... te ondersaet ende ommeHare ... te ... en ... Commandeur, op Zÿn ... mit ... Hare Ed: ... eenige ... Portugesen sÿn ontslagen ... Stuerman, Hoyge bootsman, mit noch 2: onbequame Portugesen ditto Nachoda hÿ gedwongt heeft.

Het ... van 't voorhaven ... schip, al hoewel 't weynigh, ende mit ... gelde ... is, dient nochtans hÿ de Comp.ie ... Bengaelen ... dapper ... aengesien ... Zÿne ... ende ... apparent ... ende ... dat al ... sÿn Schip ende Elipbant ... worden, Het ... Vice Coÿ ... tot den last ... tot ... Comen ... Nader ... Coopman ... Capitteÿnen, ende ... Jn watersnoodt ... Commandeur ... Hare Ed: ... Zÿn ... Vice Coÿ ... Dadernae ... Dat ... Vice Coÿ ... van 8 ... Zÿne ... Dan ... Zÿne ... Coopmanschappen ... Vice Coÿ ... Vice Coÿ ... Vice Coÿ

Insiratt[s] Leuden) door voorleden Calamiteyten in te brengen, [illegible] Lijnt, condenyssen Capp[n] Luyden alsdoen, ons
groodt Cargasoen op[e] sijne reyse van dien te distrueren. Derhalven con,
sidererende dat de Vloot van differente schepen, van [illegible] Lijnt
mondt niet bij sonder groot gevaer, ditto schepen met het Capt Moorburg[h] [illegible]
ons[e] 7 à 8: hoeffijsen ende andere toerustinge, nae de Vloote alsoo sonden,
dadelijck tegen de tijdt (Indien voor Lijnt mondt dat het ersijen
niet blanck gedaen hadde) op den 19[en] Januario (trou daghen voor dat de Vlo[te]
aende[n] mael uijt quam) bij gecomen Lijn.

Nae tanbiedinge van [illegible] Inhout van [illegible] schepen Lijnt mondt, quam[en] tot ons
Huijs sonden Ramadhan Embaradeur resijen den Sultkan Mamedh[s]
Coninck onder de Stadt van Mindi, comende van Visiapour, alwaer resijen
Lijnde Heer twee schoone metaale Stucken (op het Casteel Bombassa
vande Portugesen gewonnen) sonde[n] Coninck groote stucken Amba[s]
aen Lijne Mai[t] present, ende te vermaen dat met Lijne Vaste vrijnde
de Coninck van Visiapours Landt comen mochte, verbiedende Hadd: Nae
den Embaradeur ons aenbrengen, hoe dat [illegible] voorleden voor de
beaer van Debul was aenboord gecomen vande schepen van Wesel sonde[n] Mun[n]
Hoorn, sonde aldaer Lr Baerent Pietersz opperhoofd over ditto schepen
besendicht sochte, mit view ons te bespreken door hoogh gem: Coninck van Melinde
te senden [illegible] vande Nederlantse Vlooten in Suratten, sonde[n] Persien vaer
op tot dat toe sijn aent woordt becomen hadde, mit hoe ons Vaste voor Brieff
alsnae was Inhoudende aenbiedinge van Lijne Mai[t] Vrindtschap sonde[n] Hulpe
toe te Portugesen Lijne Mai[t] Doodt Vijandt, ende [illegible] te
[illegible] vande Nederlanden Lijne Mai[t] toe staet alsoo Lijne ons[e] doen waer.
Ende alsoo de [illegible] Generale Compa[e] Lijnde sij ons bij ordre Lijnt Vrindtschap
sonde[n] alle[n] ten tijden alle Coninge Lijnde Potentaten met hoe
voor gehouden is: Soo de Heeren bij dese Coninge sijn gelegen dat niet sullen
[illegible] Lijnde Vrientschap blijven te doen voor [illegible] vande Nederlanden
tot [illegible] Lijnt langer tijt te [illegible], sonde[n] alle mogelijcke bijstandt toe sende[n] Portugesen
reciprocque[e] schuldige; Met toesegginge, bij aldien sijne Mai[t] sijt Vaste
staten van eenige Vaste Vijge voor te [illegible] sijne forcyatten ende Armade[n]
tijdelijck ter Zee brenge hier ende bij ons[e] Vloote Vrijen Veldt, dat sij met [illegible]
lijckde Hulpe 8: of 9: maenden naer date, tsedert sonde[n] sijn [illegible]
September of Lijnt midden vande Maendt October te Lande [illegible], met ons[e]
schepen Lijnde [illegible] alle voordrom op de Cust van Indien verde[n] Lijnde sonder
ommer met sijne Mai[t] van Visiapours bij te [illegible], soo op midden tijt [illegible]
ten eijnde de tobode aen alle Kanten af te schijcken. Met welcke brieven de voorme[n]
den Embaradeur met sijn Vaste Vijge, dat in alle Vijt togemaeckt sijnde, nae
sijne Coninckelijcke Mai[t], de Vaste laden met sijn Vijt de (nae date van Brieff,
vaert nae Mecca om te graven van Machomet te besoecken, gedaen gaende)
nae de Vijlanden Comores te seijlen was, ommeldende de comende Nederlantse
schepen Lijt Hollandt te Contremonderen, ende niet de selve Lijne Compa[e] nae hue,
vatten te [illegible] te [illegible] is. Tot dese Lijnde Heeren was desen eijnde
verlent, ommer of sij eenige eenige sonige ons[e] schepen Lijne Quamen te [illegible],
contrarien vande selve niet te beschadigen te [illegible].

Ommer uit nae [illegible] Inhoudt der geseyde Brieven sijne Lijne voorsz
den Lr Pieter Vlack door ons[e] vandt niet Heem nae Batavia genomen
hadt) te Conformeeren, hebben de Opper-Coopman Baerendt Pietersz
Lr Sourattan ende Maendt ons[e] Lijne niet den Vrede ende [illegible] Vaste
vande saeche sij, om hare te mogen [illegible] tot [illegible]. Sij, alsijt seecker
dat den Hoogh gem: Coninck van Melinde een doodt Vijandt vande Portugesen
is, ende dat de Jaeren voorleden de Portugesen [illegible] niet practijcq
ende geweet genoeg saecke te geven [illegible] ende dancke van Lijne Mai[t] Vrindtschap
Zal Lr Bombassa hadden te gemaeckt met den Staet ende [illegible] genomen,
1500 (sonder te Lijt in [illegible] 400:) Portugesen, bij [illegible] Coninge[n] Inwoonders
hadde [illegible] te [illegible] doodt geslagen, ende Ommer Vrouwen, Kinderen
ende Lijt Vijt gende gevanchelijcke genomen hebbe: Wat vandt Historie
soos mij vande voorsz Embaradeur ende Coninge Portugesen is voorgebracht
aldus Lijdt.

Den ouden Coninck van Melinde hebbende onder sijn gebiet
Comineb die in Combasser by Mombaça woonde, ende
Mamed, is vande Portugesen soo genaemt, dat sijnder
soone naer goa gesonden hebben, om den Christelijcken Godsdienst
Caslen ende Kercken te bouwen. Doen dese Coninck, nae dat hij
in goa gesonden ende den Portugesen Casteel ende Kercken
hem Christen laten doopen, ende den Name hij van sijnen Peter
wordt genaemt Don Ferdinando ende den Name hij aen hem
lijck en dat niet als Portugesen, Idolatreren, met vele nae sijne Vaders
doet, om het Christelijck aen te nemen nae den Raet van Melinde
leefde met de Portugesen in sijn Landen in alle Vruntschap. Als op
sekere tijdt is geschiet dat desen Coninck met den Portugesen
Capitein met Cabaer van Combassa niet wilde stemmen, onder andere in
verschillige dingen, soo dat de woorden soo hoogh, dat den Portugesen
Capitein den Coninck een Handtslach gaf: welcke niet sijnde
sijne Majt voor dat mael verdragen, niet nae latende nae mael te wreken
Want als hij tijdt hier nae den Portugesen Capitein mede
dat alles was vergeven ende vergeten, alsoo den Coninck hem niet anders
den selven Com Hemel te betoonen als goet Samblant te doen
vroedigden op sekeren hoogen dach, den voorsz Capitein met sijne principaelste
officieren ten banquette; welcke sonder argh te dencken met sijne gesel
schap binnen t Hof sijnde vanden Coninck commune, dat sijne Majt Soldaten
die daer op waren de tegemaeckt, dat een bedinge set ende t een slach soude
doen dat sij alle sonder uitcomst, sulcx dat de minste onder hen, ende die
t Casteel t bewaren houden. Nae dat de Massacre vanden Portugesen Capitein met sijne Hoop Soldaten die volbracht was, trocken den Co
ninck met sijn Casteel Hare gewapent nae t Casteel, ommé alda den
hoy om te Tracteren te volbrengen, sij alsoo hem seer vriendelijck sal
deden; also den Portugesen Hare den Stadt broeder Gemberagen
ende een Inwoner Hebbende, sijne Majt gelijck nu mael en daer gebeurt
binnen t Fort sijn comen, als daer sij met soodanige Furie waren backe
en Casteel wilden aengestaen, dat onmogelijck was te ontvluchten: de
wijven dat ter binnen den tijdt sijn: Candre sij en Capitein
Portugesen bij alsoo een getrout sij dat van Hare sijn gebleven ende
Casteel en de Stadt doodt geslagen ende Gerechten omgebracht wie
den: Houdende sijne Majt sijt seer sijne ende de Portugesen Fort
gesen Hijsvrouwen ende Slavinnen tot op desen dach In strict gevan
genisse tot een teecken ende Trophéum van sijne victorie ende Victo

Den ouden Coninck van Melinde hebbende onder sijn gebiet
Comineb die in Combasser by Mombaça woonde, ende
Mamed, is vande Portugesen soo genaemt, dat sijnder
soone naer goa gesonden hebben, om den Christelijcken Godsdienst
Caslen ende Kercken te bouwen. Doen dese Coninck, nae dat hij
in goa gesonden ende den Portugesen Casteel ende Kercken
hem Christen laten doopen, ende den Name hij aen hem
lijck en dat niet als Portugesen, Idolatreren, met vele nae sijne Vaders
doet, om het Christelijck aen te nemen nae den Raet van Melinde
leefde met de Portugesen in sijn Landen in alle Vruntschap. Als op
sekere tijdt is geschiet dat desen Coninck met den Portugesen
Capitein met Cabaer van Combassa niet wilde stemmen, onder andere in
verschillige dingen, soo dat de woorden soo hoogh, dat den Portugesen
Capitein den Coninck een Handtslach gaf: welcke niet sijnde
sijne Majt voor dat mael verdragen, niet nae latende nae mael te wreken
Want als hij tijdt hier nae den Portugesen Capitein mede
dat alles was vergeven ende vergeten, alsoo den Coninck hem niet anders
den selven Com Hemel te betoonen als goet Samblant te doen
vroedigden op sekeren hoogen dach, den voorsz Capitein met sijne principaelste
officieren ten banquette; welcke sonder argh te dencken met sijne gesel
schap binnen t Hof sijnde vanden Coninck commune, dat sijne Majt Soldaten
die daer op waren de tegemaeckt, dat een bedinge set ende t een slach soude
doen dat sij alle sonder uitcomst, sulcx dat de minste onder hen, ende die
t Casteel t bewaren houden. Nae dat de Massacre vanden Portugesen Capitein met sijne Hoop Soldaten die volbracht was, trocken den Co
ninck met sijn Casteel Hare gewapent nae t Casteel, ommé alda den
hoy om te Tracteren te volbrengen, sij alsoo hem seer vriendelijck sal
deden; also den Portugesen Hare den Stadt broeder Gemberagen
ende een Inwoner Hebbende, sijne Majt gelijck nu mael en daer gebeurt
binnen t Fort sijn comen, als daer sij met soodanige Furie waren backe
en Casteel wilden aengestaen, dat onmogelijck was te ontvluchten: de
wijven dat ter binnen den tijdt sijn: Candre sij en Capitein
Portugesen bij alsoo een getrout sij dat van Hare sijn gebleven ende
Casteel en de Stadt doodt geslagen ende Gerechten omgebracht wie
den: Houdende sijne Majt sijt seer sijne ende de Portugesen Fort
gesen Hijsvrouwen ende Slavinnen tot op desen dach In strict gevan
genisse tot een teecken ende Trophéum van sijne victorie ende Victo

Den ouden Coninck hebbende sijn broer Caloet in sijn gevangenisse, ende
vreesde dat sijn Volck sijnen Landt soude ontnemen ende den Vice Roy
daerwaerts gesonden soude niet connen beschermen, heeft alle sijne
Munitie den Vice Roy A. daer van sij nemen ende dit voort laten
spreiden. Als nu sijne principaelste Heyden in sijnen
hergatte na den Coninck van Caire op de Cust van Arabien
welcke Hem sijnen tijdt Herbergt in sijn Landt sij even Heyd
Dan also de Portugesen Verhalen dat sij sijne Landen ontstelen
ten, Heeft sijne Majt dit den overste Coninck verkondigt sijnde
om te Verdrachten, die Coninck (soo de Raet is) van Melinde met
mets bij raet ende Hulpe sijnde Heydens, sijnde tevreden Hem
noemen tot den Coninck van't Eylandt Juana een vande Philippe
Comores, met Reden doet sij, tot een teecken van onderdanicheyt sij
Vendt sijn, als sij t connet is. De Portugesen die van Vasco sijn
Landt Vreedt sijnden Inwoonende, die soo Hare de sijnen de vande Moor
Massacre Vernamen, den Vaderts een sijn Armade van Fusth
sijnden Hebbende, ende het gebeurt als vande Capitein Combassa den
Storcher als te Voren is gemaeckt.

Dat den sijden met een sijn Noort tot sijn Vaderlandt gelijcken is
schoon hij in andere Landen nae sijn begeert te maecken, blijcht
Dat desen sijnen Coninck van Melinde, die alle middelen sijnen
Vrinden te maecken ende met den Steets begeert Vreden te hebben sijn

Den ouden Coninck hebbende sijn broer Caloet in sijn gevangenisse, ende
vreesde dat sijn Volck sijnen Landt soude ontnemen ende den Vice Roy
daerwaerts gesonden soude niet connen beschermen, heeft alle sijne
Munitie den Vice Roy A. daer van sij nemen ende dit voort laten
spreiden. Als nu sijne principaelste Heyden in sijnen
hergatte na den Coninck van Caire op de Cust van Arabien
welcke Hem sijnen tijdt Herbergt in sijn Landt sij even Heyd
Dan also de Portugesen Verhalen dat sij sijne Landen ontstelen
ten, Heeft sijne Majt dit den overste Coninck verkondigt sijnde
om te Verdrachten, die Coninck (soo de Raet is) van Melinde met
mets bij raet ende Hulpe sijnde Heydens, sijnde tevreden Hem
noemen tot den Coninck van't Eylandt Juana een vande Philippe
Comores, met Reden doet sij, tot een teecken van onderdanicheyt sij
Vendt sijn, als sij t connet is. De Portugesen die van Vasco sijn
Landt Vreedt sijnden Inwoonende, die soo Hare de sijnen de vande Moor
Massacre Vernamen, den Vaderts een sijn Armade van Fusth
sijnden Hebbende, ende het gebeurt als vande Capitein Combassa den
Storcher als te Voren is gemaeckt.

Dat den sijden met een sijn Noort tot sijn Vaderlandt gelijcken is
schoon hij in andere Landen nae sijn begeert te maecken, blijcht
Dat desen sijnen Coninck van Melinde, die alle middelen sijnen
Vrinden te maecken ende met den Steets begeert Vreden te hebben sijn

* Achacun oiseau
son nid est beau
Soldan Hide tegen sijn
Patria est ubi
commode bene est.

sÿne Excellentie aen te komen. Soo dien sÿnde den voorÿ: Indeton Ambassadeur met groot pracht ende vreught ÿ: Fort ÿ: ontfangen ende gheeert, ende eenige daer nae Heeren Raden van den Coninck van Visiapour Hoff afgesonden, om den selven te complimenteren, ende te vernemen: wesende sÿne Majesteyt alsoo nieuwers voor Chitre Khÿ t'sÿnen leste: welcke sÿne Majesteyt alsoo nieuwers voor Chitre Khÿ ende den Fort ÿ: aen sÿne Excellentie te comen, het selve Hoff afgeslagen, ende hem doen segghen dat met sÿne Excellentie te comen, Mosson naer Dabul wilde comen, t'geene sÿne Excellentie niet en geliefde, mit allen te verlaten sÿne Landen, maer met onderhandt van sÿne Excellentie soo veel bereyt, als sÿne Majesteyt (soo mÿnen den Heer Mustafachan de Raet Hoff) van mÿnigen, als den Coninck van Melinde, soldaten (als sÿnde nÿet dienaren van Strijt) van doen hadde, ende daer toe ÿ: Fort ÿ: aen ende tot beschÿdinge van sÿne Excellentie hadde gesien, t'sÿn in den Fort ÿ: aen ende tot beschÿdinge van sÿne Excellentie hadde gesien, t'sÿn in den Mallabaers Firaten te beschÿden: tot welcken sÿn den — gesandt van Herman ende Mÿne van dat is verstaen. Ende dus tot noch toe geen ordre gestelt van den Coninck van Melinde, soo als ons voor de vaderhÿt is gerapporteert, dat te mÿn oordeel.

Het soude een groot gesoncht saecke wesen dat men door middel van soodanige Heeren oorsaecke quame te hebben van elcken vaderlÿcke, mÿn te beschadigen van den Coninck te brengen, sonder welcke mÿne oordeel niet te doen is: Want soo lange de van Goa het ÿ: sullen onwaerschijnlÿck te vaderlÿcken Hadden ÿ: sÿn alle ons Casteelen niet can worden benomen, dewÿle het, de staet van Goa niet altÿt staedt sÿn te wederstaen, alsoo de Vÿanen ende andere provincien Hadden ondersocht te worden: ende welcke aen ons de voordeelen van den oorlogh te doen sullen, ende mÿn oordeel te wesen, dat men Goa niet en soude verlaten, maer met alle macht te behouden, ende te beschermen, ende te versoecken, dat men van

Comme Wolbrongh den ; ende alsoo voor desen mede mael den schadelijcken Samoryn is geschiedt, die voornamentlijck ende 2: oude vijandt onser Nederlandtscher gheloofwaerdicheyt was tot schanden, ommeden wij de contract aengaende, die wij noch staende daer van onse gelijcke Hooftwerck Zijn : Nederlandtsche Nation hij verscheidentlijcke gelegentheden in onse quade name gebrocht, ende soodanige Crimen om met onse Handelen ongestoort te maecken.

Den voorschreven Dabul quam met sijne vijandtlijcke oorlochschepen aldaer voor het Fort Almadia met den Comingh van Ormus comende van Mascatte onder Schael, ende met de Vice Heeren in Goa (soo voorseijt) weghende de rede ende Fortuijt voor t'Fort Ormus te constigeren; daer toe desen Comingh sonigsins middel de voortcost aen wies. Ende alsoo hadden de inwoonders het oor bescheet te Hormus, als dan dat hij met een soodt practijcke naer Goa gheromt waer, om aldaer te handelen : alsoo ghesuspecteert wierdt met den Vice Heere van Persiaen Hormus te handelen, ende soodanige Commissie van Goa te hebben, ommede stadt Mascatte den Comingh van Persien in handen te leveren, ende door dien middel Zijne Patronemael Landen weder te crijghen : hij ghevolgh alsoo den wachten hij dede.

Op den 28en Januario is van gelijcken in Nederlandt met de stadt Dabul aen de Custe Malabar gheleghen Heer Engelbert Jacobsz de Bruijn, comende met vracht goederen gheladen van Surratten, gedestineert naer Rajapour naer Goa, om haer handel te exerceren ende de Zijne aldaer te laten. Comende de schepen onder t'ghesicht van de Casteel Jochan Seedel uijt ghenoot, ende ten eijnde waer ghij alle ordre ghestelt : ende soo haest de schepen voor de Rivier quamen, ende t'schip waer ghij alle ordre ghestelt : ende soo haest de schepen voor de Rivier quamen, ende t'schip waer in Heer Engelbert Jacobsz de Bruijn was, ende voornamentlijck om 10: uijr des avonts aen de ancker quam, soo is de Vlaemsche Vlieboot, ghenaemt de Vlieboot, ende de Vlaemsche Vlieboot, ende de Vlaemsche Vlieboot, ende de Vlaemsche

Van 't ghenomen schip moesten betaelt, als sijt sijn dit jaer ontslagen
ende sijn Mats Handel in voorighe Rijcheyt verdedt tot ghestaen: Dit
Engelsch Comps door tgoet vanden Heere Admirael groot Hinderpael in haer
Handel ghedaen ende daer boven in veele quaden name by de Inlanders
ghecomen sijn. Ende want de voors Heere President mede
dien de Besetting, om desen Winter te houden, noodich
bevonden, ende de Soldaten ende Matrosen niet langer
hebben wilden, als tot Augusto toe, wanneer dan een
comen van de Comptoire de Schip de Shahi uyt Mocha soude. Siet
mijn Heeren! Hier een alsmerckelijck verdiep voorbeelt, dat de Hollanders
en Zeelanders Comps onder soodanige adventuren hier van Surratte of Bata-
sija en Patan onder 't hoofd sonder comen: Dat nochmaels de Heeren Mayo-
ren Ernstelijck verdedt, sonder Lettre Hasselen te laten, den graeff van Emden
toe te Bringen, ghestut ende Zijn Name, die ghij niet voor het Water
dan met Goede Mesr, daer eenige Contrarinnen vinden Comps Zijn
nadt sij ghemaeckt hadden ghoud of Silver en sonder sijn Gheldt te snoer
nadt als conden ghecomen worden, te stellen tot op sijn Retour
Wasen van Horten te wesen den soodanigen Lasse ding den van sijne Mats
in Vranckrijck soude verboden worden: als voor ghemelt ghecomen
Placcaet van den Mogen Nederlandt dat ende in Nederlandt woonachtich Zijn
die onder den naem ende Lasse Harminge van sijne Hoogh: Comme tijcke
Mats publicatie Elcken haer Lasse Goonagie tot Bisoen den Ontfanck
Ingetrocken Comps soeden te passen. Dan aengaende den Franssman, Hier
voren ghemelt, mijnen mit den Comps voor eerst de Hand te houden,
Hoff ende alle Zijne Exactien den Engelsman, die al reede ghenoech
van de steden Hoff, sal worden afgheleyt ende daer voren moet een Onsbaen
der Franchijse aen Hoff naer den Engelsen dienaem, ende Handel
mede gedreven dan met de Nederlantsche ghemeene Hoff.

Uyt Engelandt hebben d'Engelsen in Contratten desen Jaere laden ghedaen
schip, den de Mary ghetroyen, waer mede den Ghesident Methwold
stadich Zijn soon naer Engelandt te rust ende met de schip de
William dat ghetyelschap van Dover Jacht de Swaen, comende met
Vracht ghedreven van Choromandel ende maer de Combris ons Moet
voor Goa ont moet, ende om hem naer Persien ghedaen hadde, hebbe met de
ghecofte Ayyonde Carpasoen uyt Contratten naer Engelandt ghesonden
laden, ende is den 24e April van voor Goa ghesonden den L: Commandeur
ons achtervolghen of om hier voor de Vracht ons Zijt ghaen: Welcke
Vreuchtschap hier ghelyck ende tijt met ghelycke Cortesie wel dienden ghe-
balanceert. Ende dit voor 't Bilant onder de Engelsche Consideratie
ende Contratse quartieren, soo deese nyet mondelinghe rapport en ende ghesch-
telijck advijs van beyde Heeren alsdan tot onser kennisse ende ordre ghecom
komen is.

In Dabul hebben d'ghemelte Engelsen een Comptoir met hare ordinaris
tot ancoop van Peper; dan haren Handel luchtich ende
lijcht en Cooplijck en te verdienen: Hebbende voort aen
ende Rajebaagh ghecofft ende in Ladinge van voor Coop ontfangen
1300 Picol tot 11: 11½ ende sommige tot 12: 't Salon het Picol dat
tegen 12 ende 14 Larinen de Mach Gheldt ende niet gheen Handel de ghe-
ringe quantiteyt, die daer ende de oppersten Corlogh ende Lasse van Carna-
ten en de Canara daer den meesten Peper vandaen Comptoir valle is, de
Lasse soodanige in ditto Peper dat ghemelijcken in Handel de Coop-
lijde die sijn naer Surratten, Persien ende Mocha als mijn ghe-
respecte de Portugesen) alsdan een groot ghetal onder haer
menopolium Lasten Handel daer voren desen de Comps toelaten: 12:
man Hr 320 tot 10: 11: ende 12: Pagoden ten dienste de plaetse Coop-
lijden overeenkomstich, tot 20: ende 21 gelijck Pagoden de man schelden 30: ende 31
Fanoen de ghemelde Comps ghostelijck is. Ende mede de Inhabitanten
Coopluyden

Coopluÿden soest mr Jacob Pÿs Raedt ÿ. ofte Jan Jacobsen Hals Stroet jn
dan Hadren Gaspar Bryon, dans met alle ongelden Persien ofte Suratten, sonder
beding hen: Waronnme die Heeren ÿ. van Gaspar dan Particulieren Coopluÿden
als alsnede Jacob ÿ. omset Jan Jacobsen is verwerft. Jn Suratten Hadt
de Voornoemden Jan Jacobsen Overste niet en machtich Jan Jacob Coopman, die
geduÿrich sÿne saecken onder Gaspar dan Lanÿer Handt ofte Assistentie Jn-
Rajebaagh Coorn steedt ÿ. stÿcken 150: Nederlandt sche ÿ. myllen dan de Voorÿ
landen dan Canara end de Ps: dan Rajapour dat den Stabel ende oock en marckt
dander Gaspar ÿ. gelden (wordt) Hadt ÿ. Contracht oft 1000: Quintael ditto
Gaspar tot 14 Lanÿen de Maen, om welcke dan dach te Baelon Hadt Voorÿ
schÿpt de Vaadt den 26 Januario dan Dabul nae Rajapour en begeven
mr Hadden de Zÿden de Dabul verstroken is; dan schÿnt Gaspar alle
maer 600: Jolÿ ofte 700: mannen ÿ. samentlÿcken becomen.

Tot den ontfanck dan dese Contracht worden Gaspar, Hessen Voorÿ Engelsen
dande maendt October tot ent laest dan Januario ÿ. staedies, dry Jaren
Haer Coopluÿden Jn Voornoemde Rajebaagh ÿ. gelden, die onmiddellÿnge
ongelden ÿ. tot de marcktplaetsen mÿnaet (dat Contract Vaadt
is) Partÿ Alÿn, Solez de ende 10: a 12: stucken laedt met
goede winsten aldaer verkoft Hessen

Jr Baerendt Pietersz Hadt my ÿ. Suratten ÿ. daer ÿ. sÿ met den Voor-
ÿ. omset en Vierÿ Jaren Jan ÿ. proche ÿ. Jaren Vaet, om dartÿn Gaspar Voorÿ
Comp. Jn Dabul ofte Rajepour te contracteren, dan Hadde ÿ. sÿ dach
tot ÿ. een effect comen te beÿden, doordien den Voorÿ Vierÿ Jaren Hem
beschÿt en, die van Dabul ÿ. root ÿ. ÿ. de difficulteyden de Heeren Gaspar ÿ. en
te Jmaken; Gaspar Vaende Voortÿ aen, met wien Jn accoort stonden, dat
over quÿt ÿ. alle ÿ. stracht oft te worden. Het welck Voorÿ Vaet mede
sÿne Jaren ÿ. Gaspar ÿ. sÿne aerde ÿ. dat ÿ. ÿ. ÿ. Comp. ende ÿ. ons te
Jr Baerendt Pietersz alsÿ Hoop te houden de van alle dien Cant ÿ. te-
brocht Hadde ÿ. ÿ. Jnbrieght: Nademaal sÿe alle ÿ. ÿ. ÿ. den
Voortÿ aen ÿ. sÿe ÿ. sÿe ÿ. Jaren, Hadden, Hadde Vaedt ÿ. ÿ. ÿ. ÿ. ÿ.
Gaspar Jn Dabul ofte Rajapour Hebben ofte ÿ. ÿ. ÿ. ÿ. ÿ. ÿ. door
Edele Coopluÿden Vaedt Vaende sÿne Vierÿ Jaren de Vaedt
conform de Marcket te beramen ende Jntrocken ÿ. ÿ. ÿ.

1000-

1000:	Maon Lyvat	Pagodẽ	1½
2000:	d° Tin	"	3:
100	d° Macis	"	90:
2000:	d° Coper	"	3:
200:	d° Chinas Zyde	"	95:
2000:	d° Radix China	"	5:
1000:	d° Saffran Bondt	"	—¾
4000:	Packen Zÿnaz	"	22: 4 packen
5:	stucx Cloot laecken	"	3: d'Elle
500:	stucx Damasken	"	1½ 4 stucken.

De Maon Deser Landen desen 27½ tot Hollants —

Den Heer Coymans, gelyck die niet van minninge Zyn en langer t'huys t'doen, dese Landen van Cimcam met voorhanden naer voorleden Herfst, wyse der Landen tyt omm met den voornemden Coopman (die met 4 schepen dese Zyde Reyse soude doen) naer Bengala te varen) in nadenken gesprocken te comen, derhalven desen maetschap, Hebben de voorsz Handelingen tot den naesten nyen tyt gestelt: Myne Heeren Directeuren Houdende niet voor den dienst den Contract van Mr Jacob Cooper denijs respective, omm naer der respective landen Handel te drijven, onder Coopman Pieter Peets, die tot benefitie vanden voorsz Cooper in Bengala aen Landt gesaten is, by Instructie Hebben gestoffeert, dese Jaer, soo hadt de penningen van dese stadt Rajebaagh salderen nemen, mit aldese omm de gelycke somme tot Negapatan tot de Choromandel voort te maecken, maer niet omm met den voorsz Coopman (tot Mr Pe: of Mr Jacob) soo verre de voorsz Accoort van Mr Pe: tot onse advantagie Coopmanschappen gaet: Soo als Mr Pe: Jnstructie comen Zyn, daer toe myn gedraegen.

Den Heer Mustaschan voortcomende dese tyden, hadde verscheyde maelen ons aengesproken tot 1: a 2000: Candy Peper Jntrocque van Coper, Tin, Cooper ende Laecken tot goedanigen prijs als de Engelsen doen, coopen; welck bot ons niet afsloegen, Zynde Hoogh Heer Landt Heer dat soo Hoogh marchtige de Compa onder schudt, dan voorsz als Zynde also tot diverse gelegentheden prijs ditto Peper als de Cust van Malabar, Sumatra ende Jn Jambi, conden negotieren; welck Zyne Doorluchtige Hoyt gelooft Zynde: Segde ende dat den Peper dit Jaer minder prijs soo Hoogh, daer Zy als dan Zyne Landen van Canara ende de Engelsen derigen, coop; niet temin dat Zyne Landen Mouson, vanwegen de Brooy Landen daer diese Landen de Peper tot afslaets gestromen, met den anderen most en Handelen, om de Kennet te gaen, wederen ende Jn kleinigheden te comen, Hebbende ons Advertentie gegeven, dat Zyne Manufacturen soo den worden gestrocken; welck Zyne Hoogh toestont. Ende al hoewel met Hoedelingen dese soodanige groote Personagien Jn Moorse Landen te Handelen, doch tyden niet wel mogen, nochtans Zyne Hoogh als wel Hunne Dienaeren gaerne willen bedienen; sonder echter advijseren, dat men niet den voorgemelten Heer Mustaschan, een affirmatijf ende Broederlyck Contracket tegen Peper Jn Landinge van soodanige Coopmanschappen, als Zyne Hoogh selfs begeeren, bevonden Advijsen. Derhalven dat Zyne Hoogh Landen aldaer Landen van Canara, daerden Peper Jaet haelen, ende Zyne Factueren ten tyde van Dreuge Stadt Hoek, die den Peper op coopen sonde naer Rajapoor of Mr Dabyl afsenden, omm met Zyne Hoogh Maet nyen na Persia sonde Mocha Jnvoert te worden; welck voorsoudinge vermits de onge sleghte diversiteyten met de Portugesen, wegen daer tuschen Zynde van soodanige Maet nyen sonde den onderhandelt geschieden, doen Zyne Doorl: bleven gesurceert.

Sulx

[illegible] dat daer nyet beslÿten Zÿne Hoogh^t des t'selven tot reden te [illegible]
gen Vesper Zal.

Ten anderen dat men hÿ 't treffen van een voorderlÿck accoort sonder een
den Rhingrave ende voorts Wesel tot op 't strandt te doen landen ende Za
contra de beswaerlicheden voorden alsdan te ontfangen, sonder dat men
des Halven met groote cost en eenige volck gemoeyt ende 't contract sonder
effect off de Coopmanschappen te ontfangen ende over te setten sonder
beswaer nae Bremen te senden, ende voort hare dringende, Contentie ende
Pastÿden soo tsamen Arÿghÿngh Bevrachtÿngh Coopslÿden, als des selfs
marchslants van Vlÿssingen ende des Clapÿs sonder moet en cosen
ende ontfangen) ontgaen, ende niet beswÿnge de nÿet en met de gracÿe,
Tollen off Abeÿe, als andere voorvallen dien om cort te sÿn ende te slaen, —
Mandt al Hoocht Zÿne Mai^t nÿt sonderlingh voordenken Hrÿheÿt des
Tollen In alle Zÿne Landen ende Heerlanden Hoff te geestaen; soo sal
het echter soo even niet toegaen, off de sonden door d'Een off t'ander gront
In dommigh^t als deze Vinnen Landt t'wardt Gebalt ende Zouderen
Tollenaers sÿne wacht aen dit soodanigh^t geen echt geven Landen Coninck
off de Croone, tot sÿne ontlastinge van Hare Mad^t en Zÿn Hoogh^t
Mÿnigmaal om soodanigh^t Verzoek nÿt en verlof te geven, ende onder-
steninge ende declemant des onlangs en elsewhere. Dit t'voorsch. mag de
voors Contractatie niet staen te vÿchten; alsoo mÿ mandt, Hoe Croot
van Hare mey en Hÿ is, sich toegen den Hoogh^t sÿn Mÿst^t,
Chan Cathay sÿne Vrÿheÿt als Coninck te geven ende ontfangen) doet
setten.

Dat het verdichte nut de Croone Jndes Landen te Handelen geheelÿcken
In Vreemde Jaren, sÿn Hare Consideratien, dan mÿnt y droff ende geen Jnt
te verwachten, ten regarde van sÿn Hoogh^t: Mÿn gelÿcken dan Coopslÿden
Coopmanschappen hÿnder In alle Jndes Landen te sÿn voegen Cant ende sÿn
wint Vaert, Hoedanigh^t Coopslÿden niet Coopslÿden ende Landen niet
Steden moet en omgaen: Dat boven dien Hÿ is een Liberÿ stallingh Hoff
den Vreemdelingen Hon Sonderlingh^t toegedaen ende voor namentlÿck dat
In Zÿn Hoff ende Dienst Hoff onse Hertoginne Jn Lothrÿck Brabant
en Nederlandt sÿn Zoon den Hertoge Emÿnes Mar, als Hÿ sÿne Hoogh^t
voornamentlÿck den voors Emÿnes Mar, die met Hare dat Hoff Hertoginne
Constandt veel Jaren en sedt tot sÿne Natÿe Jnsgelÿcken dat
Jn Vrÿheÿt aensien ende Credit: Voorts, Vaenders Hÿ van sÿne Hoogh^t
Factoÿr Jnt naecomen dander gemaeckt Capitulatien eenige
ongenoegten te vinden als Hÿ Hoogh^t van sÿne Hoogh^t
soodanigh^t orders becomen sullen, dat de beswaerden Conditien geheel
Haren Loden en verbreeckelÿcken soo en worden nagecomen. —

Op onse aencomste Jn Visiapour (soo doende is der Haer Hoogh^t
Breviarie, ende geduÿrende onse Audientien tot 20 en maerte da Vrÿheÿt
sÿn Vaenders verstoomelt en Hertoge Mÿst^t schan ende gedraeÿchen
all de Croone en dan 't Hÿcke wel ontfangen ende met groot Waerdigh^t
ont Haer; doende sÿne Hoogh^t, nadat Hÿ en onse Audiemaelen
met sÿn Alteze Hadden gesproocken ende Hÿ t'Audiencie gedistendeert,
met sÿn en Alende het Vaer Jnder Moorden van, Vaenders Haer quaÿe
den Residentie t'en Hoff te becomen is, ons den 17 en Jnden avondt
gelÿden door de Coninck; voeln, nadat de gewoonlicke Ceremonie
gedaen, ende den brieff Houdende de Presente Vaenders E: E:
mandien onser Moet met de gequÿrende Dommitÿen overgelevert Hadde,
onsen Last met alle Redelÿcke voorseden, Jnsonderheÿt
Hoe dat wÿ E: E: als representeerende de Vereenigde Nederlantsche
staet Jn Orienten, Hadden en de Hoo: Moo: Heeren Staten
Vaender Hand Hadden gebracht en Nederlanden, sÿn Hoogh^t
Frederick Henrick Prince van Oranien &c. Graef de Hoff
Heindt Hebben van de Electrÿe Heer Vost Jndiens Comm^s ommet
het Hoofd

[illegible] dan yo[illegible] will[illegible] [illegible] by [illegible] dit Hadw[illegible] Ed: alt[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Zÿne Mat[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [

Ende dat Mog: niet sonder merckelijcke onse Vorderingh, soll Ende dese saecke Ende dese dadt sodanigh niet bequamelijck is, als Hier voorden Ende in onse ordre gestelt Ende rapport en doorgaens niet staet gedaen dient. Dit Hier myne Heeren! de Vorderingh van onsen Ingesetenen ende Inwoonder Mr Tomas Treyback, Ende den gewanden onder de Cust van Chormandel Ende met dat ontmoet onse Schepen voor Goa Ende dat Indien Ende gont Hebben

Lant ons bosch dat hy ten hyt van Bactor sonder te betaelen sonde connen
ende veel vil van dese dingen tot sin macht ygen ende hy te comen hebben
sonder ty gebruyck van Wapenen dede. Het ommy dyck raden ons
te besetten ende te continueren: de Hal van dat het Bactor aen Mont
Dely of Candre Malabar Halven ende dyck hondert thalen van
8te sonder Peper te coop, ende met veel verlies van tyde tot merchelyck
avantage te vercoopen voor hoy en ligt gelt te vinden; dat ten lesten noch
met groot gedult ende ongelt te kegaen sonde de Heemacht ige Malabaren,
die gantsch niet te vertrouwen zyn, sonder Peper met en laden.

Dat ons de nidege practyck Coopmanschappen reden naer Choromandel mosten
verwerken ende den Bay en Marcket sonden alnyt troffen Peper, en
voort Bengala tot ser reinsty opende dry sen zyn omgeset ty, ende also
den Bay gantsch obsolet om te voeren ende een groot yent van Handel den
Casper hoy en ons acht strengen Carjasalen aldaer te stabileren,
sonder merchelyck bilanc dingh voorde Ontrent de Comp^a of dat dese salen,
galde sonige verdere schepen omme de Carjasalen onderhouden te
moeten dan die tot de besettinge van goa gedient nodigh zyn.

Dat ge alle Zyne may^t Bavor ende Landen dry ende Exempt zyn van Tollen of
sonige Servitupten voor mede zyne Indostanse gesanten, bezalen de gewoonde
ende Saetion Aende Gubalterne Ondermerchy rechtelyck voorden gesplaerst
Hotroeck by ty dyck gedane Handel gen elcke Winden de Ontrent Comp^a
aenbrengen sal.

Dat middelertyt komt te sullen dryen van de voornaemste Raden onder
Lagt onder Landen ende waer de sal met de meeste avantagie tot kyck van Cuncan
of Visiapour connen worden gedisponeert. tot welcken het Lagt aende de groote
vertichinge van Cuserat ende Choromandel doenlyck met ongeveer
50: pc Conto gerefyt ende de procuire Aende gedyscypte Q: V maen
met Cael voor Persien eenige finte van consideratie is.

Dat by voorderlyck Contractatie van Peper en many dingen van ons
aent gebrengen Coopmanschappen gestyft meteenige contanten de Gover
tingen soo ende Emy sen Q: a Boga Candy Peper die Cadely nyt het
voorst kyck van Cuncam trechten sullen wegen ont bloot: Waernaemende
dat te under hogaerden te tracht en het seiden voor ver en hoog en
prys tot Cadu, en Cael te vernaemt van hier Handel te krygen en te stuyten.

Dat by Stormwinden, breschen van mast en Storyen of andere onbedeechelyckheden te vallen sonden te voyanete Hoppen te zyne, may^t Zyne Handel
als dan voornamentet zyn Dabul ende Rasapour bequaem voor yroot
schepen, de Kuste van alles naer begaren gewoncgt dat haer verstek: Coch
by ty dy ontryt met minder coste als of Batavia sonde connen laden
ende weder varen; ende dat te tyde dy op de Cust ende voor goa te wesen.

Den Heyaerde van goas Conquis Staet de Guarnisoen Comp^a te
verwaerpen:

Dat hogelende de aenpaerde Kandt verondersteyt dat de Hoet Kandt
Encompsten ende y erogtigheden der onderdy y ende Landen Cadely ende yroo,
ten stadt of maschen) de Portugesen nyt Hadt voornamen Hoofdelyck
Zyl Kaven sullen verdedigen ende by y evolge te sodanigen staet bren,
gen verwaerden, dat de Nederlantsche Comp^a met vreemde marcht van
schepen Hadt Traffique op Indostan ende Persien nidtaltsonlyckhen
verhoe verwerken, maer ende den Handel op de ander Cusen van Indien
ende Malabaer alsnede voor de ren sullen. Hetwelck Indien de
Almogenden also Hadt voor sien eenige ongenuchte ende ganesch Hoerlyckheyt
Haer te vaerd.

Voorts dat de middelen Omme goa te bemachtigen Hebben verscheyden
discoursen met den Hertoge Mustafchan den Hr Schaeck Ende
St.

Heer D' Camerlinch van Zyne Mat. sijn ander Edelen geworden; segge
M. H.: by ons onsey sonder verbant tot langer tijden: Zyne Hoogh.
tot hey in voorleden dat vij met 12 a 3000: man Hollanders hadde Zyne
Hoogh. ontrent tot Emmerick sonder landen, ende van dien tijdt, tot wijle
Zyne Mat. Keyserl. stadt hadde vroedt Zijde altijt een der sterckste ende
fortenste Keyserlijcke stadt tegen ons ende dat soo veel comen aff
nu tot den Compost comst nit in soodanigen verbant gestaen sijn als
voren vroedt sal hebben. Hadden Zyne Hoogh. dese stadt inde Zijde gehadt dan
indien dese nu by stonden, oder Zijt niemant bij der Hant nadien, gesien
Arsloy en, ende Zyne Hoogh. rondel voor claerden tot tijdt toe Zeyden van
Volck te Lande te bringen, gedenckt sijns vaders volmachtigh, alsdan nit
ons schaden te vaden der Syne Mat. ade mogelijck. Resident tijt in dit van
Gelt acht bidden: den vader bij het syerinye, eenige Constabelen Busse
Lorij ende Jemanden der verstandt van fortificatien afstot sterken van noode
waren; dach van eenige dit Syne Mat. tot der zeest toe den sonden tonden,
sij staen, het voor de bescharen, dan middelertijdt met ons Armade de sloot
tijdes Calicuden ende Hadre Cal voor den bespringen soo der Honden vol
gen. Wadr bij de sache is blijven staen, sonderdat Zyne Hoogh. -
dagelijcks nader Hant eyt eenige gewaye gemacht hoef.

Zyne Hoogh. tot swaelyerden Heer Shaceb — Heer D' Camerlinch van
Zyne Mat., staden voor wanneer Goa vermoet dat vast, dat de voornaem
ste Cal voren met ons soldaet en togen de comende macht der Portugy
sen sonden beletten; t'seech, als voren, excuseerden: doch, om Zyne M.:
eenichsins te voldoen ende Zijn voorhoet niet plat voet af te slaen, sijden
als voren tot soodanigen verbant gestaen hadden, dat segt er met twij
felen, wanneer Syne Mat. nader Invalide van Goa eenige ons soldaet en
tot beletten mogt, sonder Cal voren van vroeden Hadde, dat M. H.: dese voorst
sonder resolveren, midts het aen ende Syne Mat. set sijt soodanigen soldaet en
Hadre maekte ende ongelden tot eenigh sijn en Coste. Hij aldien Hoo
gh.: Connicht Keyserl. Mat. ons de voornaemste Cal voren, als dese Zyn
Bardes ende Mormacon, onmidt met verlant sijn — amisadeu te beletten
willen in Handen te geven, dat dese te vreden M. H.: dese te voet sonden Hadde
staen, wanneer bovn de Duytsche Hadde sonden Zyne Mat. ons vonden
gonden de ijsere Hoet Heer Mesandigas, ende de Succumpsten van Goa
ende de omleggende Landen; segt Keyserl. Mat. van Persien voorden sijn,
comen ter tijt van Ormus met de Engelsen met Hij de Cruchade Hadde gesocht
ende ge conditionaert Hadde. Het recht Zyne Mat. niet gelt stondt
sagh sijde: de Cal voren, nadat t' geschut dese van gelegt Hadde
van meninge was te Lasten springen: met segt en Valide de Hoogh
vaders Succumpsten der Mesandigas ende de geheele Landen van omleggen
Landen in Zyne Keyserlijcke Forman de Nederlanders Hadde tegen Zyne
alhoe recht sij de selve allesins ten opsichte dese besettinge der Cal voren met
ons garnisoenen gelijck onderdt ende in ons schrijven gesegt
Hebben.

Dan de H. Heer Mamed Raja — Ondersch. ende Capit. sijn Schrael ende
Landtschappen Ponda Heer Curall die eenige Inwoonders van Goa als
Padres Regen Zyne Mat. gereseerden ende de geheele Landtschappen
Heer met Hogh. sijn, stoet mijn Heeren den naem Heer regen, ommi Goa
hemachtigen, voornamentl.: dat met 4: of 5000: Nederlanders Heer
sent in Heer Hoogh. Valides ommi de Portugesen op de Inwoonders sijne
als Salsen, ende de morgen die Hale op soodanige Secours gesien sonden
Heer trouden te Incouragieren, Hendrens eenige Cont Tabel ende Inis
schiften tot sij obrijen van t' Canon ons met gelegen van Syne Mat.
sonden Wennij en ende als voren gecommuniceert, te wijle de schepen de Inco
Hadre en Heer schedden, het passe de St. Iago dat ordinaris met
4: metaal stucken ende 50: Soldaten met Canon Syne Hoogh. sijn, als dese
taeten; welcke Capitain Cadry met een Heer groot, met de Hoogh
gerechte Port ende Hoogh Zijnde, sijn eerden sonden dienste te doen te
Heer t' Hoger ende van Hoger ommi de Alijnes ende Capitaines te gebieden
Heer gelijck sijne Hoogh.: tot dit Exploit oock van Hoogh. Heer adviseert de
Hiep Heer van den Siamerijn ende andere Malabaresse Coninge te sonden
t' Heer

te waecken als te Lande, als Zynde den faedt dat tgemeene best soude
aen gesien is. Wat voirts gevallen, stopende t Landen van onsen Vorlants
Soldaet en ende Matroosen, sal op't best sonder confusie geschieden, indien de
Fort Batavia en Standt van Amboyna ende andere Zijde dese gelegen
Indien sall de Vloote te laste en soodanige Militaire macht aende Oudinai,
risse, Carmisaryn afftestorten; daerom sal dit alsnel tusschen beyde
discoursen der Vissy afgeroocken, Hebben alsoo gepast sonder dat tot soda-
nige Voort Vollingh, ons advijs gevraecht of Jut minste Zijn verbleven.

Den Hoogh geachten Vorstyn, Mustafachan Heer der seer Hoyden mach
tigen ernstelijck versocht, een Ree Landen aen't Hoff van Zijne
May^t sonder last en verbleven, omme alle voory gevallen tsel gene gedaen
bij der Hand te wesen, ende de Fort Zijde Maximen, die sijn tot Vast Vol
gen voerde sallen stroecken, omme den gemaecten Vrede te beveste
ten ende te mainteneren, Zijde alsoo dese te comen ende afftesnijden,
dat tot nader Ordre van May^t Ed: Hebben uyt gestelt: Mijne voirsaet
gant sey, dat sij, als voren, met alsnel een persoon gestadigen, sijn voor
blijft te last sijnen Visiapour te laten te Vonden; maer dat met den
ersten en andere Gesandt met hoogere qualiteyt te Via de Cho
romandel te senden, soo Vaste de ses Hoogheden door goa verstanden, van Vingurla
nader Hoff van Zijne May^t met meer Ed: antwoordt op dese Ses Mis
siven sijn nadere resolutien gesonden werdt; Met alsnel omme de voor
Fort sij voor argelistigen Zijnen bij tijts door te comen, ende de
Engelsche en voirts met Capitulatien te conclueren, ende Zijne
May^t voor des selfs hoge sonen gunsten Vorden Onderdanigelijcken te be
danken, ende alsoo Zijne gunste tot de Nederlantsche Natie bij dese op te
wecken ende te Captiveren: Maer voornamentlijck soo Hare Ed: de sake
aensien sonde gedijnden, omme Het voorsz Fort goa weder ende bij dese Zijne
May^t tijdse afftestroopen, sonder Vele Vechten Vele sondinge, met Vreese te vaer
leggen ontrent de Vele gelegenheyt van goa comen te maecken:
Vermidts door gevoonlijcke tracagie tijt van alle Coorts Natien, sijn Hoe
wantronwen, dat sijne May^t Hoff van onse toe Leggingen, Vaemde dat
wij met een groot getal van schepen voor de loope van t Vogel mon Von
tijdse Vederom sonder opde Custen van Indien voers Hijnde, omme
goa op te minne t vaste te beslijten, als sijne May^t Vol commende
Vaderen hun Vorden voorsz Hoff den bequaemste tijt Vesen voor
loopen, omme de stadt met voordese te vaster ende te Landt aen te tasten.
Ende sonde soodanige Gesandt of Gesanten dit aen't Hoff stondt te
verblijven, met alleene de Hoofsse Factoirs; maer met de Heeren van
alle andere Landen in Visiapour, soo met den Hertoge Mustafachan
(die Zijne Hoofs voor sch Hijnde) Hanghen om met ons een contracte aen
te gaen als voor eenige Coopluyden in mindere smet Rajebaagh comm
Vaderen mede, sonder dat daer t oogmerck ons Vorden dan Vaste Hey
schenchappen, die op 3: Cyfferen schatten, ende dermaet onderwijsen sal
Vorden dat voor Zijne Vaenders Cyfferen Hoff Factoir sonder
Vorder Vertoe

Omme audt resputatie by Zyne Mat.t Verstegen, d'eerstbadt
Nederlant[s]e Natie, sedt consequentie des Honorabl.n Coms.r Verdaesdonck
over aduse[n]dinge, sedt Ordinantie vanden Hertoge Mustaffchan sedt andere
Heeren Edelen ons by't arriveren inde Reede by Bantam van rodt
Advys gedaen te maecken, sedt bouen dien ordre, Schincheginij, by den
Commandeur sedt den raedt tot des besendinge, by advoyt dat bedragen
tot Somma daer toe 1600 - aen Syn Mat.t Verdroncken Silver Inventoos,
tsedert Juweelen 600: Clay den 1600: Peal den 800: Baert ten Syne
Mat.t sedt den misgenoemden Hertoge Mustaffchan op't Casteel Bantam
mijn Heeren dese reedt niet tegen Schoon Claer den raedt van Coms.r doende
wedt veel ramp ende quaedt tedsiens by dien ende ons afgeraden door goe,
Justitie subtile sedt sonder voorgaender Lastt, ist gedaen, sedt
het Cedr.t tendien Brandt Coms.r, door den Onder Coopman Pieter
Pietersz ghenoech bekent. Voorbader mijn Heeren! dat en is niet gelooft
landen door een persoon uit eedle Titul van Gesandt of Ambassadeur
Lastt niet te zijnde, ent coste en niet te vreesen, dese min nut soo dijt
verstont en, dit nauwelijcx soude willen adsien, te laet staende spot
ten, te connen by soo machtigen sedt Vorstelijcken Coninck als dat
Syne Mat.t van Visiapour Vorstelijcx soo Mr. Ed.: tot een tresedt
besendinge, connen verstaen, sedt de Hoofste Penningen van ons
Lyaatte, soo ten respect vanden Handel als des Vyandts afbreuck veil,
len smaedden; moeten Mr. Ed.: Hadt Londen van adsenlijcken gheschie
den sedt dienige, Facit dijt te al sedt Costen ende Lasten dienige Segoon
Justingen als andere elenden leden niet adsiens, als verstroonden
selve tot Sullen verdoen Soldaten: Want Syne Mat.t is een groot Coninck mil
dadich, Coninckelijck sedt Vermits Syne Conincklijcke eere by rodt Liefelijcken
van Presentien sedt een Hovelijcke, die mijn en ghenadich bevonden.

x t'Nederlants spreeckt, Woert Luydt groen is het hoff, vat mooter off

Soo belast de Schipraet Hoyt, Situatie sedt Regeringe vanden Coninck[lijck]
van Visiapour of de Decan, midt gader gaen Syne Mat.t macht, rat[ificatie]
Vermoy en als te goede vyanden tusschen Syne ende Mat.t sedt andere
Heeren die daer omtrent gelegen hebben, sonder dat verstaen te hebben
Vanden sedt Vrolesit dijt voorsaecken: Dadromme mijn dese dingen sedt tot
ons Vroondschap ende Conincklijcken Vrede, Mondelinge Vrage voorts, sedt door de
van noode Vaste Besendinge Schrijvinge ende Vrage, omme Mr. Ed.: met
langer Inden saken te Vexeren.

Van de Evangelische Nederlanders uyt Rijcke van Visiapour is noch uyt
een, een Pieter Sacharias uyt Enchuysen sedt den Jaere MD. xix met
schip Zijdt of Noordt Holland voer Stuermans Jongen: den Stuer
man Jan Pietersz Bondt in Dabul, Claes Hendricxz in Visiapour
sedt Baerendt Simonsen Schrijver in Agra overleden Zijnde.
Sedt also oock een Pieter Sacharias in Mocx gesonden Abraham
Agra nade 11: Jaren ende ontrent Vijf Jaren van Zijne Overlee,
dinge het Christen gelooff afgeraden sedt hem laten besnijden Hebt
Hebben voor Zijne Dry Hijt gehouden, dan dese niet connen beroeffen
een Zijne Vrouwe Huijsvrouwe sedt Familie Verlaten; ons
Vrolicx mede connen, dat een ouden Moor Vader, dat een Vroomes Per,
soone nade andere Landen, voornamelijck bij d'ongeloovige, mogen te vinden
voor Vroome, een ende Christe sedt Hebben
nijet Christelijcken medey ontzijdt soo dese te Vergeven gebracht, dat in
dien Vanden Hertoge Mustaffchan onder een Christe Vrouwe sedt
Vany gnomen sedt met Zijn Domicilie binnen dese Stadt Agra is gebleven
sedt voor het een Vaemder hem in onser dienst met Visiapour
sedt voor Zijne Persoon Buijtens Landts sedt Malicy of ander sullen van
noden Hebben, Zijne dert rocke mystijcken sal worden bedeckt: Een
in dit Landen begraven sedt voor Tolck, Maechdae of Dijsse
sicke, Vermits de Moorse Sprake sedt der Landen geboren en gemeen
adig bevaren is.

Nade

Maer dat ons d' Vaerck soo boven verrigt ende opden 13den maerty 1700,
ter tyden van Zyne Jonmachtighe Majesteyt, den 19den vanden Hartoge
Mustaschan ende d'andere Leden als voorhoort genoemde Heeren Zynden
20den der selver maendt van Vizapour vertrocken, ende den 24 Dito aen
Cotyandi gecomen, sonder dat ons eenige Schepen (Godt Zy geloft) ontmoet
hadden ons by Hoffelijck ingetrocken; Middertyt ende ons
gesetten als den voorn: Mr Cornelis Pieter Zacharias ende Jonker Mr
Thomas Heijbeeck verkoren Ingesetenen vanden Hartoge Mustaschan
expresselyck medegesonden, omme aen den Chirurgyn tot syn Hoogh: Sal:
bruycke te verzoecken: Welcken den Commandeur op ons rapport en
met advys van Raden den Opper Chirurgyn Petrus Andreas gelicentieert,
soodat Hoogh: nadien te vryen, ende dienvolgende gesayden den Hoogh: ten:
Hartoge Mustaschan ontslach: midts tydens gesayden
Chirurgyn alle verbonden schade: Ingaende Januarij, waemede voorsz: stonden
verkoren van noden Hoogh: ten welcken respect syne Hoogh: voorsz: tyding
aen Mogh: Is: Wert kennisse gedaen, ende verdoordert is. Met de reste
sonden vanden Hartoge den Coninck ende syne Hoogh: sonder eenige swarigheden
dienst is geschiedt: Nademael Zyne Majesteyt, corts nadien verbreeck,
aende Coninck doende (die ons belooven soude slagen, ende met sonderlinge
den Vroetz Chirurgyn, op het spoedigste nader hoofde noodigende; gelijcke
Vizapour volgen ingecomen ende (soo voorsz: is) aen syne Majesteyt eenige
schenckagie gedaen heeft. Het welck Zynde persoon ende Eedtgelijcken de
Nederlantsche Natie by syne Majesteyt ende de meeste en meerder aensien
sal brengen: Wat Remedie Hoogh: den Hoogh: tyden voorcommandeert,
voor swaricheden ende ongelijcke Accidenten voornamentlijck daer mede
den oft de branden most aen te rechten, omme by eenige voorvallen te ontgaen de
perichelen en dienste by sodanige groote Heerschappijen onder worpen te sijn
voorsz: soo van den Heeren Medecyn vanden Coninck ende
Ebrahim Chan verwaren heeft: vandaer soo Zyne Majesteyt niet een sorgvuldich
gesocht, twelck de gemelte Heeren Aquiva nochtans gequiset was, Hoogh:
soo Doctor, die dagelijcx met den Texte van Galeno ende Hippocrate stu-
deerden soo Exempel als gesocht te liegt waerden gedaen; Sulex syne Majesteyt
binnen dry dagen te sterven, ende doot was: Waerover tot straffe van
syne Medemet eygen soo Heeren Hecht ende voorts affgesondert
ende die van Goa toegesonden is. Waer vanden voorsz: Nederlantsen
Barbier Gerrit Gerritsen Hessel Willem waerschouwen, op dat sy sich
handtwerckelijck soude voorsien ende soude gebruycken.

Wat dwerck by ons laet aen den Oppr Coopman Benjamin vander Burcht
Zal: adingeert belangen, omme de middelmaet Coopmanschappen, nadien
Vlyt nijt apparent sal tot den Vermijnden Opper Handel Langes de Cust
van Malabar te gemoet gaen, in Dabul ende Rangierla ende Marcket
te brengen: Soo Heeren oyt der Inhabitanse Coopluyden, t'sy door ont-
sag, by slijcke voorwenden) dat geen consent om met ons te handelen, off
Cromme geenderley treuves) dat sy niemanden by de voorsy gehouden te hand-
den Vaillehaer ende oprechten Heyls sonden benoodigt worden by ons,
met onder Vaillen toelaten voor dat den Vizapour gehoort, ende geyen,
schijnlijck beginnen te verminderen Vlyt geven: geen gesellen Waeren
te brengen omtrent Cargasoenen te krijgen te brengen off nader andere Landen
te verkoopen; Vanneer de voornaemste Coopluyden in voorsz Rangierla
ende onder de selve een Bogeat Commeratty met Lijn geschepen
adingeert spannen, ende het meerendeel voorsz Coopmanschappen tot den ende
staenden Prijs te stallen die maenden naer de Heere Maen den
Junij maent April verschoonen is in gronde, Clagende dat geen Alloy
onder gangs bedragen soet Heeren ye contracteert, te voorsien:

Cooper . . Tot . . Foalen 5 1/2
Solfyer . . " . . " 2 1/2

Camphor

Camphor . . . . . Koalen 5:
Loot . . . . . Peyoot 1 1/4
Roosen . . . . . // 5 1/4
Nangkan . . . . . // 16- } de Maen
Macis . . . . . // 24: } doorde 27 maen doorsch
Suycker . . . . . // 19:- de Lading.
Flasschen . . . . . // 0 1/2 de Schip.

Voor t Quicksilver boodt Jongen Lo: ende Het Vermiljoen 11: Thayo-
den, twelck niet Jegenstaende den Tyden Nergs, volgens de resolutie
vanden Secreet en Raedt, ygelijck is voor dat yedere maer
om alsoo Vonders spillinge ende Verlijesen voorts comde. Waerbij
tegen t is verdraet om aen te sien, Hoe gnadelijck ons voorsz Quicksilver is
gecondiendert ende dat Lecray in Oudt Vingt daer gesproken sal
Vouden alle Jaers Jongelinge Voor de Jeere vande Vader Landt ygelijck
tans de noodige remedien nae Vereden of de ygelicoert of de quaetheyt
ysterijcht sulex dat sy tot Vonder mage Vallen ons Vorsiges advijse
andermael nodigen ende Versoecken, dat alle Het Quicksilver int Vader Landt
worde ygebracht in de Comen Comen Tonnen, ieder Vondert 50: a 60: Pont
Landts, Vedierlijck gebacken, ende soo t doenlijck Vlack van binnen Vodt
ygelaten, ende alsoo dese Vodyen met het Quicksilver Vaste Vacken, int
midden doorschoten, twelck sy niet anders gelaten, mits ons sy
toe Lyt dat sodanige Tonnen, by gelden van binnen niet conden Ver-
ylaten worden, sonder dinge Vachte Vrouwe of de sanden twelck verdroeg
Lerlijcx in sonder sonder Vermidden t zijn dat met de voorsz Tonnen dinge de
yen voor de aftesenden te Vollen, ende in t opdoen het selve te sonden, ge-
noechlijcken Vanworden ende Vonden. Wy ydoende soo dit niet een
wilde Vroeder het ende het Vorsch ygesien of t de ouder wijse lijcken ouden
wiese en sonden ommael op Vonden, ende de Tonnen sonde van soo excessiven
se Vaden Vonnen te Vlijven: Doen ydenckende dat de yeringe de aftroeck
ende tyroodt Verlaet ons Vijs Vroeder int Vaderia den Lust van onder-
soo yroot en Vaetlijck de te Vijnden sal Vinden; dat ommy ons voor-
Vad dese eijn en respondt de Vodt ende Conservatie Vande t Mundael
sullen voort Vringen, ommo Mei Ed: inde Vanyer op te Vonden.

Dat Vijnsticken ende Vendringe Vande Vertoogt Coopmanschappen, ende
de Comming Hen op den Vertoogdach, int omaenden; Hebben de Com-
manderende ende den Raedt in Voorbaeden Vinguela als Lagt ygelate
den Eijgen Coopman Pieter Paels met Instructie Vaer Voor
Cassia Mei Ed: is tegen sonden)

Dat Hij Pieter Paels alle Vewijsen sal ademmenden de Voorsz ondere
spraecke, ende Coopen by ydoende, ende Vijf ton Vriehel Vande Comp
ygeraecht Vebben te Vesl Lott ende op Het ygelieste ende dat de Contra-
banten ons gaen met Vorder Vijt slage, als Het ons gebeden Vebben, Het
Volck al reede Voor ons Vebt te Vol Comen Lust Vas sy ons Vebben

Dat Van y de ijchen Hij Paels ende Het al ingeseyde sal Vijgan
nemen op Het yet ende Insonderheijt de gronde slag doen, in Volck
yroodt Vebroes y de ly en Vi: Vesl Lott ende dat met dan y angehaer-
yet ons Vaeyen, ende dat soo tydens Comm de Jonnige op Smir-
ten ofte Chiromandel Voort omaenden) als mogelijck Voert: al soo
Hij de Coopluijden Voor de Jeringe Het al ingeseyde Vabat Vadt Vebben
dat Vij ons Vebben tydy de Vijt.

Dat Hij Pieter Paels Hij aldien t Quicksilver ende Vermiloen
door ons in Vinguela (ygelijck met is yeschiet) niet Vonden Voort
coost

Verzocht Vrijheyt ditto Cruchebeurder in Clappuÿt – Dese sal ondervollen, ende voorael vrÿheyt spijsinge deser brieven, alsmen nachmaels tot misbeder persoon te verkopen, dat tot gheen afbreuck sijn ende mit Homnael Rajebaagh te verwerven.

Dat hÿ Pieter Paets, als ghemachtichde der Maetschappÿe van Dourratten ende Domingo Benedictÿ, ende tot behoeff ende ontrent de Compe van Wingurla gheordt ende ÿeder ontfangen heeft nader de voorsz Coopbrieven Rajebaagh sal opbrengen ende betalen alle de contanten op de voet nader Dourratten ende Machlipatam inde tonnaedie. Tot welcke hÿ op ons verdragh noch hebben ghedisponeert, dat mitten voorsz den Jr Maerent Pietersz in Duratten sal ende sÿn, hÿ alsdan mit den Coopman Burgiaboya ofte sÿnen die daer factorÿ sullen houden, ende landen van Cimcam houden, omme de voorsz Pieter Paets de ghelaste Somma penninghen verzoght te worden ofte te medebrenghen van dien hÿ de marct treffen.

Dat mede hÿ Paets hem ghevordert sal hebben te informeren van den ghelde ende alle andere tractÿen inde voorsz stadt Rajebaagh ende omleggende landt-stroecken; tracht ende met andere Heeren Coopluÿden (tot meerder ende beter vol machtÿnghe ende tot commingh) een voordrechtich contract worden comende, Carÿa soorte uit te voeren, Item hÿ voorsz inde prÿs quantitÿt ende qualitÿt sÿ gherichte nader den lesten ende best bedragh, worden de Commissarÿ Arent Jansen mit noch andere Engelsche Coopluÿden in Dourratten, daer van Heme de Copie ghegheven is.

Aldus gheteeckent in den voorsz mande Pieter Paets bÿ aldien sÿ sal connen ghÿt ende ghelt mesnagie Hoogh Ed: mit den Heer Mamed Rajâ, voorsz ende Capitÿn en Heere, mit ghadene met alle andere Heeren, ende minders ÿ goede correspondentie hebben ende houden, tracht te doen ÿ ghelÿcken nader Lÿnden stadt met alle eere ende best als Hoogh Edelen aen hÿ Edelen sijn gheschiedt, ende ÿ goet gunt ende recht kunden ÿ ende sÿn te willen toeghelaten.

Dit voorsz Contract hanton van Wingurla hadden de gecoorde Coopman, schappen voor ons lant verdroch met schip Sÿmonde, Hotdelcha ÿ gheseilt den 29en April, als reede ontfangen, ende met 12: Peecken, te weten Landt Heere Victor van Banda, Britanÿ ende ons Coopstadden (daer hÿ machtich negotiant en woonen) ondergedaen, overcken weinich en verscheidt Lÿnen, Calicos Baftassen ende veel ÿsers ende Rastrol gelt goddren.

5/1000: ℔ Tin, Twee duÿsent maen Atcÿns of de Canara Varÿs Tin, sonder Volÿ ons den prÿs contant mÿ en Hadon 3: ghÿ ÿdden de Maen van 45: Cochs voor ÿ ende nader ons reeckeninghe, maecken 29 ℔ Hollandts.

5/1000: ℔ Spian, -ter: — Twee duÿsent Maen Spiantÿ ÿet 3: ghÿ ÿdden de Maen van 43: Cochs een; ÿ dede nader ons reeckeninghe 27: ℔ Hollandts

5/1000: ℔ Japans Coper. Twee duÿsent Maen Japans Coper is Jongest vercocht tot 5½ Taelen van 8 de de Maen van 43 Cochs ofte 27: ℔ Hollandts

duÿsent

27000: ℔ Solf. Hdr. Duÿsent Maen Solfher heet ÿ gÿgolden 2 ½ Vaat d' Maen van 43: ceuren oft 27 ℔ Hollants.

27000: ℔ Bÿnÿn. Duÿsent Maen Bnÿnÿn geet d' Vaat 8: d' minder 5: oder 6: Vlayoden d' Maen van 43: ceuren oft 29: ℔ Hollants

13500: ℔ Camphor. Vÿff Hondert Maen Camphor van Sappan is Vercoft tot 5: Vaten van 8en d' Maen van 43: ceuren oft 27: ℔ Hollants.

108000: ℔ Duÿcker. Vier duÿsent Maen Duÿcker is Vercoft voor 11: Larÿn oder Maen van ordinaris gebiedt, dat ÿs 4 ceuren ÿn 't oosten oder geet 14: Larÿn oder 4 ceuren Zal.

13500: ℔ Sandel Houdt. — Vÿff Hondert maen Sander Houdt, biden voor 1 stevel 3: Payoden van d' Maen van 43: ceuren oft 27: ℔ Hollants.

54000: ℔ Sappan Houdt. — Twee duÿsent Maen Sappanhoudt maeg ÿeder 1 ¼ Vaat d' Maen van 43 ceuren oft 27: ℔ Hollants.

2700: ℔ Aÿnil houdt. — Houdert maen Aÿnilhoudt geet naer Zÿn duÿsent oder dat ÿeder is Vol 10: Larÿn het ceder, 40 ceuren voore 27: ℔ Nederlants.

27000: ℔ Kadix Chÿna. — Duÿsent Maen Kadix China ÿeder d' groote oder ÿa d' stucken Vol 10 Payoden d' Maen, d' vol d' naer Zÿn duÿsent.

27000: ℔ Anÿn. Duÿsent Maen Anÿn geet ordinarÿ eder 2: Vlayoden d' Maen van 43: ceuren.

27000: ℔ Schilt pats Hoorn. Duÿsent Maen Schilt pats Hoorn geet naer Zÿn schoont oder colom oder d' Zÿ omdat Hoort ordinaris 12: Vlayoden d' Maen dar ÿ gerekent ÿ gewigt ÿ.

27000: ℔ Nagÿs. Duÿsent Maen Nagÿsen van 43: ceuren d' Maen oft 30 3/5 ℔ Hollants, Zÿn dar coft tot 16: Vlayoden d' Vaer Maen.

27000: ℔ Roosten Duÿsent Maen Roosten Zÿn dar coft tot 5 ¼ Vlayoden d' Maen van 43: ceuren oft 27: ℔ Hollants?

13500: ℔ Macis oft Foelie Vÿff Hondert Maen macis, Het ÿ gÿgolden 21 Vlayoden d' maen van 43: ceuren oft 27 ½ ℔ Hollants.

16200: ℔ Kanel, Chinesche Zÿde. Ses Hondert Maen Kanel Chinesche Zÿde, geet ordinarÿ eder van 35 tot 40: Vlayoden d' Maen van 43: ceuren.

3000: Pachan Knÿnat. — Drÿ duÿsent Pachan Knÿnat dan Persien geet van 22: tot 25: — Vlayoden 't Packe, sÿnde is de courant Coopmanschap.

1000: Stucx Damasten. Duÿsent Stucx Damasten van alder Hande Coleuren goen 8 vaer 1 oder van 7: tot 8: Vlayoden 't stucx.

1000: Alen Taffata. Duÿsent Alen Taffata van alder ley coleuren geet d' Stux oft Bÿ lants d' als ordinaris 40 Alen.

6000: Stucx Floret Colsÿn Werck. Ses duÿsent stucx Floret sÿn dan alder Hande Dartÿnÿe, dader onder ordinarÿ groote Scheepen ende Landse Coopmans schepen niet tachentÿgen Vaten comen werden ongeset.

Vide duÿsent

1000 Lasten Hoedt laetchen. Wie dijnsdaechs Lasten Hoedt Carmosijns laetchen, is dese reys tot 2¼ Last oder duysent madchens in Vader Hollant 6, 13 Bickbanssijsen.

100 Lasten Hoos-vaten. Houdt Lasten Hoos-vaten uyt Persien is mede wel bij een, ende sonder mede 50 Lasten Honderden reuse comen verdorven ongheetsy.

Wij en connen niet bevroeden oorsaeck onsiens de Heeren Coopluyden van Hoingurla, als mede die van Surratten soo groote en onse huyden mast en Lijsch doen, dese nine vaer soodanige groote en onse landen comen verderven dese tijt. t en Vaders dat de Kings machten de Hollanders nae Persien te verwoesten, ende mede groote swaricheden om te setten: twelck Hadersal mijden, ten respect de Hr van Persien goen mit dergelijcke Coopmanschappen handelen. Ten Balen dijs vaen gheseyt sijn, dat men Hoingurla ende Lijsch van Limcam voor eene ende het dat nader Suratte vaenden Indt ende Caturoost vanden Lande Hoe comen is, mach noodsakelijck maer sal toebrengen, ende dat noch van soodanige groote en onse Hollanders meer sullen comen; — omme mit tot onder tijdt de Landen te onderscheyden, ende de Heeren Coopmanschappen installig te machen: Ten Vaders mede verstaen dat de Heeren bij onderlijcke contractatie Intrecht hebben groot contant en quijt te machen, gelijck bij Hare Voorouders gemaeckt en Hebben alreede gheset.

Naer dat met groote verlangen de Portugesen ende Jouvatters sich hebben t'lijf gemoedt gesien Hadden, omme noch een Fortresse te maken in den Landen Malabaren om alle de Handel, dat tot gelt Hoop te Lijden, naer te comen Vaet. Hebben sij Vrijheden Knoft onder schijn van Lasten gesport te Hebben Vaet. Om ommet te Procureren de Verlossinge van de gevangene Nederlanders van Hare ongeluckige Vaet tot Schiedam ende met den Samorijn in naeder Vrindt schap ende alliantie te treden, ende den selven te gemoet de Portugesen, gesien sijne Doot vijanden Neydert op te machen, daer aen het te comen Vast gelegen is: Soo ist dat d: Admiraels Heendt gadem is met de schepen Middelburgh, ende Haerlem tegenwoordigh op den 14den April by de Vloot gecomen, dese den 5: Commandeur rapport dat sijne Vaderwaerts, dat bij onse Landtschijpen Schiedam voorbij gevaren: Als oock met een Vaerdt aenbrengen, een groot Schijp Hadt bedrogen te Vaden daer in Lac of Vrou, Vijf daer den planten Indigo van Chircoot, vermits der Engelsen Interijen op de Coop, soo Vaer gecommen ende dat met een Vracht Indigo Biana bij d'onse in Agra Vas ingecocht. Hetwelck, mijne Heeren Vaders aensien Heeren gelieven (met Verlof) anders maer dese, sijn, dat de Vaderen commingen met de Engelsen den comptoir ende ouderspreckelijcken middel is, omme den Anil Handel op den gantsen Vaders, ende Vijf Vaderlanden van Indien voor beyde de Nederlanden, ende genadige Engelsen Comptoir (met exclusie van alle andere Coopluyden) te bestieren: Mits gesamender Hand d'Armen ende uyt te sturen een Admirael mit een Esquader van contant den 40 Canons, van 140 Vaten gevaert, bestaende; gestrijckende tot het uyt setten van soodanige den minsten Esquadron ende ons sichtige Oorlochden, Hadden de gelegenheyt Hoyt van den Vijandt te Vaten, ende sonder meer soodanige Vijandtschappelijcke ende Vrandige ende quanten, als men onlanghs gesien verwaerts sijne Geschicht, bij welcke administratie de Vaderlandtse Compagnie Vaders schijnen respect en groote ondienst den selven geschadet is.

De Carijsolen met de Vroet schappen Middelburgh, en Haerlem Vijf adingetraet, sijn nadere gemelde resolutie overde respect ive schepen van dit Vont te Vordoet: Dan Vaderom bij met den 5: Commandeur van

ghedeelden

[illegible] tot Hader Spits-brekers ende vnderhouden Matroosen, de [illegible]
volcht ytt [illegible] alders [illegible] ende Vlaenderen, [illegible]
ende nade Stijl van Portugal [illegible] te verdelen [illegible]
Het [illegible] ende billicx [illegible] als [illegible] de landen van [illegible] [illegible]
[illegible] soo niet [illegible] nade Hr voorsz. [illegible]
maer [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[

Heemt de Adam Pilys, soo synde t'schip de Vrede, soude de ordinaris
gedingroede de Hoppen van Goa, ende voor Pilot Major te dienen, daar mede
eenige jonsen schoppen, ende haeren Raedt Visiapoorsen Commandeur Hi
bernaert, dat t'selve schip van Rasapoer bequamen verdaect, des Hoogh
met t'Hooghste Raetsen op de Rheede niet minder dan 7: ende met 6 Raetsen
Warm Raetsen segons gereet ende voorsien bleven te syn. Voorts
Haeren gelastigen de Heeren Myllen Directeuren Goa ende Mr. van Dabul
eenige andere Commandeyten voor het beter Lasten ende Hoyt van de Raet
conservatie van 't Welck gereetsegt soude wesen: Raeden mede in Dabul
vermits de Vaerdigheyt dien aen boege gestelt en die onder de stadt
Hang en onder boet sonden, beeneden de Lanye de Hoofd Raetsen staen,
welcke bladeren de selve Heeren Rigen; mits gaders dat de Pilten goen
Hoofd Raetsen goede, de Luyt ende Raetsen soo ongefont is, dat Schepen
Heeren (Raet staet Recommandeyten) in goe Zeyen Dabul heemraden
sonde de Jacht en groote sieckten onder by nadmen gestadigh voorts
t'Herwaerts, dit men segt Rasapoer niet eenigsins soen Zyn.

't Welck voorschreven door middel van soo een swaren Pilot niet tot
eenige Heeren Raet en kennis sal dan de Vlaent Haelen, Heeren onder by een
Heeren Raet; alsoo de Compe dese by sonder Hoy sonderen dienst sonde
geschilden: Doch gedient de salche soo voorsichtig, dat sy, dat men niet
dan naer gemeene saken Heeren Raet sal doen, soodanige voor sonden die omtrent
Inlandt te Negry of voor Cust Coromandel Het ander schepen streckende
aenbegaten, eenige Zeeheymelicheden ontdeckt, of op Batavia voorsichtig
te gereet soude konnen doen. Op welcke Instiecte, by sonder Mrs
Ed: Heemraden niet doen Voorsien, by aldien te Hoogh Nodigh sullen
nissy gemeet den Adam Pilys tot onser dienst te trecken; niet sonder
staende dat sesse te trecken de schepen Medet de doorel Medet Lant Syde
se bilden Amt de Witt (een der soon van goede middel de onder dienaers
Lyden Z: Hage den Vander Commeny gemeet) voer dese sesse gestreken
Hoyt wilden Instaen.

Nadat Soo voren verhaelt, op 30er April met t'schip Synnen
van Hoeng Kia de trecken, ende den 1er may by de Vloot comende de
haven van Goa quamen, stedenden de Commandeur, Doty ende gene
men resolveerden den coers Langs de Custe Suyt, ende voyt na
t'Eylant Sumatra te spoedigen: welcke met goede voeder
ende voorspoet en Hoogen gesaeght; nadmen den Commissaris
Strent gardenys met de schepen Middelburgh, ende Harderwyck
den 10en start op de Langte van C. Gabi seylen weyt nader
Custe van Choromandel ende voyt met de voorseyde Vloot nae
Batavia, alwaer, sonder eenige afkomstige waerdigheyt te contre
Cadt sy den gedanen voorspoedigh Lyden aen Hoogh

Uns Heeren Mrs Ed: Sommelyckes gerelateert, wat gedingroede ons
voortreden van Batavia, ende Vloot by de Vlaente, soo voor
onder als de Custe Suyt, als in Surratten ende aen t'Hoff van Visia
pour memoreert voorts waeren onder gepasseert is, sonder af breecken, t'onwaerd
nist verwaeten Hadden, dat particuliere advysen en
importante saecken den Heeren Raet hadden te comp. Het voorsien by Mrs
Ed: nist alleen van eenige swaerm syn gevonden, maer voorts in sulcken Consi
derat is by genomen, dat Mrs Ed: tot gemeene saken de Heeren bevonden te
behoeven. Als het welck my Cael en dit de Heeren gedingroede
soo voor Comp. is Edwaerd, voer Hoogh Noodigh myn gevonden te
dunchen, dat naedien ende rondelyck te verclaren, voort rondsom
dat Mrs Ed: naer de soo grote Reschyden en Heeren, t'selve niet
misduyden sullen.

mm

Ommen t'spoorich te doen van 't gene in 't bygemaeckt Instructie wert ondersocht, Hiertoe dese tijt toe verckort sonder gemeender oirboor daer-
op de Cust van Indien mijns bedunckens gedaen dient.

Nopende het derde, namentlijck de besettinge van Goa, 't sij secker, ja
misschien van secker, dat de gestadige besettinge van Goa den mijsten
middel is, omme den Coninck op staet te brengen, 't gene hij
hadde mist gheen - alle Hanedel op de Cust van Indien, Malacca, Mocan-
bique Portugael afgesneden; maer dat de Nederlantsche Comp^e met rijcke
schepen den Handel op Mocstan en Persien, dat seer gelijck sullen doen moge
te verbieden: voch langhe de Cust van Malabar met rijcke van Cincam en
andere Plaetsen legen 't nijt beyden: daer met sonder mijt groter rijcke
middel magt soude connen, als met de besettinge de principaelste ende
voornemste Importante Handelinge souden moet en derwolge, sonder twijffel,
tot een merckelijck voordeel en als Cloeck Comptoir, welcke de Spaengiaerden
voor naa niet komen balanceren.

Dan dat staet met de Bijlanders treyt tot, dat de voorsegden, die ons
dese zijde voor 't apparent hinderen, niet verrijcken,
in haere beginselen niet sullen bevonden worden, maer alle force macht onder-
nemingen alsmeesten, omme Goa op de Hoecke en Comptoiren mede den
Visiapoursen Coninck te ontrecken. Dat ronme 't bij van gelijcken
voet en dijen dat men tot de besettinge ende benauwinge van Goa op mijnes
soodanige Naval Macht bij voegen nijt te setten, als bijsonderen andersins
verraetderinge van de Comp^e staetelijck comercie in andere quartieren
sonder comme gonnen mogen.

Tot de voortreffelijcke besendinge dan, sal onder sonderlinge
Lof verwaerden opper Hoofd Officieren den E. Jacob Cooper, van Vlissin-
gen zijde sijn Edele Raedt ende manmoedige courage mij niet dan goede ende
loffelijcke dienst connen gewen, nadien de Cust de van Indien, ende
tot besettinge van Goa dienen nijt goets, met minder dan een groote ende
wel gearmeerde Vlote schepen met diligentie sijn ende wel bij
de Jachten gaccompagneert met soo veel ende wijdt uijtsiende
advijsen connen sijn. Ook waere nijn goedtduncken gantsch noodich, by de Vloot
schepen van differentie te brengen een of twee fluijten ende onderlinghe seijs-
pen, omme bij ontdeckinge of doe Vijandt Galioenen ende Armade tot bran-
derij gestreckt te worden, dadijn soodanige voorgenomen togt als dan
E: Commandeur Cooper Nov 28: met het de fundamenten sal voorslaegen.

Van desen 12: stijlen voorsz: tot de besettinge van Goa een schip met
een cleijn Jacht voor Rio Salse. Een rijcke schip ende Jacht uit
vadersaet ons te seijlen de Zijlanden te Zijden Goa ende Normagon, alwaer
de meeste dagh vijt van het vaderlant sijn comende vande Custen van
Malabaer Cochim, Seijlon ende andere Portugesse Hauenen te vinden
ende te Zijden. Met meeden vande baij, soo den ondercoopman de Capitaen
schepen yder een musquet schoot vande andere, Twee rijcke schepen
meenen gelijcken hoecken: te weten den Commandeur schip ende midde
vande Vlote op 7: Vaeden, Het Casteel Bardes N: oost ende
ZZ: W: van hem: den Vice Commandeur aen de Zijde zijde, ende den seegen
bij nacht en dagh boordt en boordt Noordtkant, ten sijden de hoijde de reste
rende schepen ende Jachten, recht een Haere oostoost Zijde; omme
daermede den Vijandt magt te verhoeden, ende te waerden te winden te zoo
te houden: Houdende stoere de Goa ten sijden de Custen van Banda ende Cant
van Bardes een gelijck schip ende twee Jachten, yder voorsien met soo

Abe

[illegible] ende [illegible] ende [illegible] [illegible] [illegible]

dlu door sr Domoryn soniger-goet op de Handt by ende Weet nim de Ridder Landerij dilakadar sonder Verlijden soniger goeddroen aen Landt te laat du; actor Mr Ed: soo heer Zyn besluit, als Malabaarsch ratien niet te Ridder tromoen Zyn!

Wat Cargasoenen tot den opcoop van Cosper Sudt Vervolgt, vanden Bogou, nen Handel int Rijck van Visiapour aengeschaft worden syn Mo Ed: bij voorden ordonneerd Zyssen, sullen gedaen worden: Wat cromsijden noch voorders nijt dosl tenl Vieguls sullen gestrecken worden, l most de bewindingen (die den Broadsor ende ondervaders Doemsen Ordi) Uut Liefst brengen.

Figulus figulo invidet.

Koopluyden d'Engelsen, bij Hondich voor gegeven, dat onse besendinge van Goa int ondersoecken vande Portugesen Cargasoenen Hadrmet allerley onlijdelijcke, macheuse Hinderen verhoorden en belet soo int ende uijtsenden bij ons gedaen van Cosper ende Cabo van Malabar Vriendtschoppelijck gemaeckt Hebben: Waer bij gedencken wij het eerste behoorden vande voorsz Overvalden van den 2en, die op Loodringe van Cosper aenden Mader da Facendas in Goa doen Arrecteren Cas, ten, als bij schemant of dat de selve den Heere Viceroy Cooplijden den doen Arrecteren Mr Hasey se Hoop in deser sijn Voorhadt den Engelsen Rijbuijter Capten Cabadey gedaen, waeren in arrest genomen Hoewel bij ons oock Hoedanigh sijn bericht, soedanige arrestatie niet eijgentlijck aenden Mr Cot bij ons gedaen, en met de Penningen te spoelen: twelck Hadt Capitaelen ende Verdachte ist niet en mercken Hebben Verminderd, ende doen benoodigden groot Commadan Penningen tot Stuadren in Indostanse Landen te Lichten, coop sijden niet de selve Indigo tot den nijt Gecoordeen connt. Nistemin bijven wij van sijnen ontsach dat men ons mast de gevonnisten Penningen aenden Heel Handel door bij de Comptn sijden Landen van Visiapour ende Indostan tradicqueerende te beletten, met Voorsz Engelsen te dealingende bijcoorden sonder Lyn te stercken, de Capitula, tien jegen Malr xvjc xxxiij en streecken op midtsen te negotieeren, ende mder goede Leste en soodanige te extenderen als voor bijde de Comptn ende tot voorcoming van alle misverstanden, bij ons aen sijden Handel Hebben, bijden Vaden gelegenthijt van dien eenigh Handel sal ourboor ons aengevangen; omme door dien middel Cijdtlicker sijden Handel met een ander Vorden bedacht) de Inhabitans Cooplijden van Hadr argelijcke Mo, nopolie te doen afstaken, sijn door gelijck Hebben Vrede van Vaden sommige van sommigen en aenden Verraender Acker Luijden geplondert van 't Ruijs goedaes, mede tijt de selve toenemadt van dien excrijtijt sijnden Handel te excluderen. Dat men ten Voegaeren Vaden Courtijsen, Vrients affec tie bijden te Hebben den Vaden voorHadt: 50: Cardalen ende andere gelijck tonderen affront en Cvandt Hebben sonden nedt Strijgant sijden Susdicie Ratien mede candieren dese Vaen bij Vat Voredet is, dat gedurijde Jn, gesetten door Hoogdrs Brieven van Hdt ende sijden Vaden Vorden Vorten gaet geoordeen, tedoen van Mynedt, Ammonitie van Voorlogh, assis tentie van Volcke etc sal tracten te afforaden; Hadr op Hdr Hatsoen, lijcke Voorhaelden, soedanige tot sijden nijtvoer alt assistentie aen sijn Erfvijanden directe of indirecte te doen alle Politicque sijden militaire Vesten; tot Vedraeginge Vandien, bijbedingende sijden de onlanghe gelijcken Exemplen van Hadren Souverijn Lyne Mayt van Engelandt mede den Groodt machtigen Coninch van Vranckrijck Lyne termine van Voorlogh, staende, Vaenmede onder Voorz Vrede van Vrancrijcke, gelijcken Lyne Mayt Vondtsmis sijn Staadt gedaen Honderden van steden, forten, slooten, Vesten, Casteelen, Vlecken, Dorpen, Hoeven, Schuijten, Schepen, Cleijnen en groten Geschut, Vivres, Munitie, Cooplijden tot Hadr bijsondren gerefft Vel Lyn ontvaen geworden. Lyndtlijcken dat men de Vedrijgen: Ingesien bij alle middelen dat trachten en ongelijcken sijden Cosper Handel int Rijck van Cuncam of Visiapour te doen, als sondmen te en opsichte Vanden Vinst, gewinst, voorsz ons Speculeren, door oorsz een Hoogt Marchet met gaer tofach, omme dan Luijden in Vinter tijdt Vandien voor Vy te laten Handel

bijden

Ten anderen dat by dese tyden Wrand dringende respecten de schippers en stuerluyden by tyden nader Hadde of het Hoofd der tyt den Comm. op Hare eygen Heuge en stallen, sonder raden den Raedt en Stedehouders Blyven, Waerdoor dese Vereenigde, niet sonder honinge en onde quade gevolginge ontstaen.

Ten derden dat by ontmoetinge van Vlanden of andere onbedenchelycke voorvallen, soodanige Voorsyenigheden somtyts niet sonden staen dat hun te doen stondt: Waer door dickmaels den voet by ontsteet onde apparente voordeelen van den Vlandt afgebroken tyden Comm. onder voorby gaen, als wanneer den Admirael de adviis of Order becomen hadde, also ommer te verhoeden, opdat soodanige Voyagien haer voorvallen in de Zyn-breeden niet en staen.

Men gelycken dunckt mij onderdienstigh dienstigh dat door Hare Ed: of den Comman. deser ende Vlaude Vlooten op 't Worteken van Batavia besoorden geraemt te worden en Vlandt soo bricht, Waer naer de provisien op den aenpadigen Noot doorde Vantsey Vloodt wierden geschaft; of dat den niet mede der als d'andere naer Zyn getal van Zyn Volck distribuerde, onde daer van gesondt sy met den Commandeur retour te doen: Also bevonden worde, te schip Vlissingen, door quade toedoen op den ontsanck, of te dat alle Zyckelycke Hoofd officieren, of 11: laer en Vlyer laden sijn te coort gecomen of de Volcheden: Commandeur soude dito schip sijn reys volbracht hebben, van d'andere schepen (die nochtans niet min de al te Hadermaels becomen hebben) Hoofd officieren gecommandeert: Waer door niet alleen murmureringe onder by omsien Volck ontstaen, die Haer qualyck genoegen dat de Coert de Vloot (by manieren van spreecken) uyt Hunne Eygen Vaderlandt hadde doen Haer voordt ontnomen onde andere gevolgen, mede mede tenemalen onderdes Heeren Staten Vlooten. Hoedanige in alle manieren dient voorgecomen.

Eyndelycken gelieven Hare Ed: in achtinge te nemen de Vloot van dese Nacht Cabo de Vaan gesonden worden, dat Liberaal der Vlissingen, Mayn, Zeyn of de Arent onde andere Clenige schepen te verstercken: Also Hare Ed: soo veel connen afmaken dat soodanige geschieden. a 7: niet, den sonder considerabele verder sijnde en niet en gaen in Zee Landen, onde dat Persien gedyrende Haer absence en onde Thom van Suhalij onde voor Bander gamron verscheyden sijn te verwachten, onde andere konnen ommen van Vlandt te comen onde middelertyt gedurende Vlandt soo van Vlissingen Zeyn Zonen; tegen cleyne Vaertuygen, mits gaens promptelycke stercken, onde dit Vaert voort Vloot van Vlissingen te verstercken.

Dit Hebben wij Ed: Mogende strecken onde Wegen Hoofd Officieren alsnu particulierlyckelycken willen advijseren onder Hare Ed: correctie; Laten de dese Nu van de voorder gemeenschap discoursen als Hare Ed: groote expachtinge Heeden onde ons tegenwoordig gunsten tot het gemeene beste, Vaderlandt resolutien, gebeden onde bevelen ons voordienstelycken te mogen recommanderen, Hare Ed: onder voorspoedige uytwerckinge tot den Hoogsten sorge, dat alle Hare Ed: voornemen tegen Zeyne Vyanden onde ten dienste van Vlandt Eenpaerlyck Nederlandtsche Oost Indische Compe mogen gedyen onde voorspoedelycken succederen,

Datum int schip Vlissingen te Reede voor Batavia desen 27 Juny Anno 1667. Was Onderteeckent

Hare Ed: Onderdanigen en gehoorsame Dienaer

Johannes

Relaes
vanden Opper Commman. ende Fiscael
Johan van Twist

Demonstrantie Pande Commercien van Mallabaer

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Rapport [illegible] Clarissa Blauwpoort
[illegible] Cust van Malabar
[illegible] Commandeur [illegible]
[illegible] Raad van Indien tot Batavia

Hoogen ende Mogende Heeren. Alsoo wij [illegible]
[illegible] Cust van Malabar [illegible]
[illegible] Aaar Hoogheden [illegible]
[illegible] Cust van Malabar

Den tweeden [illegible] Portugesen [illegible]
Den derden [illegible] Portugesen [illegible]
Den vierden [illegible]

Vorgaende [illegible] Cust van Malabar [illegible]
Cananoor, [illegible] Calicoedt [illegible]
[illegible] Cananoor [illegible] Calicoedt [illegible]
[illegible] Cust van Malabar [illegible]
[illegible] Cust van Malabar [illegible]
[illegible] Cust van Malabar

Wt mijn Mant met hare Oraator vnitront 18 a 20 mijl
diep Lidr Lupt Bouns door hgantsch Land vnde Zmp
tot dr Vinir Caulay

Dit Land van Malabar ord dor d'gantsche de
selue Oraade Schryuber wort vs in by dage
Mant van Malabar ord Comm'bijs be gedeelt / mar mi bouigsgh
wardor selue alt saml door Cpr Comm
hordgiert / Dir sijn Residentie op Calicut Hidd
voor dese Comm'
Dese Comm'b Legt sich door groot admaador Mant
Muroz tot Cochi vm nar Cochra int wordr Mabr
to waarij Dar dar vdr Comm'b van Cranganor
Gelovd dr Bitovinis: Eldor op sijn wdroom nae
Hostorre sijn dat sy ryse Heer dato minr dese
vs gedeelt gelijck dr Nam onterb

Eerste gedeelt and Comm'b van Canauor
waerlijdr m dusch sijn Vlaeschdragor

twede gedeelt and Comm'b vas Calicut
waerlijdr de heere dir sijn swart broder

De derde vas Comm'b vas Cottigus dir
Dorsepter Broder.

Dese Comm'b van Canauor Heeft sijn Hoofdt
mijns oft dr Mant van Balipatas / Ubergmidt
sijn rijck as mentedelij: dese gedijent vnitront as
Bargara: Hijr ouerlogh maeckt Bestat in mussel
Kiele Lidr landen dir met sijn Lidr Boor vm gras.
dit is oock dem Lant Inwoonders voor dr as Cotbod
voor Haare Lant arbeidden

Dese Mant sijn Lidr bouen de dr Mant Inwoonders
met groter kempede Kempede dir sijn Pagodes noem: Lidr sijn gedeelt
in 32 dorpen sonder: Daer vm dan Lidr met de andere
volgende paar Lant nict mogen stoor Hr

Canauor is een zeer rijcke plaets d Mauridr
Mooren oock Malabaresen: Hr sijn paleijsen schijn
schijn sijn Artiaensch Lidr Manaelij Graa: Hr
magasijnen Coutpanden dijr Hr wort as Pinalla
Lidr Canbaija Lidr Mare de andre plaetsen / dese

sov dat sy Jadeira mit gaare vidersaata. ende 25 of
30 mouerscgr. bescpen romen soude:

Item hebbe Myer Cnytwart ende sin diel Cannauwer
ende Gedegen den Heade Schnadel Tarnapatam
Stadt Tarnapatan gespoelt mit ehnmer adder landsser koetsen mit Cleyn Munte Gescloots
Cnyt woert gecommandeert tot Schnadel Cartimoes. Ende wort gecommandeert bij den Mayn mdtaes Schnadel Cartimoes dir vnd deer vmtrent te besoecken tot beter Cennisse ende Cundschap
sonder te bestormen tot dese Cyt toe dieselue ons
Cyns Heren Interesse in onser residentie int Cuning

De Peguus ende Bergara sy hebben vnder Augen vnd
Cuning de Hoer Cyns Heren Schepen sijn Mouers
Hare Predatoren sijn Mouren ende Heydenen vnder mael
vnder Schrampart.

Die van Cannauwer ende alle andere Headsen sijn
Gemeenlyck des woorts vnder Cuning Cnyt
Peguus te vreesen vnder dese te meer Gehoorsaem

Die van Cannauwer mit dat Jadeira ontsweer 40 oorlogh Schepen
int Gebiedt Heeft niet op staende dat selfgenoemde
Anno 1644 waren die Peguus mit 40 oorlogh Schepen int Gebiedt.
tot diuerse reysen met Cracht Cyns Heren Cnyts tot Schaden gedaen
Jaer dese niet dorste Gebeuren dat een
Cracht stonde op Cracht sterckte Natie dapperder
beide de aensienlyckste adder Schepen dese Cyt toe
Jaer de Cracht onderhouden Cracht soo dat dese
der dat meest droeuig op Jaer Jaer dien tot
Voort also dese Cracht Schepen Natie Peguus
Peguus sijn mit te vertrouwen sijn
(Het tweede Commandement.)

Volgende het tweede Commando de Schammorijn
Schammorijn van Calicoth die sijn Cyns Begin Basmeer
Calicoth Amptwaert: van Bergara: Sijdegende aende
Cuning Cuning Cyns Heren soo dat Cande Cancte ende
Cande begrepen omtrent 32 mijlen inder breete
Schammorijn waert 20 mijlen die woont Peguus Cracht die marcklingse
marckt van dese gesonden. Gemaeckt mede dat
Peguus verstaende Cracht misgunstich sijn Heydense
die met mijn Heren oorlogh gaen mochte Cracht

(Het derde kommerzyck)

Cyndelijck ontrent aen Cabo de Commorijn sou dat diep
Cabo onder Langer bogt set ongewaer 15 of 16 Camijen
de vruchtbare poorte de voorn: vinder Duis tot gedaen vermidt de poorten
Jaffa de Gaza de voorgenoemde voor voorgen: stoffen der Muren gelijck met vier
aller sinder voor gelijck de 40 Rijnl: tot wijde voor
Deser muren dick is 6 voet Jaffa de voorgenoemde voor voorgen: stoffen der Muren gelijck met vier
voet onderscheijden
Jaffa de voorgenoemde voor voorgen: stoffen der Muren gelijck met vier
Deser Linda Landtaenije bestaet in Land Bouwerije, Planten van Vijgen Bouwgaerden
Caspar Bouwes Caardamoum Combar Boerderije
Wat tot Land gehoort Verder noch seer veel Dadelen

De beste Ende schaerste peerde vaelt int Rijck van
Cananuur te vinden aen
Montedeij, Balixatan, Ende Turnaxatan, des selfden
De beste Stadt Cabunigaije, Item Cher Jonas
Stadt ontrent 2 Jaer van Carnapatan Landt
Waer veel moorlijcke Capernen van alle quartieren
Het Moorse Crapeniers van alle quartieren
voorn: Ende Groote in Coop worden gedreven Ende voor
deser voor gaen met alle voorsz: waeren gedreven werden

Het voorleden Jaer 1644 voor onse admiraels aenkomste
Capers Jaer door de Vlote ingebracht waren 390: a 400 tot
Canij 400 Canij ende 500 voort
Canij van de gevangene 1 ofte meer Gevangen Jaer regulier in petto
1640: tot 450 Canij of 45 x Canij Het Jaer anno 1640: tot 450 dito soo dat de Vlugge
Cananuur 15 x daer Canij Straeckx

Item het Jaer daer voor 26 Canij
Item het 26 Canij
Drie a 400 Canij souden uyt Cananuur komen
voor Cabo Verde contant 1500 x 25 x p: stuck

Het seer veel Jaren dat alle de Capers gevangen
naer Guinea met Peerde worden gebracht
Peerden gebruyckt worden
Peerden in Guinea
Door de Engelsen en Hollanders tot Cabo Verde
Door de Engelsen en Hollanders tot Cabo Verde contracten

Ende wordt ons door Ulnze Burgers Vrijdags voor de
nadag den Maij Graa: aengedient dat het
was met den contract van Peerde te trecken om
het tobron Ende Jaer 500 Canij tegens contanten Ende
Contanten

Compromis gaven alles tuschen de coopluden
van Lubeck ende Vlaenderen

Item dat Lubeck sullen hebben dese navolgende
privilegien ende vryheden in Vlaenderen
gelijck de coopluden van Vlaenderen
in Lubeck hebben

Item dat de coopluden van Lubeck sullen
moghen comen met haren schepen
ende goeden in Vlaenderen ende
aldaer vercopen ende coopen
ende van daer voeren waer
dat sy willen sonder
yemant
yet te
betalen

Item dat de coopluden van Lubeck
sullen moghen comen met haren
schepen ende goeden in Vlaenderen
ende

Jonas Lombor Pfaudus
Cornelius Otto
Burrusius Otto:

Anno 1628 sonder op Cananor dat vnligge
Calissa vonn laate maken het redden
quantitet van 600 Last Swaer voort vaderland
te voren gebruikt gebruikt ende verkocht
stadt Edele heer Joncker Jacob de Coningh ende
dat tot vnderm Cuisy de Cochijn

Amber die Jodt is droogh is geen Amber
nichts als Amber die Jodt van
op Cananor gebracht vand Calicut Malabar
Voor Cuin dese Januarij Cracht is voor
gekocht tot een Cadan donder oft 20 Last
waert: Dwelck ons door middel dinaste
Cualy gedaen word

De Pfeffer valt ende vnderhandelt schier gelijck
gelijck voor Cochijn. Dese Pfeffer
Pfeffer langhsaem
sagt tot Calicut mehr stroyt het oock als dat hij gebracht
wordt. De groote Pfeffer die in Cochijn
Cochijn
wast op ons Jonckers Cander, sonder boven Cochijn
waert de Pfeffer rondt als dat soort, maer
Pfeffer, welcker kommen gelijck de kleine Pfeffer
Cochijn: die mijn boven 11 à 12 Stadien Cach
Cochijn, als sonder nae de Cust vngenaet tusschen
ons en mijn Cand.

Notandum dat de Pfeffer valt staet sonder wandel
die best gedroogt kommt vonder Cochijn
die Pfeffer wandt nacht met water gelijck
wordende zaer wijnt gebraen valt sonder
gout Probatum.

Salpeter valt dat Cochijn met mehr dan
voor gaende als Pfeffer

Ebenen Cochijn op Cananor alle andere dese
Pfeffer sonder Compagnie gestadt sonder

wordy bestaat finder Karrevaeys. Coppersmeden
sonder jonge uytgeeadr 15 a 1600 ℔ tegens 10 a 11 ℔
per cop comm gestelt worde

Noten onder huysraet niet tegen Lijnwet, sonder
11 ℔ op 6 pont rechter waer

Matgen sonneus uytgeadr 12.00 ℔ tegens 4 a 5 ℔
per voeder vervoert uytgesz comm gestelt

Radijs Lijnsaet sonder bolle 3000 ℔ tegens 6000 ℔
per last comm worde

Item dies dat der voor desen Oost Indische waren
aen Inwoonderen sij gebracht mogen dagelijcx gebracht word tot dese datum
toe verkocht so a 60 Insent pont sonder
tijnwaet 2 1/4 ℔ voor 1 pont voeder voor comm
tegen

Een yder planter groote dominie sal dat
hij respondeert bolle 60 a 7000 pondt van der
tot 1 1/2 d maet comm gestelt worde

Oost Indische Caneel coopen als staet tegens voor
bygaen de groote als Stucke als oock kleine
Com boue pottes als Tomaet die gebruijckt
daermede voor ontrent sonne voorstucke

Swaere Gat Lantschatten winder cant de maet
sijnde minder als 8 duijm met bijgaet maeckt pont per
stuck pont calliy. soo dat maer sonne comm is voor
tien voorden Longenaer 2500 a 3000 pont

Jasmijnen Gat witte wonder cant tot 5 pont
voeder 2 pont, sonne rontsy gestelt worde
6 a 7000 pont Item sonne apparent op Cannanoor
worde voor gaen.

Cannelle rode Lacken Dry uyt der inwoonders straten
amsterdam alles dese naturgt voor 50 ℔ per
groote Lacken sall sijn sijnde Bitterste
ende voor alle andere soorten mit veele bij

Crap root Dutch a 3 1/2 d 3 1/4 d per sonder 40 pont
voeder

Wortel daer in met veel

Cannelle Lacken de 50 per packe.

Hy mogen ghen Ramis
Cannanoor quantelijc
de Coopmanschap

tonnen saden. Ende mede sich vergeven dat
hy niet de weghe tonnen weat quantelijc onder de
de Heeren tegader

Amptgoet wedegen

Voorts de Ampt gheven de mêre of Vaz Cambay
voort gheleghen dient tegens 12 ponde te weghen
3000 a 3000 ponde sonder tonnen gherekent worde

Cannanoors mit
bare Bogen

Voorts Cannanoors ende Vandewaratoe Pond
gelt voor 5 ponde Pepere mede dese sonder
landen op Batauia gebracht mede gheen

Dolues mit Bogen

Dolues ende mede Canadase te gheven gelijc de
Moores met Bellen ende ander Cleeden
pieces voor gheven dese sullen aengesien dat
Gommy tebrengen is

Benamael verco
Bogen

Benamael abessa is redelijc nae gheleghen der
goet meest veijl ende sonder 3 a 4000 stucken
Ebbelaer dient tonnen worden

Item porcelayn

Item Bariga 2 3/4 a 3 naer dat goet is
groter porcelayn 2000 stucken sal connen
groter segoutsche waer mindere nae sullen
tonnen stellen — ende sonder aengenaem weesen

Harswaerder
maet jaer quant
tijt 13

Halve Harswaerder gelijc de meeste tegens 150
stucken rekenen met twee soo sullen se veel
volck moghen alle op Cannanoor gheleght worden

Leder Cammas
naer jaer quantijt

Leder Cammas naer gheleghen 10 a 12 vadem sonder
is 4 vadem tonnen heeft met 4 a 5 stucken te weerden
alle hinder Goa Ooy veel de waerder niet bij

Dit Jaer de weg Augustus de Portugesen schip maekt
ende Convoij onder Batavia int weghe

Portugese fortres
gheleghen Cannanoor
nae 15e Jan Steven

Dat eerste fortresse der Portugesen dese Custe was Malabar
leet beginnende Vande Noort ist Castel Cannanoor
dat wegens de ligginge de meeste onder uit trent 150 Jaer
vande Portugesen gheboucht is Clagende dat de
Portugesen sal met arbeijt Vrindelijcke weerstant
doen maer naerder sandt de selve Vande
onse Heeren ende sal de Canade in quieter Vande

Clagen ende Portugesen
quel machtigen

Der Heer Cannanoor ende onderliggende Vadelijc soo wel
de Heer Cotta montedij / Balepatan / ende Tamanapatan
mede

Hier wirt Cannanor; mon
sieur Balthasar, Capitein
en Hooft Overgesonen
met harder Oorlogh
Cannanor Capitulieren

mede, volgens Contract voor desen met de Portu
gesen Gemaeckt, jaerlicx als dan Landtrent
1000 ducaten te betalen. Actum 23 Aprilis Thomas
Braun dat Fort de Possessinge van Onse Heeren
mede is geschiet, doende sij gaer regt en
geleijt niet, als hedaer in der voorder quartieren

Portugesen Segenen af
Cabo Rondo dat door
de Heeren aen gemelde
Landen

Hedert ons vertrek van Cannanor als anno 1643 den
Eersten Augusti Sijn onse Vrienden Portu
gesen ons op de Reede voor Cannanor gekomen
Segghende, dat sij van sijn Edelmogende Heeren
als Heeren van Batavia Last hadden om
de Capo Comorijn te Cruijsen, ende alle
Vaertuijgen, die daer quamen te Visiteren
Hierdoor sijn sij sonder voorgaende kennisse
de Reede in gevaren, ende hebben ons
Schip Sint Louis gevisiteert, ende niet

Voor Cochin ende Cranganor voor
Cies de sijn onderdanen
te Visiteren

Tevoren hebben Castel Cannanor Last rontsom in
Stekende Water op een Eylandt Beneden Hoven
Lande, ende 2 mijlen: t'Zuijdwaerts, waer van de een
is Leggende als Schiltrantje, de ander ons toe
Zuijdwaerts Segelt de Eene, ende Enkende rechte voor
Cochin Binnen Cochin comen omtrent de Mathen

t'Castel Cannanor Legt
rontsom in Stekende
Water

Groote Berge voor
Tellicherij Strant

Op den 29 dito Anno 1643 Zeijn ons Edele
Heeren Hoofden Mr. Jacob Hustaert
Heer van Grevenbroek &c. Mr. Adriaen Maetsuijcker
Heer van Sommelsdijck &c. Mr. Cornelis Simons
tot Purmerlant &c. Mr. Gerrit Pool Heer van
Berkenrode &c. Mr. Hendrick Adriaen van Rheede
Heer van Mijdrecht &c. Mr. Johan Thedens
Heer van Ameijden &c. Mr. Joan Maetsuijcker
Heer van de Leck &c. Mr. Cornelis van Quaelberg
Heer van Rijsenburg &c. Mr. Willem Hendrick
Heer van Ammerongen &c. Mr. Johan Cunaeus
Heer van Waverveen &c. Mr. Cornelis van Vlooswijck
Heer van Abcoude &c. Mr. Johan Huijdecoper
Heer van Maerseveen &c. Mr. Joan Corneliszoon
Heer van Swieten &c. Mr. Cornelis Witsen
Heer van Pijnacker &c. Mr. Nicolaes Witsen
Heer van Geijsteren &c. Mr. Joan Hinlopen
Heer van Oudshoorn &c. Mr. Joan Meerman
Heer van Beerschoten &c. Mr. Joan Huijdecoper
Heer van Maerseveen &c. Mr. Joan Corneliszoon
Heer van Swieten &c. Mr. Cornelis Witsen
Heer van Pijnacker &c. Mr. Nicolaes Witsen
Heer van Geijsteren &c. Mr. Joan Hinlopen
Heer van Oudshoorn &c. Mr. Joan Meerman
Heer van Beerschoten &c.

Overleden Gaet den
Ingeser Wm Mansay Craa
en met Gantse Equipagie

tot Indien Overgesonden, Commandeur
tot Indien Overstaet Cochin Gecommitteerde Raden
Castel als mede over Cochin Burgerije
als daer meest comen te Liggen van Stroom of Heden
te attenderen

Gesent dat den Mansay
Craa met Groote Equi
page gaet

Dat sij Zeijn met de Moorse Galij Pedi stiert zouden
Zeil ende met de Portugesen Laate gemeender
Handel ons stierlijcken Beleet Pedi Cochin Segelen
soo dat de Portugesen Haer daerdoor dromen Segelen
Verstaken, ende ons meerder Gesindt Maken te sijn dan
Gesamentlijck Smoren sijn Land met Vrij Gijns
Vaart ende Handel Vordacht te Maken de Portugesen
Binnen Castel soo Beurs mistelen als Plaaren
100 coppy Stucken Waarin Gemonteert met 16 soo
groote als Cleine stucken de Dat soo Wanneer Deur
een 4 onder Seijls Gaen. als dat Een Najaer

Gesent dat den Mansay
Craa met Groote Equi
page gaet

Land Spreeckende met
Portugesen soude Land
Gaen

Waer Gemeene Gaet voor
Portugesen Onderhouden
Castel soo

Dabbo Jonkers
Bender ridder &c

Sprekker Voogels Hoorn tijmt Hr. Jan Gruuters
Jan op Sevenaer Hagedis Edele &c mit den adelaer
miscirkte Zwaerte Landts Herwaerd Overgroft
Sprekker Voogels Hoorn tijmt Hr. Jan Gruuters
Jan op Sevenaer Hagedis Edele &c mit den adelaer
miscirkte Zwaerte Landts Herwaerd Overgroft

Sr Bernhardus Milsent
Ridder des Orden

Alle Commel Gadmel Predikers Orden Doctor Theologie
Ende Eerlos inwoonder op Canarien Anno 1618 voor
Hare Excellentie Admirael Heer Blanco Haas
Hoogh Heer: Sijn der Heerlijckheijt Castelen ende
Huijsen Vogelen Tenerife Palma Canarien
Gelegen Waaren. Liepen aldaer van onse Compagnie
Vertrocken Schepen Vijftien Jonghen Januarij Dat
Jaer Spanien Des 18 deses Jaers Overleden Een
met Jaer Fregatte ongeveer Vijftich Lasten Groot Een
Jacht Des Lasters Groot Ende Vijftich Lasten
Als alleenlijck daer van Gedestineert maer 7 of 8
Personen Met 12 à 13 Cassen Lasts Des Ijsers Des
Overcommans Reijse Die Canarische Eijlanden op Twaalfder-
leij Manieren Met Gewelt Gesocht
Met Groot Ongeluck Des Volcks Gedaen Ende
Groote Reputatie Des Heeren Admirals.

Portugees Stormt Ons
Schepen Des 12 à 13 Cassen
Lasts

Den Eersten Portugees Schip Des 12 à 13 Cassen Lasts met
Vijftich Mannen Sterck Met Coopmanschap Geladen
Quam Ons Voor Tenerife Op Twaelf Mijlen Gesien
Ende Gevolcht Tot Laet Op Avont Quam Het
Schip Ons Binnen Schoots Ende Lagh Voor Ancker
Ende Wij Voor Dese Anckers Toe Gingen

Het Tweede Portugees Schip Des Oppercommans
Is Mede Mijnheer Grauttenoor Toe Gecomen Met
Vijftich Mannen Sterck Met Coopmanschap Geladen
Dese Quam Ons Voor Dese Haven Ende Lagh
Buijten Schoots Binnen Onse Vlagge Voerende
Wij Voor Dese Anckers Toe Gingen

Het Derde Schip Lagh Buijten Canon Schoots
Dat Niemant Kost Uijtsteecken Ende Quam In Onse Haven
Lagh Dese Zee Mijlen Van Ons Ende Is Van
Vijftich Lasten Groot: Met 40 Soo Stercke
Als Eenige Coopluijden Des 250 Soo Sterck Als
Mijnheer Oppercommans Schip

Dese Admirael Soo Als Desen Gelast Onder Seecker

Dese Fort is gelegen
ontrent 1/4 mijle de
Stadt Canarien met
4 Punten Een 3 Baken
Soo Als Hier

Soo Haest Als Mijnheer Oppercommans Schip
Buijten Schoots Lagh Voor Ancker Ende Wij Voor
Dese Anckers Toe Gingen Soo Quam Een Officier
Met Een Boot Van Dese Stadt Canarien Ons
Bevragen Wat Wij Waren Ende Wat Wij Hadden
Ende Wij Hem Seijden Dat Wij Waren Hollanders
Ende Hadden Coopmanschap Ende Wij Hem Vraegden
Of Wij Hier Verversch Mochten Crijgen Ende Of
Wij Hier Mochten Handelen Ende Coopmanschap
Vercoopen Ende Hij Ons Seijde Dat Wij Hier
Niet Mochten Handelen Ende Dat Wij Hier Niet
Verversch Crijgen Ende Dat Wij Hier Niet Lange
Mochten Leggen Ende Dat Wij Met Onse Schepen
Wijder Soo Dicht Niet Mochten Comen Als Wij
Waren Ende Dat Wij Met Onse Boot Niet Mochten
Comen Als Wij Waren Ende Dat Wij Met Onse
Boot Niet Mochten Comen Als Wij Waren Ende
Dat Wij Met Onse Boot Niet Mochten Comen Als
Wij Waren Ende Dat Wij Met Onse Boot Niet
Mochten Comen Als Wij Waren Ende Dat Wij Met
Onse

Sijn bemarckt het ghenoegh aandt bouwerck
of tot de Rijsdijck Coulon Cuijlen beginde
fortificatie aldaer mede een fortreesse begon-
nen hinderende sijnde onse stadt Ostende
staet alwaer de meeste defensie sonder
twijffel gelegen is

De stadt Costen is dit jaer wederom seer onbevolen
geworden sijnde de Schepen volladen
staen liggen aandt Eylandt Goes:

In voorleden maendt augusti seylde Mart Cloudaer
admiraelwaerts over met Hollandsche
Gallioten: ende Jan Claesz Bau
Galiot: mede over Cinnebaatsz: die was uyt
Castille: wien ontrent 30 Oorlogs fregatten aen
t'Eylandt wilen Goes tot Coetsersse paerts
te gevoeghen die sijnde Schepen
alle sijn volleder met volck nae Goes gegaen
zo ons advijsen tot Cornwalis Vlissingen nae
Cadsandt met troupen was 20 of 30 schepen sijn
naergeseten

Deser stadt geeft aensien sijn niet waerdt gaen
een inwendich schrick onder Borgerije
Overmaer dat het meest alles voor buijten gaet
die binnen die hier toe gebracht worden soo dat sij
sijn genoeghsaem meester submitteren verstaende
voort groote contracten met sijn adijeren te drijven
soo onder Vorstelijcke als Particuliere

Engelsche Haarscandille is mede gantsch gedaen
alhier dese Koninginne sonder Onder
Compagnie ende maendt een Noijmber passado
op Denemarcken ontrent 100 zeijl te zeijlen
tsenwijls die Heere des Koninghs Sophias voorspoedige
reeckeninge onder twee jaer op geeyscht worde

Onder Engelsche vlagge sijn twee Oorlochs
in Noordinber passado aen Camaeuw gelooft
Koninck Willem den president op Vlissingen
Hall. ende Jacht Dolphijn die mede
aldaer

Vangaen de dingen
moet voorgaende

alldar hoorder Party Advocaet tebroeuwen wel
Hand Timhaars Factoor Nicolaes rotte by de
weerby Hot Loot Sat voorseedt Haar met de
Hester Broeuwen Sat mes nicht vuldaen Sen
Lacy Sind Se Contanten door Sem met pourten als
Castrel / under Sluyte provincie gheschreven Sonder
sie Sat hy niet vertrout Se so Candy Pepper wineder
Broeuwen Sach Broeckoine mit ohre Saare Logyse
op: Sinder Se moure onderanders Sure gheide Sat de
Pepper sie voell ter quam als Se Hollandse / der
Salue ouer Waendsche wieder gheproeuceert Sach of
weldy Sat Sar ter Sroue Zuter Guade vermuer
gesogter en Sinaester Sat wair Sonir sulen
werte Sat ist Loot:

Se Compinanschappen die by Stadt ire Brouget Bestos
sie in contanten alls Sout tin Coupels swarte
formulen quetschillende / staele Blanzer Lactoen
traeuwer was 3 a 4 ! Se Sinder under Sugelese
Cluchte der Staester Sat is met Se Hester gelt
schoys tael Conrael. Sat Sese moure dezelue wel
er nit voor Sieder wieder / Sezelue werden Sie
wedt is /.

Voder Se Selue Compinanschappen sy Sar nit alle
wendy aengeleyt tot procuer Pepper mar
als yeder ander particulier sache alls studye die
Soor Se moure Sinyl Suracta wert gebraegt
Sarom Sier ingetoyt Sinnebaer Sinsbar Card
mona: Borborin Sommelae Sandis

Se Pepper is Sese Saare Sar Sare Sure Sese tot 44
45 swaere x Sadel. Se Card ingetoyt
Set Loot is anno 1640 op Se comst sin Reedtmans
Se weigt Sure Sese erst op 2¼ ℔ voor 1 punt Pepper
Sinder Se punt tin voor 1½ ℔ verandelt onder
ander Se moure Sese maeten Sat Staester Saer Sure
uns Ses Loots mell Sezaegt sunze Boere Se Sese alles
Sinyl Sugelant inset cuyn Sinstuerdinge Sure
Saare Conmerschen Se Sese Boere Sende.

lit3

Anno 1572 Den 28 April

Alsoo wy den admyraal Wilhelm Prins van Oranien
Graaf van Nassauw &c. in Oorlogh
tegen den Coninck van Portugael
Dom Sebastiaen &c. ende sijne
Landen ende Onderdanen
Ende wy oock Admyraal
ende Capiteyn generael
van Zeelandt &c. Hebben
Gheaccordeert met
Jacob Claesz Schuyt
Schipper van Calloodt
Dat hy met sijn Schip
Genaemt de Jonge Jacob
Ende Bemant met
Twaelf Mannen
Ende Bewapent met
Twee Stucken
Ende Twee Hantstucken
Ende Twee Hantbussen
Ende Twee Slangen
Ende Twee Falcoenen
Ende Twee Halve Falcoenen
Ende Twee Quartier Falcoenen
Ende Twee Robinetten
Ende Twee Serpentijnen
Ende Twee Basilisken
Ende Twee Culverijnen
Ende Twee Halve Culverijnen
Ende Twee Quartier Culverijnen
Ende Twee Sackers
Ende Twee Halve Sackers
Ende Twee Quartier Sackers
Ende Twee Minionen
Ende Twee Halve Minionen
Ende Twee Quartier Minionen
Ende Twee Passevolanten
Ende Twee Halve Passevolanten
Ende Twee Quartier Passevolanten
Ende Twee Haecken
Ende Twee Halve Haecken
Ende Twee Quartier Haecken
Ende Twee Doppelhaecken
Ende Twee Halve Doppelhaecken
Ende Twee Quartier Doppelhaecken
Ende Twee Scherpmetelen
Ende Twee Halve Scherpmetelen
Ende Twee Quartier Scherpmetelen
Ende Twee Slangen
Ende Twee Halve Slangen
Ende Twee Quartier Slangen
Ende Twee Falcoenen
Ende Twee Halve Falcoenen
Ende Twee Quartier Falcoenen
Ende Twee Robinetten
Ende Twee Serpentijnen
Ende Twee Basilisken
Ende Twee Culverijnen
Ende Twee Halve Culverijnen
Ende Twee Quartier Culverijnen
Ende Twee Sackers
Ende Twee Halve Sackers
Ende Twee Quartier Sackers
Ende Twee Minionen
Ende Twee Halve Minionen
Ende Twee Quartier Minionen
Ende Twee Passevolanten
Ende Twee Halve Passevolanten
Ende Twee Quartier Passevolanten
Ende Twee Haecken
Ende Twee Halve Haecken
Ende Twee Quartier Haecken
Ende Twee Doppelhaecken
Ende Twee Halve Doppelhaecken
Ende Twee Quartier Doppelhaecken
Ende Twee Scherpmetelen
Ende Twee Halve Scherpmetelen
Ende Twee Quartier Scherpmetelen

Item soverk gerichtsman
und dergeyer tonden
boven

Item soverk selber gericht / tot ayder tyt / binnen
vm bij alder stondt beseten gnaden te passen
Item aen de to stuben / tot wedergen wyllen
gelden vnd nyn gyfft vnd Cost gaen

Item togelaten dat dat goede gnedige heren
boven / de Cannauwer Calitzdy Schenaw
de beyden wyllen heren bynnen den Dinaer Mure
Item ander plaetse vnderen sulue op ons anwesende
alsdan gesynnen

aesi sercht ane
nae mure heyden

De vorscreuen vnde Cammerknechten vnse ordenynge maken
mechtigen fregaten Hunde vnd Vogelen Monnicken
Vanden de wedde vnderwateren off vngedaen
soe dersulue bij nacht vnder dat Brongh off
gantse Land wyllen de Cammeren tot Schenaw
binnen doen Comen

Item wanneer de off
wedde vnder water off
soe fregaten bij nacht
vnder de brugge.

Item wyllen vnse Maten dit sal voerschreuen ordel
Item Cedern vnd Cedern wyllen Cedern ane
sagen Schroten vnd Schroten vnd
predigen dat gen tonnen gesaget.

Item Lindewaert in woonachtich Burgmeester
macht Cristen / Der med vnder dese Cammeren
mydt subiectien bij de welcke de nacht
perde Wort Schaden der gantze Cammer
Item Schelden Cleynman dat des Brandenburgh
Lynder Lande

Item Lindewaert in woonachtich Burgmeester
Cristen Schmidt

Item Lindewaert in woonachtich Burgmeester
Schenaw dat perde

Item Lindewaert in woonachtich Burgmeester
Lynder Lande

Item Lindewaert in woonachtich Burgmeester
Lynder Lande

Item Lindewaert in woonachtich Burgmeester
Lynder Lande

Relatie vanden Edelmoe. ende ouersten Landtdach
Heyligher Domus Hospitalis —

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

G.B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

1 Bl. Umfassung + 174 Bl.

Bl. 1–86 32,5 × 20,5 cm
87 – 137 30,5 × 20 cm
138 – 157 31 × 20 cm
158 – 174 32,7 × 21 cm

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

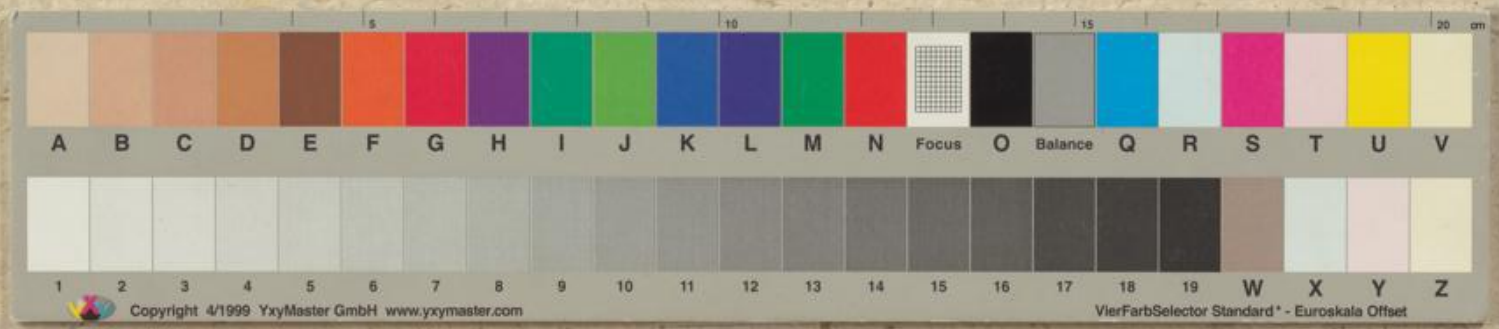

Baden-Württemberg
BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK